M.D.K.

Raiber Mátyás, egri kőművesmester

Raiber Ignác atyja, az 1785-1795 közötti adóösszeírásokban szerepel. 1791-1823 között, mint ház é szolótulaj donos adófizetőt írják össze. Neve utoljára az 1824 évi adókönyvben fordul elő.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 169. Akadémiai Kiadó, 389. old.

—+

RAIBER Mátyás egri kőművesmester, Raiber Ignác atyja. Az 1785-95 közötti adóösszeirásban szerepel, majd 1791-1823 között, mint adófizető és ház-és szőlőtulajdonos a város I. negyedének 4. fertályában lakik. Utoljára az 1824. évi adóösszeirásban találkozunk nevével.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Francesco Raibolini

festő

Venus képe a Szépművészeti Múzeumban.

Bezzenberger, Oswald, Miller: A művészetek története. 1901.
3 kötet. Ujkor.

Raich András

váci kőműves

a váci kőműves és

kőfaragó céh 1847-

ben avatta mesterré.

Duray 162. l.

HELYSÉG

KÖHALOM.

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Öf

KOR

XV

ŐRZÉSI HELYISÉG

àg. ev. egyhàz.

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Kehely.

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS)

Aranyozott ezüst. 2
hat mezejen az evangelis
az öret fent fogas párbás
gyöngyös diszü és levélpár

FÉNYKÉP, RAJZ

RAICH ZSUSZANNA, kelmefestő, Radits Gergelyné

Egerben, 1815-ben kéri a tanácsot, hogy a festőmesterséghez tartozó készítményekkel árulhasson. Az idegenekkel szemben az a feltétel, hogy csak a maga által készített árukat árulhatja.. 159. old. 20. jegyz

LÉNÁRT ANDOR: Az egri céhek és a magisztrátus a 18-19. század fordulóján 155. old

Az Egri Múzeum évkönyve, XIII. 1975.-Eger, 1975

RAICHLE Ferenc ejnb.

1898: Szabadka, főgimn.

Magyar Lánló: hatvallatás.
Szabadka, 1999. 141-143.

der Mitteleuropaischen Universitatsarchive. Levéltára. Budapest, 2000. 220 p.

elitjének képzése 1855–1918. (Kiadja az) ELTE

ula: A Széchenyi István Főiskola hallgatóinak Tanulmányok Füzetek 2000/5. (Kiadja) Győr p.

levele, 1703. Hasonmás kiadás. Szerkesztette és s: Szálka Irma, angol és német fordítás: Soós tha Levente. (Kiadja a) Híd Kiadó (és) Budapest ol.

em egyetemi, rektori tanácsüléseinek, vezetői 9. Szerkesztette: Zsidi Vilmos. A Budapesti gyetem Levéltárának Kiadványai, 6. (Kiadja a) gazgatási Egyetem Levéltára. Budapest, 2000.

am 4. szám – 8. évfolyam 1. szám (1999. tél – s. Nagyvárosi szegénység — Amerikában. ie. Fordította: Valkó Zsuzsa és Papdi Viktor. st, 2000. 310 p.

am, 2. szám – (2000. nyár) Főszerkesztő: Gerő oszorú Lajos és Erő Zoltán. (Kiadja) Budapest

9vGkJ:www.natarch.hu/szemle/2... 2004.02.09.

RAICHLE Ferenc építész

építési irodájának életéről

ERÉNYI Iván: Menyhárd István. Bp., Akad.K., 1990 27. p. skk.

pos katalógusaival hozzá
elemző feltárásához. Az
művészet története szem
lődéspolitika "nem kedv
mutatták be /Csontváry,
Bálint Endre, Ország Li
bor, stb./ Nagy jelentő
Könnyüfémmü nyujtotta l
szobrásznak adtak módot
a gyár anyagából nagymé
Ezzel egy teljesen új,
nyezés született, melyb
dellje jelent meg; a le

RAICHLE JÓZSEF FERENC építész (Apatin, 1869.II.23.-Bp., 1960.IV. 12.)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 161 - 162.p. ill.

Raichle J. Ferenc építész

lásd: Komor Marcellnál
(Szecesszió a Bárskától Belgrádig)

Népszabadság, 1988. júl. 23.

Raichle J. Ferenc

A mult szarad utolsó év tíredé-
ben az apatini városháznat tervezte
Raichle, majd Szabadkán és Topo-
lyán alkotott.

Bela Duranci: A szecesszió Bácskában.

Művészet. 1975.december - 21.oldal.

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Raichle J. Ferenc

1869-ben született Apatinban
Raichle J. Ferenc, aki 1891-
ben diplomázott Budapesten.
Egy ideig Németországban volt
gyakorlaton.

Bela Duranci: A szecesszió Bácskában.

Művészet, 1975.december - 21.oldal.

Jelzet:

Év:

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Jelzet:

Év:

Raichle J. Ferenc

A secessziós építészet legegységesebb komplexuma Szabadkán maradt meg Raichle J. Ferenc épületei is megtekinthetők.

Bela Duranci: A szecesszió Bácskában.
Művészet, 1975. december - 21. oldal

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Raichle J. Ferenc

Raichle az ehlerlehus építiszet híve, de hamarosan a szecesszió befolyása alá kerül, erről tanuskodik szabadkai lakóháza és a Ferenbach kastély.

Bela Duranci: A szecesszió Bácskában.
Müvészet, 1975. december - 21. oldal.

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Raichle J. Ferenc

A szabadkai palota, mint egy
agyagba vájt szobor hullámzik.
A belső elosztás, a funkcionali-
tás minden követelmenyet ki-
elégíti.

Bela Dusanci: A szecesszió Bácskában
Müvészet, 1975.december - 21.oldal

Jelzet:

Év:

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Jelzet:

Év:

Raichle J. Ferenc

Méltató

Bela Dusanci: A szecesszió Bácskában
Müvészet, 1975.december - 21.oldal

Raichle J. Ferenc

Raichle és hozzá hasonló építészek a szecessziót vallottak magukénak. Raichle szecessziója hiféjezett nyugtalanságot hordoz.

Bela Dusanci: A szecesszió Bácskában
Müvészet, 1975.december - 21.oldal

Raichle J. Ferenc

Épületeit Lechner körevel rokonítjak, gyakran a barcelónai Gaudíra ennek lehetetlenek művei.

Bela Duranci. A sucessió Bácskában.
Művészet, 1975. december – 21. oldal.

Jelzet:

Év:

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Jelzet:

Év:

Raichle J. Ferenc

1906-ban Raichle Szegedre költözött,
Itt néhány értékes épületet alkotott,
majd Budapestre távozott, ahol elis-
mertlenül ett 1960-ban bekövet-
kezett haláláig.

Bela Dusanci: A szecesszió Bácskában
Művészet, 1975.december - 21.oldal

Jelzet:

Év:

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Jelzet:

Év:

Raichle J. Ferenc

Raichle alkotói tevékenységének tetőfokát 1904-ben érte el. Munkásságát az Art Nouveau miéb-tatta.

Bela Dušanci: A szecesszió Bácskában
Művészet, 1975.december - 21.oldal

Jelzet:

Év:

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Jelzet:

Év:

MDK

Raichl Ferenc, épitész, III. dij

Magy. Mérnök és Epitészegyeltből. Vállalkozók Közlönye, 19o7. febr. 13.

Raichl J.Ferenc, építész MDK

A szabadkai városháza pályázatán részt vett.

Magyar Pályázatok V.3.
Művészet. 1907. 216.l.

Raichl J. Ferenc (Szabadkai) M.D.K.
építész

tervei nyomán gimnázium épül Szabadkán 190.976 frt. 33 krajcár költséggel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.

febr. 2. sz. 5. old.

Raichl J. Ferenc, szabadkai építész

M.D.K.

tervei szerint épül fel Nemetpalánkán egy polgári fiú- és leányiskola.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

máj. 13. sz. 8. old.

M.D.K.

Raichl J. Ferenc, szabadkai építész

nyerte első díjat nyert
a bács-topolyai r.k. templom
pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.
máj. 6. sz. 9. old.

Raichl J. Ferenc.

M.D.K.

szabadkai építész
1000 koronás kormadír
díjat nyert a szabadkai városhéza terepályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

jan. 23. sz. 12. old. +
febr. 13. " 7-8. "

M.D.K.

Raichl J. Ferenc (szabadkai) építész

tervei alapján kiírták a versenytárgyalást a szabadkai gör. kel. hitközség épit-kezéseire.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX. évf.

febr. 8. sz. 5. old.

M.D.K.

Raickl J. Ferenc (szabadkai) épitész

terverte és épitette a szabadkai vajgyárat, melyet a napokban adtak át a forgalomnak.

Vállalkozók Lapja, Bp. évf.

okt. 31. sz. 4. old.

Raichl Ferenc MDK

szegedi épitész

Tervkiállitás.
Vállalkozók Kszlönye 19o7. márc. 15. 5.o.

M.D.K.

Raich J. Ferenc
építész

A magyaros secessio követője.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959. 129l.

MDK

Raichl J.Ferenc szabadkai épitész

szabadkai városház tervpályázat , looo koronás III. dij

Magyar Pályázatok, 1907. V.évd. 1.sz. 28 l.

Raichl

építész MDK

Zsolnay épületkerámiai munkálatai:

özv. Schmidl Sándorné mauzoleuma, a bp-i izr. temető / L a j t a B é l a / ; szabadkai R a i c h l -építkezés homlokzati díszei; dolaji miholjaci és szt mihályi kastélyok tető-fedém díszei. / M ö l l e r I s t v á n / 1904.

75.o. 31. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay gyár művészete. Pécs. 1959.

MDK

Raichl J. Ferencz, szabadkai
épitész

épiti fel az ujpalánkai r.kath. templomot
Károlyi Emil pécsi müépitész tervei szerint.

Templom épités Ujpalánkon.
VK 1906 máj.16 9.l.

MDK

Raichl J. Ferenc Apatin

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert építészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Építő Ipar - Épit Művészet 1931. jun. 1. 89.l.

Raichl

műépítész

terverte a topolyai

neogót templomot

vagy

Velvánd

175. l.

M.D.K.

Raichl J. Ferenc (nobadkai) épitész

tervei alapján az Osztrák-Magyar Bank új pelotát nándékerik építtetni Pancsován.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI. évf.

okt. 24. sz. 5. old.

RAICHLE József Ferenc epitem

M. Tudálexikon A-tól Z-ig.
Bp. 1997 664-665.

The Benedictine Abbey at T

More than 900 years ago was t
Peninsula of Tihany. Our chu
rising sun. It perished and rev
tomb of King Andrew I, found
nation. The crypt - the royal b
monuments in Hungary today.
rebirth after death and desolati
Why are churches built? Bec
yearning for eternity. All true
are inseparable.

MDK

Raichl Kálmán épitész

a debreceni egyházközs. bórházának tervei

Magyar Épitőmüvészet 1910, 8.sz. 32.1.

M.D.K.

Raicring Huber, kőművessegéd

1752-ben Fákóhalmán dolgozik Pichler György egri kőművesmester segédjeként.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Bercsényi Dezső.
Bp. 1969: Akadémiai Kiadó 389. old.

RAICHL' J. Ferenc emlii

Szabadka,

Cumania, 14. 295 sk.

a „Vasember"

ezt a megnevezést, mert megítélésem
ebb műemlékvédő Megalapozta ezt
a szakma tisztelete, ~~európai~~ nyelvi

s kevesen érik meg a tisztes 80 évet,
ten.
-as években a Dísz-téren és az „Új
nem volt börtön, talán a szabadság
anulmánykötetben emlékezzek Rád, pár

loszkva téren és az Erzsébet fasoron, de

RAICZING Huber kőművessegéd. 1752-ben Jákóhalmán dolgozik ---+ Pichler György egri kőművesmester legényeként.

A Hevesmegyei Topográfia adtgyüjtéséből.Voit.

oszloptörzsek, oromzatok hullámos kiala-
ájba illő, vízi növényvilág motívumaiból
r és társai pesti épületszobrászok dolgoztak
rdták fel saját kezűleg, 1:1 léptékű szénrajz
s mészhabarcs pépet."

Raichle J. Ferenc

Raichle-palota "Szabadka.
" 1904. (repro)

Bela Duranci: A szecesszió a Bácskában.
Művészet, 1975. december - 21 oldal

MDK

Raidl G.Ida

Balatoni részlet, vizf.

A Szt.György hegy Zalában, kréta

N.Szal. 374. kiáll. 1927. márc.

17 l.

MDK

Raidl Ida

polg. isk. rajztanitónői és kézimunkatanitónői oklevelet kapott.

Képzőmüv. Főisk. Evk. 1915-16. 49 l.

MDK

Raidl Ida

Tamás Galéria. 52.sz.

MDK

G. Raidl Ida

Virágzás, vf.

MAPE 12.kiáll.kat. N.Szal. 1926. máj.
11 l.

RAIDL Jola M.D.K.

1918-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Rátz: Nagybánya . . . . Bp. 1954. 333. l.

M.D.K.

RAIDL Ida

1917-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Idézi: Nagybánya... Bp. 1954. 332.l.

MDK

G. Raidl Ida

Három téli kiáll. Nemzeti Szalon. Művész-Élet 1933. II.2.sz. 4.l.

M.D.K.

G. Raidl Ida

A Szinyei Merse Pál Társaság által rendezett "Tavaszi Szalon" kiállitáson szereplő müvészek 25%-a festőnő, mint a lap irja: "Kis beszámoló modern hölgyekről" cimmel .
Közöttük szerepel a müvész is.

Délibáb, Bp. 1928. juni. 16. II évf. 24. sz. 64. lap

Raidl Ida festőművész

Tamás-galériában önálló kiállitásán képeivel szerepel.

Magyar Hirlap
1931.III.22.

G. Raidl Ida.

„Zalai táj" – „Balatoni részlet" c. munkái szerepelnek a Nemzeti Szalonban lévő Szinyei-Merse Pál-Társaság kiállításán. (említve.)

Pesti Napló, 1927. márc. 25.

G. Raidl Ida

festőművész

Szinyei Merse Pál Társaság VIII. Tavaszi Szalonja - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1938. III. 19.

G. Raidl Géza.

A KUT ötödik kiállításán, – a Nemzeti Szalonban, – mint részvevő.

Pesti Napló, 1927. ápr. 14.

Raidl Ida

szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

Bp. 1933. IV. 16.

G. Raidl Ida

szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

N. M. 1933. IV. 16.

Raidl Ida

Szerepelt az "Alkotó Művészek" kiállitásán
a Nemzeti Szalonban.

Est, 1931.Jun.7.

Raidel Jakab

Jessö

Tata-

láid

Csányi 1954

30-l. 31.1.

G.Raidl Ida.

Müveit kiállitotta a Nemzeti Szalon 1927-ben

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

gümöri Raidl Ida, festö

Dombvidék.
Tarka virágok. Olajf.
Ucca. Vizf.

Nemzeti szalon.-Téli tárlat. 1938.dec. Kat.

G. Raidl Ilona

Szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

MO. 1933. IV. 16.

G. Raidl Ida

br. Schossberger Klára, Szántó Vera, Weil Erzsébet, Weisz Klári, Burián Irén, Csabai-Rott Margit, Csengeri Ibolya, Hollósné Mattioni Eszter, Honti-Páriss Elza, Horváth Margit, Junger Kató, Kampis Margit, Maksay Nelly, Papp Emília, Radnai Margit

művészek szerepelnek a Nemzeti Szalon kiállitásán, akiket felsorol a kritika az ott szereplő művészek közül, "Kis beszámoló modern hölgyekről" cimmel,
A tárlatot a Szinyei-Merse Társaság rendezte "Tavaszi Szalon" cimmel.

Délibáb, Bp. 1928. juni 16. II. évf. 24. sz. 64-65. lap.

MDK

Raidl Ida, festö

Virágzó fák. Vizf.

A Magy.Akv.- és Paszt.fest.Egy. X.kiáll. 1923. nov.

Nemz.Szal. Kat.

MDK

G.Raidl Ida

Kenesei domb

Uj magyar müvészet kereszmetszete. Tamás Cal. 45. kiáll. 1932. ápr-máj.

G. Raidl Ida

„Rózsadomb" c. műve ~~Krétakajza~~ szerepel a Nemzeti Szalon mely tavaszi tárlatán

Magyarság 1927 VI. 16.

g. Raidl Ida festő

kerepel a Nemzeti Szalon Nagy Tavaszi Kiállításán

Pesti Napló 1977 VI. 16.

9. Raidl Ida

Tájakkal nevezel a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatára

Uj Nemzedék 1927 VI. 16.

RAIDL x. REIDL

G.Raidl Ida festő

Ujság 1927.I.30. /Hat festő a Nemzeti Szalonban/

MDK

G. Raidl Ida

Rózsadombi részlet, of.

Öreg munkás, of.

N. Szal. kiáll. 1927. jun. 21. 1.

G. Raidl Jola

Magyar Művészet, 1927

113.0.

kiállítások.

G. Raidl Ida festő

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 3. sz. 48. o.

Lapzártakor: Zilzer Hajnalka szobrász és G. Raidl Ida festő elhunyTak.

G. Raidl Ida MDK

Fikusz, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

G. Raidl Ida

Kichit

PH. 1932. IV. 24.

MDK

G.Raidl Ida,

a N.Sz.által rend. 63 csop. kiáll. egyik-másikán
1927.
résztvett müveivel.

A Nemz. Szal. 4oo-ik jub. és a KEVE XX-ik kiáll.-a.
1929.febr.

Raidl Ida MDK

360 K. állami ösztöndijat kapott.

Képzőm. Főisk. Évk. 1915-16. 8. l.

MDK

G. Raidl Ida, festő

Magyar Müvészet, 1927. 113. l.

MDK

G.Raindl Ida

Két Nemzetközi kiállításon vett részt, 1926.

MOB Kvt. 2465.sz.

G. Raidl Ida MDK

Hajógyári híd, pastell
Hüvösvölgy felé, vizf.

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

MDK

G. Raidl Ida

Dombos táj, szin.tusrajz

KUT kiáll. N.Szal. 375.kiáll. 1927. ápr.

44. SZ. 1907. (54. ÉVFOLYAM.) | SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. | BUDAPEST, NOVEMBER 3.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utcza 5.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utcza 4.

Előfizetési feltételek: Egész évre 16 korona. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona. A «*Világkrónika*»-val negyedévenként 80 fillérrel több.

Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

LISZT FERENCZ ATYJA.

Becses ritkaságnak jutott most birtokába a Magyar Nemzeti Múzeum. Valaki önként elhozta Liszt Ádámnak, halhatatlan Liszt Ferenczünk atyjának arczképét; a melyet pedig nagyon soká és hiába keresett a weimari Lisztmúzeum is, s a mely után eredménytelenül kutattunk mi is. Az a régiségkereskedő, a kitől sikerült megszerezni ezt az ereklyét, féltett üzleti titok gyanánt őrzi s el nem árulná, hogy hol lappangott a kép eddig; pedig nagyon érdekes volna tudnunk, hogy a kétségkívül családi tulajdon hogyan származott idegen kézbe, hogyan maradhatott kilenczvennyolcz éven keresztül ilyen gondosan óvott, kifogástalan állapotban. A kép valódiságához, hitelességéhez azonban szó alig férhet: az ábrázolt férfi családi hasonlatossága, az egykorú szabású ruházat, a festés módja (gouache-festék, papiron), az anyag megannyi bizonyíték. A hátirat szövege ez: «Franz Liszt's Vater und Lehrmeister am Spineth worauf Franz Liszt lernte. Raiding 1819.» (Magyarul: Liszt atyja és mestere ama zongora mellett, a melyen L. F. tanult. Doborjánban, 1819.)

Liszt Ádámról, a zenész-óriás atyjáról, nem valami sokat tudunk, még születése évét és helyét sem; azt tudjuk, hogy magyar nemesi családból származott, de vagyontalan volt; apja — huszártisztnek fia — kasznár volt a herczeg Esterházyaknál s ezért a fiú is ugyane pályára lépett, noha testestől-lelkestől zenész volt. Több hangszeren is játszott, bizonyos fokú tökéletességgel; Kismartonban a nagy Haydn József karnagysága idején sokszor játszotta a herczegi zenekarban a gordonkát (kis bőgőt); sokat sétált együtt a klasszikus zeneköltővel. Kiváló ízlésű, nagytudású és szigorú mester volt, a kinek sok gondjába került a hat éves és a zenéért szintén rajongó kis Ferenczet következetesen, rendszeresen vezetni és a mohó haladásban visszatartani, fékezni. Jóval később a nagy Liszt Ferencz nehány levelében említi atyját és mesterét, mindenütt a legnagyobb kegyelettel; tizenhat éves korában vesztette el, 1827 augusztus 28-ikán. A példaszerű, kitünő apa és zeneoktató 47 évet élt; egy franczia tengeri fürdőn van eltemetve: Boulogne-sur-Mer a neve.

Feleségét, az osztrák-német, Kremsből való Langer Annát a «Vasárnapi Ujság» 1891. évi folyamában ismertette személyes ismerőse, a Párisban ma is élő zenebúvár: Bertha Sándor. Közölték e lapok akkor arczképét is a kitünő feleségnek, anyának és nagyanyának.

Egyik levelében Liszt megírta azt az emlékezését, hogy atyja őt halálos ágyán eleve féltette és óvta a nőktől. «Pedig még akkor fogalmam sem volt róla, mi az asszony», tette hozzá a levéliró... Mindenesetre bölcs és nagy jótevőjét veszítette el atyjában, olyan férfiút, a kire mindnyájan csak kegyelettel és büszkeséggel tekinthetünk. *Kereszty István.*

A Magyar Nemzeti Múzeumban levő eredeti után.

LISZT ÁDÁM, LISZT FERENCZ ATYJA.

A HALÁL ROKONA.

Én a Halál rokona vagyok,
Szeretem a tűnő szerelmet,
Szeretem megcsókolni azt,
A ki elmegy.

Szeretem a beteg rózsákat,
Hervadva ha vágynak, a nőket,
A sugaras, a bánatos
Ősz-időket.

Szeretem a szomoru órák
Kisértetes, intő hivását,
A nagy Halál, a szent Halál
Játszi mását.

Szeretem az elutazókat,
Sirókat és fölébredőket,
S dér-esős, hideg hajnalon
A mezőket.

Szeretem azt, a ki csalódott,
A ki rokkant, a ki megállott,
A ki nem hisz, a ki borus:
A világot.

Szeretem a fáradt lemondást,
Könnyetlen sirást és a békét,
Bölcsek, poéták, betegek
Menedékét.

Én a Halál rokona vagyok,
Szeretem a tűnő szerelmet,
Szeretem megcsókolni azt,
A ki elmegy.

Ady Endre.

PHŐNIX.

A szárnyamat letéphetik maholnap
És összetörhet egy-két szikla súlya,
A fészkemet vihar ha rontja, dúlja —
Mit bánom én. Azért enyém a holnap.

A mult halott — nem ismerem. Nem áhit
A perczek muló kincséből a lelkem —
Nem fájt soha, ha szenvedésre leltem,
Máglyán elégni szép: a tűz világit.

Szikrát sugároz szét haló porom,
Mi hamvadó testemből megmarad,
S fényt rejteget a szétmálló korom.

Utszéli árkon, füves sir alatt
Az én elégett, bús madárszivemből
Erős, zsibongó, új élet fakad.

Mezey Sándor.

A NOSZTY-FIÚ ESETE TÓTH MARIVAL.

Elbeszélés. (Folytatás.)

Irta MIKSZÁTH KÁLMÁN.

Voltaképen csak azért alapította, mert vagyona egy részét valami jó czélra szánta. S ez elég jó. Az Isten iránta való jósága megtermékenyítette az ő szivének jóságát is. Az öröklött vagyon rendszerint gőggel jár, a szerzett vagyon bizonyos alázatossággal, bizonyos bocsánatkérés félével az emberiség iránt, mely elől a tejfölt leszedte. Innen van az, hogy a parvenük humánusabbak, mint a született nagyurak. Ezek a külső csillogásra költenek, azok a szerencséjük nyomán keletkező irigység tompítására.

Talán ez a szempont vezette Tóth urat is? Talán az amerikai nábobok példája? Akármi vezette, elég praktikusan csinálta. Nem doktorokat alkalmazott a kórháznál, hanem öreg asszonyokat, a kik az ápoláshoz értettek és a főzéshez, doktor csak egy volt, az említett Pázmár Anzelmus. A kórházat nem nevezte el ispotálynak, hanem Szent Sebestyén-pihenőháznak, mert az ispotály szó ellenszenves azon a vidéken. Gyalázatnak tartja a paraszt a kórházba való jutást: az akasztófán meghalni, vagy a kórházban, egyforma szégyen, sőt az akasztófa még valamivel gavallérosabb, mert a király akasztatja fel az embert, roppant czeremóniával (s az is csak valami), de az ispotály borzasztó, inkább pusztuljon el az illető a garádban, a lésza alatt!

Ez elnevezés alatt csakhamar fölvirágzott a a kórház s tele lett betegekkel, még szimulánsokkal is (mert híre ment a jó kosztnak), s a nép is belátta a Tóth Mihály áldozatkészségét, számos jellel mutatta ki iránta a szeretetét és nagyrabecsülését, úgy hogy Tóth Mihály úr, a ki csak azt czélozta, hogy Lázároknak és ügyefogyottaknak vigasztalást nyújtson, önmagának szerezte a legnagyobb vigasztalást és gyönyörűséget. Jobbnak, nemesebbnek, tisztábbnak érezte magát, valahányszor az egyemeletes vörös téglaépület szemébe tűnt. Ez tehát az ő alkotása. Úgy tűnt fel neki, mint egy kőből összerakott oltár, melyről imádság száll az Istenhez a kémények füstjében . . . Ez a füst ugyanis a betegek számára főtt ételekből származik.

Kevély volt erre a dolgára s lassankint minden javítási és cselekvési szenvedélye erre a pontra gyűlt. Kertet csinált a betegeknek, artézi kutat fúratott nekik, hogy jobb ivóvizük legyen, örökké tett-vett, járt-kelt a Szent Sebestyén-pihenőház érdekében.

Majd minden délután áthajtatott Mezernyére, ha nehéz betegük volt, néha éjszakára is ott maradt, kivált ha krizis előtt állott, érdekelte, hova billen a Párkák orsója. Egy szobája volt berendezve az emeleten, abban hált, este pedig olyankor a «Nagy korsó»-nál vacsorált s hallgatta a dr. Pázmár és a Holics József disputáit a kéményekről és a beteg emberekről. Néha ő maga is beleszólt szelid, csendes modorában, leginkább az orvos rögeszméje ellen, ki Sparta példájára, egy erős, edzett fajnak roppant jövőjét tudta élénk szinekkel kifesteni, azon az alapon, hogy hadd hulljon a férgese.

— Nem doktorhoz méltó beszéd ez, — jegyezte meg egyszer Tóth Mihály.

Pázmár úr nagyon neki volt már hevülve, nem hagyta magát.

— A doktor is lehet okos ember a privát óráiban.

— Igen, de mindenekelőtt neki kell a legjobban áthatva lennie a modern humanizmustól, mely ez előhaladott századnak a legnemesebb alapgondolata. Önben a múlt századok szelleme nyilatkozik, a mikor az embert, mint birkózási alanyt tekintették a királyok és olygarchák.

— Ejh, menjenek önök a pokolba azzal a modern humanizmussal. Az is csak schwindli!

— Ejnye, doktor, doktor! Hiszen maga alatt vágja a fát. A saját működését törpíti le és egy kicsit az enyimet is.

— Bánom is én?

— Hát nem lélekemelő az, mikor az év végén kimutatást csinálunk a Szent Sebestyénnél s azt jelenthetjük, mint például tavaly, hogy kétszáztiz beteget bocsátottunk el meggyógyulva? Nem érez ön ekkor egy kis meleget a szive táján? Vallja meg őszintén.

— Nem.

— No, én érzek.

— Pedig ha valaki, úgy épen ön nem érezhet.

— Hogy én? — dadogta Tóth úr, részben csodálkozva, részben elképedve, részben sértődve.

— Ön, ön, Tóth úr, — rikácsolta a doktor, és az egész pohár puncsot fölhajtotta egyszerre.

— Hogy érti ön azt? — kérdé Tóth Mihály tompán.

— Nos, én goromba ember vagyok, és ha már annyira jutottunk, hát megmondom önnek az igazat. A hogy én önt ismerem, Tóth úr, le fog a szeméről esni a hályog s egész világításban meg fogja ismerni a saját, úgynevezett modern humanizmusát, a melyre most olyan sokat tart.

— Vajjon? — szólt Tóth Mihály, s kétkedve rázta a fejét.

— A dolog valóban úgy áll, hogy körülbelül kétszáz beteget gyógyítunk ki évente a Sebestyénben, de miután én egyszersmind a gyári orvosa is vagyok Tóth úrnak, én ennélfogva arról is vezetek magánstatisztikát, hogy az ön gyáraiban hány ember betegszik meg és nyomorodik el évenkint, a szeszgyárban előállított alkohol pusztításait nem is számítva, körülbelül háromszáz lélekre rúg, az idén pláne több volt. No, már most . . .

— Ugyan, ugyan, — vágott közbe Holics uram, szürke, gömbölyű fejét roszalón csóválva.

— No, már most, — folytatá a doktor feltartóztathatlanúl, — ha Tóth úr beszüntetné egy napon gyáraiban az üzemet és bezárná a Szent Sebestyént, hát maradna évenként ötven ember haszon. Ilyen az a modern humanizmusa a kéményeknek urainak, hahaha.

Tóth Mihály elvörösödött, mint a rák, kihörpintette szó nélkül a whisky-jét s azzal hazament lefeküdni a szanatóriumi szobájába. Mikor reggel felkelt, már akkor az orvos az inspekcióját végezte a betegek közt.

— Majd ha készen lesz, doktor, rendelkezésemre bocsátja azokat az adatokat.

— Miféle adatokat? — csodálkozott Pázmár.

— A melyekről tegnap este szólott.

— Tegnap este? Miről is beszéltünk tegnap este? Ah, igen, emlékszem már. (Nevetett, mint a ki valami jó tréfára emlékszik vissza.) Tényleg összeállítottam ezeket az adatokat.

Kihozta szobájából s átadta neki.

— A statisztika azért jó tudomány, — jegyezte meg, — mert mindent be lehet vele bizonyítani.

Tóth Mihály azzal kezet fogott vele s hazament Rekettyésre. Nem is jött el, csak harmadnapra, a mikor visszaadta a jegyzeteket Pázmár úrnak.

— Önnek igaza volt, — mondá egyszerűen. — A mai naptól kezdve bezártam a gyáraimat.

— Csak talán nem? — hüledezett a doktor.

— De igen. Ön meggyőzött engem, hogy az efajta humanizmus öncsalás, istencsalás és népcsalás. Egy szájból hideget és meleget fújni s bezsebelni az emberek tiszteletét, nemtelen dolog. Vagy a gyárakat kell becsukni, vagy a szanatóriumot. Számot vetettem magammal, elég gazdag vagyok hozzá, én a gyárakat szüntetem meg.

— És az én gyári praxisom és fizetésem?

— Az is megszűnt a mai nappal. Vagyis a fizetés jár még egy évig hálából, azért, hogy fölvilágosított.

Pázmár dr. ránézett, nem tréfál-e, s mennyreföldre esküdözött, hogy ő csak tréfált tegnapelőtt, de bizony Tóth Mihály egészen komolyan vette a dolgot, s attól a naptól kezdve a rekettyési uradalomban megszűntek füstölögni azok a szép magas, karcsú kémények, a Holics József uram kedvenczei.

Ilyen ember volt Tóth Mihály. Hirtelen elhatározású, s a mit egyszer eltökélt, a mellett kitartó, sőt hajthatatlan.

Raimann

MDK

Raimel József kőmives inas

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Müvért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

M. D. K.

~~RAIMPETH~~

RAIMPETH, Godefridus Kőparagó

1715. Esztergom polgára

Aggházy: Barokk szobrászat... Bn. 1959.

I. 258. l.

Raimund von der Reichh

ötvös, Kőszeg

1639.

d.

Horváth Tibor

16. l.

Rainai

MDK

G.Raidl Ida festőművésznő

Művei a Nemzeti Szalon LIV.csoportkiallitasan.
A kiál[illegible].-ás 1927.jan.30.-an nyilt meg.

Magyar Művészet, 1927.2.sz. 113.l.

Kaidl Ida

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

P N 1931. II. 22.

G. Raidl Ida.
festőművész

A Nemzeti Szalonban vasárnap megnyíló csaportkiállításon mű-vével vészt vesz.

Nemzeti Ujság, 1927. jan. 28

G. Raidl Ida.

A Nemzeti Szalon 54. csoportkiállítá-
sán szerepelnek: „Fej a napsütésben" c
festménye, több női arcképe. Több víz-
festménye, köztük a „Tabáni házak" - és
„Homokbánya" c. (említve.)

Magyarság, 1927. jan. 30.

Raidl Ida

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli kiállításán.

Mo. 1932. XII. 25.

Raidl Ida.

A Nemzeti Szalonban vasárnap megnyílő csaportkiállításon tájképei, portréi, akvarelljei szerepelnek. (említve.)

Nemzeti Ujság, 1927. jan. 30.

G. Raidl Gyula.
festőművész

a Nemzeti Szalon 54. csoportkiállításán
műveivel részvett.

Magyarság, 1927. febr. 1.

Raidl Ida

Nemzeti Szalon téli kiállításain két alkalommal szerepelt.

P.O.M. 832. T.1.

G. Raidl Ida.

A Nemzeti Szalon vasárnap megnyíló új csoportkiállításán akvarelljei szerepelnek; balatonparti, óbudai, rózsadombi és margitszigeti tájképei. Olajképei: „Karinthiai táj" – „Szarvaskő" c. művei és őrarcképe. (említve.)

Pesti Napló, 1927. jan. 30.

G. Raidl Ida.

A Nemzeti Szalon 5 ik csoportkiállításán arcképei, figurális tanulmányai, tájstudiumai és aquarelltanulmányai szerepelnek.

Pesti Hirlap, 1927. jan. 30.

Raidl Ida.

1931-ben a Tamás Galéria kiállitotta müveit.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Raidl Sándor, festö

A Rózsadombon. Vizf.

A Magy.Akv.- és Paszt.fest.Egy. X.kiáll. 1923. nov.

Nemz.Szal. Kat.

MDK

Raiki József, szobrász

Prédikátor. Agyagszobor.

Nemzeti Szalon.-Téli tárlat.1932.dec. Kat.

Raichert András

Zimmermaler

geb. in Pest

19 J. alt

1822-23.

Bécsi akadémia
Ujhizy

Kolozsvári tudomány-egyetem

II. 224, 226,

ve. D. K.

RAIL, Jacob asrtolos

Vagel S. alkalmarottje 1805

Z. S. Vagel 209.

Raimann R.: Könyvtár M.D.K.

Veszprémben

1.) A angolkisasszonyok veszprémi intézete

Gerzi, A magy. körajs. 1960 189

Raidl Sándor

nekr.

Magyar Művészet

1934. 159-1.

Raidl Sándor

Magyar Művészet

1934. 159. l.

(6)

6

Raidl

R. 2. *Sándor*, festő, * Sopron 1859 febr. 27, † 1934 máj. 21. A bpesti mintarajziskolában tanult, azután Brassóban volt rajztanár. A fehér torony Brassóban c. vízfestménye 1910. a M. Tört. Képcsarnokba, A Katalin-kapu Brassóban c. akvarellje a Szépművészeti Múzeum graf. gyűjteményébe került. 1922 óta gyakran kiállított akvarell tájképeket a Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesületének tárlatain.

Ex. f. II. 347 l

Zárókimu

számla				10,000	—	
"	100,000	—		100,000	—	
"	496	20				
	270	—				
	1800	—				
"	242	10				
"	1000	—		5106	68	
"				10	40	
"	584	—		32	—	
"	27683	12		2515	16	
"				133	40	
"				6	10.	

Raidl Sándor

festő

nekrolog.

Magyar Művészet

1934. 159. l.

— ATHENAEUM

IN MEM

RAIDL SÁNDOR festőművész május 19-én meghalt Budapesten, ahol legutoljára hét év előtt állított ki tájképeket, mert főképp ilyeneket festett olaj- és akvarell-technikával. *Raidl* Sopronban született 1859 február 27-én, művészeti tanulmányait 1880-ban kezdte a Mintarajziskola és rajztanárképzőben. Az ott kapott oklevél alapján évtizedeken át rajztanár is volt Brassóban. A világháború után nyugalomba vonult és művészi munkásságát Budapesten folytatta. Tájképeivel nem kereste a nyilvánosságot, csak nagyritkán állított ki. Számos képe brassói magántulajdonba került.

INHALT:

Prof. Josef Strzygowski (Wien): Geschichtskunde, Fachforschung und zeitloser Vergleich 253
Elisabeth Hajós (Berlin): Das Tell-Halaf-Museum in Berlin 265
Karl Csányi: Persische Kunstausstellung in London.. 269
Zoltán Takács von Felvincz: Mit ungarischen Augen auf der persischen Kunstausstellung in London.... 283
In memoriam 302
Kunstleben und Kunstliteratur 302

BILDERVERZEICHNIS:

Seidener Wandbehang. Eigentum des Fürsten Dr. Paul Esterházy. Farbige Beilage.
Silbervase aus Maikop (Smirnov). Die Landschaft aufgerollt 254
Noin Ula, Kurgan: Seidenweberei 259
Nara, Horyuji, Tamamushischrein: Opferlandschaft.. 262
Stoffrest aus Noin Ula 262
Goldtier aus dem Kelermesschen Kurgan 263
Altgermanische Silberbeschläge aus der Insel Gotland.. 263
Tell-Halaf-Museum. Die östliche verschleierte Sphinx.. 266
Tell-Halaf-Museum. Verschleierte Sphinx von vorn .. 266
Tell-Halaf-Museum. Fassadenhalle, erster Durchgang.. 267
Sieg des Löwen über den Stier. Relief. Persepolis.... 269
Persische Miniaturen ..... 270—272
Tuschzeichnung 272
Persische Dolche. Eigentum des Fürsten Dr. Paul Esterházy 273
Bronzekanne 273
Silbervase, Kupferkanne, Kanne, Gold 274
Bronzeleuchter, silberner Weinkrug 275
Schale, Fayenceflasche 277
Persische Teppiche ..... 280—281
Bemaltes Tongefäss. Susa. IV. Jahrtausend vor Chr. (Louvre) 284
Bemalte Tonscherbe aus Nordchina. Jüngere Steinzeit. Nach Andersson 284
Riemenende aus Bronze. Hunnisch-Avarische Periode. Fundort Dunapentele 284
Ochsenköpfe aus Bronze. Links der erste aus Luristan. VI. Jahrh. vor Chr.? (Ausstellung London.) Der mittlere und der rechte aus Nordchina. Hanzeit. Franz-Hopp-Museum, Budapest 284
Grabdenkmal des Generals Ho Ch'ü-ping. Nach 117 Chr. Nach Ségalen. (Mission) 285
Doleritlöwe auf der Burg zu Babylon. Nach Schaffer-Andrae. (Die Kunst des alten Orients) 285

Raidl Sándor

1880/81

Ferkèpzomfoiskèvk

125 l.

Raidl S.

Árverési Csarnok aukció Kat.

32. sz. 1926. ápr.

Colonia Apulensis k. n. I. 170

Raidl Sándor

ny. főreáliskolai tanár
meghalt 1934. május 21.
75 éves korában.
1881-ben szerzett oklevelet
működésének nagyobb részét
a brassói főreáliskolában
töltötte el.

Rajzoktatás
1934. 49. l.

Raidl Sándor

szül. Sopronban 1859 febr

27.

1880/81. I. III. szakont.

1880/81 II " "

Ilunyadmegyei Tört. és Rég. Társulat

IV. 180

Raidl Sándor

1922. ápr. M Akv Pf Egy
kiáll. Nemzeti Szalonban
Tavaszi táj, Brassó, vízf. 2500.–
Rombadőlt kunyhó, vízf.
Brassói részlet (Brassó), vízf. 3000.–

1922. máj. MROE
kiáll. Nemzeti Szalonban
Önarckép, vízf.
A Dunapart Lajosnál, vízf. 3000.–
Fehér orgona, vízf. 3000.–

1923. nov. M Akv Pf Egy
kiáll. Nemzeti Szalonban
A Rózsadombon, vízf. 180.000.–

1925 febr. M Akv Pf Egy
kiáll. Nemzeti Szalonban
A Rózsadombról, vízf.
Bronz őszi reggel, vízf.

Octavianus V. 256.

Ára ...enként		Kereset		kerületi betegs.				Járulék	
...or.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.

Mo[illegible]. 523/1932 szhez.

I. Kimut[illegible]

Elismer[illegible]

A Műemlékek Orsza[illegible]
kiadásában megjele[illegible]
czimű könyvecskéktől, a [illegible]
ban való eladása czélj[illegible]
gos Bizottságától, utóla[illegible]
sége mellett átvettem

1932. évi julius hó 20-án
" " september " 19-án

Ösme[illegible]

Raidl Sándor

rajztanár

Brassó

l. Lyka kőzöni

119. l.

RECTORA.

éklet a „Debreceni Protestáns Lap"-hoz.

tól kiállított erkölcsi bizonyítványt kell
ány szolgál erkölcsi bizonyítványul.
vú tisztjei a m. kir. honvédelmi miniszter
yt és csak az *a)* és *b)* pontok alatt em-

országi és erdélyi középiskolában szerzett
egyetemeken halgatott félévek, amenyn, elismertetnek, illetve beszámíttatnak.
a tanrendben külön előadások vételtek
m **kötelező**. A hallgatókat az egyetem
ényben részesíti.
tt államszámviteltanra rendkívüli hallgairatokat mellékeljék; (a *b)* alatti érettségi
la [kereskedelmi, ipari stb. tanítóképző] érettségi

r hó 23-tól 27-ig az illetékes kari dékán, január
llyen engedélyt azonban csak az nyerhet, aki
ni nem tud, vagy valamely más főiskolán azért
ülményt a dékáni záradékkal ellátott eredeti
ell igazolni s a kérvényt a felvétel megtagaell beadni. A zsidó vagy zsidónak tekintendő
r 8—22-ig) beiratkozni.
ényt az engedélyadásra jogosult dékánhoz, il-

Raidl Sándor

rajztanár

Brassó, főrealisk-

1900 – 1904. közt.

(bizonyára kisebb is)

tagja a Rajztanárok Egyesületének

vásnak, felbevjesztésemben
jét, melyről a különböző
lehetett volna megasinálni
állítása pénzünk értékés
folytán olyan összeget e
fedezést nem mertem v
Bizottságtól. A modell h
a vásnak mindanégy
ben júliusi felterjesztésem
valens munkát teljesített
plenáris ülésen volt alka
nítését a Bizottság tudo
Mint tisztelettel kérem a
hogy a nagyméltóságú m
minister úr által e c
tisztelettdíjam hátrálékos
sérvemre folyósítani m
Ismétlésül bátorkod
koronából 20000 korona
geim fedezésére, 13000 kor
pedig a vajzok elhelyezése
A 40000 koronás tiszte
25000 koronák (1785·32 + 2
5921 K. 12 f. anyagnámlá
tehát 30921 K. 12 ft, a m
fent említett 9080 K. 88
ezennel van nemcsém kér
Budapest 1923 január

Raidl Sándor

l.

Normál-tanmenet

Bp. 1915, 7. l

nyugtatvány

Kettőszárhuszonhárom
mely összeget az épités-
ie tölgyfabeszerzés
ban tett utazásom
jében Möller István
l hiány nélkül fel-

15. julius hó 6-án.

Raidl Sándor
1859- 1934

Soproni születésü tájképfestő.

Brassóban müködött.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 17.l

Raidl Ferenc

rajztanár

Irod

z

Hollós Károly: A mű-
veszeti oktatás és a rajz-
tanítás legujabb moz-
galmaira vonatkozó
megjegyzések, Kolozsvár
1905. 46 l.

KIRÁLYI EGYETEMI MAGYAR NYOMDA

31 nap **DECEMBER** 52. hét

21 Vasárnap	Tamás *Tamás*
22 Hétfő	Zénó *Zénó*
23 Kedd	Viktória *Viktória*
24 Szerda	Ádám, Éva *Ádám, Éva*
25 Csütörtök	Nagykarács. *Karácsony*
26 Péntek	Szt. Istv. vt. *István I. vt.*
27 Szombat	János *János*

Raidl Sándor festő

kezelt a Nemzeti szalon

Nagy Tavaszi Tárlatán

Pesti Napló 1927 VI. 16.

MDK

Raidl.Sándor

Őszi táj a Rózsadombról, vf.

Tavaszi táj a Rózsadombról, vf.

N.Szal. kiáll. 1927. jun. 21. l.

MDK

Raidl Sándor

Önarckép, vf.

A Dunapart Ujpestnél, vf.

Fehér orgona, vf.

M. rajztanárok o. egyesülete kiáll. N.Szal. 1922 1922. máj. 19. l.

Raidl Sándor

Tavaszi táj, Brassó, vizfestmény
Rombadőlt kunyhó, vizfestmény
Pojánai részlet /Brassó/ vizfestmény

Magyar akvarell és pasztellfestők Egy csoport
IX. kiállítás, 1922. Nemzeti Szalon, katalogus

MDK

Raidl Sándor

Tavaszi táj, Brassó, vf.

Rombadőlt kunyhó, vf.

Pojánai részlet, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 9. kiáll. N.Szal.
1922. ápr. 17 l.

MDK

Raidl Sándor

A Rózsadombról, vf.

Borus őszi reggel, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 11. kiáll. N.Szal,
1925. febr. 15 l.

MDK

Raidl Sándor

A fehértorony Brassóban, vf.

Szépmüv. Muzeum graf. oszt. 76. kiáll. /1940/. Erdélyi müvészek, erdélyi tájak.

Raidl Sándor festő, áll. főreáliskolai tanár Brassóban.
1910-ben A fehér torony Brassóban cz. vízfestményét a Magyar Történeti Képcsarnok, A Katalin-kapu Brassóban cz. aquarelljét pedig az Orsz. Magy. Szépművészeti Múzeum grafikai gyűjteménye számára vette meg az állam.

Szépművészeti Múzeum irattára 2027/1910.

Raimann R

Veszprém. T. 5101.

Az előtérben az angolkisasszonyok temploma és intézete előtt balról egy botjára támaszkodó férfi néz, ki mellett kutya guggol, jobbról pedig két férfi beszélget, egy úr és hölgy halad karonfogva és két hölgy közeledik. Felirata:

AZ ANGOLKISASSZONYOK VESZPRÉMI INTÉZETE

alól jobbra: Köny: Raimann R. Veszprémben.

Kny., alányomással, melynek mér. 25.7 : 32.5 cm.

Szn. 61-98
60-98-52.

Raidl Ferenc

Raichel Antal

ácsmester

l.

Luneszprüspvár

231. l

M.D.K.

RAICHINOVSZKY Jac.

murariorum magister

Kassa

15 sodal

1952)

Művért. Kapossy Ano : Epitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban 137. l.

Raichl Kálmán

építész

lakik még

Reichl Kálmán

alatt is

A m.kir. vall.és közokt. mi
alatt a keb. számv. VII.és
nek másolata.

Költségvetési év: 1928/29. K
mogatása". Müemlékek Országo
és átköltözködési költségek.

Dr. S z ő n y

Budapest, VI. Állatkerti-ut
Budap
ber hó 1-ig terjedő időben W
alkalmából felmerült költség

Raidl S.

9337.

Brasso:

A Katalin kapu.

Szemközt van az öt tornyú bolthajtásos kapu, a melyen innen egy jobbrafordult asszony áll, mig az előtérben balról egy szalmakalapos leányka nézi a körülötte szemezgető négy tyukot. Jelzése alól jobbra: Raidl S. 1909.

Aquarell, méretei 31.4:22.6 cm.

Sz. n. 422-910
2207-910-2
Át. lelt. 3829.

Veszprém:

Az angol kisasszonyok intézete.

A gótmodorban ~~épült~~ kéfült templom~~tól~~ mellett jobbról ~~az~~ látható emeletes épület ~~intézetes~~ melyhez, balról ~~pedig a~~ kőfallal bekerített kert ~~[illegible]~~ csatbakon. Az uton egy bot~~[illegible]~~ra támaszkodó úr nézi a templomot, ki mellett kutya guggol, ketten ~~az egyfár fele mutatva~~ egymással beszélgetnek s a nejét vezető úrral szembe két krinolinos hölgy közeledik, kiknek egyike kezét csipőjére tette. Felirata a kép alatt:

AZ ANGOLKISASSZONYOK VESZPRÉMI INTÉZETE.

s alól jobbra: „Kőny: Raimann R. Veszprémben."

Könyomat alányomással, méretei a vonalkeretnek 21·7 : 32·5 cm.

5101.

60-98.-~~53~~ 52.

Az Erdélyi Református Egyhá

7702/943/IV.

Méltóságos

Gerevich Tibor

a Müemlékek Országos Bizottsá

Köszönettel vettük 541/94
csei református templom ügyér

Hálás köszönetünket fejez
ügyi Ministeriumnál segély ir
szives készségéért, amellyel a
benjárást vállalni méltóztat

Raichardt István

Önmüves

Gentmüeul

357. l.

Raichle Ilma

Dolgozott Zutt A. R

Csernoch koronázási

kelyhen

Repr.

Éimisk 1916/17

70 l

Petrovich

Raichle Ilma

Végbiz. elégséges cedm.

Éimisk 1916/17. 30. l.

T. 3554.

hol balra a vár és város látható,
denek. Felirata fölül:

RAN 1595

14.1 cm.

Raichle Ilma

ötvös

Melltű és vára, repr

Éírnisk 1915/16. 67. l.

T. 5232.

g foglalja el, a melyet kirándulók
Bécs látszik, a háttért pe-
zhajó, tutaj és több csolnak

POLDSBERG

1 cm.

Raichle Ilona

Ökörös

1914–1917

Éimisk 1930.87.l.

Raichardt István

ónnüves Pest

1833 - 1862

l.

Mihalikpesti ónnüves

7, 11, 17, 27, 28. l - 29. l.

XXII.

479.
472.

Pissaro Camille : Ar inj hid (Po
neuf) 417 (645), 3472 (470).

Raichl J. Ferenc

Munkácsi 1903. 206
– 1907. 134. 216

~~Athenaeum, bostoni, königsberg~~

~~IV. 141.~~

Raichl Ferenc

U. 2082

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

elyezem:

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Raichl J. Ferenc

ejs. Szabadka

~~Műszarnok, 1900~~

cred

Magyar Pályázatok

1907. 3 sz. 13-14 l.

Egyetemi nyomda. 1912.

Raichl Ferenc

Szabadkai műépítész az alábbi gimnazium épületének tervp. első díjat és a műveztéssel való megbízást 1896-ban.

Értesítője. Szabadka sz. k. város községi fögymnasiumának az 1899-900. tanévről. Szabadka 1900. 12, 13 és kv. 4

képekkel

Raichl J. Ferencz
műépítész

Fővárosi Lapok 1896. márc. 12., 6. old.
(Ujdonságok. A szabadkai vár lebo-
gója.)

Kalmár

T. 5510.

es csapatok küzdenek a törökökkel,
s hegyről Esztergom várát ostromol-
lobogo leng és a melytől balra Go-
lindenburch tünik szemünkbe. Fel-

Gran.

és Gahata

5 : 27.5 cm.

Raichl J. Ferenc

építész.

Szül. Apatin 1869.
Oklevelet nyert 1891.

Műegyetem 16. l.

Raichl J. Ferenc

A bács-topolyai róm. kat. templom tervpályázatára beérkezett 14 pályamű közül a kitüzött díjat Raichl J. Ferenc „Krisztus Urunk“ jeligéjű terve nyerte.

Művészet 1903. 206 l.

Raibel Jaim
orás Pozsony
1494.

l.
Egyházm. Lap
I. 1880. 250 l.

ART FRANKFURT '92
27.03.1992.-31.03.1992.
Internationale Kunstmesse

KÜNSTLER

Péter KOVÁCS	István MAZZAG
György KOLLÁR	Georgios TZORTZOGLOU
Zsolt MÁTHÉ	János VÉGVÁRI
Miroljuba GENDOVA	Károly VILHELM

Ferenc BOLMÁNYI

Galerieleitung: Éva TÓTH
eveART Galerie
H-1068 BUDAPEST, Király u. 98/b
Tel.: (36-1) 122-84-66
Fax: (36-1) 121-46-67

RAICHLE J. Ferenc építés (1869-

Cvijin, Kata Martinović Subotička opus Ferencu J. Rajhla. Subotica, Rukovet, 1985

rec. Lévay Endre: Ali építésztével városaulon örök nyomat hagyott. = Üzenet, 15, 1985, 9. 581-582.

RAICHLE J. Ferenc épiteu

Cvijin, Kata Martinović: Suboticka opus Ferenca J. Rajhla. Subotica, 1985

rec. Dévavári Zoltán: Európai mértéz. = 7 Nap 1985. ápr. 12. 30-31. ll

Szabadka

Bátyai Jenő: Raichle és Szeged. = 7 Nap 1985 július 12. 26.

Rainainé Skopál Ilona MDK

Iriszek, vizf.

Műcsarnok 1934 téli kiállitás

Rainaine Skopál Ilona

Trlasek, vlad.

Rainainé Skopál Ilona MDK

Öreg ember, szénrajz

Mücsarnok 1934 téli kiállitás

RAINDL FERENC, épitész

Miskolcon, az 1777-ben felépitendő kapitányi kvártély háznak és helyettesének házához Reindl készitett terveket. E rajz meg van. 76.old.

KOMÁROMY JÓZSEF: Épitkezési tervrajzok, miskolci iparosok a 18. századból 75.old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MÚZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1956. JÚN. Miskolc

RAINDL FERENC, mérnök

A régi miskolci Klastrom-utcai Pece-hid terve az előbbi Reindl-féle térkép /1794/E-vel jelzett helyén. Valószínüleg Reindl Ferenc mérnök és Hoffer János ácsmester műve. 1794. Feketevrepr. 18.old.

KOMÁROMY JÓZSEF: A miskolci Kazinczy-utcai/ létesitése 1794-ben 14.old

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1955.dec Miskolc

Raindl Márton
festő

l.

Reindl Márton
alatt.

Füstölő" edény bronzból, empir stilü

V. 42.

Raindl Márton

pozsonyi festő 1769-70 között festett freskókat az egri minorita templom boltozatán.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972

2451

Raindl Márton

2

Grassalkovich ajándékozása Esztergom városa is vele festette meg az 1756-1762 között épült plébániatempl. freskóját. Pesti munkásságát ugyan nem ismerjük, oltárkari freskója sem maradt fenn.

Budapest története III. Bp. Akad. Kiadó 1975 243. old.

3

Raindl Márton

Nem tudott Pesten meggyökeresedni, závid itt-tartozkodás után Pozsonyban költözött.

Budapest története III.Bp.Akad.Kiadó 1975 243. old.

1

Raindl Márton festő

Az 1750-es évek végén telepedett le itt Pesten, Grassalkovich Antal pártfogoltja volt. Minden valószínűség szerint ő festette az 1758-1761-között épült soroksári főpl. mennyezetképet.

Budapest története III. Bp. Akadémiai Kiadó 1975 243. old

M.D.K.

Rainal

azonos Reinel-lel.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 389 old.

MDK

Raindl Márton festő

Pozsonyban,Esztergomban,Egerben készitett freskókat.

A magyarországi müvészet története I.
Bpest,1961.II.kiadás.442.l.

MDK

Raindl Márton festő

Általában pozsonyi festőnek könyvelik el, forrásaink minden kétséget kizárólag, mint pesti festőt nevezik meg, kit Grassalkovich ajánlott a városnak. Grassalkovich számára állandóan dolgozott.

Pálinkás László: Esztergom XVIII. szazadi művészeti emlékei.
Bpest, 1937. 44.l.

MDK

Raindl Márton pesti festő

Az esztergomi belvárosi plébáni-templom kifestésére 1759-ben a tanács Raindl Márton pesti festőt hivja meg. Raindl /Reinel/ Márton idáig csak mint az egri minorita-templom festője /1769-70/ ismeretes.

Pálinkás László: Esztergom XVIII. századi művészeti emlékei.
Bpest, 1937. 43.l.

MDK

Raindl Márton festő

Az esztergomi belvárosi plebánia-templom szentélyének freskóját Raindl mikor készitette ez pontosan nem állapitható meg. Tény az, hogy 1788-ban a szentély már festve volt.
Raindl művészi pályájáról ezenkivül semmit sem tudunk.

Pálinkás László: Esztergom XVIII. századi művészeti emlékei.
Bpest, 1937. 44.l.

MDK

Raindl Márton

"Szent Pál vértanusága" a belvárosi plébánia-templom szentélyfreskója.Repr.

Pálinkás László: Esztergom XVIII.századi művészeti emlékei.
Bpest, 1937.

Rainensi János

könyvmárolo

1385.

Csontosi jegyz.

Római bronz Kulcs VI. 131.

12. *Raindl Márton:* Szent Pál vértanusága
A belvárosi plébánia-templom szentélyfreskója

Pálinkás László
Esztergom XVIII. századi
művészeti emlékei
Bpest. 1937.

10. Faragott kapu

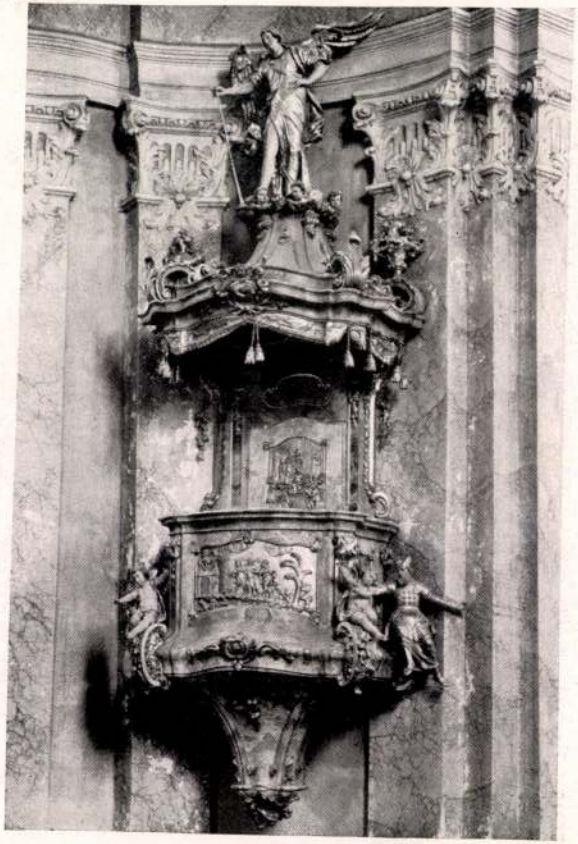

11. *Bebo Károly:* Szószék

Belvárosi plébánia-templom

val és ebből nyíló fülkeszerű két-két kápolnával, melyeknek magassága a hajó magasságával azonos. A valamivel keskenyebb szentély két oldalán sekrestyék és fölöttük két emelet magasságban oratóriumok helyezkednek el. Az első emeleti oratorium zárt, a második emeleti a szentély felé nyitott. A bejárat előtti két hatalmas pilléren kórus nyugszik, melyen belül, a második emelet magasságában még két kisebb, egymással szembenéző, hajóalakú páholykarzat van. A többszörösen egymás fölé helyezett hatalmas pilléreken nyugtalan, erősen tagozott párkány fut végig. A belső térben uralkodik a hajlított, hullámos vonal, így a szentély lépcsőfeljárójának az alakításában, a kápolnák kiképzésében, a kórus és a beléje helyezett kisebb karzatok alapformáiban. Ennek következtében a belső térnek bizonyos áramló, dinamikus jellege van. A téregységek a görbe vonalak révén egymásba kapcsolódnak és még inkább kifejezésre juttatják a belső tér egységes voltát.

A belső tér gazdag művészi kiképzésével szemben a homlokzat *(8. kép)* sokkal szárazabb, egyszerű, egyenes vonalaiban kimértebb. A középtengelyben elhelyezett torony, a közbeiktatott attika-szerű emelet ellenére is mintegy ránehezedik a homlokzatra. Ezt a hatást a szélesen kezelt voluták és az oromzat hullámzó körvonalai sem tudják csökkenteni. A homlokzat tagozása inkább lapos, rajzos jellegű s síkjából egyedül a kapuzat emelkedik némileg ki. A kapuzat két oldalán ferdén beállított talpazatú oszlopokon és konzolokon erkély nyugszik, egymásbafonodó, szalagmintás kőkorláttal.

A templom belső díszítésére már 1759-ben gondoltak s ekkor a tanács Raindl Márton pesti festőt hívja meg a templom kifestésére.[17] Raindl (Reinel) Márton idáig csak mint az egri minorita-templom festője (1769—70.) ismeretes.[18] Általában pozsonyi festőnek könyvelik el, forrásaink azonban min-

[17] »... in ordine ad incolarandum Sanctuary fornicem seu cupulam sae Exellae fine gratiosa manuductionis facta significatione ... negotioque hoc praesente Exter. Senatu, cum Dno Ignatio Oratsek et pictore Pesthiensi Martino Raindl per suam Exlleam Citti commendato, porlixius concertato, Georg. Biró hujat Civis talisdi laborem, modis et conditionibus indando eatenus speciali contractu expressar. semet suscepturum declaravit ... supradictio autem pictori aur. nr. 2. titulo fatigy ex cassa partic. resolvuntur ...« Városi Lvtár. Protoc. Polith. A. 1759. aug. 1. p. 129.

[18] **Szőnyi O.:** Régi magyar templomok. 207. l. — **Éber L.:** Művészeti lexikon. II. 353. l.

den kétséget kizárólag, mint pesti festőt nevezik meg, kit Grassalkovich ajánlott a városnak. Ezen az alapon az is feltételezhető, hogy Grassalkovich számára állandóan dolgozott és a nagy magyar mecénás által építtetett templomokban így Raindl alkotásai lappanghatnak felfedezetlenül. Az esztergomi templom kifestésére azonban ekkor még nem került sor. Raindl csak helyszini megtekintésre jött Esztergomba. Ugy látszik, a templomot akarták minél előbb befejezni és így a hosszadalmas freskófestési munkálatokat elhalasztották, mert még ugyanebben a hónapban utasítást kap Oratsek, hogy a szentélyt egyszerűen meszeltesse ki és helyezze olyan állapotba, hogy ott istentiszteletet lehessen tartani.[19] Hogy a szentély mostani freskóját *(12. kép)* Raindl mikor készítette ez után el, pontosabban nem állapítható meg. Tény az, hogy 1788-ban a szentély már festve volt.[20] Föltételezhetőleg azonban már 1788. előtt elkészültek a freskók, mivel 1778-ban már Jelenek (Jelenech) Ferenc esztergomi festő a szentélyt festi, a kapiteleket és az oltár szobrait aranyozza.[21] A jegyzőkönyvek szűkszavú adataiból nem állapítható meg egész bizonyosan, hogy a szentélyfreskó ekkor már készen volt-e, minden valószínűség azonban amellett szól, hogy az oltár és a falak díszítését csak akkor kezdték el, mikor a freskófestés után ezek már nem piszkolódhattak be. A szentélyboltozat freskójának költségeihez Pató János városi tanácsnok járult nagyobb összeggel hozzá.

Raindl művészi pályájáról ezenkívül semmit sem tudunk. Esztergomi freskóján, mely Szent Pál lefejezését Róma falain kívül, számos mellékalakkal ábrázolja, határozottan mint Maulpertsch tanítványa mutatkozik be. A mester festőiségét, finom, elmosódott tonusait, éles szinezéssel, erősen rajzos jelleggel helyettesíti. Egyes alakjainak tartás-motívumát Maulpertsch tanulmányaiból veszi át, akinél viszont sokkal elbeszélőbb, histo-

[19] »... determinata extitit: quatenus Fornix Sanctuary dealbet idemque Sancturairum cum oratorys et sacristis integre debito ac requisito modo ita ut et Sanctissimum ibid. asservari convenienter valeat et divina quoque quantocius obiri possint instruat et consummet...« Városi Lvtár. Protoc. Polith. A. 1759. aug. 27. p. 139.

[20] Acta Visitationis Canonicae Ecclae L. R. Cittis Strigoninensis. Primási Lvtár. fasc. LXI. lib. 363.

[21] Városi Lvtár. Protoc. Polith. A. 1778. márc. 27. p. 105.; ibid. A. 1779. jan. 26. p. 26. — Az állványozást Schaden Lénárt helybeli kőművesmester végzi (ibid. 1778. márc. 30. p. 114.)

Rainer

pečsi grafikus

l. Kisgrafika

1942. 1–2. sz.

10. l.

Rainer Boldizsár

épitom

1652-54, 1656, 1658-59,
1661, 1665,
céhmester

+ K + 83. l

reálliskola igazgatóságától.

sitő.

..... osztályu tanuló a

.....

.....

elégtelen előmenetelt tanusitott.

.....

..... hó .....

osztályfő.

Rainer Boldiriar

épitőm

l.

Kemkassaumeml

34. l.

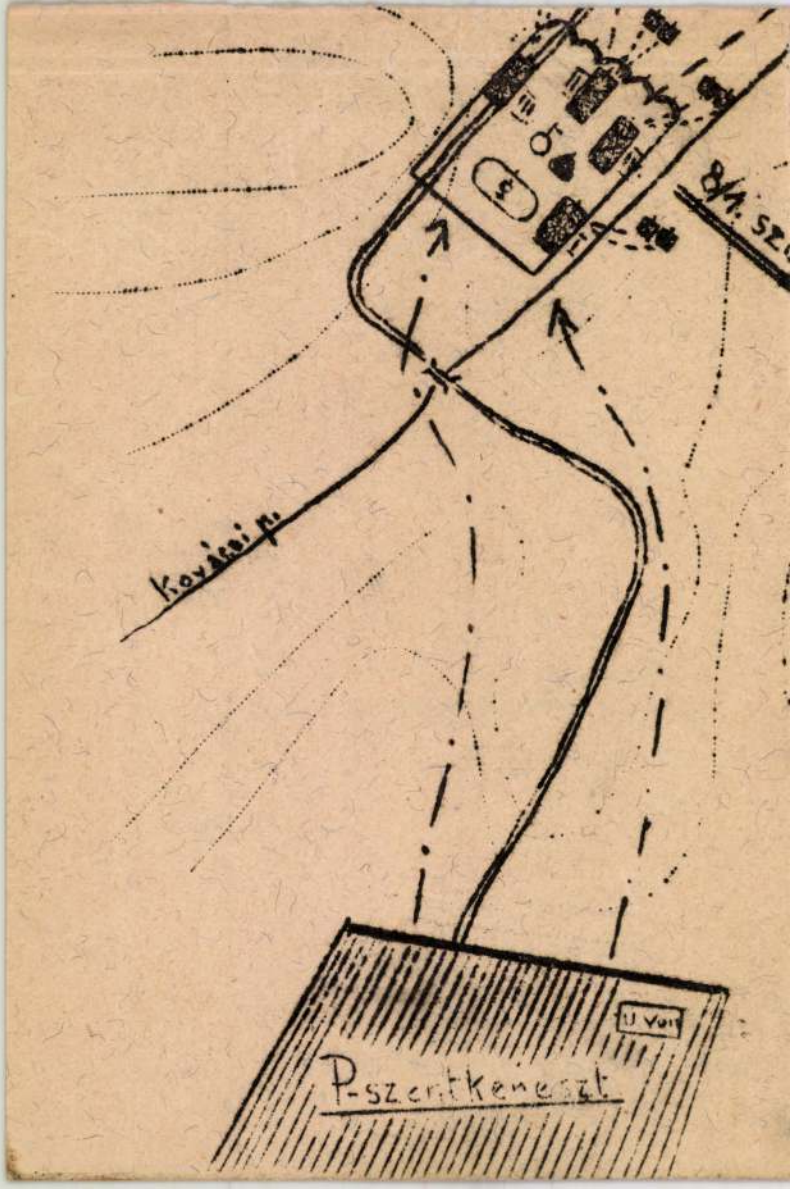
Kovácsi út
P-szentkereszt

Rainer Boldirsar

épitom!

A Gassai ev. ref. templo-
non is épitherett

+ K + 176. l

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár.

Nyugta

.....azaz: ..... Korona ..... f-ről,

összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190..... évi .....

érnegyedre eső részletet, a .....-i m. kir. posta- és távirda-

..... pénztárból minden hiány nélkül felvettem.

Kelt .....-n, 190..... évi ..... hó 1-én.

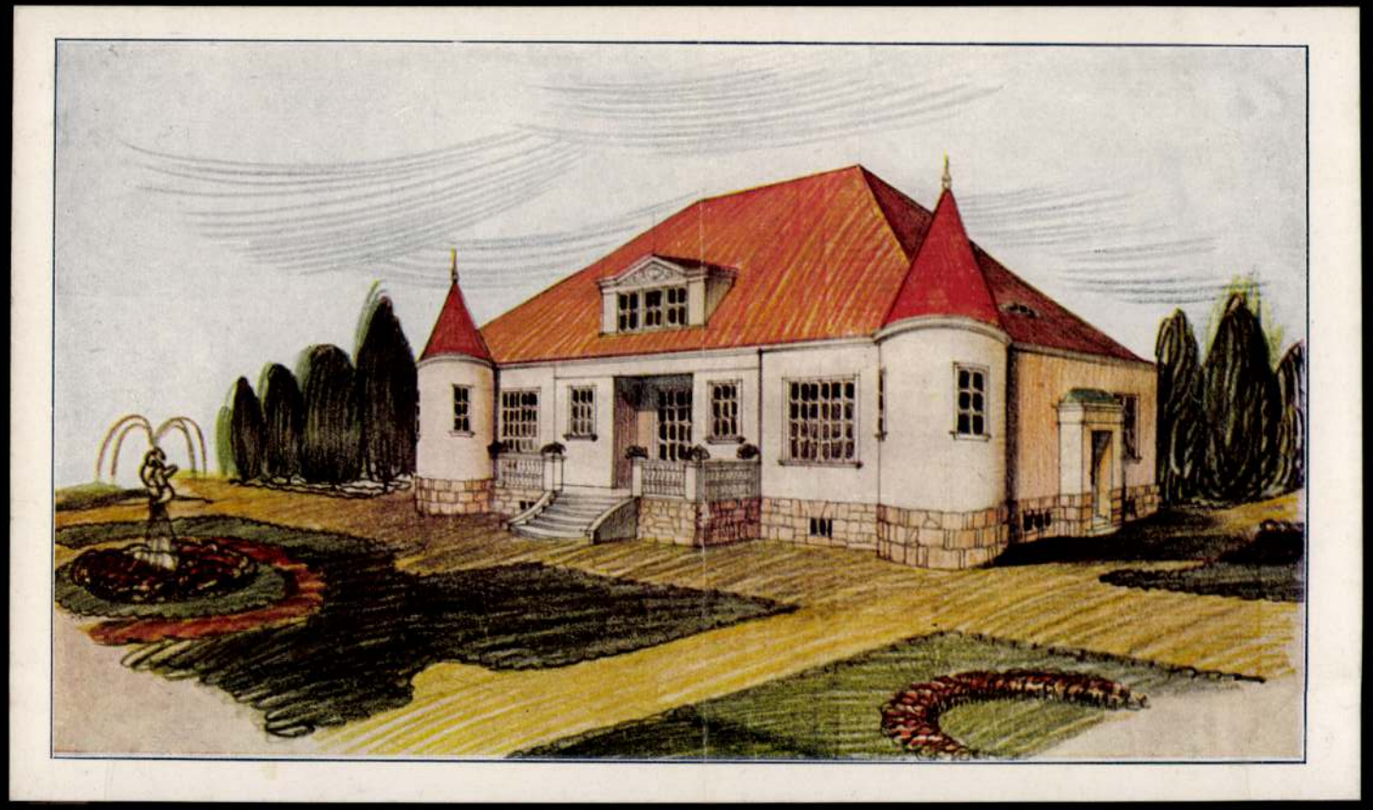

JÁNOSMAJORI VILLA. TERVEZTE: RAINER KÁROLY

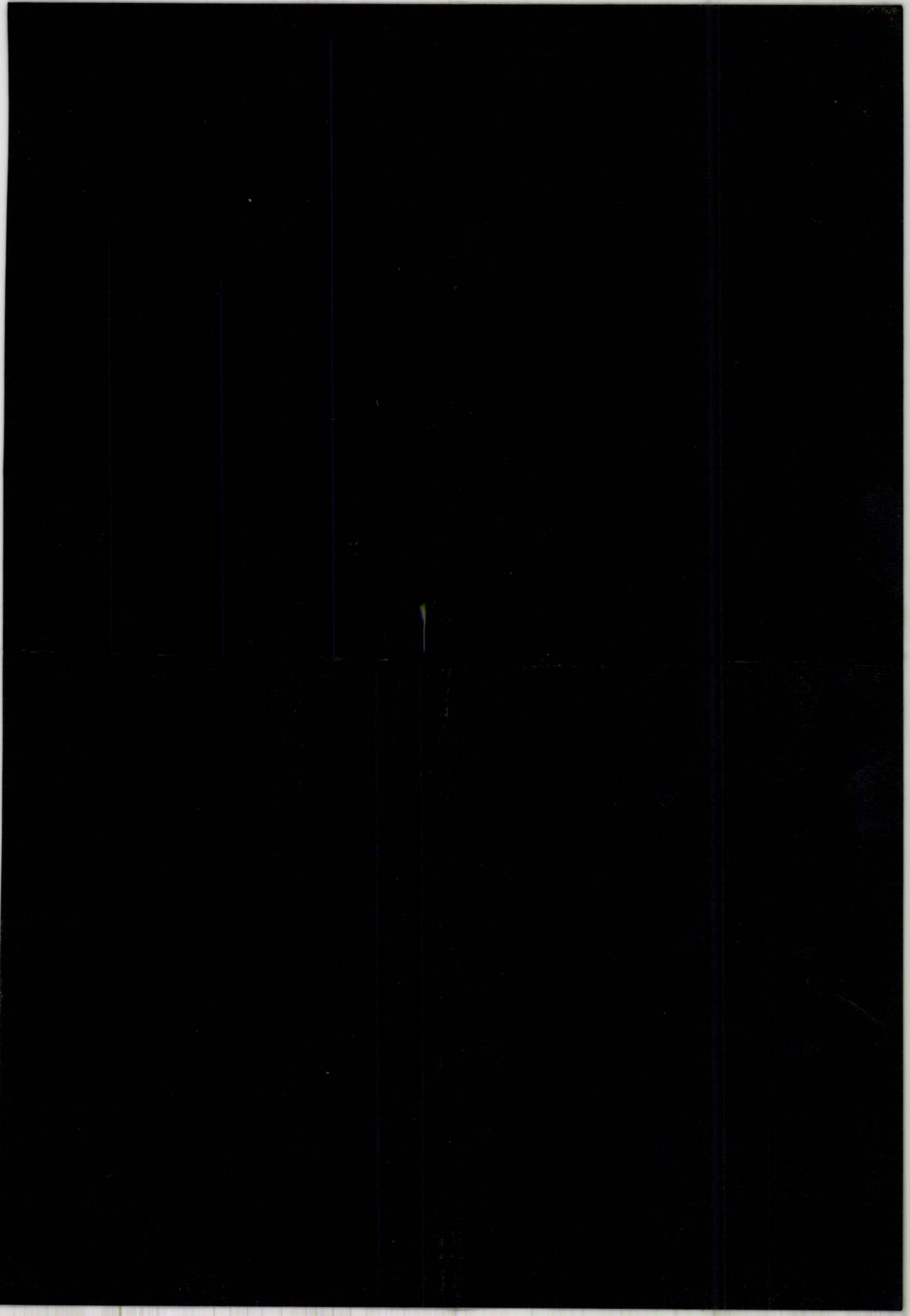

Rainer Márton
pécsi ferkó"
Pécsi kiáll. 1935. dec
őszi kiáll
Balaton, olaj

EUROPA
FILM-, KÖNYV-, LAPTERJESZTŐ ÉS KÖNYVKIADÓ RT.

Budapest, V., Rothermere-u. 12. III. 2.
Telefon: 127-837.

"Meghatalmazás."

T.
70-es számu Postahivatal,

Budapest.
VII. Verseny utca 3.

Rainer Márton

festő

1.

Pécsi kiáll 1930. tav.

Rainer Márton

Rainer Márton

festő

Pécs

Mályás Flórián

u. 3.

MKSz 1947

Rainer Márton

festő

Pécsi Képzőm. Társ.

1933 nyár

Bari malom, olaj

Malompatak, olaj

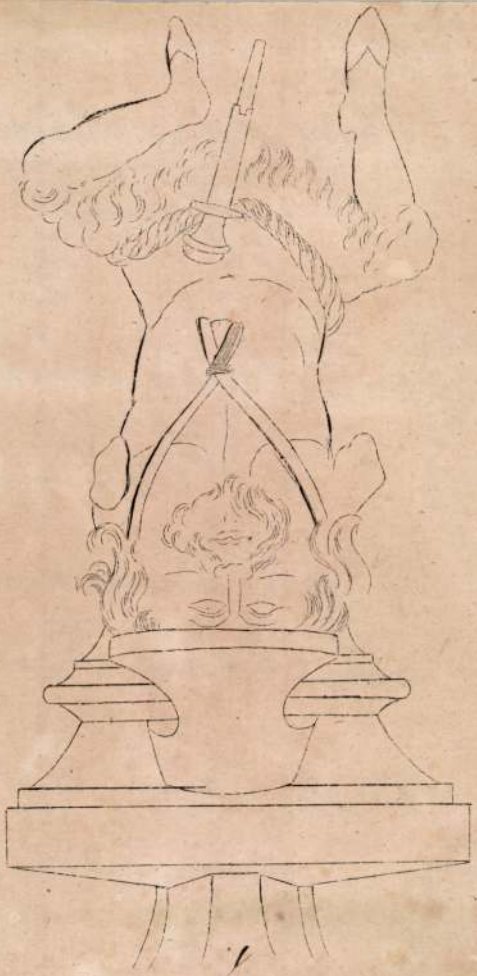

Rainer Márton

festő, iparművész

lakik: Pécs, Mátyás

Flórián u. 8.

Pécsi KMT műveszlagja

1933

DEMÉNYEK CIMÉBE
UTCÁT HÁZSZÁMOT
IRJUK KI.

BUDAPEST
741
938 SEP. 14 10

ÜLDEMÉNYEK CIMÉBE
UTCÁT HÁZSZÁMOT
IRJUK KI.

BUDAPEST
741
938 SEP. 14 10

Rainer Márton

festő

l.

Pécsi kiáll. 1941. ósz

sége v mégen halad a mun-
kával; sörideseu hvelet tog
ami Önnek.

Igaz tisztelettel köszönti
Fötitkár mint hive

Piró Lőrincz

Rainer Márton

grafikus

l.

Pécs. K. Kab. Kerv

1946. máj.

X. csop. Kiáll

Falusi táj

Vászon, olaj, 48×55 cm.
Jelezve lent balra: Mahlknecht. München, 1852.
Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 110. l. — Maszlaghy II., 233. szám.

MAULBERTSCH, ANTON FRANZ (osztrák festő, 1724—1796)

Szent család (142. kép)

Vászon, olaj, 166×115 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Alakban gazdagabb, de nyersebb változata a bécsi Barockmuseumban. 132. szám. 1755 körül. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 220. l. (Képe 221. l.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 172. l. — Gerevich: L'arte antica Ungherese. Roma, 1929., képe XXVI. tábla. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 24. szám. — Gerevich IPGY, 94. l. — Lepold—Lippay 56. l.

Szentháromság

Fa, olaj, 65×41 cm.
Restaurálta Nikássy Lajos, 1934.
Lepold—Lippay 56. l.

MAYER, LUDWIG (osztrák festő, 1834—1917)

Műteremben

Vászon, olaj, 58×65 cm.

Ramer Márton festő. MDK.

Gyűjteményes képkiállítása van

„Ismét megnyílnak a képzőművészeti tárlatok...“

Új Dunántúl. 1946. III. lof. ápr. 12. 4. l.

Rainer Márton festő MDK.

Neve megcsúlítva.

„Rövid beszámoló a múlt évről."

Mj Dunántúl. 1946. III. évf. márc. 17-5. l

Rainer Márton festő MDK

Szerepel a Kiállításon.

„Ötzi csop. Kiállítás a Baranyamegyei Múzeumban.

Mj Dunántúl. 1946. III. évf. nov. 9. 2. l.

Rainer Márton Gstö MDK.

Ady-illusztrációit Kulon Kiemeli.

„A pécsi képzőművészek szabadság-kiállítása".
Dunántúli Népszava - 1948 IV évf. márc. 14.6.

Rainer Martin

l. Kollkiall

Pécsi K. Szabtsev

1946. ápr.

Körözőtáramban

Rainer Martin

l. Pečsi KMT 1929

tav. kidd.

12. l

Rainer Márton

Pécs

l. Pécsi KMT. 1978

tavaszi
kiáll

Rainer Márton

Pécsi KMT 1978

tav. kiáll

14. l

OLASZ FESTŐ, XVI. század
XVI. Gergely pápa arcképe
Vászon, olaj, 62×49 cm. (14. szoba.)
Maszlaghy II., 407. szám.

OLASZ FESTŐ, XVI. század
VII. Orbán pápa arcképe
Vászon, olaj, 50×38 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 405. szám.

OLASZ FESTŐ, XVI. század
VII. Orbán pápa arcképe
Vászon, olaj, 152×101 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II. 453. szám.

OLASZ FESTŐ, XVII. század
V. Pál pápa arcképe
Vászon, olaj, 112×90 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 398. szám.

OLASZ FESTŐ, XVII. század
VIII. Orbán pápa arcképe
Vászon, olaj, 125×105 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 464. szám.

OLASZ FESTŐ, XVII. század
X. Ince pápa arcképe
Vászon, olaj, 165×125 cm. (Első emeleti fogadó.)

E város felke egyem. És ez egyem felekből felkezett e város
művészi életének zamata, értéke. Ezt a zamatot, ezt az értéket csak
akkor [illegible]jük megfelelő magasságba, ha a magyar művészet egyik
szer[illegible] lesz, amely nélkül nemcsak mi, hanem az ország is
cso[illegible] a magyar művészetet. Erre kell a társaság belső ér-
tékén[illegible]ivatalos és nem hivatalos segítő kéznek, közönség-
nek, saj[illegible]őnek és mecénásnak, e vidéknek és a fővárosnak
találkozni[illegible]ondolatban, amelyet talán így lehetne meg-
fogalmazni: e[illegible]rtése, megbecsülése és támogatása. E nélkül
ennek a társas[illegible]a, mint a legtöbb magyar út, útvesztőbe
téved.

SCHÜT[illegible] SZAPPAN

Rainer Márton
Pécsi Nidic. 1933. nyár

120 P
170 "

RAINER MARTON
142. Bari malom, olajf.
143. Malompatak, olajf.

dositani óhajtja.

A társaság most kezdi lerakni könyvtára alapjait, ezzel támogatja egyúttal a magyar művészeti irodalmat.

E helyen meg kell emlékezni még az alábbiakról:

Pécs szab. kir. város közönsége rövid idő alatt szeretetébe fogadta a társaságot és csak az elismerés hangján lehet szólni arról az erkölcsi és anyagi támogatásról, amellyel a társaságot rövid fennállása óta kitüntette. Nendtvich Andor dr., a város polgármestere, a legelsők

Mielőtt képeit bekereteztetné, minden kötelezettség nélkül látogassa meg

Halmágyi Gyula

speciális képkeretező és üvegezési vállalatát,

hol a legszebb kereteket kifogástalan kidolgozással a legjutányosabb árban szerezheti be. Pécs, Apáca-utca 1 sz.

MDK

Rainer Márton

Nyárfák, of.

Erdő részlet, of.

Bári malom, of.

Pécsi Képzm. és Műbar.társ. kiáll. 1927. nov.

8.1.

MDK

Rainer Márton

Tájkép, olaj
Nagy kapu, rajz
Bolondok, rézk.
Belvárosi templom, rézk.
Pálos-templom, "

Pécsi Képzőmüv. és Műbarátok Társ. VII. kiáll.
1930. nov. 7 1.

MDK

Rainer Márton

Apokalipsis, festm.

Nikelszky: Pécsi képzőművészek képkiáll.
Dunántul, 193o, ápr. 2o. 9 l.

MNK

Rainer Márton, Pécs

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Társ. Kiáll. Pécs,
1936, jun. 12 l.

Szekszárd (Tolna)

* Béri Balogh Ádám-tér Szent János
rész, torony, melynek felső emele
két ovális térrel. Épült 1760-ban
kápolnája.

(Station József, 1945 — Szekszárd

MDK

Rainer Márton

Toldy Miklós I. rajz
Toldy Miklós II. "
Alkonyat, "
Nyárfák, olaj
Erdő részlet, "
Bári malom, "

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. kiáll. Pécs, 1927. nov. 8 l.

MDK

Rainer Márton

Nikolszky Gs Pécsi képzőművészek tárlata . . .
Dunántul, 1930. nov. 23. 6 l.

MDK

Rainer Márton

Keresztut, hidegtü karc

Pécs-belvárosi templom, hidegtü karc

A Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. 1938.őszi kiáll. tárgym. 13.1.

MDK

Rainer Márton

A Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. művésztagjai 1938.

MDK

Rainer Márton

Pécsi képzőm. szabadszervezete XVIII. kiáll.
1946. nov.

MDK

Rainer Márton

Kisgrafika 1939. 1. sz. 3.1.

MDR.

Rainer Márton festő.

Dr. Gáspár Andor magángyűjteményének kiállításán szerepel.

Dunántúli Napszava. 1945. I. évf. nov. 25. 93. sz., „A nagy világ kis képekben." 4. l.

Rainer Márton festő.

MDK.

Dunántúli Néplap 1945. I. évf. szept. 23.
Gyenes: Pécsi művészek csoportkiállítása 2. l.

Rainer Márton festő MDK.

„Olasz ház" c. művével szerepel a Képtárban.

Nikelszky Géza: „Pécs állandó Képtára a Városi Múzeumban."
Dunántúli Népszava. 1946. II. évf. szept. 15.6.

M. Dk.

Rainer Márton grafikus

Neve szerepel a többi kiállító körét.

Nikelszky Géza: „Képzőművészeink őszi tárlata"
Dunántúli Képszava. 1946. II. évf. nov. 10. 6. l.

MDK.

Rainer Márton képzőművész:

Neve megemlítve.

„Achátz Imre előadása."

Dunántúli Néprrava. 1946. II. évf. márc. 31. 7. l.

Rainer Márton festő MDK.

Neve megemlítve a többi kiállító között.

Nikelszky Géza: „Bolvári, Gidi, Krassó kiállítása a Baranyavármegyei Múzeumban."
Dunántúli Népszava 1946. II. évf. jan. 13. 8. 5. l.

MDK

Rainer Márton festő

Rézkarcaival szerepett a tárlaton.

Nikelszky Géza: „A pécsi képzőművészek nagy tárlata"

Dunántúli Népszava 1946. II. évf. máj. 19. 61.

MDK.

Rainer Márton festő

A város tulajdonába került ejik alkotása

„Modern pécsi képtár Pécs-Baranya régimet-szetei a Városi Múzeumban."
Dunántúli Népszava. 1946. II. évf. aug. 18. 6. l.

MDK.

Rainer Márton festőművész.

Rajztanár. Jó grafikus művész. Sikerrel működik a rézkarc terén.

Nikelszky Géza: „Miklós és Rainer kiállítása a Baranya-vármegyei Múzeumban".
Dunántúli Népszava 1946. II. évf. ápr. 21. 7. l.

MDK.

Rainer Márton festő.

Neve megemlítve a társlatnyitással kapcsolatban.

„A vasárnapi társlatnyitó a Baranyavármegyei Múzeumban"

Dunántúli Napszava. 1946. II. évf. ápr. 24. 4. l.

M.D.K.

Rainer Márton, iparművész

A Pécsett 1945 márc.25-én megnyilt kiállitáson porcelánfigurákon népi motivumokat dolgozott fel.

298.0.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1963.Pécs,1964

tovább Rainer Márton

Reschner Gyula

Révész Kornél

D. Szabó István

Gy. Szabó Kálmán

Szakmáry Sándor

Szűcs Pál

Tordai Schilling Ottó

Tóth Sándor, Pápa

Török János, nemes

l. Kisgrafika

1939. I. 12

3. l.

81542-1911. szám.

A Müemlékek Országos Bizottságának, mult hó 30-án 329. sz. a. kelt fölterjesztésére, tudomása végett kiadom.

Budapest, 1911. julius 26.

A minister meghagyásából:

dr Majorossy Pál
min. o. tanácsos.

~~Havas László~~

a pécsi fémipari nah-
iskola rajztanára

K

Rainer Márton

a polg. fiúiskola rajz-
tanára Pécsett.

Kott. kiállításuk
1942. ápr.

vród

Nikelszky Géza =

Havas László és Rai-
ner Márton grafi-
kái a Pécsi Képző-
művészek kiállítá-
sán. Dunántul.

1942. ápr. 14.

Aovabb

K

Rainer Márton

Sinkó András

Tury Nagy Sándor

Vigh László

l.

Pécsi képröm. szabadszervezete

XVIII. kiáll. 1946.

nov.

KOLBE MIHÁLY

divatüzlete

MOHÁCS

md

studio galéria

SZERETETTEL MEGHÍVJA
ÖNT

RAINER MÁTÉ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:
SZIKORA TAMÁS
FESTŐMŰVÉSZ

MEGNYITÓ: 1998. OKTÓBER 8-ÁN
17.00-ÓRAKOR

A MŰALKOTÁSOK MEGTEKINTHETŐK
ÉS MEGVÁSÁROLHATÓK:
1998. OKTÓBER 8-31-IG
MUNKANAPOKON 10-17. ÓRÁIG

1062 BUDAPEST, ANDRÁSSY ÚT 97.

RAINER MÁTÉ

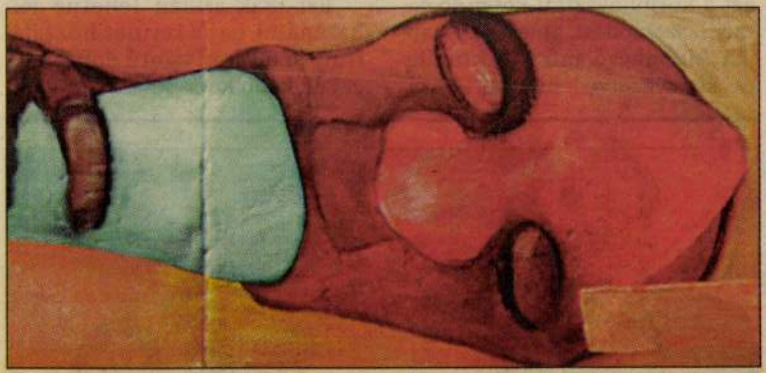

Képek a Vörös Szalonban Rainer Máté festőművész kiállítása nyílt meg a Magyar Állami Operaház Vörös Szalonjában. Az előadások nézőin kívül bárki megtekintheti a festményeket délután 3 és 5 óra között. (Metro)

METRÓ, 2000. OKT. 26. 5.o.

RAINER MÁTÉ

Új művészet

1999/szept.

16.o.

MTAK Kézirattár Ms 4587/238. Megj.: I

Gépírás autogr. aláírással Szép Szó S

császár-út 28, feliratú levélpapíron.

A címzés a levél szövege előtt.

Zengővárkonyba írt levél.

Ignotus Pál ld. 1132/4.

1. Ignotust minden bizonnyal Mannheim Ka

után, lép jen érintkezésbe FL-sal s

ő igyekezett ~~megkezd~~ kapcsolatot tere

Ld. 1210.sz.

2. Ld. 1132/2.

3. Tudomásom szerint FL és Ignotus Pál

RAINER MATÉ

A Suzuki Ház Galéria

Budapest, XIV. Egressy út 17-21.

szeretettel meghívja Önt és kedves családját

Rainer Máté

festőművész

"Önmaga"

című kiállításának megnyitójára

1999. szeptember 2-án, csütörtökön 18 órára

A kiállítást megnyitja

Alexander Lvovich

kazakhstani díszlet és jelmeztervező, keramikusművész

A kiállítás megtekinthető: 1999. szeptember 2-tól 28-ig,
hétköznap 10-18 óráig, szombaton 10-13 óráig

A megnyitót támogatta a Fehér Szarvas Party
Kereskedelmi és Rendezvényszolgáltató Kft.

Raindl Márton

MD K

festő

Pozsony, Esztergom, Eger városokban müködött.

Ma gy.Müv.Tört. I. /szerk. D ercsényi/ 398.o.

Raimdl Márton, festő MDK

176 1769-1771 közötti egri barokk illuzionisztikus kupolafreskói konzervativak. -.- 226.o.

Agghazy Mária ism. Garas Klára: Magyarországi festészet a XVIII. században. Müv. Ért. 1956. V. évf. 2-3. 225-227.o.

M. D. K.

RAINDL Márton Vesző
(Pest)
Esztergom, Belvárosi plébániatemplom
szentélyének festése 1788 előtt

Dercsényi Dezső – Lukcsy László: Esztergom
Bp. 1956. 86. l.

M. D. K

PAINDL (Reinel) Márton festő

1759 Esztergom, mint „pictore Pesthiensi" Grassalkovich ajánlja
pesthiniensis
Esztergom figyelmébe

Esztergom pl.-t. mennyezetképe 1788 már
emlitve

1769-71 Eger minorita t. mennyezet-
képei

Garas XVIII. 17. 65-67, 72, 141,

MDK

Rainer Márton, graf.

Széchenyi-tér. Tollrajz.

Pécs.- A M.Képzőm.-k Szabad Szervezete pécsi csoportja. XVIII.kiáll. IV.őszi csop.kiáll. Kat. 1946 nov.10-24.

MDK

Rainer Márton, graf. -festőm.

A pécsi Kórházkápolna I.	Rezkarc.
A pécsi Kórházkápolna II.	"
Belvárosi templom.	"
Káptalan-utca.	"
Parkreszlet.	Olr.

M.Képzőm.-k Szab.Szervezete pécsi csoportja 10.-ik kiállítása. és Helveczky Jenő gyüjt.kiáll.-a.1946.május 19. - Vigyázó Szem. 1946.máj.18-23. Kat.a lapban. 7.l.

MDK

Rainer márton, festőm. graf.

bevével a vizf.,pasztell, tempera,toll- és cer. rajz, réz-,fa-, linolmetszeteket kiállitók között szerepel.

"pécsi Képzőművészek és műbarátok Társasága" nov.24. renlezett XXVI.kiáll. Graf.és ip.m.kiáll.
MIP. 1940. 143.1.

MDK

Rainer Márton, festöm.

Bari malom.		Olf.
Malomkerék.		"
77-78.	Ady illusztráció.	Tollrajz.
79.	Ady illusztráció.	Vizf.

A Baranya vm.-i Muz.-bqn. Pécs. -Magy.Képzöm.-k Szabad Szervezete I.csop. kiáll.-a. 1945 szept.23.-okt.7. Kat. 7.old.

MDK

Rainer Márton, graf.

Rézkarc. I.

Rézkarc. II.

Baranya vm. Muzeum.- M.Képzöm.-k Szab.Szervezete.Pécs. és Munkás Kultur Szövetség.- Belvári Alajos, Erdi Győzö és Krasco Dénes gyüjt.kiáll. -a. - Szab. Szerv. Graf. csoportkiállitása. 1946 jan.13.-20. Kat.

NDK

Rainer Márton

Toldy Miklós I. r.

" " II. "

Alkonyat, r.

Pécsi Képzm. és Műber. társ. kiáll. 1927. nov.

8.1.

MDK

Rainer Márton

Káptalan utca, rézkarc

Ex librisek, hidegtü

Pécsi Képzőm. Társ. 25-ik kiáll. 1939. október.

MDK

Rainer Márton festő, Pécs

Pécsi. Képzőművész. és Mübar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

Rainer Márton

iparmüv.i szakbizottság rendes tagja

Pécsi Képzm és Mübar.Társ. 23.kiáll. 1938.jun.

MDK

Rainer Márton pécsi festő, ipm.

a Társaság tagja

Pécsi Képzm és Mübar Társ. 23.kiáll. 1938.jun.

MDK

Rainer Márton

iparmüv. szakbizotts. rendes tag

Pécsi Képzőm. és Mübar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

Rainer Márton

iparműv. szakbizotts. rendes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1938.jun.

MDK

Rainer Márton, festő, Pécs

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936.

nov.

Rainer Máton MDK

iparmüvészeti szakbizotts. rendes tag

Pécsi Képzmüv. és Mübarátok Társ. kiáll. 1935. jun.

MD K

Rainer Márton, iparm.

és festö,

Pécs, Mátyás Flórián-u. 8.

A Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társasága. Müvésztagjai. 1942-ben.

Rainer Márton

MDK

iparműv. szakbiz. rendes tagja

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936. nov.

Rainer Márton MDK

festő

Nikelszky Géza: Havas László és Rainer Márton grafikái a Pécsi Képzőművészek Kiállitásán. Dunántul. 1942. ápr. 14.

Rainer Márton MDK

Találkozás, hidegtü karc
1914 I-II. hidegtükarc

Pécsi Képzőművészek és Mübarátok Kör Társ.
IX. őszi kiáll. 1931. dec.

MDK

Rainer Márton

Találkozás, hideg tü karc

1914. " "

1914. " "

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. Pécs,

1931. dec. 3. 1.

kérdezi egy hallgató, másik ráfeleli

nap, ahogy mennek mendegélnek, elér-
negyek keresztül föl a király, térdig
e ha eztet valaki hallja, és valaki-

K. D. K

RAINER, Mayr Martin kőbaragó

Lovettomban

1743. Lajtaszék, szervitáknak kőbaragó munka, amiért 1747-ben fizettek ki

1749. No., szervita kolostornak kőszállítás

Agghászy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 258. II. 156. l.

A budapesti Mocsonyi-féle bérpalota.

Az V. ker. Erzsébet-tér és Sas-utca sarkán épült modern bérház tervezésére az 1907. évben tartott tervpályázat alapján nyertem megbízást. A tervpályázat annyiban nem volt szerencsés, hogy a programm egy nagyszabású kávéház létesítését is óhajtotta, ami a pályázaton résztvevőket helytelenül irányította. Kitűnt, hogy egy bérház tervezéséhez különleges programmot adni igen nehéz addig, míg a bérlőket nem ismerjük, mert ebben az esetben is, nagyobbszabású üzleti vagy kávéházi bérlőt nyerni nem lehetett. Oda kellett tehát törekedni, hogy az épület a kilátásban levő bérlők igényeit elégítse ki, úgy a bejárat elhelyezésével, mint az üzletek és lakások beosztásával.

Az üzletek tervezésekor irányítók voltak a környékbeli nagykereskedők igényei. Ezért világos és magas pincehelyiségekkel kapcsolatos középnagyságú üzleteket terveztem. Közös használatukra a Sas-utca felüli utolsó nyílásnál egy ferdén haladó kézi felvonót terveztem, ahol a lakók fa- és szénszükséglete is szállítható. A kapubejárás a lakók és a padlás-műterem bérlőjének kívánatára az Erzsébet-tér felé nyílik. A befödött udvar egyik nagyobb üzlettel s a félemelet egy részével kapcsolatban egy bank céljára készült. A pince és az üzletek megvilágítása nagy kiváltásokat és karcsú pilléreket követelt, azért a tervezéskor vasbétonszerkezetet is számításba vettem, mely a megtartott árlejtés alapján a vasszerkezetekkel szemben határozottan előnyösnek bizonyult. Dr. *Lipták* és társa cég legolcsóbb ajánlata alapján az alapok, pince, földszinti és félemeleti pillérek és azok kiváló szerkezetei, csekély kivétellel mind vasbétonból valók. Az építkezés gyors menete érdekében a kiváltó vasbétongerendák vasszerkezettel voltak kombinálva, mi megengedte a röglöni reáfalazást. A födémek szintén vasszerkezettel kombinált vasbétonfödémek, melyek bétonozása utólag volt készíthető.

Az építkezést megelőző bontás 1908. év májusában vette kezdetét és az épület már az év november elején, noha azt a kőhomlokzat építése nagyban hátráltatta, tető alatt állott. A vasbétonszerkezetek megfelelő alkalmazásával *lehet* tehát gyorsan építeni. A vasbétonszerkezetek egységárait következőkben ismertethetem:

1 m^3 vasbétonpillér	45—50 k.
1 *fm* födémkiváltás a külső főfalban 4—6 *m* nyílásig a felfekvés nélkül elszámolva	18—19 „
Ugyanez a középfalban	25—30 „
1 *fm* szerkezeti falkiváltás I—IV. em. külső főfalak és födémek támasztására 3—4 *m* nyílásig felfekvés nélkül elszámolva	114.— „
Ugyanez a középfalban 4—5 *m* nyílásig	150.— „

A homlokzatburkoló kövek a vasbétonszerkezetekkel egyidejűleg helyeztettek el és a bekötő kapcsok körülbétonoztattak.

Az épület az I. emelettől kezdve már téglából falazva készült, az erzsébettéri oldalán és a Sas-utca felüli homlokzat egy részén sóskúti és antalbányai kővel burkolva. Az épület földszinti és félemeleti pilléreit csiszolt virgo svéd gránit burkolja.

A nagy úri lakásokra való tekintettel, azok belső kiképzése és fölszerelése gazdag. A főlépcső és oldalburkolata az I. emeletig ruskicai fehér márvány.

Az építkezés a bontással együtt 1 és $^1/_4$ évig tartott. A leszámolás alapján a vállalkozói költségek m^3-kint 24·2 k.-ba kerültek, beleértve az üzletek előtti Luxfer-üvegezést is.

Az építkezést — melynek fényképét és földszinti alaprajzát a mult számban közöltük, a homlokzatát és másik két alaprajzát pedig mai lapunkban találják Olvasóink — a következő vállalkozók hajtották végre:

1. *Dr. Lipták és társa:* a vasbétonmunkát.
2. *Mann József:* a föld-, kőműves, elhelyező és csempefalmunkát.
3. *Weisinger György:* a granit, sienit és belső kőfaragó munkát.
4. *Müller Ernő:* a homlokzatburkoló munkát.
5. *Horváth József:* az ácsmunkát.
6. *Oetl Antal:* a vasmunkát.
7. *Ifj. Haber I.:* a cserépfedő munkát.
8. *Tóth Imre és társa:* a bádogos, légszeszvilágítás, bronzfejek, vízvezeték és csatornázás munkáit.
9. *Pintér József:* az asztalos munkát.
10. *Berkes Kálmán:* a lakatos munkát.
11. *Fischer és Hartmann:* a mázoló munkát.
12. *Lochmayer György:* az üveges munkát.
13. *Hörcher és társa:* a rabitz-munkát.
14. *Krisztián Sándor:* a szobrász munkát.
15. *Egyesült parketgyár:* a padozati munkát.
16. *Melocco Péter r.-t.:* a burkolati munkát.
17. *Frátricsevics István:* a szobafestő munkát.
18. *Haas Fülöp és fiai:* a falkárpit-munkát.
19. *Justusz Sándor és fia:* az esslingeni munkát.
20. *Horváth Károly:* a cserép és vaskályha-munkát.
21. *Alföldi György:* a takaréktűzhelyeket.
22. *Andor és Futtaki:* a villamos világító és villamos csengő munkát.
23. *Haas és Somogyi:* a Luxfer-üvegezést és vasportálmunkát.
24. *Freissler Antal:* a személy- és teherfelvonót.
25. *Paschka és társa:* a vasredőny- és ponyva-munkát.
26. *Knuth Károly:* a bank részére a központi fűtést.

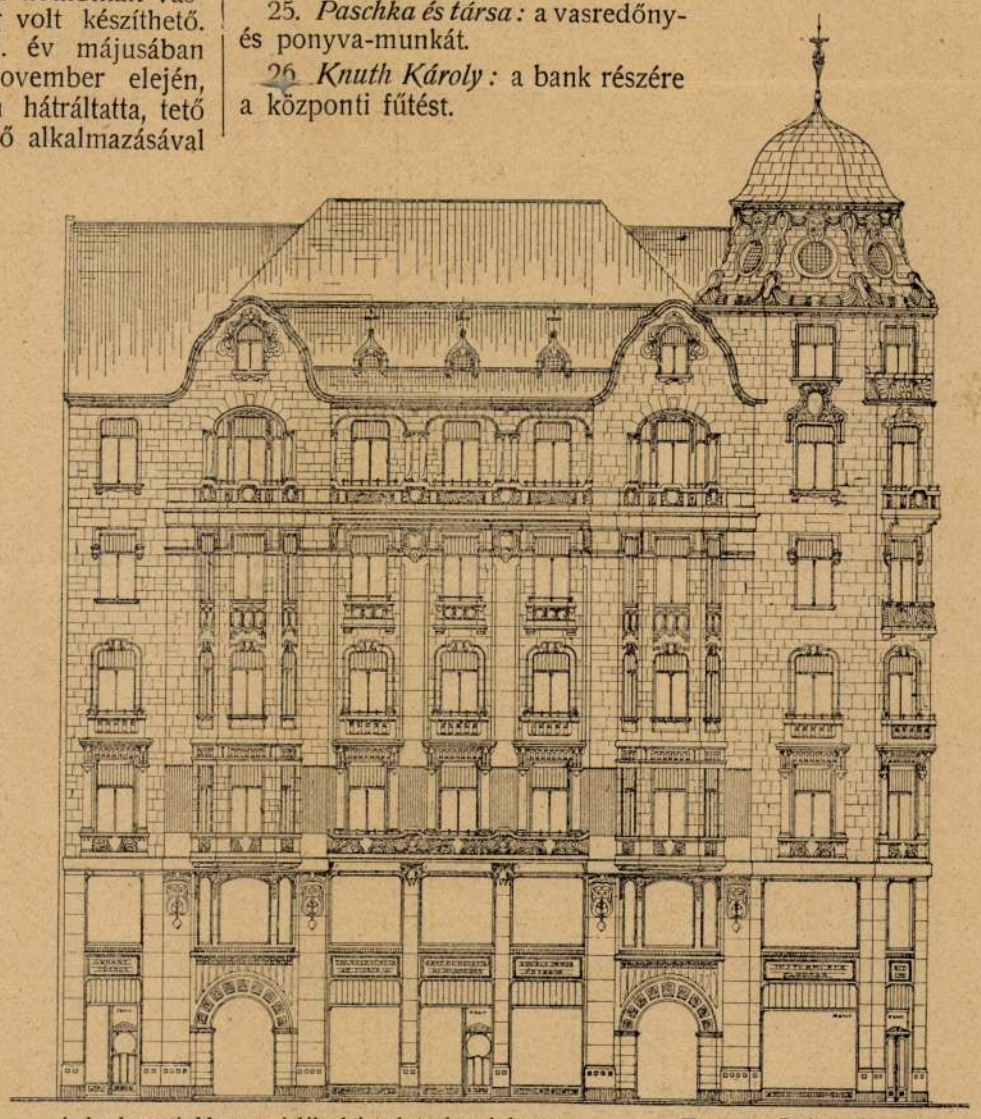

A budapesti Mocsonyi-féle bérpalota homlokzata. Tervezte *Rainer Károly.*

Mocsonyi Antal úr bérháza Erzsébet tér és Sas utcza sarkán Padlás

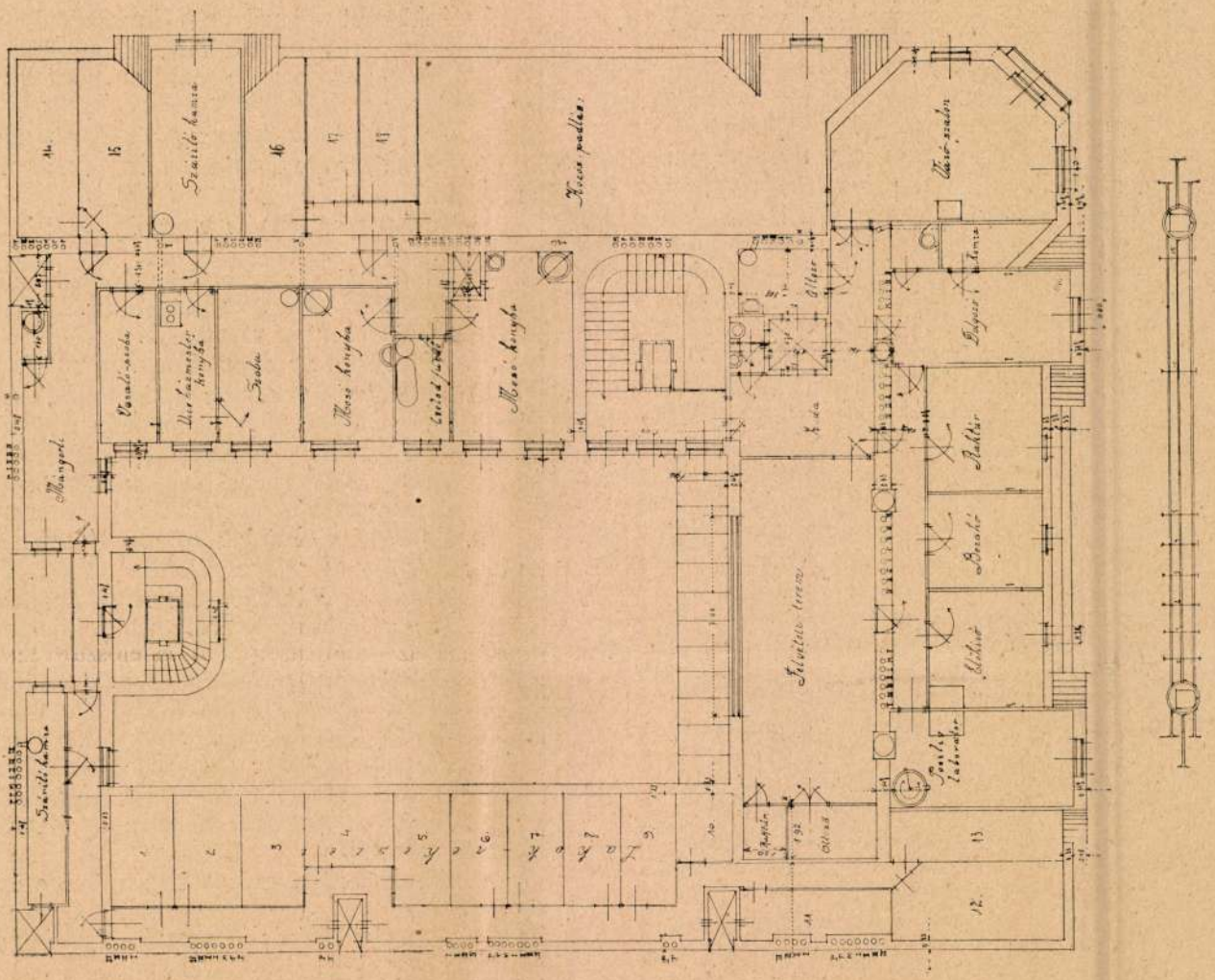

Mocsonyi Antal úr bérháza Erzsébet tér és Sas utcza sarkán II. Emelet.

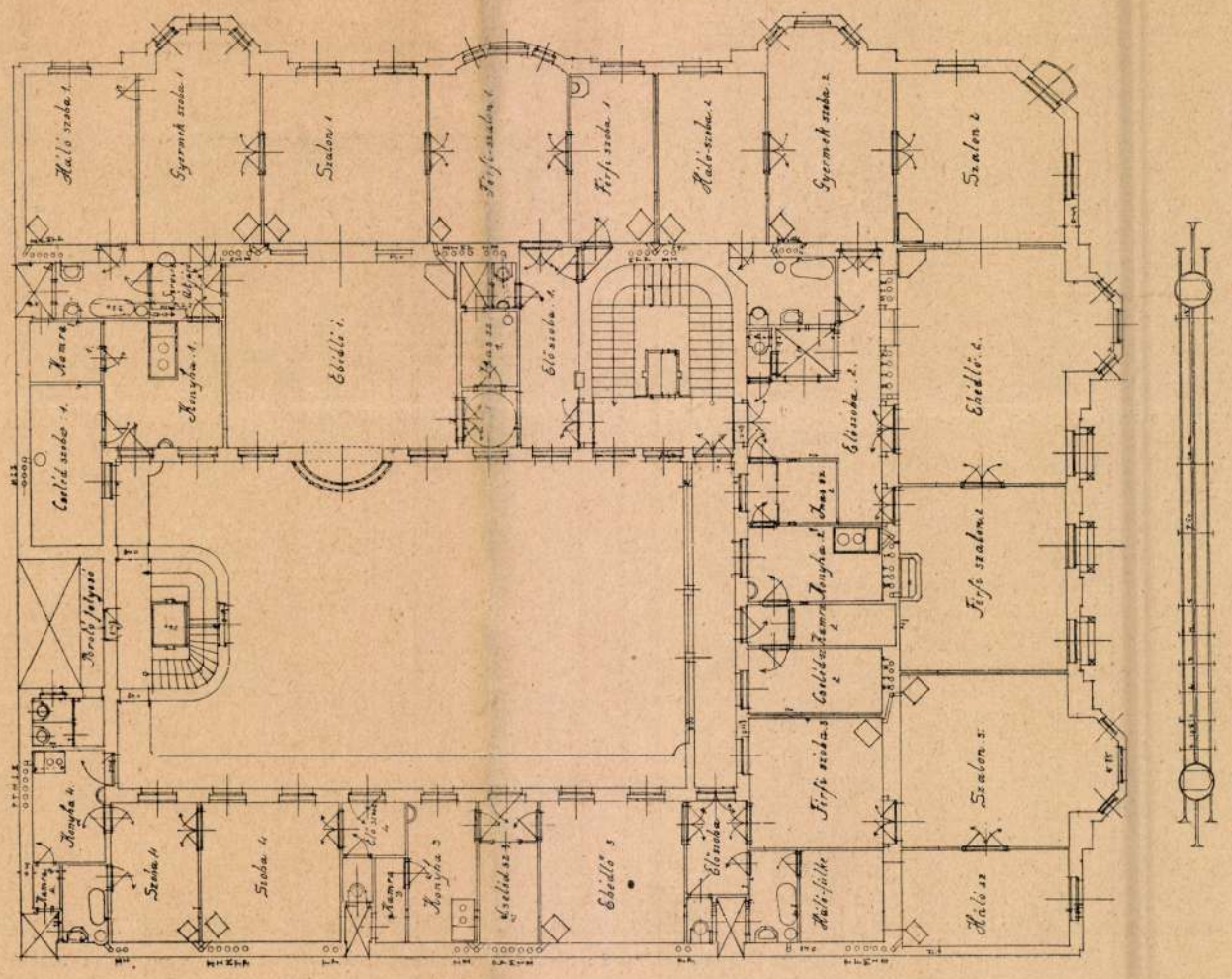

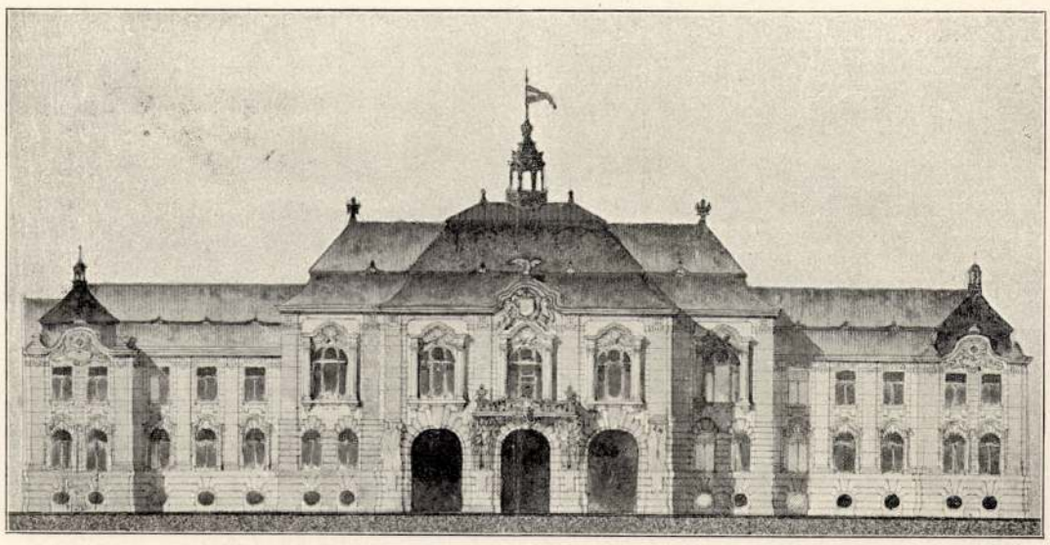

HOMLOKZAT. RAINER KÁROLY, BUDAPEST.

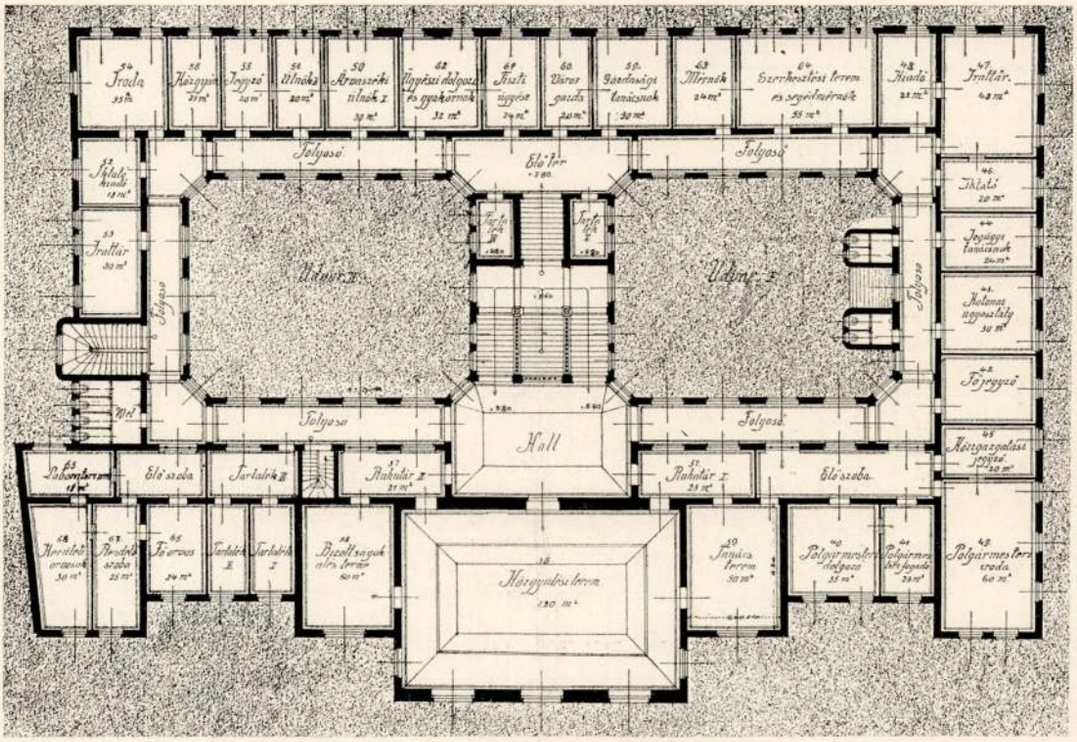

ALAPRAJZ. RAINER KÁROLY, BUDAPEST.

nem díjazott terv

A szentesi városháza tervpályázata
Magyar Építőművészet
1907. 9. sz. 38. l.

Rainer Károly

Rainer Károly. Az alaprajzok fődiszpoziciója sikerült. Zárt négyszögalakú beépítési formát választ, melynek tengelyébe kettős, úgy a Kossuth-téri, mint a vele párhuzamos hátsó traktust összekötő lépcsőt helyez. Kár, hogy részleteiben számos lényeges, kifogásolható megoldási hibát követett el, melyeknek a leglényegesebbike a Kossuth-utcai traktus és zárt folyosó közé szorított másodrangú megvilágítású szobasor. Hátrány továbbá az is, hogy a baloldali klozet-csoportot traktusba építi,

40. l.

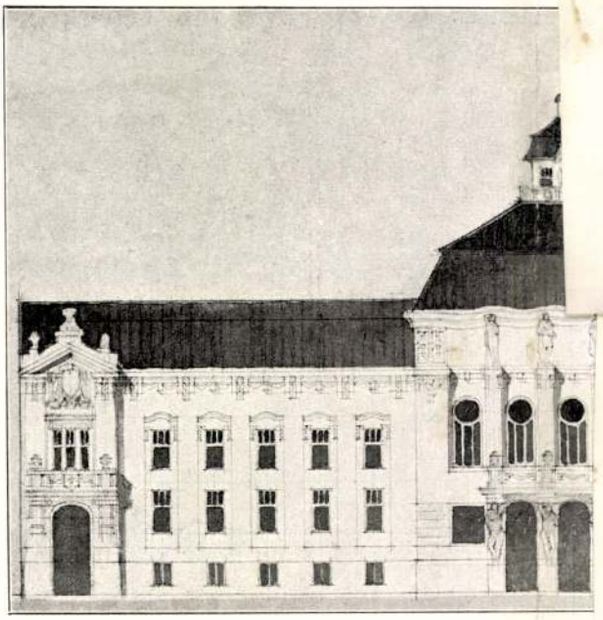

HOMLOKZAT.

szellőzött előtér nélkül. A községi bírói iktatóhivatal, valamint a rendőri irattár az arkádok alól kapnak világítást, ennélfogva sötétek, tehát hivatalos helyiségek céljaira nem alkalmasak. A zálogtárgyak helyiségébe a közlekedés csupán a díszlépcsőn és az előcsarnokon keresztül történik, ami kellemetlen. Homlokzata barokstílusban van megtervezve, igen ügyesen. Az épület külsőleg teljesen feltünteti azt a jelleget, melyet ilynemű épületektől elvárunk.

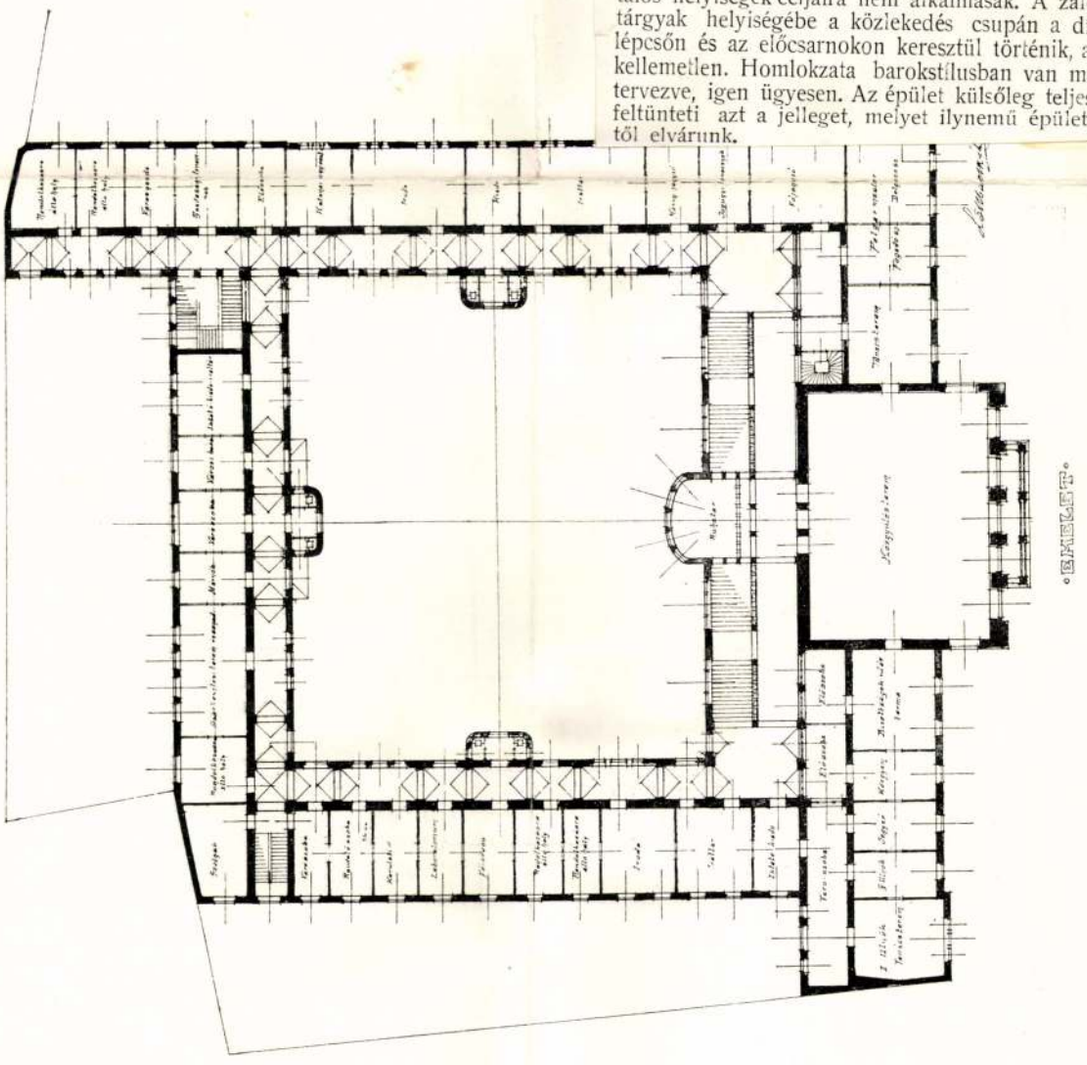

ALAPRAJZ.

LÖLLBACH ÉS REICHL, BUDAPEST.

A szegedi kerületi munkásbiztositó pénztár szék- és bérháza.

Az építkezés tervezésére, szükebbkörű pályázat útján, *Rainer* Károly budapesti építész nyert megbízást; a programm módosítása következtében azonban az építőterv lényegesen megváltozott.

A szegedi Tisza-Lajos-körút 91. számú telkén a pénztári hivatal, a balesetbiztosító hivatal és ülésterem, továbbá egy orvosi rendelő intézet helyiségei aképpen voltak elhelyezendők, hogy ezeken kívül teljesen elkülönített, modern bérlakások az építkezés jövedelmezőségét biztosítsák.

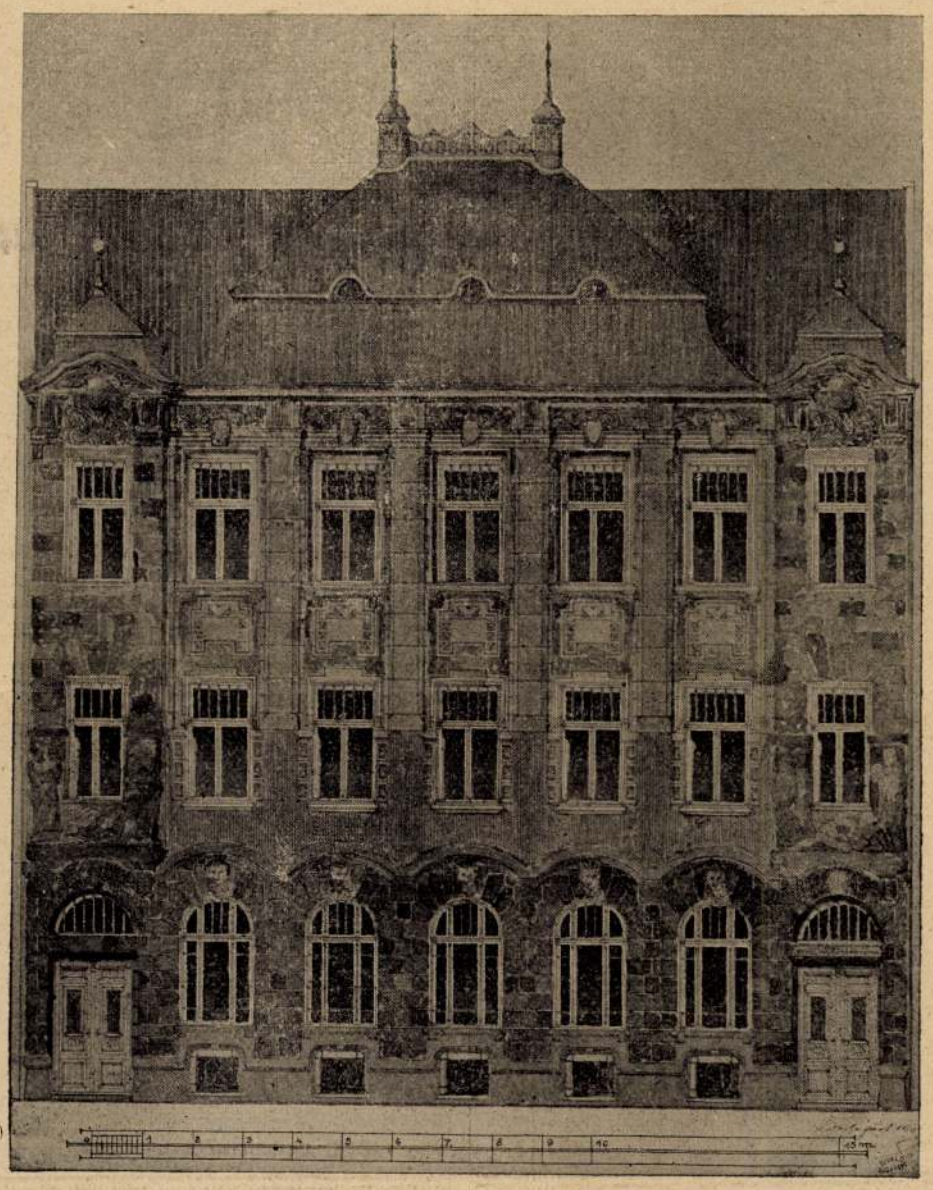

A szegedi munkásbiztosító pénztár székháza. Tervezte: *Rainer Károly.*

A tervező az egyes hivatalcsoportok megfelelő elkülönítését szemmel tartva, a pénztári helyiségeket a Tisza-Lajos-körút felé, a balesetbiztosító hivatalt és üléstermet pedig a telek hátsó részében maradt kert felé helyezte. Ugyanide nyílnak az I. emeleti rendelő helyiségek is. A körút felé az I. és II. emeleten, a kert felé pedig a II. emeleten külön főbejárással és fölépcsővel, egy-egy nagyobb bérlakás van, mindenik lépcsőházi bejárással. A házmesteri lakás a kert felüli magas alagsorban nyert elhelyezést.

Az építkezés összes munkáit, árlejtés alapján *Müller* Miksa szegedi építész - vállalkozó hajtotta végre, a leszámolás adatai szerint 125.141 k. összköltséggel. Az épület beépített köbtartalma 7523 m^3, tehát egy m^3 beépítése 16·60 k.

Az épület kiállítása és fölszerelése rendeltetésének megfelelő.

A szegedi építésügyi szabályzat értelmében a szomszédok felé nyíló légudvarokat a tűzfal teljes magasságáig fel kellett falazni (!)

Az épület 1908. év május havában adatott át rendeltetésének.

— *r* —

A városépités előmunkálatai.

*(Szesztay László*nak a városok kongresszusa alkalmából a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben május 21-én tartott előadása.)

Akik a német városoknak az 1903-ik évben Drezdában rendezett kiállítását megnézték, bizonyára irígységgel szemlélték azokat a minden részletre kiterjeszkedő terveket, melyekkel nemcsak a nagy metropolisok, hanem a kisebb német városok is jövendő fejlődésüket előkészítették.

Önkéntelenül is összehasonlítást kellett tennünk e gazdag tervgyüjtemény birtokosai s hazai városaink között, hol kevés kivétellel még ma is általános a városrendezés kérdéseinek ötletszerű megoldása, s alig akad néhány városunk, hol a városépítés tudományának és művészetének színvonalán álló tervek biztosítanák a jövő fejlődését.

Városaink túlnyomó részében az a helyzet, hogy a meglevő városrészek rendezésére s a város szükséges bővítésére irányuló terv egyátalában nem áll rendelkezésre s a város mérnöki hivatala egy többé-kevésbbé elavult kataszteri térkép alapján esetről-esetre igyekszik megoldani a városépítés terén jelentkező mindennapi kérdéseket.

Egyes városokban a kataszteri térkép, vagy elvétve új városmérés alapján a meglévő városrészek utcáinak szabályozására készültek ugyan tervek, de ezek többnyire csupán a hajlott vonalú utcáknak sablonszerű kiegyenesítésére irányulnak, a városbővítésre pedig adatokat nem szolgáltatnak. E tervek rendszerint több kárt okoznak, mint hasznot.

Legrosszabb eset az, ha valamely város egy régebben készült s a messze jövőben beépítés alá kerülő területre is kiterjeszkedő városterv birtokában van s e terven a városépítés tudományának s művészetének teljes mellőzésével csupán gondolatszegény párhuzamos vonalozású sablonos parcellázás vonul végig, mely sem a forgalom, sem a célszerű beépítés, sem a szépség igényeit kielégíteni nem alkalmas.

Nem ajánlhatjuk eléggé, hogy az ilyen —várostervnek nem is nevezhető felosztási rajzok minél előbb revisió alá vétessenek.

Korunkban, midőn a városépítés mesterei: Baumeister, Sitte, Stübben, Henrici, Genzmer, Goecke stb.*) e tudomány gazdag irodalmát teremtették meg s amidőn számos követendő példa áll már szemünk előtt, a városok rendezését és fejlesztését bizonyos kétségbe nem vonható érvényű alapelvek szerint irányíthatjuk.

Ez alapelvek szerint kell a városépítés tervszerűségét biztosítanunk s a városaink egészséges és szép fejlődését előkészítő munkálatokat berendeznünk.

*) *Baumeister:* Stadterweiterungen in technischer, baupolizeilicher und wirtschaftlicher Beziehung.
Sitte: Der Städtebau nach seinen künstlerischen Grundsätzen.
Stübben: Der Städtebau.
Henrici: Beiträge zur praktischen Ästhetik im Städtebau.
E. Genzmer: Die Städtischen Strassen.
Palóczi: A városok rendezése.

Megkísérlem egy rövid előadás szűk keretében a városépítés előmunkálatainak vázlatos képét szolgáltatni.

A városterv készítése előtt mindazoknak az adatoknak rendelkezésre kell állani, melyek a már kiépített városrészeknek összes, a tervezést befolyásoló létesítményeit hűségesen és pontosan feltüntetik.

Ez adatok gyüjtése s átnézetes csoportosítása a *városmérés* feladata.

1. A városmérés.

Célja az, hogy a várost alkotó utcáknak, tereknek, telkeknek és azok beépítésének pontos képét szolgáltassa s

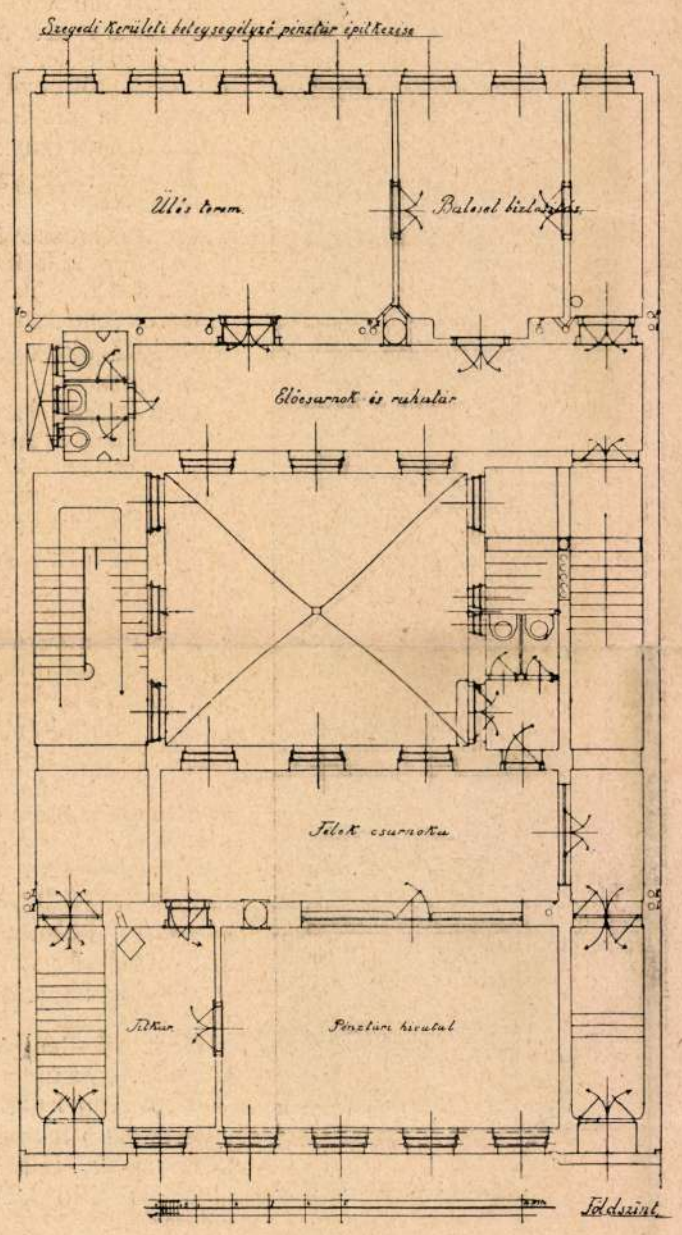

amellett a magassági viszonyokat is hűségesen feltüntesse. A felvételnek a különböző közművek — vasutak, csatornázás, víz- és gázvezeték stb. — jellemző helyszinrajzi és magassági adataira is ki kell terjeszkednie.

Természetes, hogy a mérési adatok e nagy tömegét egy térképen — bárminő nagy arányban is készüljön az — áttekinthető módon feltüntetni nem lehet, miért is a felvétel eredményeit a jegyzőkönyvek, vázlatok, térképek, hosszanti és keresztmetszetek, rétegtervek egész sorozata tünteti fel.

A városmérés berendezésekor két jellemző követelmény játszik irányadó szerepet: A munkálatnak *pontosnak* és *tovább fejleszthetőnek* kell lenni.

A pontosságot a városi területek nagy értéke szükségessé, a háztömbök, telkek és építmények éles és biztos határvonalai pedig elérhetővé teszik.

A tovább fejleszthetőség a munkálatnak szintén elengedhetetlen kelléke, mert a városok képe folytonos változásnak van alávetve. Telkek felosztatnak vagy egyesíttetnek, régi házak helyébe újak épülnek, utcák szabályoztatnak, új útvonalak létesülnek, járdák és útburkolatok átépíttetnek s egyátalában úgy a helyszinrajzi, mint a magassági adatok számtalan változást szenvednek.

A munkálat berendezésekor tehát gondoskodni kell arról, hogy e változások könnyen felvehetők s az eredeti adatokhoz pontosan hozzákapcsolhatók legyenek, mert ennek elmulasztása esetében az eredeti adatok elavulnak s az egész városmérés értékét veszti.

A pontosság és továbbfejleszthetőség iránt táplált igények kizárják ama régi mérés módok alkalmazását, melyeknek célja csupán bizonyos méretarányú térkép előállítása volt, minek következtében a mérések pontossága is a térképek arányához alkalmazkodott.

A városmérések felvételi módjának alapgondolata az, hogy a munkálat legbecsesebb részét nem a készített térkép, hanem a kellő átnézetességgel csoportosított vázlatokban és jegyzőkönyvekben megőrzött *mérési számadatok* szolgáltatják.

A számszerű méretekkel ellátott vázlatok kivétel nélkül egy szigorúan összefüggő ponthálózatra támaszkodnak s módot nyujtanak arra, hogy a város bármely részletéről bármikor tetszőleges arányú térképet készíthessünk.

A munkálat értékes anyagát tehát *a mérési okmányok* képezik, a térkép csupán a számadatoknak bizonyos célokra készített grafikus összefoglalása, melynek jellege hasonlít valamely okirat másolatának jellegéhez azzal a különbséggel, hogy egy okirat másolata az eredetinek mindig hűséges képét adja, a térkép pedig az eredeti adatoknak csupán olyan összefoglalását nyújthatja, melynek pontossága, felhasználhatósága és megbízhatósága korlátok közé van szorítva.

E korlátokat a térképkészítés módja, a végrehajtás pontossága, a térkép anyaga, elsősorban pedig *a térkép méretaránya* szabja meg.

A mérési okmányok értékét egyedül a helyszini mérések végrehajtásának pontossága határozza meg. Minthogy pedig a méréseket a geodézia szabatosabb módszereinek felhasználásával néhány centiméternyi pontosságúra tudjuk fokozni, a felvételi okmányokban foglalt számadatok alapján bárminő méretarányú térképeket, például akár 1:50 arányú építési részletrajzokat is bármikor könnyen előállíthatunk.

Az összes mérési számadatokat szerves egészszé fűzi az *alappontok hálózata*, melynek szerepét könnyen megértjük, ha a mesterien szőtt pókhálóra gondolunk.

E kis remekmű keretét néhány főszál képezi. A főszálakra a mellékszálak rendszeres vonalai támaszkodnak, majd e mellékszálak is sűrűbb szövésű szálacskákal vannak összekötve.

A városmérés is elsősorban ilyen hálózattal szövi be a város és környékének egész területét. A főszálak keretét a háromszögelés, néhány főbb mellékszálat a trigonometrikus pontkapcsolások, a mellékszálak nagy tömegét az utcákon fekvő sokszöghálózat, a sűrűbb szövésű szálacskákat pedig a telektömbökben fekvő felvételi alapvonalak alkotják.

E hálózat olyan sűrű, hogy a város minden utcájára jut egy-egy mellékszál s minden telektömböt még ennél is alsóbbrendű szálacskák fűznek a rendszerhez.

A hálózat szálai csomópontjainak egymáshoz viszonyított fekvése számadatokban lévén megadva, érthető az a szigorú összefüggés, mely az e hálózat vonalaira támaszkodó összes mérési anyagot összefűzi.

Ha még arról is gondoskodunk, hogy a városmérés befejezte után történő változásokat, új utakat, házakat s bárminemű létesítményt is ugyanezekre az alapvonalakra

A budapesti Anker-palota vasbétonszerkezetei.

Az Anker biztosító társaság 1908—09. év folyamán a budapesti Deák-téren hatalmas bérpalotát építtetett, mely nemcsak nagy terjedelmével és imposans homlokzatával keltett érdeklődést, hanem említést érdemelnek azok a nagyarányú tartószerkezetei is, melyek bő alkalmat nyujtottak a legérdekesebb vasbétonszerkezeteket használni. Magát az *Alpár* Ignác által tervezett palotát már a múlt évben bemutattuk, most a rendkívüli méretű és érdekű vasbétonszerkezeteket ismertetjük.

Általános elrendezés. Mint az alaprajzon látható (1. ábra), az épület két teljesen különálló részből áll, melyeket egy 12 *m* széles úgynevezett Anker-kőz választ el egymástól. Pince nemcsak az épület, hanem az utca alatt is van, s a pincefödémek ezáltal 4000 m^2 alapterületet foglalnak el.

A földszinten és félemeleten üzlethelyiségek, a további emeleteken pedig a társaság irodái, nagyobbrészt azonban lakások vannak. Ez az elrendezés okozta, hogy az üzlethelyiségekben nagyobb tér nyerése végett a középső főfalakat csak a félemeleten fölül alkalmazták; ezért a félemelet fölött erőteljes vasbétontartók váltják ki a főfalakat és viszik át a terhelést az ugyancsak vasbétonból készült 72 darab karcsú oszlopra, úgy hogy a hatalmas épületnek szinte teljes súlyát ezek az oszlopok hordják.

A következőkben részletesen foglalkozunk az egyes vasbétonszerkezetekkel; ezek: az alapok, a pince, földszint és félemeleti oszlopok, a 3 alsó és a 4-ik emelet fölötti összesen körülbelül 16000 m^2 födémek, a loggia-födémek, az említett kiváltó hevederek a középső és szélső főfalakban, a rauleau-szekrényt és cégtáblákat magukban foglaló és ennek megfelelő keresztmetszetű tartók, a pincelépcsők, főpárkánylemezek, nyílt folyosók és attikák.

Az alapokat úgy, mint a pinceoszlopokat eredetileg téglából tervezték; de mivel az egyes pillérekre a tornyokról is nagy terhelések jutottak, ezek miatt a rendkívüli súlyok miatt a falazott alapokat nagyon szélesre és mélyre kellett volna venni; ezért az aránylag (mint azt egy összehasonlító számítás megmutatta) előnyösebb vasbéton-alapozást választották. Ez természetesen magával vonta, hogy az oszlopokat is vasbétonból készítsék.

Az alapvetést úgy hajtották végre, hogy az oszloplábakat többtámasztékú tartókkal kötötték össze, ezáltal kerülték el legjobban az esetleg fellépő egyenetlen ülepedést. Hogy az alapok szélességét lehetőleg csökkenthessék, az agyagos homokból való talajt pontosan megvizsgálták, amennyiben Lehmann eljárása szerint egy 45/45 *cm* keresztmetszetű, portlandcémenttel falazott pillérnek különböző terhelések alatt süllyedését figyelték meg. Ezek a kisérletek arra az eredményre vezettek, hogy a talaj cm^2-kint 5 *kg*-mal terhelhető. Valóban azonban csak $3{\cdot}5$ *kg*-ot engedtek meg. Az alaptartó (2. ábra) megfordított ⊤ keresztmetszetű, melynek magassága az oszlopok közötti távolságok szerint $1{\cdot}35$ *m* illetőleg $0{\cdot}75$ *m*.

A helyenkint rendkívül nagy súlyokkal megterhelt oszlopok kizárólag gömbvasbetétekkel készültek, 25—30 *cm*-kint 8 *mm*-es kengyelekkel.

A födémek az összes emeleteken bordáslemez-kiképzést nyertek, még pedig a pincében, földszint és félemeleten, tehát az üzlethelyiségekben látható bordákkal; a IV. emelet fölött pedig az itt szükséges síma felületű és jó hőszigetelő födémre való tekintettel Rabitz-álmenyezetet alkalmaztak. A félemelet fölött az összes fő- és választófalakat ki kellett váltani, ami elég komplikált tartóbeosztást okozott.

Tekintettel a födémek nagy területére, azokat emeletenkint közel 50 *m*-es távolságokban dilatatios hézagokkal látták el; ezeket úgy készítették, hogy az egyben borított, de a rendesnél kétszer szélesebb tartó közepén két kátránypapfros közé bádoglemezt helyeztek, amit aztán utólag eltávolítva, kis hézaggal elkülönített két tartót kaptak.

A már említett külső és középső főfalat kiváltó nagy tartókat a félemelet fölött szintén csak gömbvasbetétekkel készítették, de különös figyelmet fordítottak a nyíró erők okozta feszültségek legyőzésére, amit a felhajlításokon kívül 10 *mm* átmérős függőleges kengyelekkel értek el. Hasonló nagy tartók vannak a IV. emeleten is, a tornyok hordása végett; ezek közül különösen gondosan kellett készíteni a a körívalakúakat. A középfaltartók magassága korlátolt (80 *cm*), ezért a rendkívül nagy terhelések miatt a nyo-

A budapesti erzsébettéri Mocsonyi-ház. Tervezte *Rainer Károly*.

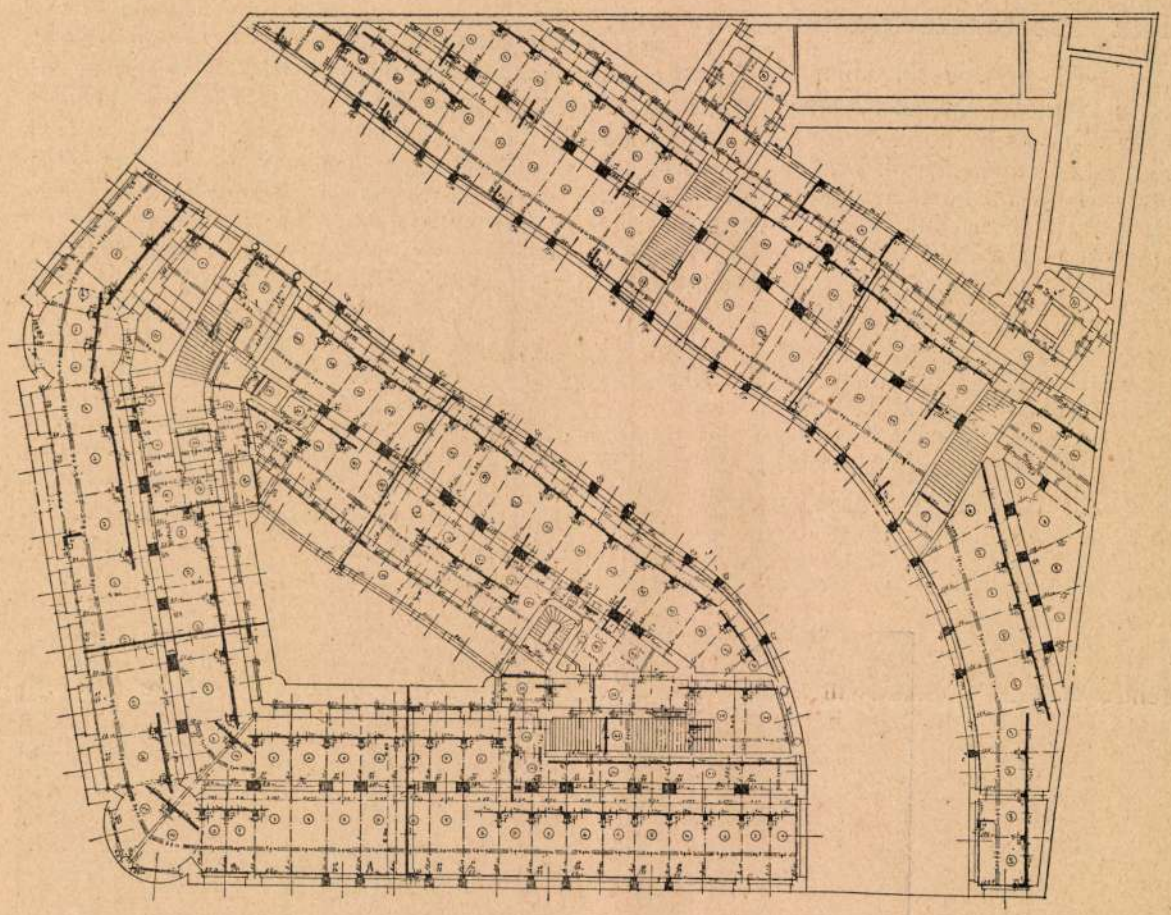

1. ábra. A budapesti Anker-palota földszinti alaprajza.

mott övbe is helyeztek gömbvasakat. A külső főfaltartókat azonban oly magasakra szerkesztették (3. ábra), hogy az elsőemeleti könyöklőt is a tartó alkotja. Bár így a lemez kiesett a nyomott övből, mindazonáltal ez a megoldás a húzott és nyomott vasakban, valamint a fal köbtartalmában előállt megtakaritás miatt előnyösnek bizonyult. Igen megnehezítette a borítást egyrészt a homlokzati résznek architektonikus kiképzése, másrészt pedig, hogy a tartónak olyan szerkezetet kellett adni, mely a rouleau-szekrénynek és a parapetnek alkalmas legyen.

Hasonló módon készültek a rouleau- és cégtáblatartók is, amint architektonikus kiképzést nyertek a konzolszerű nyílt folyosók, főpárkánylemezek és a toronyszerű, pyrogranit-betétekkel gazdagon díszített attikák.

A födémeket portlandcément-habarcscsal vakolták, simították, majd befestették; az oszlopokat nagyrészt műmárványlapokkal burkolták.

A statikai számítás menete. A statikai számításokban alapul vett terhelések, nem tekintve az önsúly, padló és vakolat súlyát, ezek: a pince- és földszinti födémekre négyzetméterenkint 600 *kg*, a félemeleten 320 *kg*, a IV. emeleten 200 *kg*, a nyílt folyosókon és korridorokon 400 *kg*, a kocsiterhelésre számított Anker-közben pedig 1500 *kg*. Az alapokat, valamint az összes több támasztékú (folytatólagos) födémlemezeket, tartókat és kiváltó hevedereket a több támasztékú tartók elmélete szerint számították, mindenkor a legveszedelmesebb terhelést véve figyelembe. Az alapok oldalsó kiszélesedését mint konzolt, az oszlopokat pedig csak centrikus terhelésre méretezték. Átalában az 1907 május 24-iki porosz szabályokhoz ragaszkodtak, melyek szerint a megengedhető legnagyobb igénybevétel vasra 1000 kg/cm^2, nyomott bétonra 40 kg/cm^2, oszlopokban 30 kg/cm^2. A béton által fölvett nyíró és tapadó feszültség nem nagyobb 4·5 kg/cm^2-nél.

Hogy mily méretek szerepelnek ez épületben, arról fogalmat alkothatunk abból, hogy a pinceoszlopok terhelése átlag 300 *t*, de elér 350 *t*-át is, a falat kiváltó tartókban pedig 12,000.000—16,000.000 kg/cm^2 nyomatékok fordulnak elő.

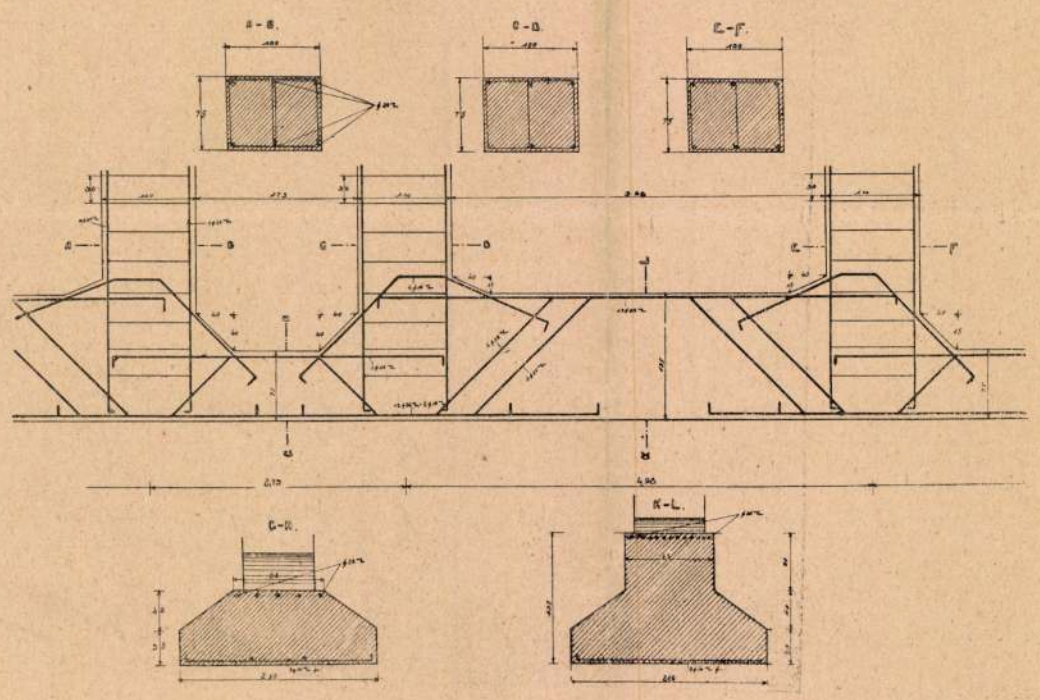

2. ábra.
A budapesti Anker-palota vasbétonszerkezetei.

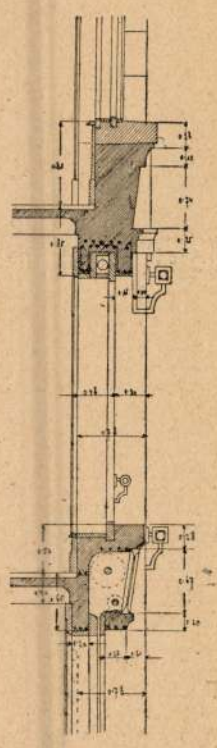

3. ábra.

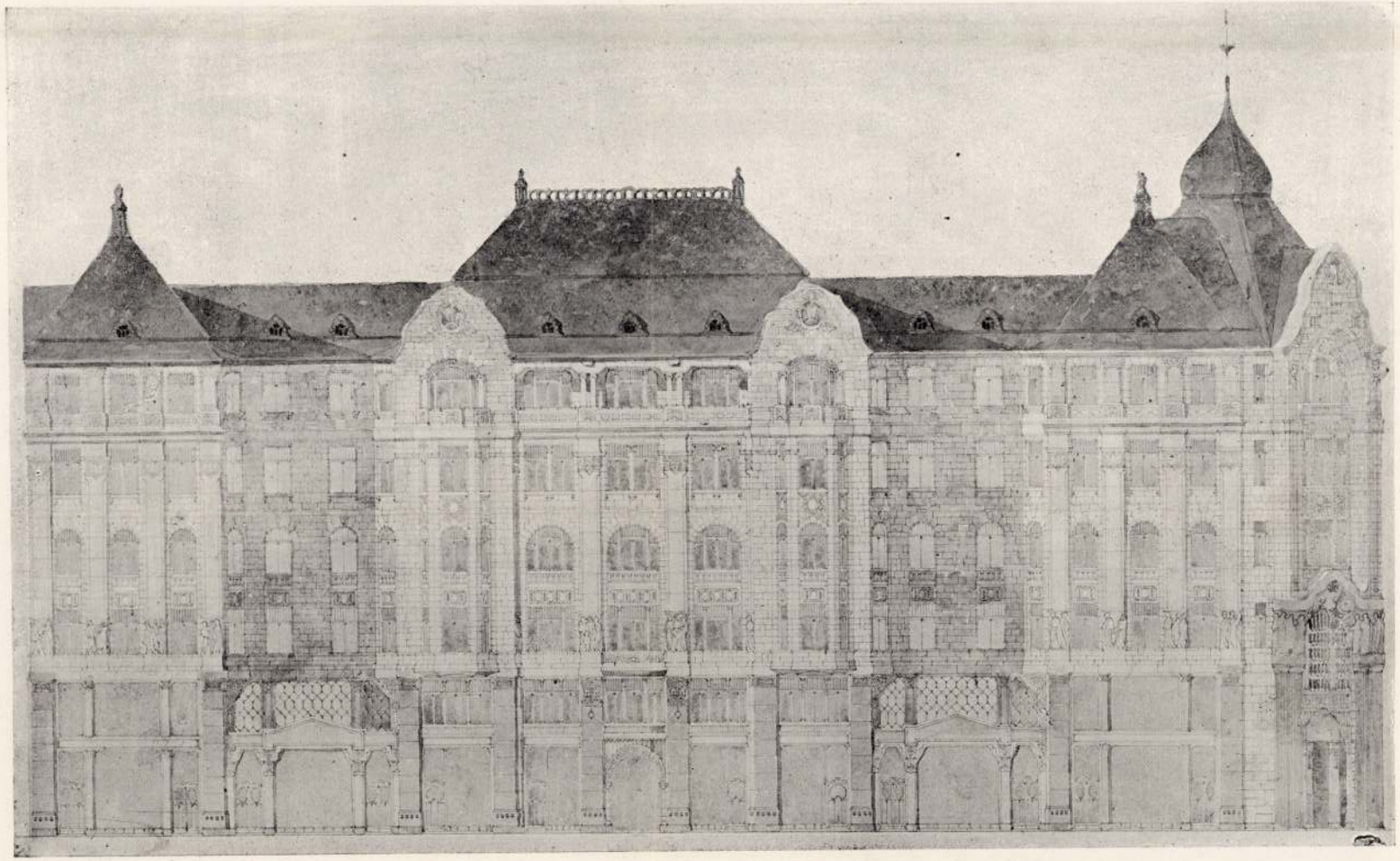

FŐHOMLOKZAT.

JELIGE: GRAND PRIX.

RAINER KÁROLY, BUDAPEST.

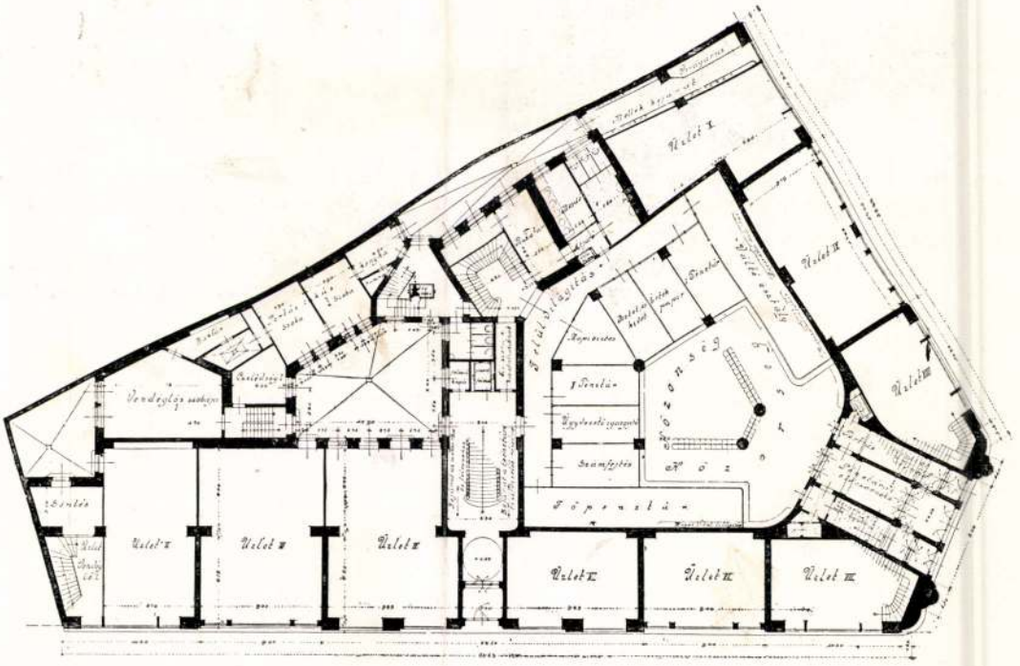

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ.

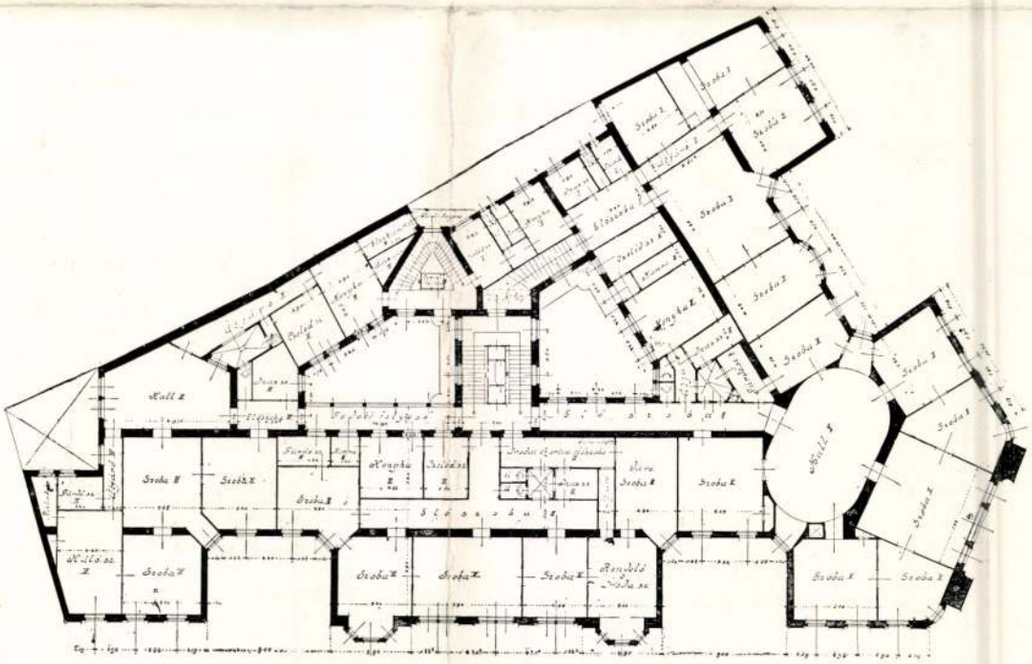

I. EM. ALAPRAJZ.

JELIGE: GRAND PRIX.

RAINER KÁROLY, BUDAPEST.

Rainer Károly

ÉPITÉSZEK A MŰCSARNOKBAN

Magyarország, de különösen Budapest jogos büszkeséggel hivatkozhatik arra, hogy a magyar képzőművészeti közizlés minden megnyilvánulásában megüti a nyugati államok kulturmértékét. Hogy ma a magyar szobrászat, de főképen a festészet ily színvonalon áll, az nem csak annak köszönhető, hogy nemzetközi viszonylatban is kitünő szobrászaink és festőink vannak, hanem, mert művészi közizlésünk is ezzel párhuzamosan fejlett. Ez a fejlődés természetes cserefolyamat eredménye. A közizlés mindig a rendszer, a nevelés következménye. A mai magyar közizlést pedig ép úgy ránevelték a festészetre és a szobrászatra, mint az utóbbi esztendőkben kezdik az iparművészetre. A nevelés az iskolákban kezdődik és évtizedek óta rendszeres kiállításokon folytatódik. A közizlés pedig, fejlődve, visszaadta a kölcsönt a művészi rendszernek: gazdaságilag, erkölcsileg és esztétikailag olyan mértékben kezdte támogatni a nevezett művészeti ágazatokat, hogy azok oly terebélyessé nőhettek, amit észre kellett venni túl a magyar határokon is.

Csodálatos, de az építészettel nem így történt. Hiába állított a magyar építőművészet Feszitől, Polláktól és Ybl-től, Schulekig és Lechnerig igazán európai mestereket csatasorba; hiába épültek a Vigadó, a Nemzeti Múzeum, az Opera, a Halászbástya, az Iparművészeti Múzeum: a magyar építőművészetnek Magyarországon ma sincs publicitása. Magyarországon ma sincs építészeti közizlés. Nincs, mert elfelejtették, vagy elmulasztották nevelni, mert sem az iskolában nem tanították rá, sem kiállításokkal nem igyekeztek legalább a meglévő izlést közizléssé fejleszteni. A cserefolyamat azért természetesen itt is megvan s ha ma a magyar építőművészetben sok az anomália, annak ez a közizléshiány az oka. Pedig ha kulturális és nemzetgazdasági szempontból fontos a festészet és szobrászat fejlesztése, mily sokszorosan fontosabb az építészetnek művészi irányú kialakítása. A művészet kulturközpontjainak fővonzereje mindig az építészet még a leglaikusabb laikus előtt is.

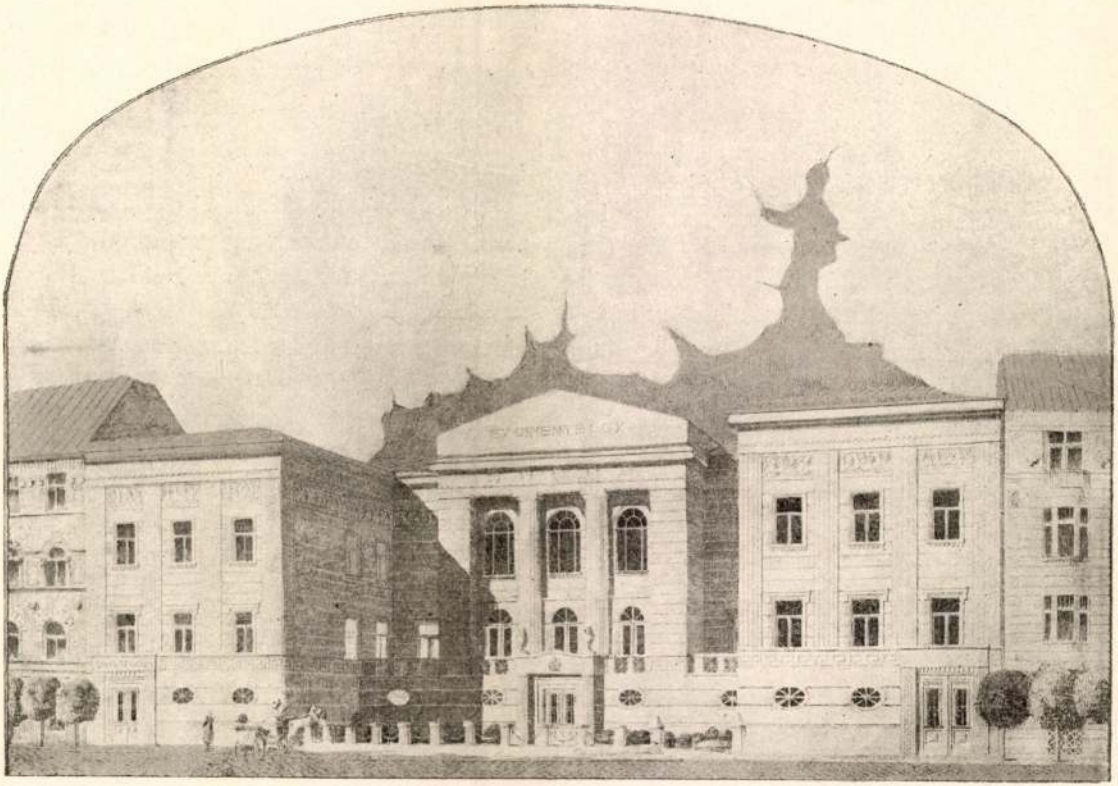

A MŰCSARNOK
TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL

PÜSPÖKI PALOTA
RAINER KÁROLY MŰVE

Művészet 1914. 194. l.

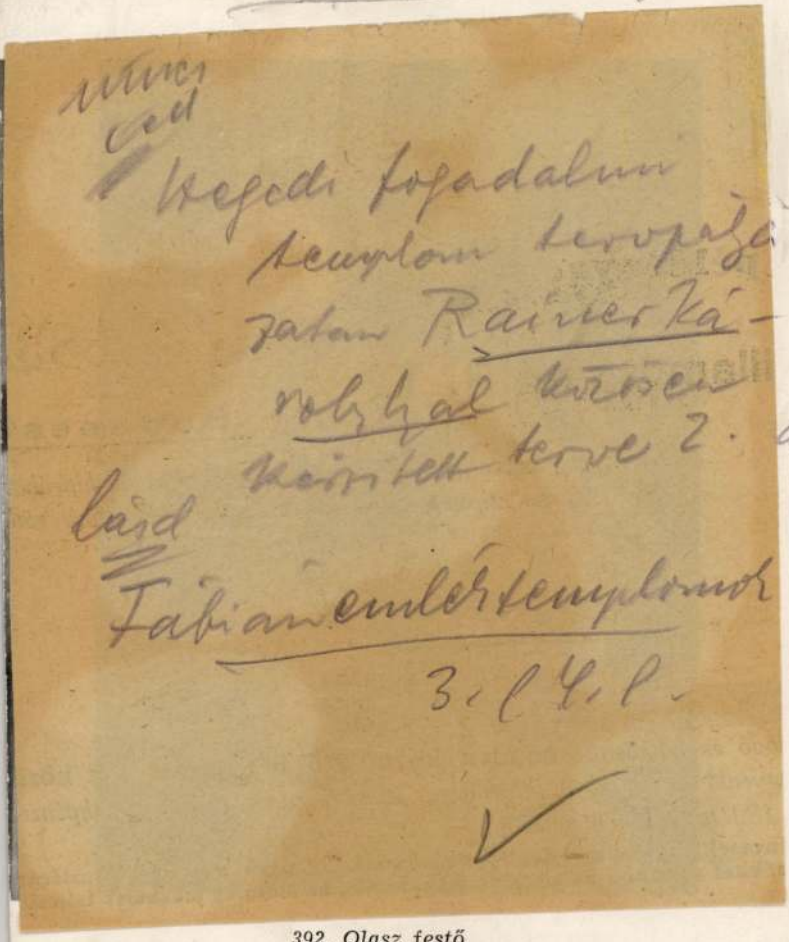

392. Olasz festő.

153. *Flamand festő.*

353. *Molenaer.*

Rainer Károly

11. *VIII. ker., Alföldi-utca 16. sz.*

A VIII. kerületnek a Nagy-körut és az Orczy-ut közé eső része egyike a főváros legsürübben lakott városrészeinek. Az itt uralkodó zsufoltság enyhitésére a főváros az Alföldi-utcában két, a Köztemető-ut és az Alföldi-utca sarkán egy harmadik kislakásos bérházat emelt. Az Alföldi-utca 16. számu bérház épitéséhez felhasznált telek nagysága 500 négyzetöl, ebből 290 négyzetöl a beépitett terület. Az épület háromemeletes és 57 egyszoba-konyhás és 15 kétszoba-konyhás lakást foglal magában, öszszesen 72 lakást. Külön konyhán, kamrán és klozeten kivül, mely minden egyes lakásban megvan, a kétszobás lakásoknak külön cseléd és fürdőszobájuk is van. Az egyszobás lakásokhoz 4 közös fürdőszoba tartozik. A szobák átlagos nagysága 21 m², a konyháké 8·5 m², a fürdőszobáké 4·5 m². A házban 3 üzlethelyiség van. A ház minden lakásában gázvilágitás van. Az alagsorban levő közös mosókonyhák száma 4;

Épitési Költs. 375.000 k.
Fenti terverte
1910 aug. 1-ről lakják

Guthi J. Főv. almanach
1913-15, 150, 157, 1

angol?

KORÁNYI ÉS FRÖHL

BUDAPEST, VIII. ker., Ki

Rainer Károly

ép.

érod

~~Műcsarnok 1900~~

Magyar Pályázatok

1907. 2 sz. 8–9 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Rainer Károly

Művészet 1904. 268, 269
– 1907. 79, 134, 216, 268
– 1914. 194.

Kacz Endre (Komáromi): Cse
241 (619), 2529 (369). — Felességem a
képe 84 (977), 4116 (829). — Kis öz
241 (619), 2494 (361).

Rainer Károly

Műcsarnok
1914. Tav. Kiáll. 543, 544

Szepessy Gusztáv főerdőmérnök

VI. 158.

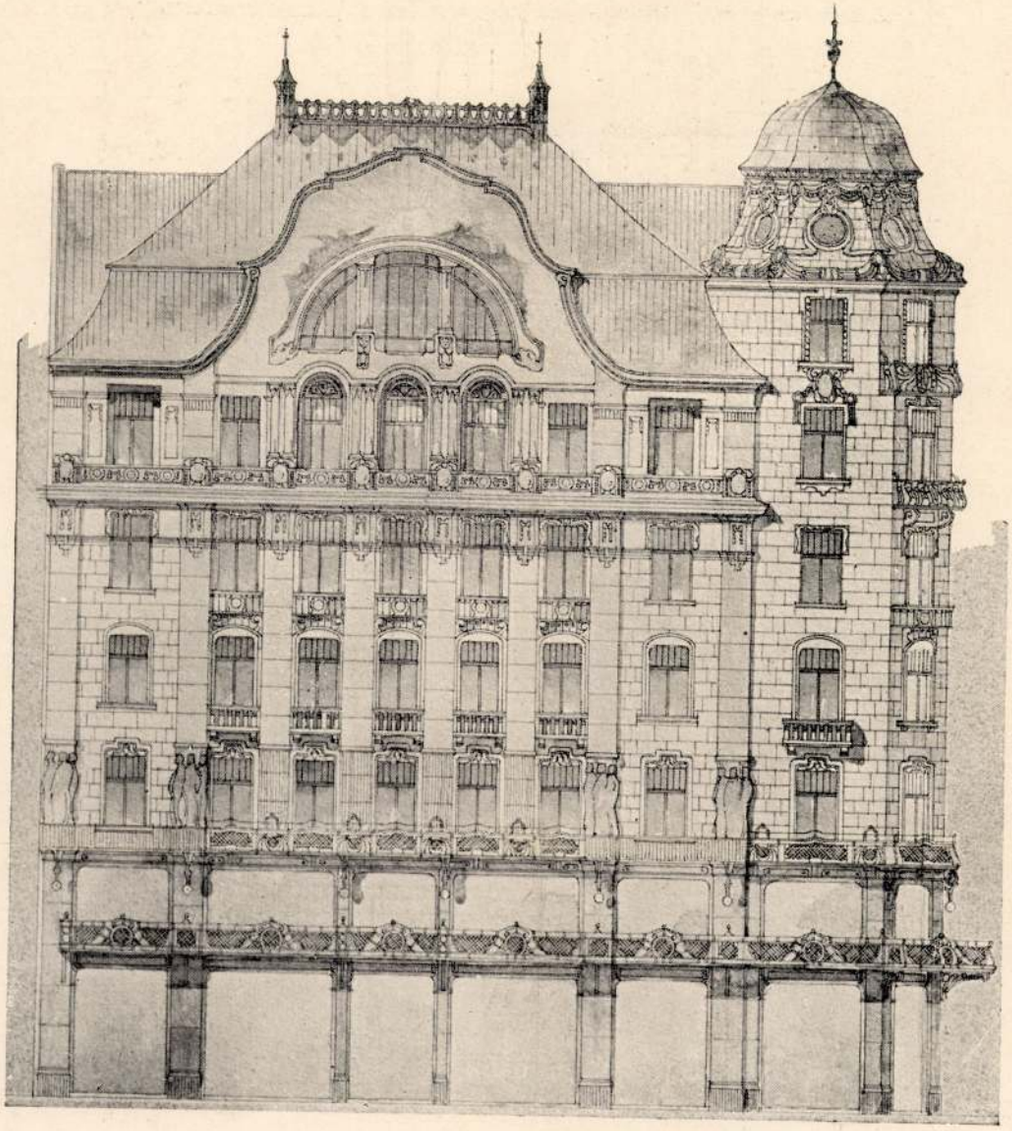

FŐHOMLOKZAT.

III. DÍJ. — JELIGE: LUKRATIV. RAINER KÁROLY, BUDAPEST.

Mocsonyi bérpalota tervpályázata –
III. díj
Magyar Építőművészet 1907.
julius.

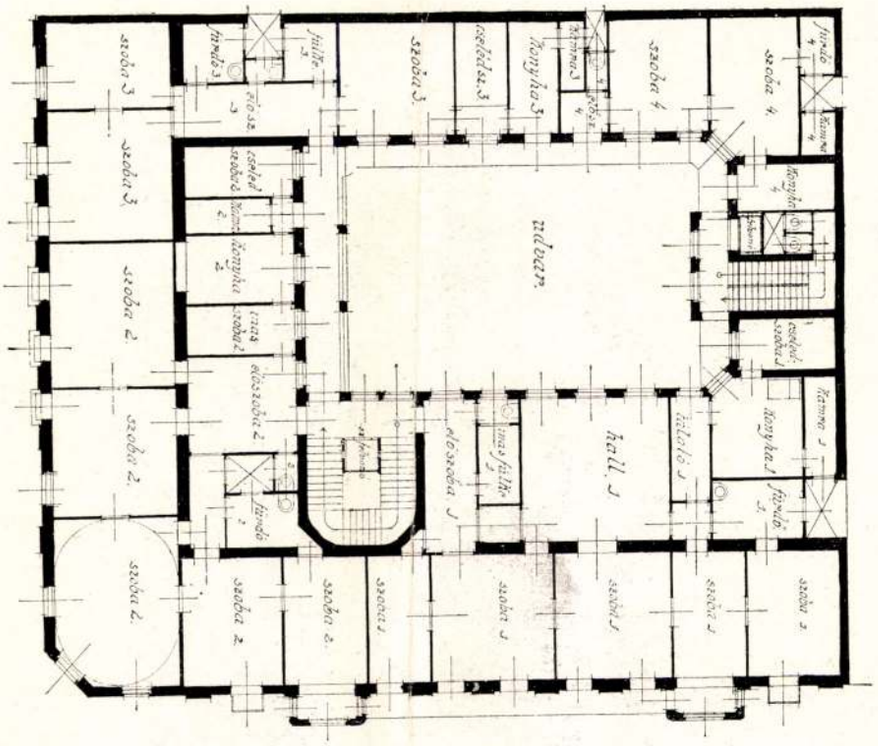

I. EM. ALAPRAJZ.

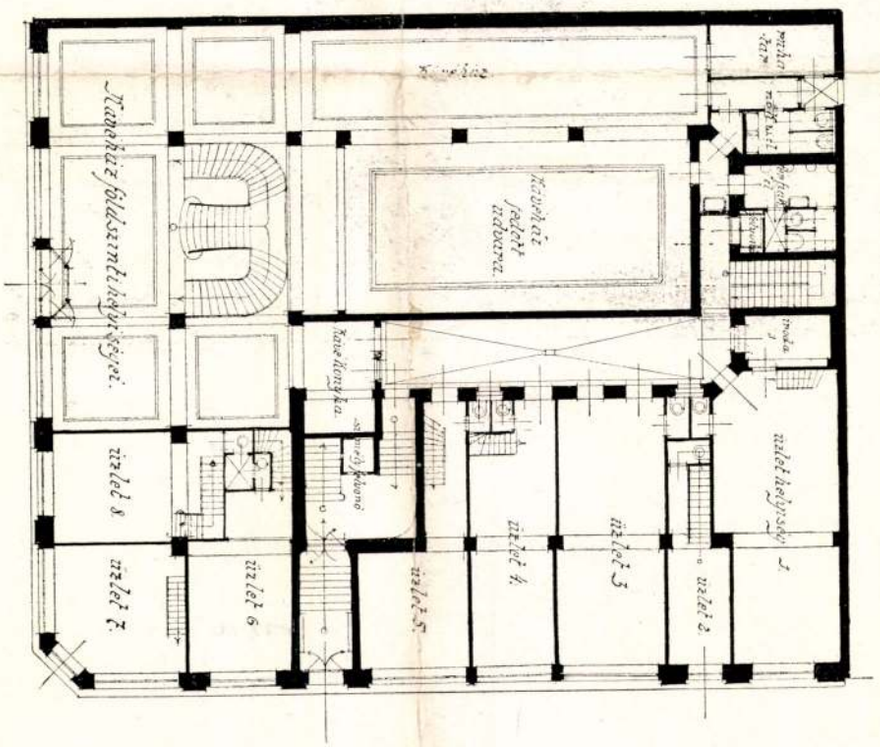

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ.

III. DÍJ. — JELIGE: LUKRATIV.

RAINER KÁROLY, BUDAPEST.

Rainer Károly

A szegedi fogadalmi templom tervpályázatára 32 mű érkezett. A birálóbizottság ítélete szerint a 4000 koronás első díjat nem adják ki, a 2500 koronás második díj nyertese Aigner Sándor és Rainer Károly, az 1500 koronás harmadik díj nyertese Förk Ernő és Sándy Gyula.

Művészet 1904. 269. l.

es

ó-

~~Köszönet Lyka Károlynak a bibliográfiáért.~~

el-

n

nye,

sti

eti

ene-

k

ő-

-

n-

e-

óá

Ismondunk halás köszönetet Lyka Károly Őméltóságának, aki gazdag bibliográfiai gyűjteményét a tolta rendelkezésünkre.

Rainer Károly

épitett

vród

Magyar Pályázatok

1906. 7. sz. (A Szent-Imre collegium pályatervei, minszaki rajzokkal.)

díjat nem nyert

Bratislava, Továrenská 14. Telefon 757

Eisen- und Metallportale, Bauschlosserei, Bauspenglerei

Emil M

BRATISLAVA,

Glasierte Wandbeläge
Fußbodenplattenbeläge
Schamotteöfen

„KERAMIKA" A. G.

BRATISLAVA, Venturg. 3 - Tel. 16-39

Vizs

Épitőmesteri, k
a legrövidebb

FARI
BRATI

„STANDARD" aufbetonlose Zie

Die „STANDARD"-ZIEGELBALKEN können von jedem Baumeister selbst hergestellt werden. Verlegung der Decke ohne jede Schalung und Rüstung. Nach Verlegung sofort trag- und benützungsfähig. Ebene, homogene, rauhe Ziegel-Untersicht, geringster Verputzverbrauch für die Untersicht, geringste Deckenkonstruktionshöhe, betonärmste Hohlziegeldecke, raschester Baufortschritt. Grösste Ersparnis an aufgehendem Mauerwerk, vollkommen feuersicher, schalldämpfend und warm, geringste Versicherungs-Unkosten, grösster Verkehrswert des Hauses, unbegränzte Haltbarkeit. Bil-

Rainer Károly

Mocsonyi Antal részére
Baross utca
5-emeletes ház

Építő Ipar
1912. 399. l.
(Magánépítési ~~engedélyek~~
engedélyek.)

Rainer K.

épitész

Dános testvérek részére
Dohány u. 60.
4 emeletes ház

Épitő Ipar
1913. 443. l.
(Magánépitési cugedéljek.)

Vászon, olaj, 78×98 cm. (44. szoba.)
Maszlaghy II., 128. szám.

Amszterdam látképe

Vászon, olaj, 78×98 cm. (44. szoba.)
Maszlaghy II., 127. szám.

HOLLAND FESTŐ, XVII. század

Sz Veronika a kendővel

Fa, olaj, 69×54 cm. (43. szoba.)
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 845. l. — Maszlaghy II., 345. szám.

HOLLAND FESTŐ, XVII. század

Koponyaoperáció

Férfi késsel, piszkavassal és nő

Fa, olaj, egyenkint 24×18·5 cm. (43. szoba.)
A brünni Volavy gyüjteményből.
Maszlaghy II., 283. és 284. szám.

HOLLAND FESTŐ, XVIII. század

Alvó öregasszony

Fa, vászon, 75×55 cm. (Kupola.)
Maszlaghy II., 258. szám.

HOLLAND FESTŐ, XVIII. század

Meglepett csempészek

Vászon, olaj, 88×118 cm. (Hivatal.)
Maszlaghy II., 259. szám.

Rainer Károly

Rainer Károly műépítész, VIII.
Rökk Szilárd-u. 24. 133-658

Bptávb 1940 szept.

Sziszek.

A középtért a bástyákkal é
foglalja el, a háttérben a temp
dalták, az előtérben pedig balra
jobbra katona áll hátán batyuva
lebegő mondatszalagon, mely föl

SISEK.

fölül jobbra: 152.
alól középütt: eeee
a lap hátán a Dreyzehende Aufga

Rm., mér. a rl.

131-91-19

MDK

Rainer Károly, ép.mérn.

Családi villát tervezett.

A MIÉE-ben állandó intézménnyé alakult át ez a kiállítás. /Két illusztr. a III. és a VII.l./

Dr.Ny. L.: A "Hogyan épitsünk?" kiállitás a Nemzetközi Vásáron. MIÉE Közlönye, 1933.V.6. III-VIII.l.

MDK

Rainer Károly épitész

beregszászi törv. épület, II. 1400 koronás dij

Magyar Pályázatok, 1907.
V.évf.1.sz. 28 l.

MDK

79873. Rainer Károly.

az I.,Fehérvári-ut 54.sz. a négy em. ház.

Magánépitési engedélyek.Budapesten. -
Vállalkozók Közlönye. Bp. 1909.okt. 6. 5.l.

Rainer Kárl

terverte a Harai Bank V. (Harmonead u. 6) épü-
letét. Emliti

Hoch István: A pénz egykori templomai
Budapest, 1972.7.sz. 42-43.1.

ifj. Rainer Károly, építész M.D.K.

és Müller Miksa kőrös terve 2000 koronás első díjat nyert a kassai kaszinó pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI. évf.
jul. 4. sz. 6. old.

Rainer Károly, építész M.D.K.

tervét fogadtár el kivitelre a „Haris Barár" ujraépítésére kiírt aufrebbhörü pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX. évf.

jul. 21. sz. 12. old.

MDK

Rainer Károly

Előadónak választották az 1909-évi Magy.Epitőművészek Szövetsége közgyülésén.

Epitő Ipar 1909.máj.30. 22.sz. 202.l.

Ausgabe 1. Juni 2021 · 20. Jahrgang · 55. Jahr · 5555 Exemplare

Amtsblatt der Verbandsgemeinde Kommunalverwaltung

Impressum

[Rainer Károly]

épitész cikke

tervezte és épitette
az alábbi bankpalotát
a Harminczad utcában.

[] A Hazai Bank rt.
uj palotája.
Pesti Hirlap 1914.
ápr. 25. képpel.

A palota igen
veriletes leirása

Rainer Károly

lásd Rajner alatt is

M MÉE Heti Értesítője 1904 aug. 14 (A Kossuth-szobor elhelyezése.)

Fenti II. díjat nyert a nincs középítési szakosztály tálzázatán

III. Soliman

A török császár e lapon,
a pillanatban van ábrázolva
a baltól közeledő paripára
török főpap áll, nuk előtte a meg
kőiet elvesztét. A sátor m
és német párbeszéd olvas ha

Suleimannus Magn
aegro animo famam Da
cum praesidium prim
ctu terrefactum accen
percipiens, tandem

és e befejezéssel:

Leb du süsses
Lebe jeder Ze
Weill ich von de
Muß ich fl

Rímetnet, mérete

O

Rainer Károly

tervezte a Bp. XI. Mérics Zsigmond köstés 18.

cf. lakóházat

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Kaiser Károly

Tervezte a Bp. V. József A. u. 18. sz. bérházat

1910-ben.

Gerle János: Elszámolás a szögedfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

RAINER KÁROLY, épitész

Lechner Frigyes,a szegedi Fogadalmi Templom tervezője 1912-ben szerződése felbontását kérte.Sok név került forgalomba,de kiderült,hogy élő épitész tervének kivitelezését közülük senki sem vállalta.Igy nyilatkozott Rainer is,az 1911-es tervpályázat II.dijasa is,a szegedi Rókus templom épitésze is. 15.old

VARGA JÓZSEF: Adatok a Szegedi Fogadalmi Templom épitéstörténetéhez 7.old.

A Móra Ferenc Múzeum évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

RAINER KÁROLY és AIGNER SÁNDOR épitészek

Szegeden a Fogadalmi templom épitésére 1904-ben pályázatot hirdettek. Az első dijat nem adták ki. A II. dijat Rainer Károly és Aigner Sándor közös terve nyerte el. Sem a helyét nem jelölték ki, sem a stilust nem kötötték ki, csupán azt kérték hogy történelmi stilusban tervezzék. 12.old

VARGA JÓZSEF: Adatok a Szegedi Fogadalmi Templom épitéstörténetéhez 7.old

A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve, 1972/73. I. Szeged, 1974.

MDK

Rainer Károly és Aigner Sándor

A szeged-rókusi ujonnan épülő rk. templom. Épitő Ipar 1907. 99. l. képekkel.

MDK

Rainer Károly tervező épitész

Vállalkozók Közlönye 1905. aug.30. 8.1.

Rainer K.

MDK

épitész, Régiposta u. 11.

Uj épitkezésre nyert engedélyt
Épitő Ipar 1911. jul.23.

Rainer Károly és Müller Miksa.
A kassai társalgási egylet palotája tervezetének homlokzata.Tusrajz.
A kassai társalgási egylet palotája tervezetének metszete.Tusrajz.
Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1900 szeptember 16

forma. Bp. 1884., második terem, 146. l.

CIBÓRIUM,

erek talppal, hatszögletű testtel és toronyalakú edővel, késő gotikus vésetekkel. Fent kereszt. Magyar (?) munka, XV. század.
ranyozott réz, mag. 40 cm.
z Ipolyi-gyüjteményből.
Egyházi műrégiségeink az 1885. évi budapesti országos kiállításon. Egyházművészeti Lap, VI., 1885., 272. l. — Radisics Ipolyi, 50. szám. — Szendrei János: Néhai Ipolyi Arnold gyüjteménye. AÉ, VII., 1887., 344. l.

CIBÓRIUM,

atkarélyos talppal, gömbölyű testtel, fedővel.
Német munka, XV. század.
ranyozott réz, mag. 33 cm.
. kölni Schnütgen-gyüjteményből Simor prímás ásárolta.
Keresztény Múzeum Esztergomban. Egyházművészeti Lap, V., 1884., 362. l.

CIBÓRIUM,

erek talppal, csavart gombbal, hatszögletű felső ésszel és toronyfedéllel.
Német munka, XV. század. (Hamisítvány?)
ranyozott réz, mag. 40 cm.
. kölni Schnütgen-gyüjteményből Simor prímás ásárolta, 1884.
Keresztény Múzeum Esztergomban. Egyházművészeti Lap, V., 1884., 362. l.

M.D.K.

Rainer Károly, épitész

és Müller Mihály kőrös tervét megvették a budapesti Záloghás épületére kiirt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI. évf.

okt. 10. sz. 7. old.

MDK

Rainer Károly, müép.

A fővárosnak a Németvölgyi uton, Róna uccában és a Kisfaludi uccában épitendö bérházainak tervpályázatán második dijat nyert,
Közös terv: Antal Dezsö és Irsik Lászlóval.

Becz

Rácz Jenö müépitész: A fővárosi kislakás-tervpályázatok.
Képzömüvészet. 1927. 3.sz. 17-19.l.

M.D.K.

Rainer Károly müépitész

A Hazai Bank palotájának tervezője, ezenkivül a lap bemutat két tervet, az Ingatlanbank bérházát és egy társasház tervét, melyeket a müépitész tervezett.
Két fényképrepr.
A cikk megemliti, hogy "Egész sereg magánpalotája épités alatt van.."

Rainer Károly müépitész tervezései c.
Szinházi Élet. Bp. 1928. szept. 16-22. XVIII. évf. 38. sz. 114-115 lap.

2. A csömöszölt béton m^3-ét legalább 2·2 *t*-ra, a vasbéton m^3-ét 2·4 *t*-ra kell venni, hacsak a vasbetétek méreteinek részletes külön kimutatása nincs mellékelve.

3. A hőváltozásokat figyelembe kell venni; — 20° és + 30° *C* hőmérsékleti határok között a béton hosszkiterjedésének együtthatója egy Celsius-fokra 0·0000135.

4. §. *Statikai számítás.*

(Tökéletesen ugyanaz, mint a magasépítmények szabályzatának 4. §-a.)

5. §. *Megengedett feszültségek.*

1. A 3. §-ban részletesen fölsorolt terhelések és befolyások figyelembe vételével a megengedett feszültségeknek a következő táblázatban található értékeknél nagyobbaknak lenni nem szabad.

Az említett képletekben *l* = a tartószerkezetek támaszköze méterben. Pillérekben és oszlopokban *l* a szomszédos mezők támaszközének középértéke. Kereszt- és hossztartókban *l* tartók támaszköze; konzolokban pedig a támaszköz kétszerese.

Az 5. § többi pontjai, továbbá a 6., 7., 8. és 9. §-ok ugyanazok, mint a magasépítmények szabályzatának megfelelő pontjai illetőleg §-ai.

Az anyag neve és igénybevételének módja	Megengedett feszültség *kg/cm²*				
	Hajlítás és excentricus nyomásra		Centricus nyomáskor	Nyírásra, húzó főfeszültségre	Tapadásra
	nyomás	húzás	nyomás		
I. Béton.					
A) Vasbéton-szerkezetekben, ha a bétonban 1 m^3 homok és kavicsanyagra esik:					
a) 470 *kg* portlandcément (1 : 3 térfogati arány)	33 + 0·2 *l*	19 + 0·1 *l* legfölebb 22-ig	25	4	5
b) 350 *kg* portlandcément (1 : 4 térfogati arány)	29 + 0·2 *l*	18 + 0·1 *l* legfölebb 21-ig	22	4	5
c) 280 *kg* portlandcément (1 : 5 térfogati arány)	25 + 0·2 *l*	16·5 + 0·1 *l* legfölebb 19·5-ig	19	3	4
B) Csömöszölt bétonszerkezetekben, ha 1 m^3 homok és kavicsanyagra esik:					
a) 470 *kg* portlandcément (1 : 3 térfogati arány)	33 + 0·2 *l*	2	20	3	—
b) 350 *kg* portlandcément (1 : 4 térfogati arány)	29 + 0·2 *l*	2	18	3	—
c) 280 *kg* portlandcément (1 : 5 térfogati arány)	25 + 0·2 *l*	1·5	16	2	—
d) 230 *kg* portlandcément (1 : 6 térfogati arány)	21 + 0·2 *l*	1·5	13	1·5	—
e) 160 *kg* portlandcément (1 : 9 térfogati arány)	13	—	9	—	—
f) 120 *kg* portlandcément (1 : 12 térfogati arány)	8	—	6	—	—

10. §. *A tartószerkezetek készítése.*

(Az 1—9. pontok a magasépítménynek szabályzatéival megegyezők.)

10. Az alátámasztó állásokat a bétonnak csak olyan megkeményedése után szabad eltávolítani, amely a hordképesség iránt elegendő biztosságot nyujt; szabályszerint ez a csömöszölés befejezése után hat hétnél korábban nem történhetik meg; oldalborítások, amelyek statikailag nincsenek igénybe véve, négy nappal a csömöszölés befejezése után eltávolíthatók.

11. A borítások és állások eltávolításakor a tartószerkezetek rázkódtatását el kell kerülni.

12. Ha a béton keményedésének idejében fagy áll be, akkor a 10. pontban említett időhatárokat legalább a fagy tartamával meg kell nagyobbítani.

13. A csömöszölés befejezése után hat hét előtt, illetőleg a 12. pontban említett időhatárok eltelte előtt, a tartószerkezeteket valamely jelentékeny terheléssel nem szabad igénybevenni.

14. A kész tartószerkezeteket lényeges részeikben a csapadékvíz behatolása ellenében alkalmas módon meg kell védeni.

15. Olyan vasbéton-tartószerkezeti részek (mint gerendák, lemezek, oszlopok stb.) alkalmazása, amelyek elkülönített munkahelyen készültek és készen vitetnek az építés helyére, minden egyes esetben rendkívüli jóváhagyást igényel.

16. A 15. pontban említett tartószerkezeti részek használata előtt törőpróbákat kell foganatosítni, amikor 100 darabból hármat ki kell választani és lassankint fokozódóan egészen a törésig kell terhelni. Tartószerkezeti részekben a törést okozó terhelés legalább akkora legyen, mint a statikai számításokban (3. és 4. §-okban) megadott állandó terhelés és forgalmi terhelés négyszerese, levonva az illető tartószerkezeti rész önsúlyát.

Az anyag neme és igénybevételének módja	Megeng. feszültség *kg/cm²*	
	Hegesztett vas	Folytvas
II. Vas.		
1. Húzás vagy nyomásra	750 + 2 *l* *max.* 800	800 + 3 *l* *max.* 900
2. Nyírásra (a szögecsek kivételével)	500	600
3. Szögecsek nyírására	600	700
4. Szögecslyuk falnyomására (szögecslyuk átmérője sokszorozva a plélı-vastagsággal)	1400	1600
		Öntöttvas
5. Öntöttvas, amiből tartószerkezet nem készülhet		
a) Nyomásra		700
b) Tisztán húzásra		200
c) Húzásra hajlításkor		250
		Folytacél
6. Folytacélrészek húzása vagy nyomása hajlításkor		1000

III. A hidak vizsgálata.

11. §. *Új hidak vizsgálata és kipróbálása.*

1. Hivatalos vizsgálatot kell tartani annak a megítélése végett, vajjon az elkészült híd alkalmas-e a forgalom lebonyolítására, s csak azután nyitható meg; a vas- és fatartószerkezetű hidak szabályzatának (49.898/ex 1905. sz. rend.) ide vonatkozó határozmányait, a tartószerkezetek behajlásának nagyságáról szólók kivivételével, itt is alkalmazni kell.

2. A csömöszölés befejezése után nyolc hét előtt, illetőleg a 10. § 12. pontja szerint mérendő nyolc hétnél hosszabb idő előtt, terhelőpróbát nem szabad tartani.

3. Ha a híd kipróbálásakor az összekapcsolás helyein szétválások, a nyomott részeken elhajlások, a tartószerkezeti részeken hasadások vagy egyéb aggodalmas jelenségek észlelhetők, akkor a hidat, előzetes helyreállítása után újra ki kell próbálni. Ekkor sem a tartószerkezeten, sem egyes részein állandó alakváltozásnak nem szabad keletkezni, a a hasadásoknak nem szabad terjedni, az állandó behajlásnak nem szabad nagyobbodni; ellenkező esetben a hidat a nyilvános forgalom részére alkalmatlannak kell nyilvánítani.

12. §. *Meglevő hidak fölülvizsgálata.*

1. E szabályzatnak kibocsátása előtt épült összes közúti hidakat, amelyekben csömöszölt vagy vasbéton-tartószerkezetek vannak, a valóságban föllépő kedvezőtlen forgalmi terhelést, valamint a 3. §-ban található terheléseket és behatásokat (szélnyomást, hőmérsékleti változásokat stb.) alapul véve, számszerűleg fölül kell vizsgálni.

2. Ha már kedvezőtlenebb terhelésekkel, mint az említettek számítottak és ekkor megállapították, hogy a tartó-

szerkezetek az alábbi 3. pont határozatainak megfelelnek, akkor az újból való számszerű fölülvizsgálat elmaradhat. Azonban esetenkint ki kell mutatni, hogy a meglevő számítások terheléseinek hatása kedvezőtlenebb, mint a valóságban föllépő terhelések.

3. Meglevő hídakban a csömöszölt vagy vasbéton-tartószerkezetekben a legnagyobb feszültségek, amelyek az 1. pontban említett terhelések alapján keletkeznek, 15%-kal nagyobbak nem lehetnek, mint az 5. §-ban található értékek.

4. Ha az 1. pont szerint végrehajtott szilárdsági számítások azt mutatják, hogy a feszültségek az 5. §-ban megállapított megengedhető feszültségeknél több mint 15%-kal nagyobbak, akkor erről a belügyminisztériumnak jelentést kell tenni, amelyben az anyag minőségét megállapító minden irányú próbák eredményét és alkalmas javaslatot is elő kell előterjeszteni.

IV. Záró határozatok.

13. §. *Közúti és vasúti forgalomra szolgáló hidak.*

1. Építendő új hidakat, amelyek úgy közúti, mint vasuti forgalomra szolgálnak, nemcsak e szabályzat szerint kell épiteni, hanem ezek az építésre nézve a cs. és kir. vasúti ministerium jóváhagyásának is alá vannak vetve.

2. Ha meglévő közúti hidat vasúti célokra is akarnak használni és ezért azokat át kell alakítani, akkor ezt ennek a jelen szabályzatnak a 3., 4., 5. és 12. §-ai, valamint a cs. és kir. vasúti ministerium utasításai szerint kell végrehajtani.

14. §. *Forgalmi határozatok.*

Az e szabályzat szerint épült hidakon az illetékes országos hatóság jóváhagyása nélkül oly közlekedő eszközökkel nem szabad járni, amelyek kedvezőtlenebb hatással vannak, mint az 5. § megengedi, éppúgy az e szabályzat kibocsátása előtt épült hidakon ily rendkívüli jóváhagyás nélkül nem szabad oly közlekedő eszközökkel járni, amelyek kedvezőtlenebb hatással vannak, mint a 12. § megengedi.

(Vége.) Közli *O. K.*

VEGYESEK.

Louis Blierot. Ez a neve annak a szerencsés francia mérnöknek, aki a mult vasárnap, július hó 25-én hajnalban a Francia- és Angolország közt lévő Pas de Calais-n átrepült Calaisből Doverbe; a csatorna tudvalevőleg 33 *km* széles és a merész mérnöknek saját szerkesztette *monoplán-gépe* 43 perc alatt haladt át rajta. Mint tudjuk, az egyik Wright repülőgépével már 85 percig is volt a levegőben. Mégis mindig nevezetes nap marad július 25-ike, mert a gép útja a politikailag is nevezetes csatornán vezetett át, azon a csatornán, amelyen a szárazföldi (híd- vagy alagúti) közlekedés létesítése eddig leginkább politikai okokból maradt el. Holott ime a levegőben az út megnyílt. Magától értetődik, hogy Blierot nagy ünneplések megérdemelt középpontja: a francia köztársaság elnöke még aznap a becsületrend keresztjével tüntette ki; az angolok pedig a személyes ünneplésen kívül emlékoszlopot állítanak arra a helyre, ahol a monoplán leszállott.

A budapesti épitkezések föllendülését nemcsak azok a nagyszámú építési engedelmek bizonyítják, melyek lapunkban is hétről-hétre olvashatók, de az is mutatja, hogy a budapesti téglagyárak eddig közel kétszázmilliom téglát eladtak (termelésük 40%-át), pedig ebben a hatósági épitkezések még nem szerepelnek. Hirlik, hogy az utóbbi célra a gyárak a hatóságoknak 34 k.-ért fogják a tégla ezrét szállítani.

A budapesti Hariseh-bazárt lebontják, illetőleg újjáépítik; ezt is az épitkezések föllendülése, illetőleg a belváros 30 évi adómentessége eredményezi. A hatalmas telek a belváros kellő közepén a Váci- és Koronaherceg-utca közt a város legnépesebb pontján terül el; a Váci-utcára néző féltelken éppen 35 év előtt épitette Feszty Adolf a kupolás udvarcsarnokot, összekötvén ezzel a nevezett két utca forgalmát; a koronahercegutcai épület azonban megmaradt árviz előtti állapotában. Most mind a két épületet lebontják, A tulajdonosok szűkebb pályázat útján szerezték meg az új épületcsoport terveit, melyre harmadfél milliom koronát szántak. Terveket kértek Hoepfner és Györgyitől, dr. Hültl Dezsőtől, Quittner Zsigmondtól, Rainer Károlytól és Töry Emiltől; ezek dolgozatai közül Kauser József és Nagy Virgil véleménye alapján *Rainer* Károly terveit fogadták el, akit a végleges tervek elkészítésével is megbíztak.

Építőiparosok vándorgyülése. A Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége harmadik vándorgyülését szeptember hó 12-én és 13-án tartja meg Kolozsvárott. A vándorgyülésen az országos kötelékbe tartozó száznál több szövetség képviselői megvitatni készülnek az őket érdeklő aktuális kérdéseket. A tárgysorozatra eddig a következő kérdéseket tűzték ki: A munkaadók és munkások közötti viszony törvényhozási rendezése. A szabadszervezetek ügye. A munkásbiztosítási ügy terén fölmerült sérelmek. Az építőipar terén felburjánzott visszaélések orvoslása, a jogosulatlan iparűzés, a kontárkodás megakadályozása. A munkásjóléti intézmények a munkaadó szövetségek keretében. Az építőipari követelések biztosításának kérdése. A szövetségek és a polgári középosztályok közötti kapcsolat létesítése. A munkaadók anyagbeszerző és hitelszerveinek megalakítása. Állásfoglalás a kötelező iparos nyugdíjintézet szervezése érdekében, stb. Ugyanezzel a vándorgyűléssel kapcsolatban végleges megállapodásokat készülnek létesíteni a munkaadók az iparosság politikai szervezése érdekében, a parlamenti érdekképviselet biztosíthatása céljából. A vándorgyülésre már eddig is több száz kiküldöttet jelentettek be s a gyűlés egyike lesz a hazai ipari élet idei legnevezetesebb mozzanatainak.

Magyar mérnök-egyesület Amerikában. Annyi már a magyar technikum, hogy nemcsak az európai államokba jut sok, de még Amerikában is annyi, hogy ott tudományos egyesületet alakítottak. Elnökük: *Pikler* A. Henrik az alakuló ülésen így jellemezte az új egyesület célját:

— A mi feladatunk az amerikai mérnöki tudomány, ipar és kereskedelem, különösen az utóbbi kettő módszereinek a megismerése és a hazai körökben való terjesztése. Cserében mi importáljuk a magyar mérnöki tudományt és praxist.

HIVATALOS.

MAGYAR ÉPITŐMESTEREK EGYESÜLETE.

A választmány ülése július hó 29-én. Elnök *Mann* József, jegyző *Wirth* Ferenc Nándor. Jelen vannak Gunszt József, Báthory István, Pásztor Béla, Mirgay Gyula, Schneider Róbert, Lux Endre, Humayer József, Graff Lajos.

1. Az *elnök* megnyitja az ülést. Felolvastatja a mult ülés jegyzőkönyvét, amelyet a választmány tudomásul vesz. A mai jegyzőkönyvet *Báthory* István és *Schneider* Róbert fogják hitelesíteni.

2. *Wirth* Ferenc Nándor bejelenti, hogy az új helyiség átalakító munkálataival elkészült, mit a választmány tudomásul vesz és elhatározza, hogy *Barcsay* Lajos pénztáros által 3000 koronát utal ki oly célból, hogy azt *Wirth* Ferenc Nándor utólagos elszámolásra az iparosoknak fizesse ki. A választmány az átalakítás intézőinek köszönetet mond.

3. A leltár a jelenlegi helyiség régi állapotáról bemutattatott és az ehhez csatolt tervvel levéltárba helyeztetett.

4. Rendes fővárosi tagokul jelentkeztek: *Berényi* Gyula aszfalt- és tetőfedő vállalkozó, *Schlesinger* Ignác katonai építészeti főműmester, *Langweil* Emil bádogos és szerelő; vidéki tagul jelentkezett *Führinger* Antal kőművesmester (Gyergyószentmiklós). A választmány a jelentkezőket az egyesület tagjai sorába egyhangúlag fölveszi.

5. A Magyar Építő- és Iparművészeti Rajzolók átírata felolvastatván, irattárba tétetett.

6. A budapesti keresk. és iparkamara átirata szakvélemény ügyében felolvastatott és *Gunszt, Báthory, Mirgay, Pásztor*, valamint az elnök felszólalása után a választmány az átirat fölött — miután arra már válasz adatott — napirendre tér.

7. *Testory* F. egyesületi tag kilépését jelenti be. A választmány, amennyiben kilépő a tagsági kötelezettségeinek eleget tett, a kilépést tudomásul veszi.

8. Az ipari balesetek, munkabeszüntetések és munkakizárások jelentése 1907. évről, a cheque-törvénykönyv, országos népfürdő, Budapesti Kerületi Munkás Biztosító Pénztár, Magyar Szakírók Egyesülete évi jelentései könyvtárba helyeztetnek.

9. Indítványok: *Humayer* József, az egyesület gazdája javasolja, hogy egyesületi zászlótartó, valamint a helyiségekbe futószőnyegek, a kártyaszoba játékasztalaira új áthuzatok, az ülésterem asztalára új terítő, és egy tükör szereztessenek be, amihez a választmány egyhangúlag hozzájárul. *Báthory* István indítványozza, hogy az egyesület

MDK

Rainer Károly és Müller Miksa, ép.-k

12 sz. "Kibővithető" jeligés pályamunkát megvették.

Az uj zálogház. Pályatervek.
Mücsarnok. 1900. 25.sz. 350.l.

M.D.K.

Rainer Károly. Bpesti épitész

második dijat nyert a Kossuth-szobor elhelyezésére kiirt pályázaton

Vállalkozók Lapja, Bp. 1934. XV. évf.
jun. 1. sz. 9. old.
jun. 8. " 8. "

Rainer Károly MDK

Petőfi-téri görög udvar, rajz

Püspöki palota, rajz

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDK

Rainer Károly, Antal Dezsö és Irsik László építészek.

második dijat nyertek.

A kövárosi kislakás - tervpályázatok. /Németvölgyi-ut, Róna-utca, Kisfaludi utca./ Bérházak.
Képzömüvészet. 1927. 3.sz. 17-18.l.

MDK

Rainer Károly

A Pesti Városháza 1935. 5. sz. 17.l.

404

Rainer Károly építész

tervezte a VIII. ker. Alföldi utca 16. sz. alatti háromemeletes bérházat. A lakásokat 1910. augusztus 1-én adta először bérbe a főváros.

Dr. Sidó Zoltán: Budapest főváros lakásügyi intézményei. V. Városi Szemle, Bp. 1912. évf. 725. l.

KÖNYVSZEKRÉNY.
TERVEZTE IFJ. RAINER KÁROLY.
KÉSZÍTETTE RAINER KÁROLY.
SZEGED.

fordító

SZIVARSZEKRÉNY.
TERVEZTE WIEGAND EDE.
KESZÍTETTE NAGY JÓZSEF.

TEKÉZŐ ASZTAL.
LEFKOVITS ÉS TÁRSÁTÓL
BUDAPEST.

Megszépülnek a Mailáth-házak

A Keleti Károly utcai, historizáló stílusú épületegyüttes lakói csak a II. kerület segítségére számíthatnak

Harmadik szakaszához érkezett az idén a II. kerületi Keleti Károly utca és a Kitaibel Pál utca sarkán álló Mailáth-házak külső felújítása. A közíróként és országgyűlési képviselőként is ismert Mailáth József gróf megrendelésére a húszas évek végén épült házcsoport egy része soha nem került IKV-kezelésbe, az épületet a második világháború óta nem renoválták.

BARANYA RÓBERT

Két évvel ezelőtt kezdődtek a három lépcsőházból álló épületegyüttes rekonstrukciós munkálatai. Ekkor a társasház legnagyobb, Kitaibel Pál utcai homlokzatát újították fel, és a tetőszerkezetet is javították. Tavaly készült el a Keleti Károly utcai felső homlokzat és a belső udvar egy része.

A ház eddig minden évben pályázott és kapott is anyagi támogatást a helyi önkormányzattól a munkálatok elvégzésére. Az idén másfél millió forintos, vissza nem térítendő támogatást kaptak, amiből a hátsó, északi homlokzatot és a belső udvar fennmaradó részét újítják fel. Emellett még ebben az évben megvalósítják az épület körbeszigetelését és a tetőjavítást. A további tervekben szerepel még az esőcsatorna és az elektromos hálózat cseréje és a homlokzati részek felújítása is. A homlokzatokat az eredeti formájukban állítják helyre, megőrizve a szép stukkókat és egyéb díszítőelemeket. A munkálatokra eddig 27 millió forintot költöttek, amihez kezdetben harmincszázalékos támogatást nyújtott az önkormányzat, de ez az arány azóta csökkent.

A szállodabérházból és négy ikerházból álló, historizáló stílusú épületegyüttest a közíró és országgyűlési képviselő *Mailáth József* gróf megrendelésére 1928-ban *Rainer Károly* tervezte, 1928–29-ben *Berey Lajos* építette.

A háborús károk egészen a közelmúltig látszottak a homlokzaton

FOTÓ: BELICZAY LÁSZLÓ

A harmincas években a lakásokat eladták, és az épület azóta is társasházként funkcionál. A ház egy részét a második világháború után nem államosították, nem került az IKV kezelésébe, és nem is nyúltak hozzá idáig. A háborús károkat a kilencvenes évek végéig magán hordozta az épület.

Az épületegyüttes egyik közös képviselőjétől megtudtuk: mivel a ház egy része nem volt sem állami, sem önkormányzati tulajdon, ez az épületrész nem remélhet támogatást a fővárostól, csak a kerületi önkormányzattól. Zömmel a lakók pénzéből folyik a házrekonstrukció. Az idei munkálatokat most lenne a legjobb elkezdeni, mert a homlokzatfelújításhoz a nagy meleg nem túl előnyös. A munkához azonban még nem tudtak hozzálátni, mert a szükséges pénz még nincs meg – mondta a közös képviselő.

A későbbi rekonstrukciós munkák megvalósításához további tízmillió forintra lenne szükség, ugyanakkor a lakások és a lépcsőházak felújítására még nincsenek konkrét tervek.

1. A XIII. kerületi Róbert Károly körutat és a zuglói Hungária körutat összekötő felüljárón felújítás miatt lezárták a Thököly út felé vezető oldalt. A forgalmat a másik oldalra terelik át, ahol a Thököly út felé két szűk sávon, míg az Árpád híd felé csak egy sávban lehet közlekedni. A 32-es autóbusszal utazók hosszabb menetidőre számíthatnak, célszerűbb az 1-es villamosokat igénybe venni. A gyors 32-es autóbusz Kőbánya városközpontjától ideiglenesen rövidített útvonalon, a Mexikói útig közlekedik.

2. A XI. kerületben a Bartók Béla út felújítása miatt a Szent Gellért téren a Szabadság híd felé jobbra kanyarodó sávot lezárták, helyette a mellette lévő sávból lehet felhajtani a hídra. Az Erzsébet híd felé így csak egy sávon közlekedhetnek. A Budafoki utat a Szent Gellért tértől a Csíky utca felé egyirányúsították. Az Ulászló utca és a Hamzsabégi út között mindkét irányban, a Karolina út után pedig az Etele tér felé vezető oldalon egy hosszabb szakaszon csak a villamospályán haladhatnak. További sávlezárások lassítják a haladást a Karolina útnál, a Bocskai útnál és a Lágymányosi utcánál is. A Bartók Béla utat elkerülve Dél-Budáról a Sasad busz és a Tétény2 busz gyors utazási lehetőséget biztosít Pestre a reggeli és a délutáni csúcsidőszakban. A Sasad buszok a

Magyar Nemzet

Pest Buda

2002. május 23., csütörtök

Szerkeszti: Szabó Zsolt e-mail: pest-buda@magyarnemzet.hu

A gyermeknapon véradás is lesz a Margitszigeten

BUDAPEST. Családi véradó- és gyermeknapot szerveznek május utolsó hétvégéjén a Margitszigeten. A Bringóvár kilenc órától a véradás és az egészségügyi szolgáltatások helyszíne lesz. A véradást az Országos Vérellátó Központ munkatársai bonyolítják. A Petőfi Sándor napközis tábor területén családi és egyéni ügyességi versenyekkel, játszóházzal, gyerekeknek szóló táncházzal, környezetvédő kézműves műhelyekkel és bábszínházzal várják az érdeklődőket. (MTI)

Kitiltották a Csobaj-bánya szennyezőit

XVI. KERÜLET. A kerületi rendőrség segítségével utasította ki Szabó Lajos Mátyás XVI. kerületi polgármester Klinka László fuvarozó teherautóit a cinkotai Csobaj-bánya területéről. A [illegible] a Szolnoki Bányakapi-

Büntetik a szemetelőket

A jegyző is kiszabhat hulladékgazdálkodási bírságot · A bevétel, illetve egy része az önkormányzaté

A jegyzők az idei évtől hulladékgazdálkodási bírságot vethetnek ki a szemetelőkre, a települési hulladékok gyűjtésére, átadására vonatkozó kötelezettségek megszegése esetén. A bírság akkor is kiszabható, ha a tulajdonos nem tesz eleget a szelektív gyűjtésre vagy a közterület tisztán tartására vonatkozó önkormányzati rendelkezéseknek. A szabálytalan hulladékgazdálkodást büntetheti az illetékes környezetvédelmi felügyelőség, valamint a környezet és természetvédelmi főfelügyelőség is. A jegyzők egy új kvótarendszer alapján állapíthatják meg a bírság mértékét, amely súlyos esetekben akár egymillió forint is lehet.

„SATORIN"-KŐHABARCS-ANYAG
Olcsó és kitünő épitkezési anyag.
fagymentes, szintartó, kőkemény, plasztikus
Több szinben szállitja: SÁTORI-GYÁR BUDAPEST, IX., Dandár-utca 25.

kikötővel összekapcsolja, az ország egyik legtermékenyebb és legnépesebb nagy területe fog Budapesttel és Fiumével a legrövidebb uton összeköttetni. A közgyülés a Gfrerer, Schoch és Grossmann céggel kötött épitési szerződést jóváhagyta és mivel e cég az épitést még a mult évben kezdte meg, az uj vasut előreláthatólag még ez év folyamán lesz a közforgalomnak átadható.

A nagykároly—margitai vasut nagykároly—peéri szakaszának közigazgatási bejárását február 22-én tartották meg. Dr Farkas Imre budapesti ügyvéd a nagykároly—zilahi h. é. vasut Mezőterem állomásából kiindulólag uj h. é. vasutat tervez egyelőre Peér állomásig, mely később esetleg Margitáig folytattatnék. A vonal egyik forgalmi végpontja azonban a m. kir. államvasutak debrecen—királyházai vonalának Nagykároly állomása volna és a nagykároly—zilahi h. é. vasutnak Mezőterem állomásáig terjedő 11 km. hosszu részét az uj h. é. vasut is használná. Peér állomás az uj vasutnak és a Pallós Ignác épitő-vállalkozó által tervezett és közigazgatásilag már bejárt érmihályfalva—tasnádi h. é. vasutnak közös állomása volna. A vasut Mezőterem állomásából indulna ki és általában délnyugoti irányban haladna; közben Vezend, Portelek, Iviny, Dengeleg, Érendréd és Peér községeket érintené. Épitési hossza 20 km, üzleti hossza pedig a peagevonal beszámításával 31 km. volna. Részben dombos, részben pedig sik terepen halad; a tervezett legnagyobb emelkedés 10%, a legkisebb sugár 250 m. hosszu. A bejáráson megállapittatott összesen 45 áteresztő és hid, melyek közül nevezetesebbek egy 20 m. és egy 30 m. nyilásu hid az Ér folyón. Szükséges továbbá 37 utátjáró és 5 párhuzamos ut. Nagykároly és Mezőterem közös állomásokon kivül Vezend, Iviny, Érdengeleg, Érendréd és Peér elnevezésü állomásokat terveznek. Az uj h. é. vasut igen termékeny, jól müvelt, elég sürü népességü vidéken haladna, melynek mezőgazdasági termékei szolgáltatnák a vasut forgalmát.

A borsavölgyi gazdasági vasut. Ezen épités alatt levő keskeny vágányu vasutnak Beregszásztól 6 km. hosszban terjedő részére nézve a vonalvezetés eddig nem volt véglegesen megállapitva, mert a vasut tervezői a vonal ezen részét Beregszász város belterületén keresztül kivánták vezetni, mig Beregszász város a városon kivüli vonalvezetést kivánta. A legutóbb február 14-én megtartott pótbejáráson a város kivánságához képest a vonalvezetés akként állapittatott meg, hogy az államvasutak Beregszász állomásának Beregsom felőli végénél létesitendő átrakodó állomásból indul ki, azután a beregszász—munkácsi állami ut irányában attól balra, mintegy 200 m. távolságban halad a Vérke folyó keresztezéséig, mely után az államutat metszi; majd Beregardó község határába lép és az ottani belsőségek megkerülésével hosszu egyenesben a marhahajtó ut mellé kerül, melylyel párhuzamosan haladva a 6-ik kilométernél a korábban megállapitott vonalhoz csatlakozik. A Vérke folyón 10 m. nyilásu hidat terveznek.

A nagylak—pécskai vasut épitésének megkezdésére az aradi és csanádi egyesült vasut részvénytársaság igazgatósága már megtette a szükséges előintézkedéseket s igy valószinü, hogy e 27 kilométer hosszu vasut munkálatai rövid időn belül megkezdődnek. Az uj vonal a nagylaki állomásból kiindulólag Sajtény es Szemlak községek érintésével halad Pécska állomásig.

Az élesdi iparvasut közigazgatási bejárása. Az „Élesdi erdőipar, Csanak Jenő és társai" cég az élesdi megállóhelytől a gróf Bethlen Aladár élesdkörnyéki erdőségébe gőzüzemü iparvasut engedélyezéséért folyamodott. A vasut bejárását március 19-én tartják meg.

A dobsina—poprádi vasut. Eger város közgyülése — megfelelő törzsrészvények ellenében 10.000 koronát szavazott meg a dobsina—poprádi vasut kiépitésére azzal a kikötéssel, hogy az igazgatóságban Eger városa is képviselve legyen.

A tátrafüred—tarajkai villamos siklópálya épitési engedélye. A kereskedelemügyi minister a tátrafüred—tarajkai villamos siklópálya épitési engedélyét megadta.

Vizépitészet és szabályozás.

Árvédelmi töltés épitése. A Tatárfalva, Angyalos és Csegöld községek határában a Szamos folyó jobbpartján 77834 köbm. földmozditással tervezett árvédelmi töltés épitésére, a február 24-én tartott árlejtés alapján, Rosenfeld Jenő és Jakab vámospércsi vállalkozókkal köttetett meg a szerződés 53976 kor. 84 fillér vállalati összeg mellett. Vállalatnyerteseken kivül pályáztak még: Grosz Soma (Avasujváros), Dávid Salamon és Purjesz (Ura-Kistófalu) Deutsch Ferenc (Kolozsvár), Grimm Mór (Budapest-Zimony) és Lőwinger Dezső (Budapest)

Épitő munkálatok.

A fővárosban.

Burkoló munka. A székesfőváros tanácsa az 1908. évben előforduló kövezetjavitási és uj járdarakatási munkák végrehajtását a február 28-án tartott árlejtés alapján a következő vállalkozóknak itélte oda: Zech Károly és Magyar Lajosnak az I., II. és III. kerületben, idb. Obendorfer Józsefnek a IV. és X. kerületben, ifj. Obendorfer Józsefnek az V. kerületben, Benz Ferencnek a VI. ker.-ben, idb. Zech Károlynak a VII. kerületben, Hausknecht Istvánnak a VIII. kerületben, és Schrödling Tamásnak a IX. kerületben teljesitendő burkoló munkát.

Kőanyagok szállitása. A székesfőváros tanácsa a főváros területén az 1908. évben végrehajtandó kövezetjavitási, uj kövezési és utépitési munkálatokhoz szükséges kőanyagok szállitásával a tan. II. ügyosztályban február 28-án tartott árlejtés alapján a következő cégeket bizta meg: dr. Krepuska Gézát 65.000 db. bazalt kockakő szállitásával a balpartra 1000 darabonként 620 koronáért, a jobbpartra 2% felülfizetés mellett, 39.000 db. bazalt fejkő szállitásával a balpartra 1000 drb.-ként 310 koronáért, a jobbpartra 2% felülfizetés mellett, a Badacsonyi bazaltbánya részvénytársaságot 21.000 db. bazalt kockakő szállitásával 620 koronáért, a Korláti bazaltbánya részvénytársaságot 36.000 darab bazalt fejkő szállitásával 1000 darabonként a balpartra 310 koronáért, a jobbpartra 2·5 százalék felülfizetés mellett, Benz Ferencet 100 db. csatornafedőlap szállitásával db.-ként 14 k.-ért, a Kissebesi gránitkőbányák részvénytársaságot 543 fm. em. egyenes szegélykő szállitásával és pedig 385 fm. Poschacher féle mauthauseni gránit szegélykő szállitásával fm.-ként 11. kor.-ért, 158 fm. zsidóvári gránit szegélykő szállitásával fm.-ként 12 koronáért.

Kockakövek szállitása. A VI. ker. Lehel-utca és Aréna-ut egy-egy részén végrehajtandó burkolási munkákhoz szükséges bazalt kockakövek szállitásával a tanács a február 28-án tartott árlejtés alapján két céget bizott meg és pedig dr. Krepuska Gézát 50,000 darab szállitásával 490 koronáért és a Korláti bazaltbánya részvénytársaságot 500.000 darab szállitásával szintén 490 koronáért 1000 db.-ként.

A vidéken.

Utépités Hajduvármegyében. A hajduhadház—tiszapolgári th. közut 23·1—36·115 km. szakaszán létesitendő 32537·5 négyzetm. szekrény kiemelésnek 7809 kor., 112104 négyzetm. feljáró burkolatnak 2466 k. 29 fill., 670 drb. tölgyfakerékvető felállitásának 2010 kor., egy db. betonmütárgy meghosszabbitásának 927 k. 12 fill. és 6 db. mütárgy átépitésének 6925 k. 89 fillérrel előirányzott munkálataira Hajduvármegye alispánja lapunk mai számában árlejtést irt ki. Pályázati határidő március 26-ik napjának d. e. 10 órája. Ajánlat a három munkacsoportra külön-külön teendő.

Iskola kibővités Halmiban. A nagyszőllősi m. kir. államépitészeti hivatal lapunk mai számában árlejtést irt ki a halmi-i felső népiskola kibővitésének 22.495 korona 96 fillérrel előirányzott munkálataira. Az ajánlatokat március 30-án d. e. 9 óráig kell beadni.

Óvoda épités Hegyeshalom községben. A Moson vármegyei m. kir. államépitészeti hivatal lapunk mai számában árlejtést irt ki a Hegyeshalom községben létesitendő állami óvoda épitésére. Előirányzat 22749 kor. 93 fill. Az ajánlatok Hegyeshalom község előljáróságához március 31-én d. e. 10 óráig adandók be.

A sárospataki villamos telep létesitésére hirdetett pályázat e hó 9-én járt le. A pályázat

Eredeti Meidinger rendszerü
szabályozó-, töltő és szellőző kályhák
minden kivitelben.
BUDAPEST és BÉCS
EHRLICH J. és H. Meidinger kályhagyára.
BUDAPEST, IX. ker., Lónyay-utca 15. szám.
Központi légfütések.
Meidinger caloriféres-ek cserépburkolatban.
Cs. és kir. kiz. szabadalm.
Siemang-Ehrlich-féle kaszárnya kályhák.

LÓNYAY-UTCA 25—27. NEY SIMON szobrász LONYAY-UTCA 25—27
MODERN IPARMÜVÉSZET
ÉPÜLET DISZITÉSEK. DOMBORMŰ VÁLLALAT. STUCCO MENNYEZETEK.
TELEFON 69—74. PLAQUETTEK ÉS IPARMŰVÉSZETI TÁRGYAK FÉMBŐL TELEFON 69—74.

azonban nem vezetett eredményre, mert ajánlattevő nem jelentkezett.

Göztégla- és cserépgyár Jaszarokszálláson. Schwarz Ármin és tsai jászárokszállási lakosok teljesen modern berendezéssel göztégla- és cserépgyárat létesitenek. A gyár április hóban kezdi meg üzemét.

A sárospataki Bodroghid épitése ügyében a legutóbb tartott városi közgyülésen elfogadták a sátoraljaujhelyi m. kir. államépitészeti hivatal által készitett tervet és költségvetést. A 325.000 kor. épitési költség fedezésére a város tőkésitett vashid alapja 197.873 korona, Zemplénvármegye törvényhatósága által megszavazott 20.000 korona, a bodrogközi tiszaszabályozó társulat e ci men megszavazott hozzájárulása szintén 20.000 korona, a földmivelésügyi minister által kilátásba helyezett hozzájárulás pedig 30.000 korona, az összes rendelkezésre álló költség tehát 267.873 korona. A mutatkozó 57.127 korona hiányt törlesztéses kölcsön utján szerzi meg a város, melynek fedezésére a hidvámbérlet fog szolgálni.

Templom épités Pancsován. A pancsovai izr hitközség uj templomának módositott terveit mult héten nyujtotta be jóváhagyás végett a városi tanácshoz.

Járásbirósági épület és fogház épitése Ujpesten. A pestvidéki kir. törvényszék elnöksége árlejtést hirdet az Ujpesten emelendő kir. járásbirósági épület és fogház épitésére. Pályázati határidő április 15-ik napjának d. e. 10 órája. Ajánlat az összes munkákra, egyes munkanemekre, vagy munkacsoportokra tehető.

A pápai honvéd laktanya épitését még az év folyamán megkezdik. A laktanyaépület épitése 500 000 koronába kerül.

Községház átalakitás Tar községben. Hevesmegyei Tar község előljárósága a községháza jegyzői lakás részének átalakitását határozta el. A 4381 kor. 40 fillérrel előirányzott munkálatok a napokban kerülnek kiadásra

Templom kibővités Hatvanban. A hatvani izr. hitközség templomát még ez évben kibővitteti. A templom kibővitésére vonatkozó terv és költségvetés már elkészült.

A szolnoki központi villamos telep ujjáépitése tárgyában a mult héten tartott városi közgyülés megváltoztatta egy korábban hozott határozatát és ezzel az igazgatóság javaslatait és terveit magáévá tette. A közgyülés dr. Szendrei Henrik inditványára azt határozta, hogy a villanytelep ujjáalakitásával egyidejüleg és kapcsolatban a városi vizvezeték és csatornázás müve is elkészüljön és az összes munkálatokhoz szükséges 2 millió korona törlesztéses kölcsön utján beszereztessék.

Nagysink község villamos világitása. A nagysinki központi villamfejlesztő telep létesitésére a község előljárósága árlejtést hirdetett, mely azonban ajánlattevő hiányában eredményre nem vezetett.

Kistokaj községházának épitésére a február 27-ik napjára hirdetett árlejtésen ajánlatok nem tétettek, a községház épitésére vonatkozó ujabbi árlejtés március 26 án d. e. 9 órára tüzetett ki. Az 5692 kor. 76 fillérrel előirányzott munkálatokra az ajánlatok a szirmai körjegyzőséghez adandók be.

Községház épités Somoskőujfaluban. Somoskőujfalu község előljárósága községházat épittet, melynek kivitelére a február 22-én tartott árlejtés alapján Sinágel József salgótarjáni épitész kapott megbizást az előirányzott 20.000 kor. mellett.

Árucsarnok épités Kaposvárott. Bereczk Sándor városi mérnök elkészült az árucsarnok tervével és a mult héten nyujtotta azt be a tanácsnak. Bereczk mérnök 442 négyzetm. területen tervezi az árucsarnokot 12 oly külön helyiséggel, melyet egy zárt folyosó vesz körül. A kivitel mintegy 20 000 koronát igényel A tervet és részletes költségvetést, melynek végösszege 19.379 korona 99 fillér, kiadták tanulmányozás végett a városi gazdasági bizottságnak.

A fogarasi közkórház vizvetetéki és csatornázási munkáinak kivitelére az Egyesült szerelők vizvezetéki vállalata budapesti cég kapott megbizást 22 250 k. vállalati árban.

Az aradi sóhivatali épület kibővitése. Az aradi sóhivatal jelenlegi telke és épülete az arad—csanádi takarékpénztár tulajdonába ment át miért is szükségessé vált, hogy a sóhivatal részére uj épület épittessék. A pénzügyministerium kiküldöttei ebben az ügyben mult héten Aradon jártak és abban állapodtak meg, hogy az uj sóhivatal számára a jószágigazgatóság épületéhez uj szárnyat fognak épiteni, melynek homlokzata az Erzsébet-körutra fog nézni. A sóraktárak céljaira a jószágigazgatósági épület udvarán emelnek majd alkalmas épületet. Az épitkezés a tervek elkészültével kezdetét veszi.

A temesvári kegyesrendi r. k. főgimnázium, rendház és kápolna épitésénél előforduló alábbi munkákat Temesvár város polgármesteri hivatalában január 7-én tartott árlejtés alapján a következő temesvári vállalkozók nyerték el: Thury Imre az ács munkát az előirányzott 36.959 fillérre 17·5%, felülfizetéssel, Merbl Arnold a kőfaragó munkát az előirányzott 18484 kor. 80 fillérre 6·5%, a falkötővasak szállitását az előirányzott 7222 k. 33 fillérre 13%, a hengerelt vastartók szállitását az előirányzott 9065 k. 75 fillérre 14% felülfizetéssel, Hart Károly a cserépfedő munkát az előirányzott 8317 k. 90 fillérre 24·9% felülfizetéssel, Reisser Ferenc, Bittó Ferenc, Piffl-Károly és Mecher János a bádogos munkát az előirányzott 21.434 kor. 81 fillérre 16·5% felülfizetéssel.

Községház épités Borsán. Máramaros vármegyei Borsa község előljárósága a községházát 27559 k. 85 fill. költséggel ujjáépitteti. A munkákat a napokban vállalatba adják és az épitkezést a tavaszszal megkezdik.

Magasépitményi munkák Szolnok állomáson. A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége árlejtést hirdet a Szolnok állomáson létesitendő emeletes mozdonyszemélyzeti laktanya, két drb. altiszti telepház, a hozzátartozó négy drb kettős melléképület és három darab szolgatelepház s hozzátartozó 6 drb. kettős melléképület épitésére. Pályázati határidő március hó 28-ik napjának déli 12 órája.

Artézi kut furása Egerben. Eger város közgyülése elhatározta, hogy a Piac utcában, a Liceum északi oldalán az épülő Müller féle házzal szemben artézi kutat furat. Az erre vonatkozó szerződést, melyet a város tanácsa Ladányi Márton budapesti kutfuró vállalkozóval kötött, elfogadta.

Tisztviselőtelep létesitése Brassóban. A brassói állami, megyei, vasuti, városi és magántisztviselők egy része mozgalmat inditott tisztviselőtelep létesitése iránt. A tisztviselőtelep létesitése ügyében a tisztviselők legközelebb értekezletet tartanak.

Gyermekkórház épités Szegeden. A szegedi Gréf féle házak gyermekkórház céljaira leendő átalakitására a következők pályáztak: Balogh József 19.970 koronával, Kondorosi József és tsa 19.464 koronával, Szél Kálmán 18.771 koronával, Sándor József 19.374 koronával, Robelly Aladár 21704 koronával, Szilágyi János 29.262 koronával, Tápai Dezső 19.911 koronával. Az ajánlatok döntés alatt állanak.

Járasbirósági épület és fogház Nagymihályon. Az igazságügyi kormány a nagymihályi kir. járásbiróság és fogház elhelyezésére uj épületet emeltet. Az uj épület a Sulyovszky-utcában vétel utján megszerzendő telekre van tervezve s épitési munkálatait még az idén megkezdik.

A Pozsonyban épitendő vásárcsarnok terveit és költségvetését a belügyminister jóváhagyta. A minister műszakilag felülvizsgáltatván a terveket és költségvetést, némi kisebb módositásokat rendelt el a terveken a vasszerkezet, a karzatokat, a fütőszerkezeteket, az alapok vastagságát, hütési gépszerkezetet és a járdák burkolatait illetőleg. A költségvetési összeget 556.138 kor. 07 fillérre helyesbitette.

Püspöki palota Temesvárott. Csernoch János püspök székhelyén, Temesvárott modern püspöki palotát épittet. A püspök rendeletéből kifolyólag a tervek most készülnek, az épités azonban csak a jövő évben kerül kivitelre.

Lugos állomás bővitése. A lugosi vasuti állomás kibővitésére a nagy beruházási hitelből 506 500 koronát forditanak, melyből az állomás összes épületei kibővitést nyernek.

Téglagyár épités Aranyosgyéresen. Az aranyosgyéresi agyagáru gyár r. t. Tordán elhatározta, hogy a meglevő tervek alapján Aranyosgyéresen göztéglagyárat épittet és az épitkezést vállalati uton hajtatja végre. A szakmabeli vállalkozók, kik a körkemence, gépház és munkás lakóházak épitését elvállalni óhajtják, ajánlataikat az aranyosgyéresi agyagárugyár részvénytársasághoz Tordán március 30-ig adják be. A tervek és költségvetés ugyanott megtekinthetők.

Szeged város épitkezései 1908. évben. Szeged város középitkezései közül az idén a következők kerülnek kivitelre:

a rókusi elemi iskola kibővitése 70.000 korona költséggel; vállalkozó Robelly Aladár. A városi fürdő átalakitása 140.000 korona előirányzattal. A kőmüves munkát Ligeti Miklós végzi. A többi munkák házilag végeztetnek. A Gréf-féle ház átalakitása gyermekkórházzá 20.000 korona költséggel. Tiz tanyai iskola épitése 200.000 kor. két tanyai igazgatói lakás épitése 50,000 kor. költséggel; vállalkozó Csókási Ferenc és társai. Még 10 tanyai iskola 200.000 korona előirányzattal.

Ministeri jóváhagyást vár: a ragálykórház épitése 130.000 kor.; a járványkórház épitése 70.000 kor. előirányzattal. A terveket a vá osi mérnöki hivatal készitette.

Folyamatban van a rókusi templom épitése 300.000 kor. költséggel; vállalkozó Raichl J. F. A tervet készitették: Aigner Sándor és Rainer Károly budapesti épitészek. Ezen templom belső berendezésé.e az árlejtést nemsokára kiirják, költség 100.000 k Kövezetek épitése és fentartására 230.000 kor. van előirányozva.

Kivitel e előkészitve: Szeged-kisteleki törvényhatósági makadám-ut 12.8 kilométer 259.000 kor., tervezésre elkészitve: Mars-téri laktanya kibővitése 300.000 kor. honvéd csapat kórház kibővitése 240.000 kor. kulturpalota kibővitése 400.000 kor. költséggel.

Tervbe van véve a városi közkórház épitése 2 millió kor. 3 polgári iskola, 2 elemi iskola,

CRISTOFOLI VINCE
Cémentáru-gyáros.
Telefon 59—81. Alapittatott 1868.
Vállal: Terazzo- granitto és mozaikburkolatokat, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és á la mettlachilap burkolatokat. Betoncsatornázások, gép és falalapozások, födém, folyosó- és lépcső-szerkezetek Cement vizcsövek, jászolók, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok dijtalanul készittetnek.
BUDAPEST, VII., Ilka-utca 34. sz.
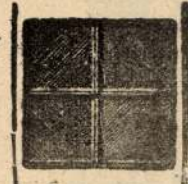

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
194.

Péczely

R a i n e r K á r o l y :

Püspöki palota.

Építészeti távlati rajz

Fényképi soksz.

A Műcsarnok tavaszi kiállitásából.

Rainer Zárah épitém.

Művészet.

VI. évf., 1907.

134.

Rainer Károly építész.

Művészet.1907.268.1.

Müvészek XX.sz.

R a i n e r K á r o l y épitész
1877 -

- Kép -
/:Püspöki palota:/

M Ü V É S Z E T
XIII.évf.1914.
194.

Kiallitasok XX.sz. 1900-1919.

Mücsarnok tavaszi kiall. /1914/

/: Rainer Karoly :/

- Kép -

M Ü V É S Z É T

XIII.évf.1914.

194.

1919-ig.

Epitészet XX.sz.- Egyházi

Püspöki palota/terve/
/: Rainer Károly :/
- Kép -

M Ü V E S Z E T
XIII.évf.1914.
194.

Rainer Kanz

Wod

Epitö Ipar 1909.

249. l. (A szegedi kerületi munkásbiztosító pénztár szék- és bérháza, kapcsolat)

fenti tárl szerint apult

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megb

Kelt ..... , 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Rainer Karl

ejtett

1902. VIII. Csepreghy u.

1.

Rainer Karl

Lvod

Magyar Tájárasok

1907. 5 sz 13-141

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

délyezem:

ök vagy helyettesének
aláírása.

ata. — Endrényi Imre, Szeged.

ifj Rainer Karol

ep

iród

Bj 1904

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

délyezem:

.....

ők vagy helyettesének
aláírása.

ta. — Endrényi Imre, Szeged.

Aigner Sándor és Rainer
Károly

K

Lvod

Épitő Ipar. 1907. 99. l.
(A szeged-rókusi ujonnan
épülő rom. kath. templom)
képekkel

~~Ballus György, építész, szül. 1838-ban, megh. 1890-ben Lo-~~
~~sonczon.~~

Rainer Károly, építész

M.D.K.

és Aigner Sándor közös terve második díjat nyert a szegedi fogadalmi templom meddő pályázatán. Ezután a szeged-rókusi szerényebb templom terverézével bízták meg "öret, elő" írt „gót stílusban" és „jó magas toronnyal." A cikkíró Ezrey tabló keserű gunyal és maró szatirával ismerteti ez esetet.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

jul. 12. sz. 4-5. old.

M.D.K.

Rainer Károly, építész

Második díjat nyert a beregszászi törvényhezési épület pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

Jan. 16. sz. 5. old. + 10. old.

M.D.K.

Reiner Károly, építész

Aigner Sándorral együttes műve 2500 koronás második díjat nyert a szegedi fogadalmi templom pályázatáni (Az első díjat nem adtár ki.)

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904., XV. évf.

jun. 15. sz. 3. old.

Rainer Károly, építész M.D.K.

és Aigner Sándor tervei szerint fog felépülni a szegedrókusi r. k. templom (a fogadalmi templomra beküldött tervük alapján.)

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

jul. 13. sz. 5. old.
+ jul. 27. " 7. "

RAINER Károly építész

Erdei 1991 53.

MDK

[redacted]

Rainer Károly, müiparos.
Szeged.

Kitüntetett kiállító. 19o1.

A kereskedelemügyi miniszter érme.
Magy.Ip.Müv. 19o6. 167.l.

MDK

Rainer Károly épitész

Magy.Mérnök és Épitészegyeltből. Vállalkozók Közlönye, 1907. febr.13.

MDK

Rainer Károly, sz. 1875. okl.épitész, Bp.

a Kamara uj tagja.

Bpi Mérnöki Kamara közl. MM és ÉE. 1924. nov. 3o.

149-15o l.

M.D.K.

Rainer Károly müépitész

A gróf Mailáth-féle szállodabérházat tervezte, amelyről fényképfelvételt hoz a lap. A fénykép a palota homlokzatát mutatja.

Szinházi Élet. Bp. 1930. márc. 2-8. XX. évf. 10. sz. 106. lap

ADK.

Rainer Károly műépitész

Több műépitészszel készitette a székesfővárosi kislakás-épitkezéseinél a terveket.

Liber Középitk. 24.lap

Wurden Weltrekorde

MDK

Rainer Károly, építész

a III. díjat nyerte el pályamüvével. /Összesen 18 érkezett be./

Tervpályázati eredmények.

A Nemzeti Antal-féle bérház tervpályázata.

MDK

Rainer Károly, épitész

az Alföldi-utca 16. sz.alatt épitendő bérház mű
müvezetője.

Épitő munkálatok a fővárosban.
Vállalk. Közlönye. 1909.okt. 6. 7.l.

Rainer K MDK
építész

Uj épitkezésre nyert engedélyt.
Épitő Ipar 1909. okt. 1o. 372.o.

MDK

Rainer Károly építész

4 emház

Magánépitési eng. Bp. Vállalk. Közl. 1909. szept. 29. 4.l.

MDK

Rainer Károly épitész

A Mocsonyi-bérpalota tervpályázatán harmadik dijat nyert "Lukrativ" jeligéjü terve. Repr. 31, 32. old.

Magyar Épitőmüvészet 1907. 7. sz.

MDK

Rajner Károly épitőmüvész

A Mocsonyi Antal-féle bérház-pályázaton a III. dijat nyerte.

Müvészet, 19o7. 268. l.

MDK

Rainer Károly

Szegedi ipm. kiáll. Vas. Ujs. 19ol. 38.sz. 614 l.

MDK

Rainer Károly építész

4 em.ház

Magánépitési eng.Bp. Épitő Ipar. 1909. okt.3.
362 l.

MDK

Rainer Károly épitész II. dij

A beregszászi törvényszéki épület tervpályázata...
Vállalkozók Közl. 1907. jan. 16. 5 l.

MDK

Rainer Károly

Magy. Épitőművészek Szöv. közgyülése.

Vállalkozók Közl. 1908. jun. 3. 4 l.

MDK

Rainer Károly

Építőművészek közgyülése. Építőipar, 24.sz. 191o. jun. 12. 25o 1.

Ranier Károly
asztalos

M.D.K.

A városháza asztalosmunkáit végezte.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959. 1181.

Ministère de l'Instruction publique et des Beaux-Arts
Direction générale des Arts et Lettres
Service des Musées nationaux

Paris, le 19 juillet 1923

Monsieur le Conservateur du Musée

J'ai l'honneur de vous informer que M. le Ministre a décidé d'affecter à votre Musée le tableau ci-dessous désigné, qui a été déposé par l'Administration des Beaux-Arts :

N° 1884 — Jean Jouvenet — Le Christ et la Samaritaine

Le Directeur des Musées nationaux

Rainer Károly
építész

M.D.K.

1910-ben, Rainer és Aigner tervezték a mai neogotikus templomot.

Pálmai Lajos: Szeged városa, Bp. 1959 128 l.

Rainer Károly, építész

M.D.E.

tervei szerint épült fel a Harmincad-utca és Erzsébet-téri sarkán a Harai Baur Rt.-palotája, melyet folytatólagosan közöl:

Építőipar - Építőművészet, Bp.1917. évf. 11-16.sz.
1-13. ábrákkal

MDK

Rainer Károly

Gróf Cziráky-udvar, repr.

Magyar Épitőművészet 1913. 8.sz.

MDK

Rainer Károly és Aigner Sándor budapesti építészek

tervezték a szegedi rókusi templomot

Vállalkozók Közl. 1908. márc. 11. 8.1.

MDK

Rainer Károly

a beregszászi törvényszéki ép. pályatervei

Művészet 1907, 216 l.

MDK

Rainer Károly

a beregszászi törvényszéki épület pályaterveí

Magyar Pályázatok. Müvészet, 19o7, 216 l.

RAINER Károly (1875-1951)

pályázata a regedi dőrma

Szeged, 1995/7-12. 57. sz. ll

emenyező könyvtáros feladata, aki részben a önyvkereskedelem szokásos propaganda tevéenységén keresztül szerzi be információit önyvkereskedői jegyzékek, bibliográfiák, sajtóritikák, kiadókkal meghatározott témakörökre ötött állandó szerződések stb.) a felhasználók kutatók, egyetemi oktatók stb.) igénye alapján rténik, vásárlás, illetve a könyvtárak között folyó llandó kiadványcsere tevékenység keretében. A yarapító munka tartalmát alapvetően meghatázza:

- a gyűjtemény, illetve intézmény kutatási területe, profilja,
- a gyarapító munkatárs szakértelme,
- a könyvtár beszerzési pénzkerete,
- a könyvek és egyéb dokumentumok megszerezhetősége.

Tehát az egészében elszigeteltnek látszó önyvtári tevékenység valójában egy rendszer gy eleme. Ahhoz, hogy a hungarika gyűjteméyek fejlesztését segíteni tudjuk, e meghatározó sszefüggéseket is vizsgálat tárgyává kell tenünk. Ezek a következők:

1. Van-e a könyvbeszerzést alakító érdeklőés és igény a könyvtárat körülvevő társadalmi, lturális és kutatói környezetben? Hogyan lehet t oktatási és kutatási programok stb. kezdeméyezésével alakítani?

2. Van-e az igénynek megfelelő könyvanyag, annak-e idegen nyelvű kézikönyvek és a hazai

RAINER KÁROLY építész (Szeged,1875.VI.6.-Bp.,1951. V.16.)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 163.p. és ill

MDK

Rainer Károly, ép.

A Hazai Bank Kléh-utcai bérháza. Kép 15.1.
Homlokzat.

XXXXXXXXXXXXXXXXX

"Turán-udvar" társasház. " Kép. 16.1.
Kivitelezte Szütz Jenö ép.m.

" " " Alaprajz. Kép. 17.1.

Ferry Oszkár-utcai bérház. Kép. 18.1.
Homlokzat.

Magyar Épitömüvészet. 1930.1.sz. 16,17,18.1.

MDK

Rainer Károly

Homlokzat. Alaprajz. Repr.

Magyar Épitőművészet, 1907. 9.sz. 38.l.

Rainer Károly, építész

M.D.K.

harmadik díjat nyert az Erzsébet-tér és Sas-[ma Gu-szev]-utca sarkán építendő ötemeletes bérház pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

máj. 15. sz. 12. old.

M.D.K.

Rainer Károly: építész.

tervek megvételére ajánlottak az Erzsébetvárosban építendő törvényszéri palota pályázatára.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.
márc. 6. sz. 11. old.

Rainer Károly, Epesti építész M.D.K.

első és harmadik díjat nyert a szegedi kerületi betegsegélyző pénztár szék-háránar pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

máj. 15. sz. 12. old.

M.D.K.

Rainer Károly

Bpesti épitész

tervei szerint Nagy-
csalomia körség rom. katho
templomot épittet, mely-
nek munkálatait meg-
kezdtér.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

sept. 7. sz. 10 old.

M.D.K.

Rainer Károly, építész

tervei szerint épül fel a temesvári „Timisiana takarék- és hitelintézet" három emeletes palotája.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

jun. 28. sz. 10. old.

Μ·Δ·Υ·

Αἴτιον ὅτι ποσὸν ῥεῖ· βῆ· ταῦτ· ἀλλ· ἐγὼ

ος· ος·

MDK

Rainer Károly szegedi müasztalos

P.G.: Kecskemét uj városházáról. Vas. Ujs. 1898. 1. sz. 2.l.

Rainer Károly

tervezte a Bp. V. Engels tér 3-5 ca. bérházat

1912-ben

Gerle János: Elszámolás a századforduló épületeiről
Budapest 1981/11 17-21.o.

MDK

ifj. Rainer Károly Szeged

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert építészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Építő Ipar - Építő Művészet 1931. jun. 1. 89.l.

MDK

Rainer Károly ifj. és Aigner Sándor

A szegedi fogadalmi templom pályaterveinek bírálata. Épitő Ipar 1904. 239.l.

MDK

ifj. Rainer Károly

Könyvszekrény, repr.

Magyar Iparművészet 1901.

Aigner Sándor és
ifj Rainer Karoly

irod

239. l.

Épitő Ipar 1904.
(A negedi fogadalmi
templom pályaterveinek
bírálata)

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Rainer Károly

műépítész

Életr. arch.

Gell Mad 427. f

OMENICO, ROBUSTI

TINTORETTO, DOM

1562—

163

Férfi ké

Männliche

Vászon — 121×8

Rainer Károly

irod

Épitőipar 1910. 297 l.

(A budapesti Mocsonyi-féle bérpalota, képekkel.)

Jenti terve szerint épült az Erzsébet-ter és Sas utca sarkán 1907 ben tevpáfarat alapja ugyste el a megbízást.

1908-ban épült

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Rainer Károly

U. 1435

Rainer Károly

ép. Bpest.

Irod

Magyar Építőművészet

1909. 8–9 sz. (A Harisbazár terv pályázata)

Kivitelre elf. terv.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Rainer Károly

épitész

Gróf Majláth Erzsébet és társai II. Keleti Károly u.:
4, 5 em. bérház, 6 em. szalloda
terv. fenti.

Épitő Ipar — Épitő Mü-
vészet 1929. 31. l.
(Magánépitési engedélyek.)

90. kép. Marczali Miklós síremléke, 1413 — 9
(Kőtár, 76. é

Rainer Károly

Kettős bérház a Gyesti Fehérvári-(Horthy Miklós-út) és Verpeléti-út sarkán.

Repr.

Építő Ipar. 1912.
305, 306. l.
Keppel.

Serverte fenti
Épült 1911 ben.

Rainer Károly

Bpest székesfővárosi
kislakásos bérház az
Alföldi utcában
Terverte jenti
Repr.
Épitő Ipar 1912. 241 l.
253. l.

Rainer Károly

építész

1902

Magyar Pályázatok

1906. 8. sz. (A nagybányai vigadó pályatervei; műszaki rajzokkal.)

díjat nem nyert

~~Fekete-széli (Szeged) leletet~~

VII 246.

Rainer Kárl

Thieme Becker

XXVII. 581. l.

Lyka

Rainer Károly

Épitesz

Munkas betegsegélyző pénztar

Horvathiór heged

26.1

Rainer Károly

tervezi Majláth grof-
né 5 emeletes budai
bérpalotáját. A meg-
bízást műtebbkörű
tervpályázaton nyerte

MAGYAR EPITOMUVESZET

1928. 7 n. 31 l.

VASÁRNAP **3** Kat. Liziői Teréz Prot. Helga	
HÉTFŐ **4** Kat. Assziszi Ferenc Prot. Ferenc	U hold 12 o. 58 p.
KEDD **5** Kat. Placid vt. Prot. Aurél	
SZERDA **4**	

Rainer Károly
épitész

l. bőélet –

Karczag magyállam
811. h.

e da Verona.

yanott 1536 augusztus 12-én.

yermekét.

kszik az alvó gyermek Jézus,
na összetett kezekkel imád.

s ruhát visel. Fejét ép úgy,
ezi. Mindkettejök haja szőke.
arna függöny lóg.

Lelt. sz. 1145. — Vétetett 1894
100 lirán (987·10 K). — Elszá-
(279–94). — Az elszámolásra
-iki 12620 és az 1895 május
ivet. — Az elszámolást elfogadta
35–900) és az 1901 augusztus
901).
r. 6. l. — Verzeichniss N°. 37. —

III

44 (1145)
625 (295).

44

Rainer Károly

épitész.

Szül. Szeged 1875 jun. 6.

lásd

Lex. Magy Társ

177. a. l.

	54 —
	250 —
	24 50
	21265 90
	13734 10
	35000 —

Rainer Károly

építész

l.

Szefelslex. 347
348
349. l.

Elektr. arck
u. o. 938. l.

ló kőrajzok jegyzékében/. Bécs, 1846-50.

en.4 Bll. Wien 1855-56. qu-Fol. A 4. lap

Rainer Karól

ép.

Magyar Építőművészet

1909. 8-9 sz. 1. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Rainer Károly

óp. Bpest

Magyar Építőművészet

1908. 6-7. 29. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Rainer Károly

epitaph

Miksarnok

1908. egyházmin. kiak.

92. l.

Szentmarjay Ferenc:

Derékig, kétnyolczad balra
öldöke fekete, szeme barna s a
ra valója fehér, mellfodra látha
bekecse sötétbarna.

Olajfestés, vászonra, mér
Festette: Kovács Mihály
Szentmarjay Pál ajánd
M. Kept. 414.
1896. III. 3. az erdeiv
nau 1896 IV 27 (151/96) érkezet

Rainer Karól

lásd

z

Jáa 1905 176 l.

és Kőv U.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

Rainer Károly

epitéz

ind

M. Építőmüvesek

1907. 9 7.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

élyezem:

.....

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Rainer Károly

író

=

M. Építőművészet

1907. 77. (A Mo-
csonyi bérpalota terve-
zőjeként.)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

ifj. Rainer Károly

építész.

Szül. Szeged 1875.

Oklevelet nyert 1897.

Műegyetem 16. l.

T. 5506.

és város, a háttérben hegyek lát-
lőtérben pedig balra Barcan-tól
n hadi hajó halad a háttér felé.

GRAN.

: 25.2 cm.

Rainer Gábor

okl. építészmérnök

szül. Szeged 1914

Oklevelet nyert 1938.

József nádor 1937/38.

208. l.

JÓZSEFNAPI ESTEBÉDJEN

Rainer Gábor

építész

— **Házasság.** *Rainer* Gábor építészmérnök, Rainer Eugenc, a szegedi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke és bácsai Szántó Elza fia eljegyezte *Jordán* Dezső min. tan. és Kollár Anna Mária leányát. *Ilit.*

Az Est 1938. aug. 20

SALY ÁRPÁD
NY. MIN. OSZT. TANÁCSOS
TÜZIFA- ÉS
SZÉNNAGYKERESKEDŐ

Városi iroda:
XI. kerület, Horthy Miklós út 46. szám.
Telefon: 268-099.

Csúzda:
XI., Budaörsi-út 56-58. (Kelenföldi p.-u.)
Telefon: 268-615.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos Dr. Szentiványi Gyula ~~úrhölgynek~~
úrnak

BUDAPEST

XI., Lágymányosi-utca 16.

Rauner Károly

RAINER ISTVÁN aranyumvés

- a csillag és a torony fedelén levő rózsa aranyozása, 1834

Bara Csaba: Szatmárnémeti, Láncos templom.

Kolozsvár, 1996 9.

RAINER Károly antalos (Szeged)

- Városban
- Rudolf lovarnági laktanya
- Városi szinkár

Szemegi György: A keszkeméti
városkára. Keszkemét, 1996
15-16.

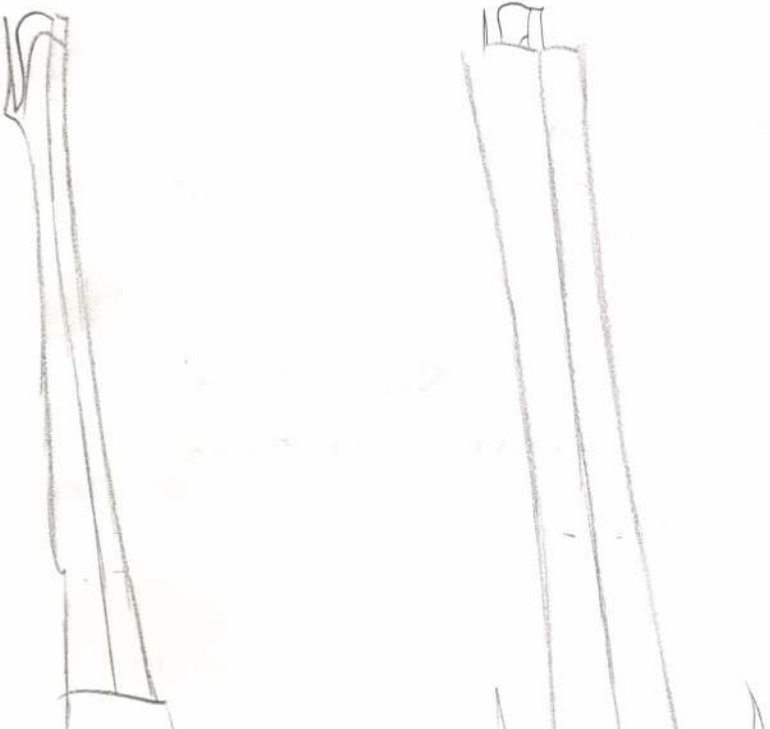

Rainer Károly

Szegedi műantalos

1865-tól antalosáru gyára

Szegeden

Lárd Sa Kell

Kul Szeged

609. l.

637. l.

MOB Kot. 3268. l

po Mazzuola.

0 körül. † 1505-ben.

l és bal vállán a gyermek Jézust
)t van, balját csipőjére támasztja.
köntöst, mely alól ingének fel-
kán zöld övet visel. Jézus jobb-
gja, míg baljában keresztes kris-
sfény veszi körül. A háttért me-

— Lelt. sz. 1031. — Vétetett az
at alapján, a Hoffmann és Molnár-
ntonio Marcatotól 600 forinton
április 20-án. — Elszámoltatott
— Az elszámolást elfogadta az
az 1892 julius 20-iki 26716 sz.

adatok a Szépművészeti Múzeum-
a (dell' Erbette): Sz. Kristóf. —
zzuola, dit dell' Erbette: Saint

21

111

21 (1031)

632 (552).

Rainer Károly és fia

Hegedi antalosok

kiniszettek a Rerrich

Béla sól tervezett szu-

lom-téri épületek

kapuit és ömes antalos

munkáit.

MAGYAR-EPITOMUVESZET

1930. 12. sz. 23. l.

Rainer Károly

Szeged

C

Közlezrkiáll

1381 1.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Rainer Károly

szegedi asztalosmester

szegedi iparterületi elnök.

Ha Eell lásd

Hilf 160 és

köv. ll.

archeppel

MOB kut. 2343. 7

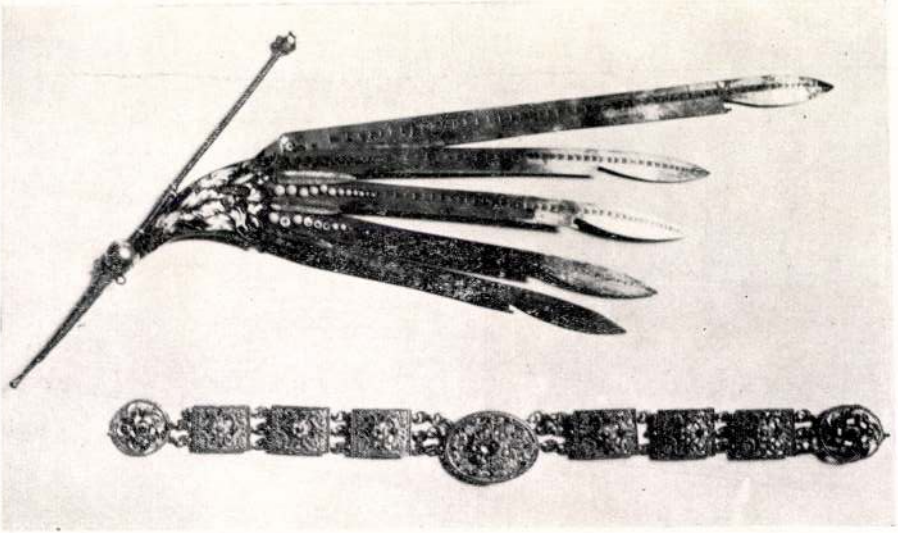

315.

RAINER *Károly*. építész. * Szeged 1875 jún. 6. Budapesten Czigler Győzőnél és Hauszmann Alajosnál tanult s ugyanott működik. Aigner Sándorral közösen tervezte a szeged-rókusi r. k. plébániatemplomot átmeneti stílusban (1904—7). önállóan tervezte a szegedi kerületi munkásbiztosító pénztár szék- és bérházát (1909) a bpesti Haris-bazárt, a Mocsonyi-féle Erzsébet-téri bérpalotát Budapesten (1907—909), a Cziráky grófok bérpalotáját, a Hazai Bank palotáját, a nagyszebeni Európa-szállót, a Bank Timisiana épületét Temesvárott s a gr. Majláth-féle budai bérházcsoportot

E. G II. 348 l

u d a k e l a d á s a.) A
. erdőigazgatósághoz tar-
kságban gyéritések utján
vékony rud, 14683 darab
egyéb haszonfaanyagok,
r c i u s 22-én d. e 10
gatóság tanácstermében,
ság, minden választékára
sitással, versenytárgyalás
A faanyagok csoportosi-
akról és leteendő bánat-
anyagoknak elhelyezéséről
rverési feltételek, ajánlati
atóságn
e l a d
ig keri
omás
ol októ
gy 5
-mos
iránt
c i u s
m á r
mind
dig
i, d.
000
tüzifa
ti ko
Az á
m.

a n
letv
öss
sfor
i ó

déli 12 óráig nyujtandók be. Bánatp
a felajánlott összeg 5%-a az ajánlat
sára kitüzött határnap előtt egy nappa
óráig a debreceni üzletvezetőség gyüjtő
nál leteendő.

Fogaras. (F a e l a d á s.) A fogaras
ménesbirtok igazgatósága a tulajdona
Lupsa község határában fekvő „K" le
üzemosztály 1—7. osztagában 203·9
don szétszórtan álló 1633 drb. tölg
mely 3258·75 kbm. haszonfára és 1804 k
fára becsültetett, m á r c i u s 16-án
órakor irásbeli ajánlatokkal egybekötö
árverésen el fogja adni. Kikiáltási ár

verési
r. mé
ivána

a g y
naki
jából
m á
gyalás
déli
nöké
doh
lt. F
ár.
biztos
nthe

e l a
ségé
lyeze
tüzifa
r c i
. Kil
verési

Róz

u. m.
bár
, külö
ácsolt

MMÉEÉVK

1934.237.1

Rainer Karl

övitéséhez szükséges összes munka elére árlejtés hirdettetik. Ajánlat az összes ra együttesen teendő. Az előméreti, t ajánlati ürlapok vállalkozók rendelkebocsájtatnak, s csakis azon ajánlatok figyelembe vétetni, melyek az eredeti áltatott ürlapokon tétettek. Az ajánlatok u á r 25-én d. e. 12 óráig a temesvári s városi vasut irodájában nyujtandók be. k ajánlattevő az ajánlati összeg 5%-ának elő bánatpénzt a városi ideiglenes letéti ba letétbe helyezni és az erről szóló t az ajánlathoz csatolni. A feltételek és a villamos vasut igazgatósági irodájában inthetők. Ugyanott fognak az előméreti, nt az ajánlati ürlapok a jelentkező válnak kiszolgáltatni.

sor. [Bács m.] (Községház javitás.) r község elöljárósága községház és jegyás kijavitási munkára az árlejtést f e b- 27-én d. e. 10 órakor tartja meg. 1. es munka előirányzat 2065 kor. 86 fill. obafestő munka előirányzat 720 kor. 3. ó munka előirányzat 520 kor. Ezen ára az árlejtés külön-külön fog megtar- Árlejtezők kötelesek az előirányzott összeg át bánompénzül a községi pénztárnál le- A költségvetés a községházánál megtető.

ztapékla. [Bács m.] (Gazdaságiépitsek.) A pusztapéklai m. kir. rizsgazdaaz alábbi épületek felépitésénél, illetve itása és felszerelésénél előforduló összes ákra 33.573 kor. 52 fill. előirányzattal verárgyalás hirdettetik. A munkálatok a követ- :

magtár épület kibővitése . .	9787·43 k.
rizsszáritó felépitése és elszerelése	9412·43 „
iskola épitése és régi isztilak átalakitása	14373·66 „
összesen	33573 52 k.

felelő bánatpénznek a letételét igazoló nyugt művelet és részletes f épitészeti hivatalnál me

Mikepércs. [Hajdu lédlak épités.) N év folyamán épitendő tési munkálatainak elv tetik. Az ajánlatok f e óráig nevezett község óvadék letétele mellett tés és tervrajz a jegy hető.

Zsolna. (Hidépi berges—alsoricsói vic szakaszán lévő 2. sz. épitése 3875 kor. 26 tetvén, e munkának szolgabirói hivatalba 11-én d. e. 10 órakor hirdettetik. Bánatpénz a főszolgabirói hivata

Nagyenyed. (Hid váltása.) A berve km. szakaszán fekvő kezetü hidak kiváltási jéig engedélyeztetvén, céljából március nagyenyedi m. kir. tartandó versenytárgy lati összeg 5%-ának ajánlathoz csatoland részletes feltételek ne talnál megtekinthető nyomtatványa ivenki megszerezhető.

Mitrovica. (Tető rovicai posta- és táv 5306 kor. 81 fillér k céljából március mitrovicai posta- é tartatik. Ajánlathoz

Rainer Károly

Magyar Iparművészet
1901. 227. l.

Szegedi iparművészeti kiállítás 1901-ben.

A bizottság tanácskozásán K. *Lippich* Elek osztálytanácsos elnöklete alatt résztvettek a rendezőbizottság tagjai közül: *Gelléri* Mór, *Vig* Albert, *Faragó* Ödön, *Pap* Henrik, *Erdélyi* Béla, *Kulinyi* Zsigmond, *Nyilassy* Sándor és *Györgyi* Kálmán.

A jury mindenek előtt kimondja, hogy hors concoursnak tekinti azokat a kiállítókat, a kik már birják a kultuszminiszter állami nagy arany érmét. Ennek figyelembe vételével a bizottság javasolja a kereskedelmi miniszternek, hogy a két állami érmet *Rainer* Károly szegedi asztalosnak és az *Első magyar üveggyár* részvénytársaságnak, a tárlat e két kiváló kiállítójának adományozza.

Gelléri Mór indítványára elhatározta a bizottság, hogy kérést intéz a miniszterhez, engedélyezzen jövőben a vidéki iparművészeti kiállításokra öt állami érmet olykép, hogy a jury, a kiállítások eredményéhez képest, legföljebb ennyi érmet itélhessen oda a legérdemesebbeknek.

Végül fölkérni határozta a rendező bizottság a Magyar Iparművészeti Társulatot, hogy a kiállítást rendező Szegedi Képzőművészeti Egyesület és a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara nevében is köszönetet mondjon a kiállítóknak a részvételért.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi m. kir. miniszter a szeptember hó 24-én kelt leiratában értesítette a Magyar Iparművészeti Társulatot, hogy a jury javaslatához mindenben hozzájárul.

Lelkes úttörők fáradhatlan munkássága nyomán csak ritkásan sarjadzott a rügy, gyér volt a gyümölcs és csak lassan-lassan érlelődött. Az iparművészeti iskola igen szerény keretben indult meg, az Iparművészeti Múzeum több mint két évtizeden át pincehelyiségekben volt elrejtve s az Iparművészeti Társulat — megfelelő anyagi eszközök hiányában — csak lépésről lépésre tudott az általa képviselt ügy számára sikereket és eredményeket kicsikarni. Néhány év előtt azonban hatalmas lendület állott be ezen a téren is. A király megnyitotta az iparművészeti palotát, a műiparmúzeum fényes helyiségeibe sok új tartalmat vitt bele, az iparművészeti iskola is állandó hajlékot, friss erejű, invenciózus igazgatót kapott s ezek mellett az Iparművészeti Társulat is intenzivebb munkálkodást fejtett ki, karácsonyi és más alkalmas kiállításokat rendezett, pályadíjakat tűzött ki, tartalmas időszaki lapot indított meg, szóval minden irányban hathatós működést fejtett ki, mely a közönség érdeklődésével és rokonszenvével találkozott. Mindezeket az eredményeket fokozta Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter amaz intézkedése, melylyel műipari tervek rendszeres készítésére és műipari minták, valamint kész munkák elkészítésére jelentékeny segítséget adott az Iparművészeti Társulatnak és állandó bizottságot szervezett az összegek reális fölhasználására.

E sokoldalú tevékenység következtében a közönség is élénkebb érdeklődést

Rainer Károly

építész

U. 1415.

Rainer Karoly

ip.

ind

Magyar Pál aiatok

1903. I sz. 23-24 l

34. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedélye

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírása.

8. sorsz. Műhelyi minta. — E

< Rainer Károly >

cikke

< > A Hazai Bank
új palotája:
Budapesti Hirlap
1914. ápr. 26. kéj-
pel.

Ú. 1435

ok Mr!

ottsága Körlemenyeinek
üldeicért vagyuk bálor
t kifejezni s
odnak
mély tintelettel

Rainer Karóly

épitész

Kabdebo Bp.

13.l.17.l.

eltünően a padsorokból.
zéssel a padok elé is lehet ra-
i, azonkivül, ha szükséges, lehet
adlócsatornát is használni, ahol
m kerülhet a fütőtestekhez.

légfütési berendezés, mely a
a legnagyobb piszokkal járó
agyméretü légcsatornák miatt,
nden körülmények között talál-
y ugy a meleg légrácsokat, vala-
satornák nyilását oly helyeken
lkalmazni, mely helyeken ugy
yeinek, valamint a müemléki ki-
elnek.

ugy az első megoldásra, mint
kapcsán szivesen teszek konkrét

Mély tisztelettel:

br. Tay

Rainer Károly
építész

Kabdebó Bp.

4. l. 8. 1.

3./ Bienenstok Lip

Bizottsága részére szállito

gummilap, számozógép, stb.

kilencven pengő 80 fillért

ról nevezett cég 2.782.szám

utaljon át. Budapest, 1933.

rendeletéből: Dr. Rónay Zol

A hivatal

mi

Paskvil 1761-ből

Poros régi akták között, melyek százegyven év előtti időre helyezik vissza dátumukat, akadtak rá erre a gúnyiratra. Fölfedezője Szépfaludy Ö. Ferenc, az ismert író, a gunyvers írója pedig az akkori diéta egy tagja, aki jól ismervén a viszonyokat, nem éppen azzal a szándékkal mártotta tollát tintába, hogy hízelegjen a nagyoknak.

A paskvil első kilenc versszaka általánosságban ecseteli az akkori helyzetet. Ami aztán következik, a legerősebb bors, mit egyeseknek az orruk alá tör a szerző, sokszor olyan vonatkozással, mely ma már alig érthető. Ez, valamint a paskvil nagy terjedelme az oka, hogy csak az első kilenc versszakot közöljük belőle:

1.

Tizenháromszor jött az esztendő elől,
Hogy diéta nem volt az országon belől,
Meggyúlt a baj s teher mind egy, mind más felül,
Hogy felgyüljenek hát, nap adatik jelül.
Kimegy a paléta mindarra, mind erre,
Praelatus, mágnásra, sok nemes emberre,
Mindenike készül különös teherre,
S gyú'nek mint valami mulhatatlan perre.

2.

Innen mágnás kerül, onnan nemes tódul,
Szörnyen cifrálkodik, sok majd meg is bódul,
Látván az erszénye laposságra fordul:
Kocsija lassan jár, jóformán csak kordul.
Némelynek aranyos az ekvipázsija,
Holott napról napra kevesb a gázsija,
Van Metamorfózis, van Allegoria,
Uriköntös visel a gaz mizeria.

3.

A selyma lakája tarka paszományos,
Dámája bóbitás német találmányos,
Ebédjén ezüstben tálalják a krumplit
(S még ebből is alig láthatni valamit),
A nadrágja ékes tarka materia,
Rajta az aranycsatt egész batteria,
A nagy költség miatt nagyokat prüszköl,
Új kölcsöntől — Jérum! — ő maga is üszköl. —

4.

Egy a helvétáktól milliomot kére,
Másik a belgáknak interest igére;
Némely a bankokba kölcsönhöz is fére,
De mert keveset kapott, már haza is tére.
Az asszonynépek is teljes számmal gyülnek,
— Noha a táblánál széket ők nem ülnek —
De költséges módit alaposan üznek
S mások tetszésére ugyancsak készülnek.

5.

Sok meg sem elégszik maga szépségével,
Rámázza arcáját piros festékével,
Termetét neveli abroncs mértékével
(Úgy játszik a féreg bölcs teremtőjével!)
A férfi asszonyhoz, a leány legényhez jár,
Szemlesütve teszi telivér csapodár.
Nem módi a virtus ebbe a világba.
Csak úzi, mondják, aki szörnyen kába.

6.

Miért is gyülnétek másért diétára,
Hogyha nem törnétek férfi nép kárára?
Mi dolgotok néktek az ország dolgára?
Hiuságtok vágyik hősök ostromára.
Egy kis hiuságért mennyi kárt okoztok;
Emberek fejére mennyi bajt is hoztok!
A chorba bianca egyre számosodik,
Sok ész miattatok ferdén okoskodik.

7.

Nőtelen mágnásnak csak az van eszébe,
A közeletekbe hogy és miként férne;
A házasembernek esze vész féltébe,
Nehogy más juthasson az ő örökébe.
Mert sok ám a léha szerelemre váró,
Vigyáz, ólálkodik mint fürj után a Ráró,
Csak azt nézi hol van bevezető Caro,
Odatörekedik, megy — ahol a Fáró.

8.

Nem sokat bizhatni így a főurakhoz,
Mert rész szerént szegény, nem ért a dologhoz,
A Corpus-t az igaz csatolják magukhoz,
De a Juris-t küldik a prókátorokhoz.
Nem tudják a törvényt a mágnáslegények
(Egyformák oszt' ebben ifjak és vének),
A haza dolgában jöttment jövevények
A tanulás helyett egyre menyecskéznek.

9.

Némely mintha ütnél oldalába egy tőt,
Felugrik vaktába s szól is egyet-kettőt,
De ha felelnek rá lesz szakála is rót,
És hogy replikázzon olyanra ne várd őt.
Amit szólott, azt is más adta eszére.
— El nem tagadható van okos vezére, —
De már tovább fűzni a jó gondolatot
Nem tudja úgy tenni, mint drótozást a tót.

—✳—

Kortesvilág hajdanában

Kárpátoktól Adriáig, — elegáns klubokban, meg a malom alatt mindenki politizál ma, mindenki a képviselőválasztásokkal foglalkozik. Néha jóízü régi históriák is felszínre kerülnek s régi öreg urak mesélnek a hajdani követválasztásokról.

Mert 1848 előtt még követeket küldtek föl a vármegyék a pozsonyi diétára és nagy sor volt az, ha valakit követnek választottak. Fiatalember alig számíthatott erre a kitüntetésre.

1839-ben történt, hogy Sárosban követet választottak. Eperjesen Desewffy Aurél grófot meg Piller Lászlót kandidálták. Folyt a korteskedés, a kaszinóban a nemes urak pedig — sárosi szokás szerint — rengeteg módon anzágoltak. Az egyik, Podhorányi, a többek közt mellét verve erősítette, hogy azt választatja meg Sárosban, akit akar. Szulyovszky nagyot nevetett erre:

— Látni is szeretném!

— Hinni vagy fogadni! — kiáltott föl mérgesen Podhorányi. — Ezer forintot teszek le arra, hogy bárkit is megválasztatok Sárosban.

Fejérváry Károly erre kivett a tárcájából egy másik ezrest és csöndesen mondá:

— Áll a fogadás!

Aztán borítékba tették, lepecsételték a két ezrest s Podhorányi nyomatékkal kérdezte:

— És rogo, mi az, amiben domine spectabilis kételkedik?

— Abban, hogy az öcsémet, Pulszky Ferkót követnek választathassa . . .

Podhorányi, a megcsontosodott pecsovics, elkezdett fütyülni ijedtében. Még olyat, hogy ő Pulszkyt, a Kossuth Lajos, meg a Eötvös báró, holmi országháborítók barátját tétessse meg követnek, — soha olyat.

El is vesztette inkább a fogadást Podhorányi, de azért Pulszkyt még is megválasztották, még pedig úgy, hogy az ellenzék Pillerre szavazva, a Fejérváry öccse egyedül kandidáltatott második követnek

Nagy divat volt minden időben, hogy a kortesek csipkedték egymást. Gúnydal, gúnyvers termett bőven.

Ilyen a borsodi régi kortes nóta, amelyet a liberálisok az aulikus Szirmayra csináltak:

Rák a Szirmay címere,
Ő nem haladás embere.
Vége Borsod dicsősége
Rakként menne hátra fele.

Híres követeit megbecsülte, tejben-vajban fürösztötte a vármegye. Az volt boldog, aki házánál láthatta. Ilyen követe volt Biharnak Beőthy Ödön.

Egy alkalommal Nagyváradon időzve, sorra hívták ebédre, vacsorára, úgy hogy már enni sem tudott az illusztris vendég. Híres, szíves háziasszony hirében állt Bigéné, akit végtelenül bántott, hogy Beőthy nem evett. Váltig kínálta, ha nem egyebet, kóstolná meg azt a jó, finom édes becsinálttat, amelyet ő sajátmaga készített. Beőthy csak szabadkozott, hogy így, hogy úgy, de ő életében sem evett édes becsinálttat. Bigéné nem jött zavarba, ismét odatette a tálat a követ elé s meggyőző hangon mondá:

— A közepe savanyu.

Választási nótáknak bőviben volt a magyar mindig. Híres a Tisza Kálmán nótája, amelyet Váradon még mindig elhúz Hamza az öreg generálisnak:

Olyan kell minékünk,
Ki megáll a talpán:
Éljen Tisza Kálmán!

Híres az 1861-iki miskolci választási nóta. Radics Vilmos akkoriban éjjel-nappal ezt húzta:

Jaj, de drága ez a húr, —
Majd megfizet ez az úr.

Ennek a nótának a hangjai mellett szedte le az akkori aranyifjúság minden közhivatalról a kétfejü sas címert s mert Radics tartotta a létrát, a hires primást Grivics, a Jellasich-ezred ezredese be is akarta soroztatni.

Az akkori választások általában majdnem mind tüntetésszámba mentek. Impozáns volt Teleki László grófnak, a nagyabonyi kerületnek képviselőjévé történt választása. Mikor mint képviselő először jelent meg a Nemzeti Színházban Eljegyzés a lámpafénynél című operett került színre, amelyben Szerdahelyi Kálmán ügyesen a következő rögtönzést szőtte egyik dalába:

Igyunk azon férfiakért
Akik védik szent ügyünk,
Különösen pedig azért,
Kit Drezda fogott nekünk.

Célzás volt ez arra, hogy gróf Telekit Szászország adta ki. A rögtönzés viharos lelkesedést keltett, a férfiak kalapjaikat, a nők kendőiket lobogtatták Teleki gróf felé, aki a kaszinóerkélyről nézte végig az előadást. Talán leglelkesebb, legkevesebb alkotmányos költséggel járók is voltak az 1861-iki választások és azok, amelyek mindjárt a kiegyezés után estek. Érdekes volt Kossuth váci jelöltsége is:

A nagy hazafi nemsokára jelölése után levelet írt Rudnay József vác-hartyáni nagybirtokosnak. Gyönyörü volt a levél, a háziúr több vendég jelenlétében föl is olvasta. Egyik megjegyezte, hogy jó volna ezt a remek levelet ki is nyomatni. Az indítványt tett követte. A levéllel bejöttek Pestre és elvitték Jókai lapjához, a Honhoz. Elkéstek, lapzárta után volt-e az idő, vagy nem találták a szerkesztőt, ezt már nem tudom, annyi tény, hogy a levéllel Böszörményihez mentek, aki a Magyar Ujságban azonnal kiadta. Felségsértést találtak azonban benne és Böszörményit elcsukták, mire nem sokára meg is halt a kitünő hazafi. A levél eredetije máig megvan Rudnayék vác-hartyáni kastélyában.

A szegedi iparművészeti kiállításból
Dolgozószoba Tervezte ifjabb Rainer Ferenc

Széchenyi István utolsó politikai intése

Ugyanabból a forrásból, melynek köszönhetjük Deák Ferencnek a mult heti számunkban közölt emléksorait, kaptuk az alábbi följegyzést is, melynek hitelességét kétségbevonni nincs semmi okunk. Maga a följegyzés német nyelven van megírva, de fölötte szóról-szóra ez áll magyarul:

„Néhai Gróf Széchenyi István utolsó politikai intése 1860-ik évi Április 1-éről, nékem alulírottnak átadva néhai Gróf Széchenyi János, vagy fia néhai Gróf Széchenyi László által, már bizonyosan nem emlékszem melyik által."

A följegyzés után pedig ezek állnak öreges betükkel és német nyelven:

— Kérem önt, hogy ezeket az érdekes okmányokat közölje jó hazafiakkal és engedje meg nekik, hogy azokat lemásolják. Acsád, 1901 augusztus 30-án. Nagy Pál.

Nagy Pál, mint már a multkori közlés alkalmából említettük, Veszprémmegyének volt hivatalnoka az ötvenes években és sokat érintkezett a Széchenyi-család tagjaival.

*

Maga az „intés" pedig így szól hű fordításban:

— Mondja meg Deáknak, ha egy bolondra hallgatni akar (a bolondok sokszor próféták is), hogy azt a hatalmat, melyet a közvélemény fölött gyakorol, ne engedje használatlanul mindaddig, míg a vihar olyan erős nem lesz, hogy az ő hangját sem hallják, valamint az enyémet sem akarták meghallani 1848-ban.

Ha a birtokos nemesség nem marad meg a mozgalom élén, mely az összes kedélyeket elfojtja, akkor Magyarországot a magyarok vérfürdővel árasztják majd el és az emigráció elárulja, eladja. Nem szabad szemet hunyni ama tényezők előtt, melyek már most is tudtunkon kívül és akaratunk ellenére Magyarországon dolgoznak és a konzervativ elemek elkerülésével a népnek azon rétegeihez fordulnak, melyek anélkül, hogy valamit kockáztatnának, a bosszut írják zászlóikra a jog helyett.

Nem tartom szerencsésnek azt a frigyet, melyre Magyarország háromszáz év előtt lépett a Habsburg-házzal, de boldogtalan házasság is nemzhet egészséges gyermekeket: ellenben, ha elválnak a házasfelek, akkor szó sem lehet utódokról, jövőről!

Ne ámítsuk se saját magunkat, se a népet! Anglia alkotmánya az én ideálom volt, de a gyakorlati előnyeihez tartozik, hogy Anglia nem vérzik el idegen balsorsért, nem harcol elvekért, csakis a saját szabadságát védi és fizeti meg: Magyarországot anyagilag sohasem fogja támogatni. Ne építsünk Oroszország gyülöletére, sem Ausztria ellen, elvben egyetértenek és mindig egyet is fognak érteni. Lengyelország nagyon is közel esik Magyarországhoz: majd ha Oroszország elfoglalta Konstantinápolyt és nem lesz szüksége Lengyelországra, akkor alakít majd védnöksége alatt egy Nagy-Lengyelországot. Akkor üt majd talán Magyarország önállóságának is az órája, föltéve, hogy addig kibírja.

Ausztria kénytelen a külfölddel szemben nagy megaláztatásnak alávetni magát, hogy elkerülje a konfliktust, mely egy magyarországi láz dásnak következménye volna; Ausztria kénytelen az erejét összpontositani, hogy Magyarországot, a harcra való kihívás esetén teljesen leigázhassa. Ha ez nem sikerül és Magyarország fölosztása szóba kerül, akkor igazán finis Hungariae!

Az én tanácsom — ki ne kacagják! — az őszinte kibékülés az 1848 iki alapon (exceptis excipiendis), a császár megalázása nélkül, kit mint Magyarország királyát bizonyára nagynak óhajtunk. Deák és a barátok a mozgalomnak méltányos, jól meggondolt és lehetséges határokat szabjanak és minden magyarnak — ha kell, ököllel az arcába — azt mondják: ulterius ne tende odiis! A multból való vezetők nélkül Magyarország nem harcol majd a multjáért, hanem egy chimaeráért, mely erejét és eszközeit kiapasztja, melynek vége a halál.

Higyjetek nekem!

—◈—

A bor alakjai

Gárdonyi Géza darabja megérte immár a huszonötödik előadást. Rendkivüli, a Nemzeti Színházban példátlan siker ez. És nemcsak a szerzőnek, a színháznak a közönségnek öröm, hanem az irodalomnak kiváltképpen. Bizonysága annak, hogy nem igaz az a tétel, mintha színház és irodalom két külön terrénum és az igaz poézis a színpadon többnyire ballaszt. Ez a parasztszínjáték ugyancsak nem színpadi mesterkedéssel, a kipróbált drámai törvények alapján van irva, csupa ujság s merészség, úgy lényegére, mint koncepciójára nézve. Emlékezünk, hogy a tavaszi főpróba után nevezetes, tekintélyes és a dologhoz értő színházi birálók féltették a bukástól és nem bíztak — a közönségben. És éppen a közönség állotta meg helyét diadalmasan, tanulságot téve arról, hogy izlése és itélete van.

A bornak a maga nemében egyedül álló sikere miben áll főképpen, nem tudjuk. Meséjének kedves, friss volta-e az, amely megkapta az elméket, vagy színes, biztos, eredeti és mégis ismerős alakjai? Bizonyos az, hogy értelmes, természetes, bájos és mégis izgató történet egy parasztjátékban: meglepte a nézőt. Legjobb népszínműnk: A falu rossza kicifrázott, sallangos és a magyar paraszt karakterének meg nem felelő alkotás ez új darabhoz mérten. A Tóth Ede darabjának vannak nagy tulajdonságai: erős páthosza, jó szerepei, színszerűsége, de a népszínmű ideája ki van művészkedve. A Gárdonyi darabja az első, amelyben egy magyar falu levegőjét teljes tökéletességében, egész erejében és üdeségében megérezzük. Amint mondani szokták, színpadi, költői, de még etnográfiai és etnologiai szempontokból is igaz. A borban benne van az alföldi magyar paraszt természetrajza. Ezenfelül pedig, ami különösen értékessé teszi: van filozófiai háttere és mélységes erkölcsi tendenciája. Ami jó és szép lehet egy ilyen genre-alkotásban, az megtalálható benne mind és nem kell keresni, közvetetlenül jelentkezik. Ami pedig a részleteket illeti: egy csomó kép és hasonlat van benne, oly magasan szárnyalók, annyira eredetiek és egyéniek, hogy hozzá hasonlókat csak Petőfiben és Aranyban találunk. Nagy szó ez, de szinte megkönyebbültünk, hogy kimondhattuk. Azért, mert valaki él, közöttünk jár, látjuk szivarozni, halljuk anekdotázni: nincs miért megtagadnunk tőle azt a dicséretet, amelyet megadnánk neki, ha már nem enne velünk egy kenyeret.

A színészek általában jók és kedvesek voltak e darabban. Alakjaik, — amelyek egyrészét e lapokban most láthatják önök — külső megjelenésük: nagyon sokáig fog élni a magyar képzeletben.

B. S.

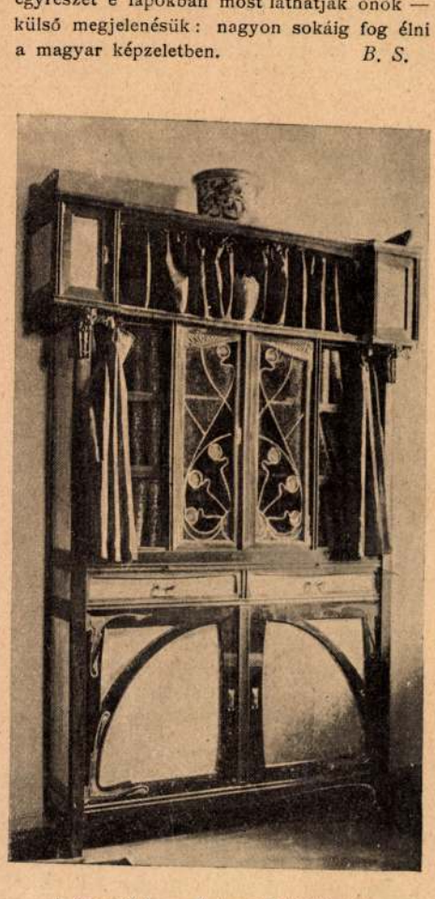

A szegedi iparművészeti kiállításból
Könyvszekrény Tervezte ifjabb Rainer Ferenc

Uj Idők 1901. VII. 40. sz.

Rainer Ferenc

asztalosári gyáros

Szeged

Életrajz

l. Csikvári Csongrád

451. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

MDK

Rainer épitész

A pestvidéki törvényszék.
Vállalkozók Közlönye. 15.évf. 1909. dec.29.

MDK

Rainer, épitész

a szegedi fogadalmi templom-tervpályázata

Épitő Ipar, 1905. okt. 29. 362 l.

Rainer Arnulf,
Nagy Zoltán: Ludwig, a közgyűjtő. Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában.

Rainer: Halotti maszkok sorozat, fotó, tus, 53,8 × 48,3 cm, 1978

Művészet, 1988. máj., 42-old.

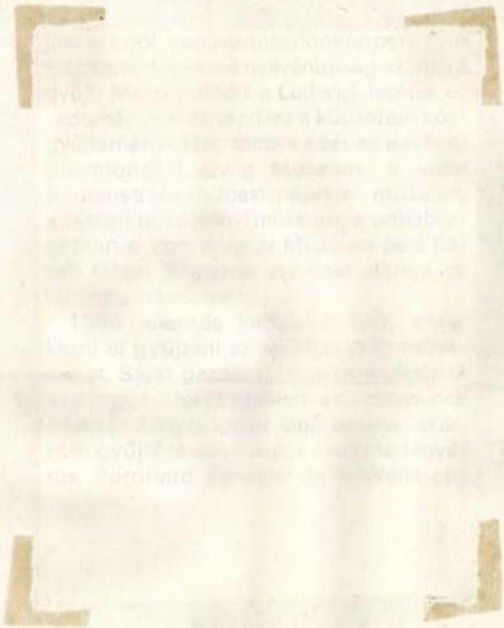

Rainer Boldizsár, építőmester

M.D.K.

1652-1665 között ötvösben céhmester Kassán.

Kassai építőmesterek.

Kemény Lajos: A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, 1904. 38.köt. 83.old.

MDK

Rainer Boldizsár

a kassai ev.ref. templomon épitkezett.

Kemény Lajos: Kassai épitőmesterek. MMÉE Közl. 1940. 176 l.

MDK

Rainer Boldizsár,ép.mester

1652-54., 1656.,1658-59., 1661., 1665-ben céhmester.

Kassa 17.sz.-beli ép.m.

Kemény Lajos: Kassai épitömesterek. Barok és rokkokó korszak. MMÉE Közl. 1904 évf. 28 kötet 3.füzet. 83. l.

Rainer Gábor

MDK

építészmérnök, született Szeged, 1914

az oklevél keltének éve 1938 száma 136

József nádor 1937/38

Telefon 52—52. Telefon 52—52.

RÁKOS MANÓ

szobrász

Budapesten, VII. ker., Rottenbiller-utca 13. szám.

Készit mindennemü **gipsz-, kő-, mükő-, stuccatur,**
Rabitz- és mümárvány-munkákat.
Ajánl mint különlegességet: stuccomenyezeteket.

Kinevezések. A m. kir. földmivelésügyi minister Vinnay Géza műszaki tanácsosi cimmel felruházott kir. főmérnököt műszaki tanácsossá, Hegedeős Miklós kir. mérnököt kir. főmérnökké, Ordelt János kir. ségedmérnököt kir. mérnökké, Csizinszky László napdijas mérnököt végleges minőségü fizetéses kir. segédmérnökké, Böröcz Mihály, Hubatcsek Ferenc, Szeszlér Ödön és Zólyomi János napidijas mérnököket fizetéstelen kir. segédmérnökökké nevezte ki.

Kinevezés. A kereskedelemügyi m. kir. minister Hermann Sándor m. kir. államvasuti főmérnököt a gőzgépkezelők és gőzkazánfütők temesvári vizsgáló bizottságának rendes tagjává kinevezte.

Elkan és Bossányi cég f. é. november hó 1-én VI. Sziv-utca 61. szám alatt fekvő saját épületébe helyezi át irodáját és raktárait. Ez alkalomból a cég tetemesen megnagyobbitja épitési anyagraktárát, mely körülményre, valamint a cégnek lapunkban megjelenő állandó hirdetésére e helyen is felhivjuk olvasóinak figyelmét.

Egyenruházat szállitás. A fő- és székvárosi m. kir. pénzügyigatóság kerületében rendszeresitett pénzügyőrök és a budapesti m. kir. horvát-szlavon internátus növendékei részére szükséges egyenruházat szállitását a megtartott árlejtés alapján a Budapesti szabó iparosok hitel és termelőszövetkezete kapta meg.

Gázgörebek szállitása A m. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezelősége részére olajgáz fejlesztéséhez szükséges gázgörebek szállitását a Szab. osztrák magyar államvasut kapta meg 100 kgr-kint 55 koronáért.

Porszéneladás. A m. kir. államvasutak budapesti intézeteiben és a kereskedelemügyi ministerium helyiségeiben 1905. julius 1-től 1908. junius 30-ig összegyülő évenként mintegy 16.000 métermázsát kitevő porszenet Kemény Adolf vette meg mm-ként 68 fillérért.

SZABADALMAKAT ÉRTÉKESITŐ VÁLLALAT

PÁSZTOR (bej. cég.)

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 17. SZ.

TELEFON: 24—20.

Találmányi gondolatok kidolgozása, szabadalmi rajzok és leirások megszerkesztése, szabadalmak és találmányok értékesitése és financzirozása. Védjegyek lajstromoztatása, Mustra- és Modell-oltalom megszerzése a világ minden államában. — Felvilágositás dijtalan.

Ney Simon

szobrász

IX., Lónyai-utca 27. Telefon 433.

Készit gypsz, kő- és faszobrász munkákat, stukkomenyezeteket, stukko-lustro és mümárvány munkákat és minden e szakmába vágó munkákat. Költségvetésekkel, tervekkel kivánatra szivesen szolgálunk Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Üvegedző vállalat:

Forgó és társa Budapest, V., Váci-körut 6. szám. Telefon 13—24. Alapittatott 1854-ben. Elvállal szines és müüvegmunkákat, továbbá üvegedzéseket. Gyári raktár tábla- és tükörüvegből.

„ARCHIMEDES" CSAVARGYÁR

Budapest, V., Váci-út 8.

Csavarok, csavaranyák, szegecsek és façonok fa vagy vasmenettel bármily anyagból.

Anyacsavarok bármily hosszban.

EICHHORN ANTAL

festő

Budapest, VII., Dob-utca 20.

Elvállal szobafestő munkákat a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig. A kolozsvári Nemzeti szinház, a budapesti Vigszinház, Népszinház és Király szinház, a kecskeméti városi szinház és a nagy váradi Szigligeti szinhá belső helyisé geinekfestését cégem eszközölte

Telefon 54—98. Telefon 54—98

PASCHKA és TÁRSA

Budapest, Soroksári-utca 38—40.

Acéllemez,- fa- és vászonredőnyök, napellenző-ernyők lépcsők kovácsolt vasból, felülvilágitó ablakzáró készülékek, szinházi függönyök és kovácsoltvas tömegáruk gyára.

FÉNYMÁSOLÓ PAPIR

positiv (fehér alap, fekete vonal)
negativ (kék alap, fehér vonal)
villám (barna alap, fehér vonal)

Készit és szállit a legjobb és legolcsóbb minőségben.

A MAGYAR VEGYKÉSZITMÉNYÜ PAPIRGYAR

BUDAPEST, V., Kálmán-utca 12. szám.

Fénymásoló készülékek dús választékban.

Fénymásolatok minden időben villanyfénynyel készittetnek.

Ajánlható cégek:

GUTTMANN BENEDEK

papir áruháza

Budapest, IV., Muzeum-körut 13.

— a „Királyi József Müegyetem" átellenében. —

Speciális üzlet épitészeti-, mérnöki-, műszaki- és vasutépitészeti nyomtatványokban.

Állandó nagy raktár rajz-, kender- és vászonra huzott rajzpapirokban, ugyszintén másoló-, fénymásoló-papir és másoló-vásznakban. Rajzeszközök gyári főraktára, valódi svájci, valamint eredeti Richter és Riefler leghiresebb gyártmányokban

árjegyzéket és rajzpapirmintakönyvecskét kivánatra ingyen és bérmentve.

HACKL KÁLMÁN

mechanikai műhely és hatóságilag engedélylyel biró villanyfelszerelési vállalat

Fő-üzlet: BUDAPEST, VII., MUNKÁS-UTCA 18.
(Rottenbiller-utca sarok.)

Fiók-üzlet: KISPEST, ÜLLŐI-ÚT 49. SZÁM.

Elvállal és javit különféle gépeket, valamint uj kerékpárok készitését és javitását, eredeti amerikai zománcozásokat és nikkelezéseket, telefon, villamos világitás és szoba-sürgöny berendezéseket, jelző-készülékeket, vas- és fém-esztergályos munkákat; ezen cikkek raktáron is vannak és jutányos árban kaphatók.

Felvonógépek:

Haverland Antal, Budapesten, VIII., Nap-utca 22 Telefon 29—66. — Gyárt: személy-, teher-, ételfel vonókat és vasszerkezeteket minden kivitelben.

Telefon 25—37. Telefon 25—37

POZDECH JÓZSEF UTÓDA

THURY FERENC

BUDAPEST, VI., Lehel-utca 8.

fuvógyár, harang- és ércöntőde, szabadalmazott harangfelszerelés és nagyszerkovácsság. Költségvetést kivánatra ingyen és bérmentve küld.

Versenytárgyalási hirdetmények.

a) Épitő munkálatokra.

Budapest. (Burkolómunka, és vaskeritése szállitása.) Budapest székesfőváros tanácsa az alább felsorolt munkálatok iránt nyilvános árlejtést hirdet és pedig:

1. Az I. ker. Sánc-utca makadamszerü rendezési munkálatai iránt;
2. több VI. kerületi kültelki utcák rendezési munkálatai iránt;
3. a VI. ker. városligeti Weingruber-féle kioszk előtti bérkocsi állomáshely aszfaltozási munkálatai iránt;
4. a VII. ker. szegényház-téri parkhoz szükséges kovácsolt vas parkkerités és kovácsolt vas gyepkerités szállitása iránt;
5. a IX. ker. Gyep-utca gyalogutjainak aszfaltozása iránt.

Felhivatnak pályázni kivánók, hogy a fenti munkálatok mindegyikére külön-külön szerkesztett és ivenként egy kor. bélyeggel ellátott irásbeli ajánlataikat lepecsételve 1905. szeptember 15-én d. e. 11 óráig a tanácsi II. (középitési) ügyosztály vezetője vagy helyettesének kezéhez (IV. ker. Városház-utca, központi városház, II. emelet 255. ajtó) nyujtsák be. A munkálatokra, a melyek anyagszállitással kapcsolatosak, a munkálatra és szállitásra csakis együttesen tehető ajánlat. Bánatpénz gyanánt az egyes munkálatokra az alábbi összegek teendők le:

az 1. alatti munkálatra vonatkozólag 620 kor.
a 2. alatti munkálatra 2900 kor.
a 3. alatti munkálatra 150 kor.
a 4. alatti munkálatra 500 kor.
az 5. alatti munkálatra 550 kor.

A bánatpénz készpénzben, vagy elfogadott állampapirokban, az árlejtést megelőzőleg a székesfőváros központi pénztárába, vagy bármely kerületi pénztárba küldendő, mely bánatpénz az ajánlat elfogadása esetén szerződési biztositákul szolgáland; a bánatpénz letételéről szóló letéti nyugta, vagy a postai feladóvevény az ajánlathoz csatolandó. Kötelesek továbbá az ajánlattevők a munkálatokhoz felhasználandó anyagokból ajánlatuk kapcsán mintákat bemutatni és egyuttal megnevezni azon bányákat illetve telepeket, a melyekből az anyagok nyeretnek, az ajánlott parkkeritésből és gyepkeritésből egy-egy darab (egy-egy mező) az ajánlat kapcsán szintén bemutatandó s az ajánlatban szintén megjelölendő azon gyár vagy mühely, a melyben a keritések készittetni fognak. A részletes árlejtési és szerződési feltételek és tervek a tan. II. ügyosztályban betekinthetők, a hol a netán kivánt felvilágositások is megadatnak és egy-egy koronáért költségvetési és ajánlati ürlapok is kaphatók.

Eger. (Betoncsőáteresz épitése.) A hevesmegyei törvényhatósági vámos utakon a f. évben létesitendő 13 drb. betoncsőáteresz épitésének biztositására az alispáni hivatalban Egerben f. é. szeptember 7-én d. e. 10 órakor tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Előirányzott költség 4200 kor. Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénz letételéről szóló adóhivatali nyugta csatolandó. A terv és költségvetés az egri m. kir. államépitészeti hivatalban betekinthető. A teljes szövegü hivatalos kiirás a hirdetések között található.

Eger. (Hidaképitése.) Az eger—debreceni törvényhat. közuton levő 50. és 51 sz. 8.0 m. nyilásu hidak fafelszerkezeteinek ujjáépitésére az alispáni hivatalban Egerben f. é. szeptember 7-én d. e. 1/2 11 órakor tartandó árlejtés hirdettetik. Előirányzott költség 4534 kor. 86 fillér. Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénz letételéről szóló adóhivatali nyugta csatolandó. A müszaki művelet és részletes feltételek az egri m. kir. államépitészeti hivatalban megtekinthetők. A teljes szövegü hivataloskiirás a hirdetések közötttalálható.

Hódmezővásárhely. (Bérház épitése.) A hódmezővásárhelyi takarékpénztár a főtéren épitendő emeletes bérház összes munkálatainak elkészitésére zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet. Az ajánlatok az összmunkákra kiállitva 1905. szeptember 6-án déli 12 óráig a hódmezővásárhelyi takarékpénztár igazgatóságnál nyujtandók be, hol a munkákra vonatkozó általános és különleges feltételek, valamint tervek megtekinthetők. A beadott ajánla-

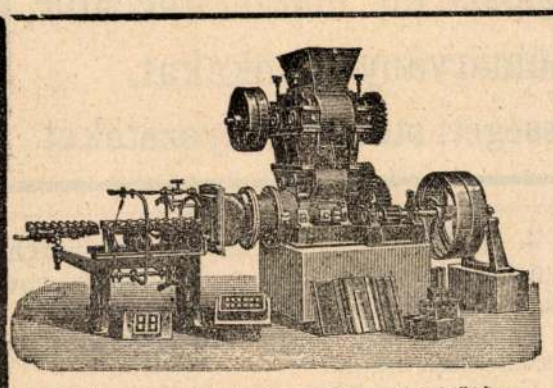

Kivánatra költségvetések és külön katalogusok.

Téglagyártó gépek

akonstanci vasöntőde és gépgyár (Rieter & Koller) legujabb gyártmányai.

Az egyedüli elárusitó Magyarország és mellék tartományai részére

BENDEL GUSZTÁV

Budapest, ., Váci-körut 80. szám.

Legmodernebb készülékek tetőcserép gyártásához.

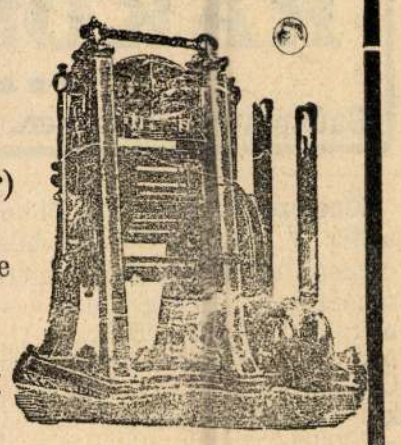

tok a takarékpénztár hivatalos helyiségében szeptember 6-án d. u. 3 órakor fognak felbontatni. Az épitőmunkát azonnal meg kell kezdeni és oly erővel folytatni, hogy az épület még az évben tető alá jöjjön és 1906. junius 30-án teljesen készen, a használatnak átadható legyen.

Nagyszalonta. (K ö z s é g h á z é p i t é s.) Nagyszalonta nagyközség képviselőtestülete a létesitendő községháza felépitésének biztositására nyilvános árlejtést hirdet. A vállalat tárgyát képező épitkezések összesen 161,959 kor. 65 fillérrel irányoztattak elő. Ajánlat csak az összes munkákra tehető, akár egy összegben, akár az előirányzati összegből teendő %-os engedménynyel. Az egy kor. bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok 1905. s z e p t e m b e r 30-ik napjának d. e. 11 óráig Nagy József községi főbiróhoz (községház tanácsterem) nyujtandók be. Az ajánlattevők tartoznak az ajánlati összeg 5%-át készpénzben, vagy óvadékképes magyar értékpapirosban a községi pénztárnál bánompénzül letenni és a letéti nyugtát az ajánlathoz csatolni. Az ajánlatok 1905. o k t ó b e r 1-ső napjának d. e. 10 órájakor fognak a községház tanácstermében nyilvánosan felbontani. A vállati, általános és részletes feltételek, tervek, méretek, részletes költségvetések a községház tanácstermében tekinthetők meg.

Brassó. (B a n k é p ü l e t é p i t é s e.) A nemzeti bank részvénytársaság Brassóban szándékozik a Kapu-utcában 26. házsz. alatt levő telkén egy két emeletes uj házat épittetni. Ezen épitkezés megejtése céljából felhivatnak érdekeltek, miszerint az irásbeli ajánlataikat 1905. s z e p t e m b e r 7-ig d. e. 12 óráig a nemzeti bank brassói főintézeténél nyujtsák be. Az ajánlatok ugy az egész épitményre valamint egyes munkálatokra is tehetők. A tervek, költségelőirányzatok, valamint a verseny- és szerződési feltételek Schuller A. brassói épitésznél betekinthetők. Az ajánlattevők kötelesek, ajánlatukhoz az általuk követelt összegnek öt százalékát készpénzben vagy óvadékképes érték papirokban csatolni. Az ajánlattevők kijelenteni tartoznak, hogy az épitkezésnél szükségelt iparos munkálatokat helybeli iparosok által fogják végeztetni.

Szeged. (T e m p l o m é p i t é s.) Szeged szab. kir. város az általa épitendő rókusi római katholikus plébánia templom létesitéséhez szükséges munkákra árlejtést hirdet; az épitkezés a következő vállalati csoportokban bocsáttatik árlejtés alá:

I. csoport: föld, kőmives- és elhelyező munka, pirogranit-munka, ács-munka, eternit palafedő-munka, bádogos-munka, vas-munka, burkoló-munka, asztalos-, lakatos-, mázoló- és üveges-munka, vizvezeték és csatornázás.

II. csoport: Vasbeton rendszerü boltozatok.

III. csoport: Kőfaragó-munka.

IV. csoport: Mükő- és szobrász-munka.

V. csoport: Villanyvilágitási és gáz-bevezetési munka.

Megjegyeztetik, hogy az I. csoport tárgyát képező fedél- és toronysisak-szerkezetekre vasbeton-szerkezetekkel is lehet külön önálló ajánlatot tenni, mely esetben a fedélszerkezetek a templomboltozatokkal összefüggő egy szerkezetet képezhetnek, azaz a vasbeton-boltozatokra és a vasbeton fedélszerkezetekre együttes ajánlat is tehető; ez esetben azonban tartozik ajánlattevő a kivitelre vonatkozó rajzokat és statisztikai számitásokat és garanciákat ajánlatához csatolni; a vasbeton-szerkezetü fedelek oly módon szerkesztendők, hogy a templom fedélsikjai eternit-palával, a toronysisakok pedig rézbádoggal legyenek fedhetők. Amennyiben vasbeton-szerkezetü fedelekre benyujtott ajánlat kivitelre elfogadtatnék, ugy a vasbeton-boltozatokra előirt általános és részletes vállalati feltételek itt is érvényesek lesznek. Ajánlat csakis az összes munkákra, vagy a kijelölt egyes munkacsoportokra tehető. A munkákra vonatkozó munkakivonatok vállalkozók rendelkezésére bocsáttatnak és csakis azok az ajánlatok fognak figyelembe vétetni, amelyek a kiszolgáltatott eredeti iveken tétetnek. Az egy kor. bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok f. é. s z e p t e m b e r 23-án d. e. 10 óráig a városi tanácsi iktatóhivatalba Szegeden nyujtandók be. A beadott ajánlatok ugyanakkor az I. tanácsi ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni. Tartoznak vállalkozók minden egyes munkanem után az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzt, akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapirban Szeged város főpénztárában letenni és az erről szóló letéti nyugtát az ajánlathoz mellékelni. A munkákra vonatkozó általános és különleges vállalati feltételek és tervek Szeged város mérnöki hivatalában avagy Budapesten A i g n e r Sándor és R a i n e r Károly tervező épitészeknél (VIII. ker., József-körut 55. szám) délután 2—4 óráig megtekinthetők. Az ajánlati minták és munkakivonatok ugyanott beszerezhetők. Az I., III. és IV. váll. csoportra benyujtandó ajánlatokra vonatkozólag fentartja magának a városi tanácsa azon jogot, hogy esetleg egyes munkanemeket a vállalatból kivegyen anélkül, hogy a benyujtott ajánlatok a munka többi részére vonatkozó kötelező volta ezuttal változnék. A munkák azonnal megkezdendők és oly erővel folytatandók, hogy a templom a folyó 1905-ik évben alapozandó és a földszinti padozatig felfalazandó, 1906. junius 1-ig tető alá hozandó és az összes munkák 1907. junius 1-ig teljesen befejezendők.

Szabadka. (T e m p l o m é p i t é s.) Szabadka város tanácsa közhirré teszi, hogy a Napfény pusztán épitendő tanyai templom épitő-munkáira f. é. szeptember 3-án d. e. órakor a város gazdasági ügyosztályában versenytárgyalás fog tartatni. Az összes munkák 69.871 kor. 02 fillérrel vannak előirányozva. A feltételek a városi mérnöki hivatalban betekinthetők.

Babsa. [Temes m.] (K ö z s é g h á z é p i t é s.) Babsa község előljárósága felhivja mindazon vállalkozókat, kik Babsa községnek községházát felépiteni akarják, hogy f. é. a u g u s z t u s 31-én, d. e. 11 órakor Babsa községházán, az árlejtésen megjelenjenek. A községház épitési költsége 4946 kor. 12 fillérben van megállapitva. A részletes feltételek a kiszetói körjegyzői irodában megtekinthetők.

Ujvidék. (U t é p i t é s.) A közvágóhidhoz vezető közut 778 m. hosszu ut Macadammal, esetleg ¾ trachyt kockával való kiépitése s a szükséges munkák és szállitások biztositása céljából 1905. s z e p t e m b e r 9-ik napjának d. e. 9 órakor zárt irásbeli versenytárgyalás fog tartatni. A biztositandó munkák és szállitások feltételei, ugy a tervek és költségvetések Ujvidék város mérnöki hivatalánál betekinthetők. Kötelesek vállalkozók ajánlatukban felemliteni, hogy mily kőanyagot óhajtanak alkalmazni s az ajánlathoz a minta-köveket csatolni. Az ajánlathoz az ajánlati összeg 10%-a bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes papirokban csatolandó.

Temesrékás. (J á r á s b i r ó s á g i é p ü l e t é s f o g h á z h e l y r e á l l i t á s a.) A temesrékási kir. járásbirósági épületen és fogházon, valamint a járásbiró természetbeni lakásul szolgáló épületen szükséges helyreállitási munkálatok 3155 kor. 98 fillér költség erejéig engedélyeztetvén, ezen munkálatokra f. é. s z e p t e m b e r 8-ik napjára a temesvári kir. törvényszéknél tartandó versenytárgyalás hirdettetik. Az ajánlatok a kitüzött időig a temesvári kir. törvényszék elnökségéhez adandók be, hol a munkákra vonatkozó közelebbi feltételek megtudhatók.

Temesvár. (É p ü l e t k i b ő v i t é s.) A „Délmagyarországi Tanitóegylet“ épületében tervezett társalgó, háló és két beteg-szoba, valamint több pincehelyiség kibővitésére árlejtés hirdettetik. Az ajánlatokat f. é. s z e p t e m b e r 30-án d. e. 10 óráig a Tanitói takarékpénztár r. t.-hoz Temesvárott kell beadni. Bánatpénz 5%. A tervek és feltételek nevezett Tanitói takarékpénztárnál betekinthetők.

Diósgyőr. (H a r a n g o z ó h á z é p i t é s e.) A diósgyőri ág. hit. evang. egyház egy szobából, konyha, kamra és istállóból álló harangozói házat kiván épittetni, melynek biztositására árlejtést hirdet. Az ajánlatok f. é. s z e p t e m b e r 1-ig a diósgyőri ág. hitv. evang. egyház lelkészi hivatalához adandók be, hol a tervek és feltételek megtekinthetők.

Oroszborgó. [Beszterce-Naszód m.] (K ö z s é g h a z j a v i t á s a.) Oroszborgó község előljárósága közhirré teszi, hogy az oroszborgói községi iroda kijavitásának biztositása céljából f. é. a u g u s z t u s 31-

„Waterproof“ asphalt-bitumen es kátrány „Grossol“

fedéllemez KOHN és FRIED vegyészeti gyára UJPEST.

Régi és uj péptetők, ugyszintén pléh, fa és cserépzsindelytetők részére a jelenkor legjobb és legtartósabb tetőfedő mázа.

Központi iroda: Budapest, VI., Podmanicky-u. 18.

Telefon 12—54. — Alapittatott 1884. Sürgönycim: Grossolgyár, Budapest

Asphalt elszigetelő lemez. Carbolineum Consistens gépzsir. Kocsikenőcs.

RAINER KÁROLY

GRÓF CZIRÁKY-UDVAR.

ZRUMECZKY DEZSŐ

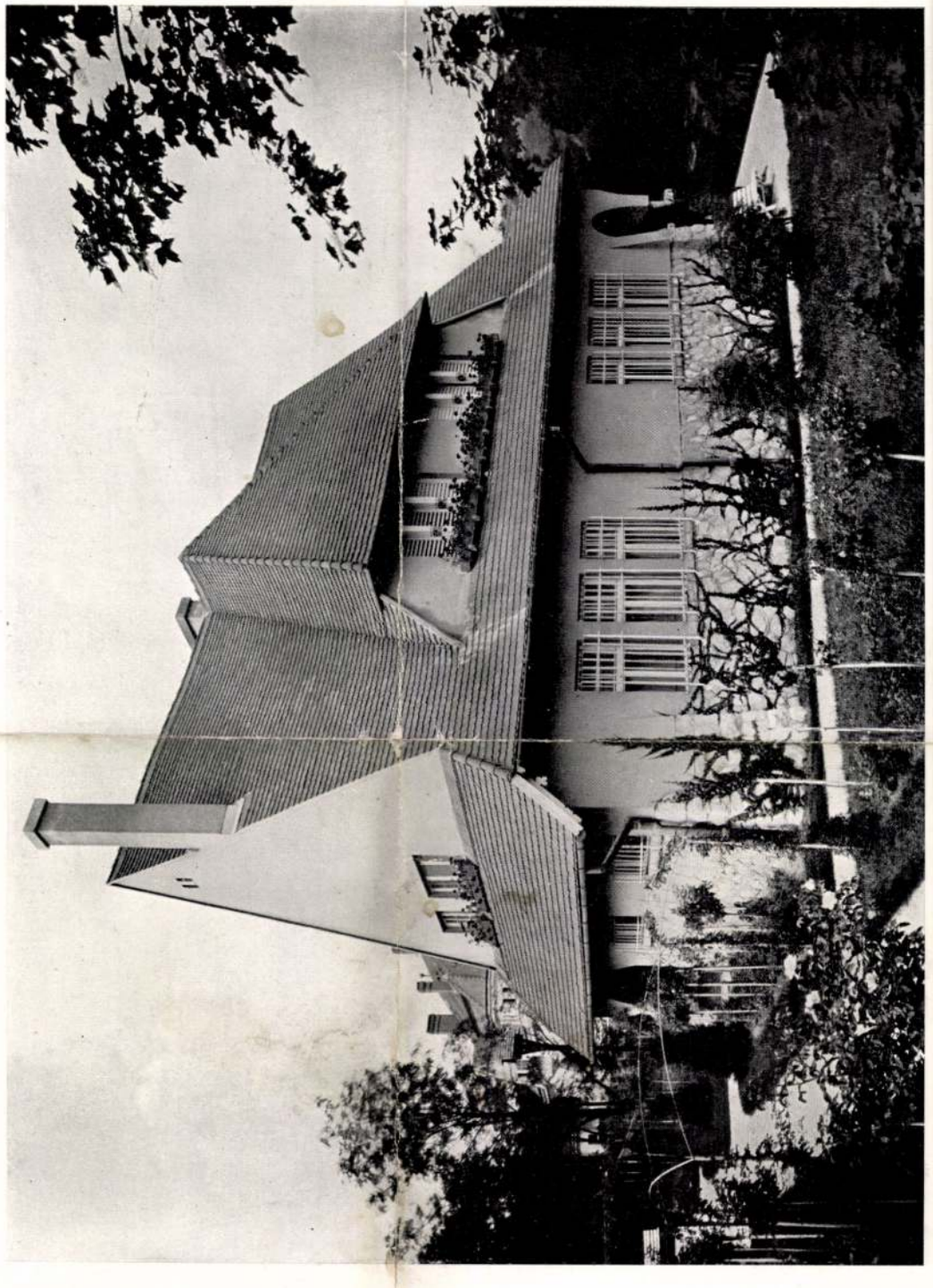

HERCZEG FERENC BUDAI NYARALÓJA

Terverte
Rainer Károly

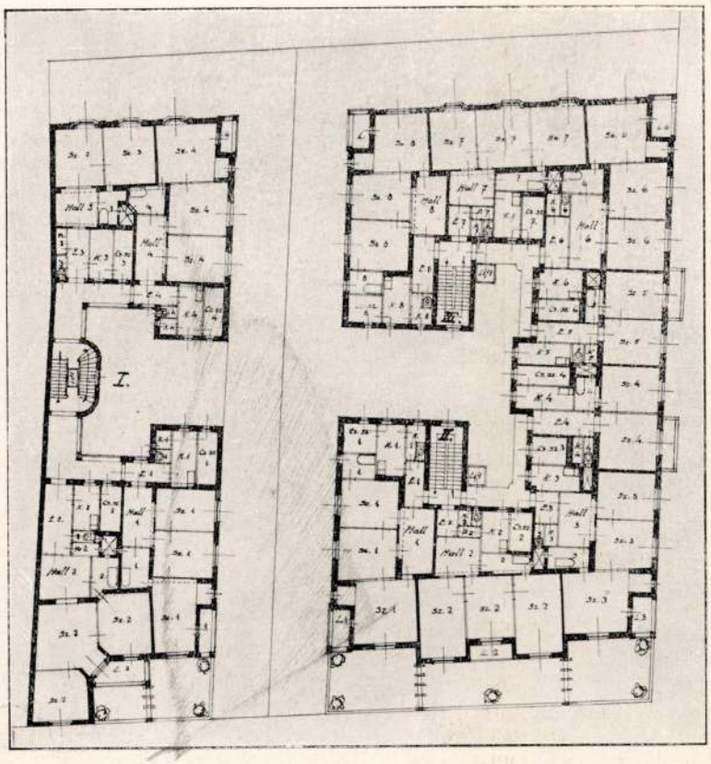

GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRHÁZAK A KÉT BÉRHÁZ I. EM. ALAPRAJZA

Berey Lajos építőmester (Budapest, II., Maros-utca 23—25., telefon: 554—60) végezte az épülettömb, föld-, kőmíves- és elhelyező-munkáit. A munkák odaítélésénél figyelembe kellett venni, hogy hatalmas épületekről van szó, hogy mily fontos az ily hatalmas bérösszeget képviselő lakásoknak pontos átadása; épp azért nem fordíthattak figyelmet az ajánlatok olcsóságára, hanem inkább arra, hogy az építkező kellő anyagi erőkkel rendelkező, feltétlen megbízható építőmester kezébe kerüljön. Így esett a választás Berey Lajos építőmesterre.

Cross—Charles E. Levvis utódai központi fűtés- és vízvezetéki vállalat (Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7., telefon: 322—25) készítette az épületcsoport központi fűtését, egy központilag elhelyezett közös kazánházzal. A melegvízfűtés részére 3 drb. 70 m² fűtőfelületű vízcsöves, vándorrostélyos melegvízkazán, a lakások melegvízzel való ellátására, valamint a ruhaszárítás céljaira pedig 2 drb. alacsony nyomású ö. v. tagozott kazán szolgál. Az összes helyiségek 1740 drb. fűtőtesttel, kereken 6200 m² radiator fűtőfelülettel fűtődnek.

Eternit-művek Hatsek Lajos asbestcementpalagyára (Budapest, VI., Andrássy-út 33., telefon: 212—92 és 213—44) készítette a valódi Eternit-tetőfedést.

Geittner és Rausch (Budapest, VI., Andrássy-út 18., telefon: 158—52 és 228—77) készítette a lakások és szálloda felirati tábláit, továbbá a szálloda linoleumpadlózó munkáit. A cég készít mosókonyhaberendezéseket, létrákat, ajtóvédőket, ajtócsukókat stb.

Bründl János egyik legrégibb, legkiválóbb egészségügyi és fűtőberendezési gyárunk (Budapest, VII., Péterfy Sándor-u. 34., telefon: 315—19 és 314—87) készítette a vízvezetéki berendezést, a lakások és a szálloda egészségügyi berendezéseit.

RAINER KÁROLY

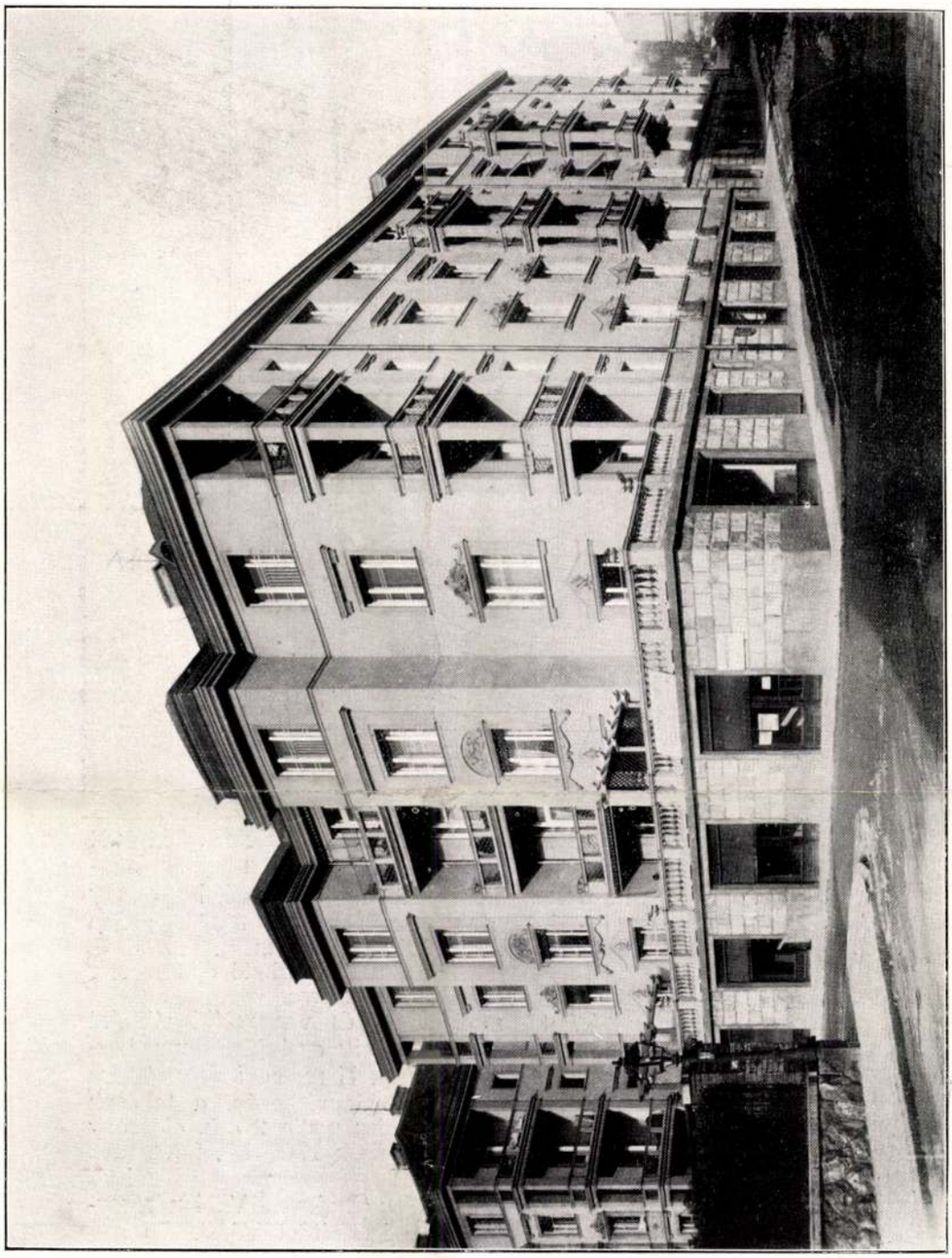

A GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRHÁZ-CSOPORT. A KELETI KÁROLY UTCA ÉS KITAIBEL PÁL-UTCA SAROK
KIVITELEZTE: BEREY LAJOS ÉPÍTŐMESTER

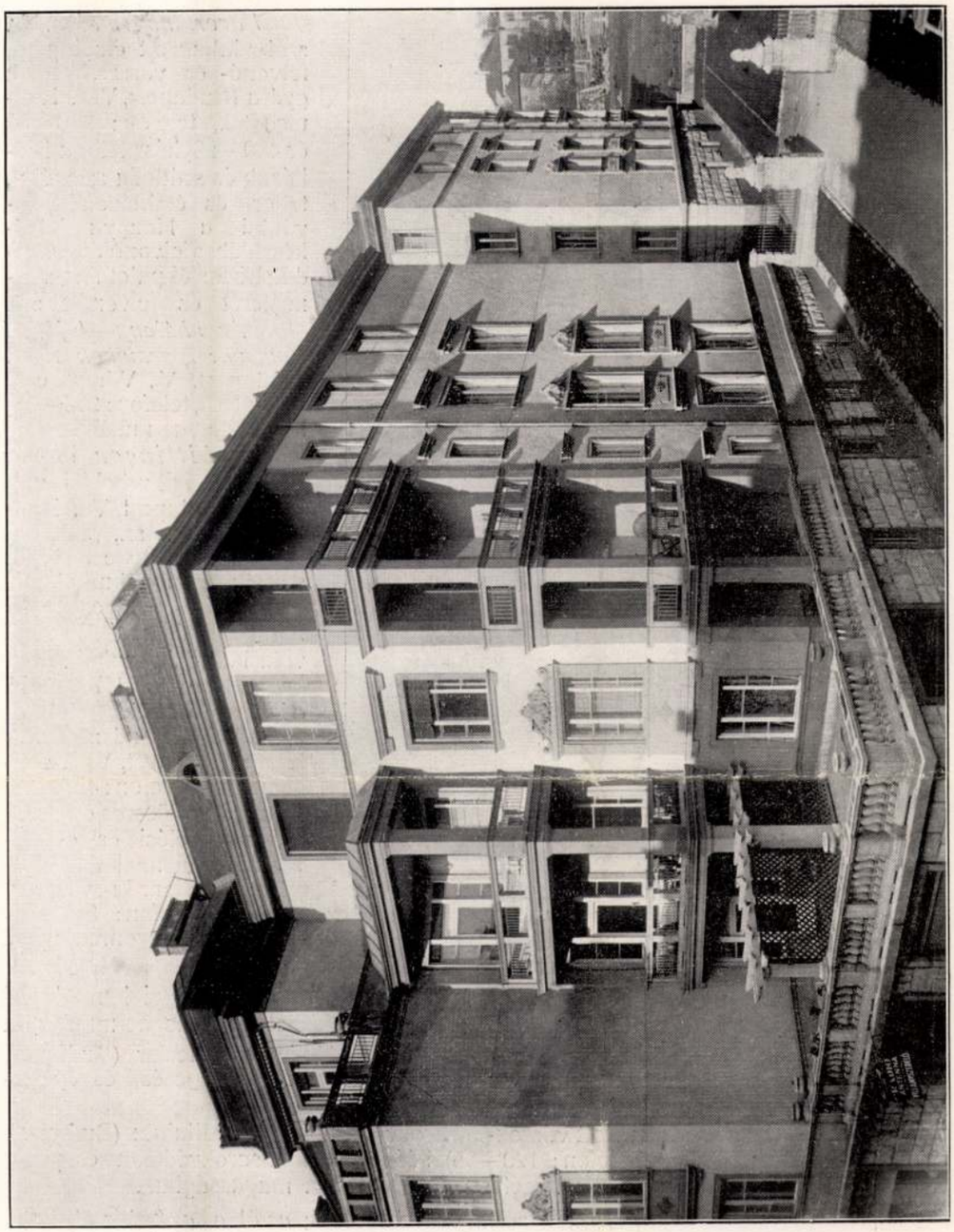

A GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRHÁZ-CSOPORT. A KELETI KÁROLY-UTCA 15. SZ. HÁZ
KIVITELEZTE: BEREY LAJOS ÉPÍTŐMESTER

HOMLOKZAT

RAINER KÁROLY

GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRHÁZ HOMLOKZATRÉSZLET

Haverland Antal m. kir. szabadalmazott emelőgép-, felvonó- és vasszerkezetek gyára (Budapest, VIII., Nap-utca 22., telefon: 329—66 és 439—53) készítette a bérházak és szálloda személy-, teher- és ételfelvonóit, továbbá a Hangya jelzőkészülékes felvonóját, a Gazdák Biztosító palotája paternosterét és felvonóit stb.

Nagybátony—Újlaki Egyesült Iparművek R.-T. (Budapest, V., Vilmos császár-út 32., telefon: 274—30) készítette a műkőmunkát.

Schillinger Vilmos padló- és falburkolási vállalata (Budapest, VI., Andrássy-út 72. sz., telefon: 202—84) készítette a fürdőszobák csempeburkolatait, a szálloda díszfayence falburkolatát és az áldás-utcai villa burkoló-munkáit.

Bene és Wein okl. gépészmérnökök, elektrotechnikai berendezési vállalata (Budapest, VIII., Práter-utca 6., telefon: 463—33) készítette az összes épületek villanyszerelési és csillárberendezési munkáit.

Ledniczky és Társa acéllemez-, fa- és vászonredőnyök-, napellenzők-, vasszerkezetek- és lakatosárúkgyára (Budapest, IX., Ráday-utca 31., telefon: 852—59) készítette az üzlethelyiségek vasredőnyeit, a lakások esslingeni és vászonredőnyeit, a szálloda-terraszok napellenzőit és a Bostwick-rácsokat.

Fritsch E. és Társa bádogos-, gáz-, vízvezeték- és egészségügyi berendezési vállalat (Budapest, I., Margit körút 11., tel.: 535—50) készítette a bádogos-munkákat.

Bielek Károly táblaüveg-nagykereskedő és épületüveges mester (Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 18., telefon: 325—94) végezte a tükörüvegezési és épületüvegezési munkákat.

Pick Emil szabadalmazott vászon-falsarokvédő „Picklin" vállalata (Budapest, V., Podmaniczky-utca 63., telefon: 120—55) készítette a falsarokvédőket és pedig a legömbölyített sarkokon 25 cm. szélességben és 2 m. magasságban.

Györgyi Kálmán Lapunk zártakor értesültünk arról a gyászhírről, hogy *Györgyi* Kálmán meghalt. Györgyi Kálmán, mint lapszerkesztő, mint iparművészeti igazgató, mint pedagógus, a magyar iparművészet fejlesztésében hervadhatatlan érdemeket szerzett. 1906-ban került az Iparművészeti Társulat élére, mint igazgató. Ebben a poziciójában fáradhatatlanul dolgozott az iparművészet fellendítésén. Ő vitte keresztül, hogy az Andrássy-úti Műcsarnokban most már állandó kiállítása van az iparművészetünknek. A külföldi kiállítások legnagyobb részét ő rendezte s legutóbb a barcelonai kiállításon elért magyar sikerek nagy részt az ő érdeme. Epp oly nagy érdemeket szerzett a „Magyar Iparművészet" fejlesztésében, mely-

RAINER KÁROLY

A MAGYAR ÁLTALÁNOS INGATLANBANK KISFALUDY-UTCAI BÉRHÁZA

(BAUER EMIL SZOMSZÉDOS ÉPÜLETÉVEL EGYSÉGESEN KIKÉPEZVE)

A GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRHÁZ-CSOPORT. A SZÁLLODA-BÉRHÁZ UDVARA
KIVITELEZTE: BEREY LAJOS ÉPÍTŐMESTER

RAINER KÁROLY

Rainer Károly bérházai.

A GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRHÁZAK.

A Statisztikai Hivatallal szemben a Keleti Károly-utca, Bimbó-utca és Mészutca által határolt, körülbelül 6870 □-ölet kitevő telektömbnek a zártsorú építési övezetbe eső részén épültek fel a gróf Majláth-féle bérházak.

1928. év júliusában megtartott zártkörű tervpályázat alapján Rainer Károly tervei lettek kivitelre elfogadva. Rainer tervei az eredeti telekfelosztást lényegesen megjavították úgy, hogy bérkaszárnyák helyett jórészben szabadon álló villaszerű bérházak épülhettek, a szűk Keleti Károly-utcát pedig az I. emelettől kezdve 5·5 m-rel kiszélesbítette, miáltal festői képet nyujtó terraszos lakásokkal bíró épületek létesültek.

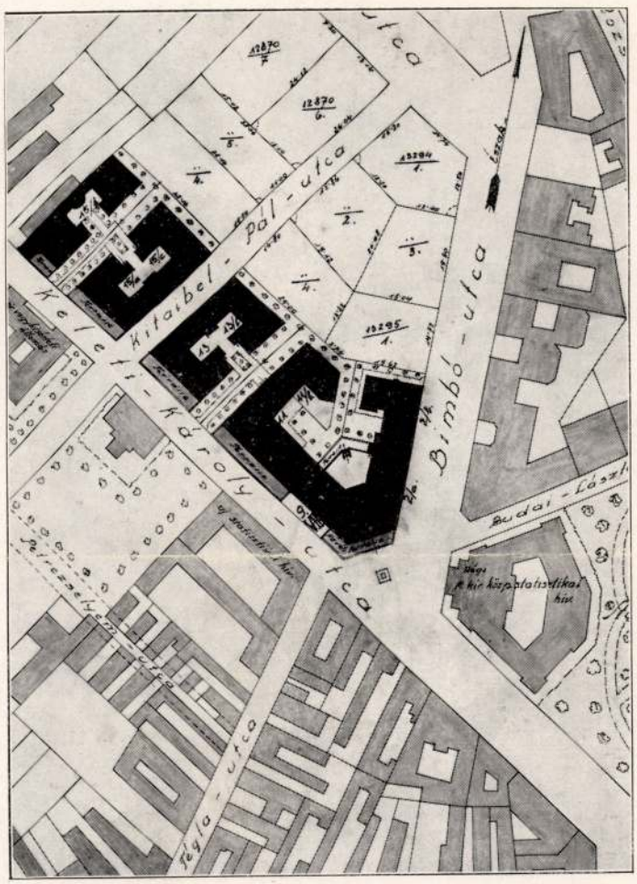

GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRHÁZ-CSOPORT HELYSZÍNRAJZ

Az építkezés felerésze 1928. augusztus havában, a nagyobbik fele pedig 1929. év április havában lett megkezdve és 1929. év augusztus, illetve november havában lakhatóvá téve.

A bérházakban összesen 150 drb. 2—3—4 szobás lakás, a szállodabérházban pedig 80 drb. 1 és 2 szobás garçonlakás létesült. Néhány kivétellel az összes lakások ki is vannak adva.

Az egész bérházcsoport központi fűtése és melegvízszolgáltatása Bánó László és Fia gépészmérnökök tervezése és művezetése szerint készült és pedig egy központi kazánházból, melynek gazdasági előnyei igen számottevőek.

A tervpályázat előkészítésével, az építkezés irányításával és ellenőrzésével, mint az építtető tanácsadója *Hoepfner* Guidó műépítész volt megbízva.

EGRI ÉS FIA DR. EGRI ISTVÁN
OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER-UTCA 28. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 318—01
TELEFON: JÓZSEF 318—01
KÖZPONTI FŰTÉS
VÍZVEZETÉK
CSATORNÁZÁS

RAINER KÁROLY

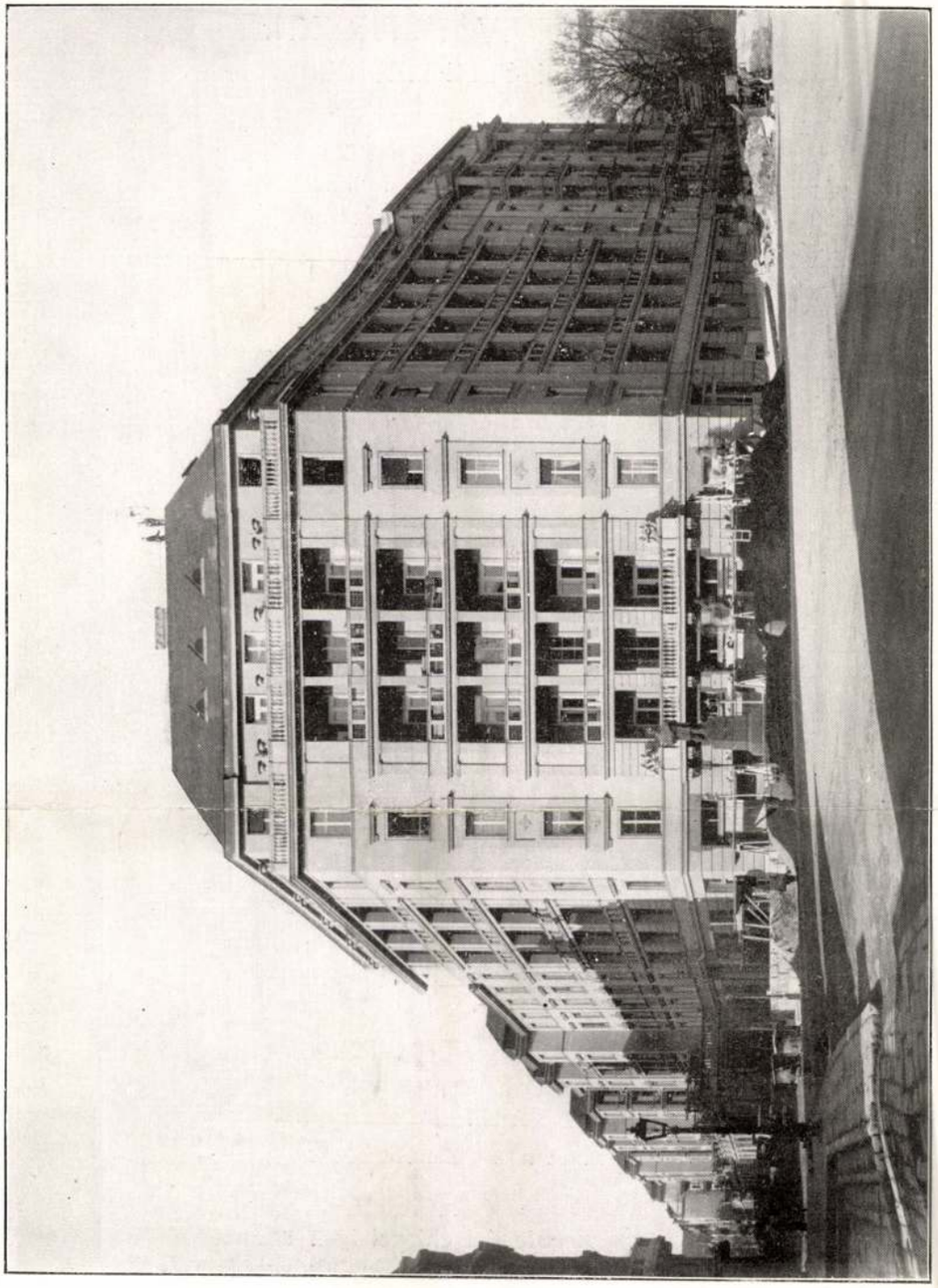

A GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRHÁZ-CSOPORT. A SZÁLLODA-BÉRHÁZ
KÉSZÍTETTE: BEREY LAJOS ÉPÍTŐMESTER

RAINER KÁROLY

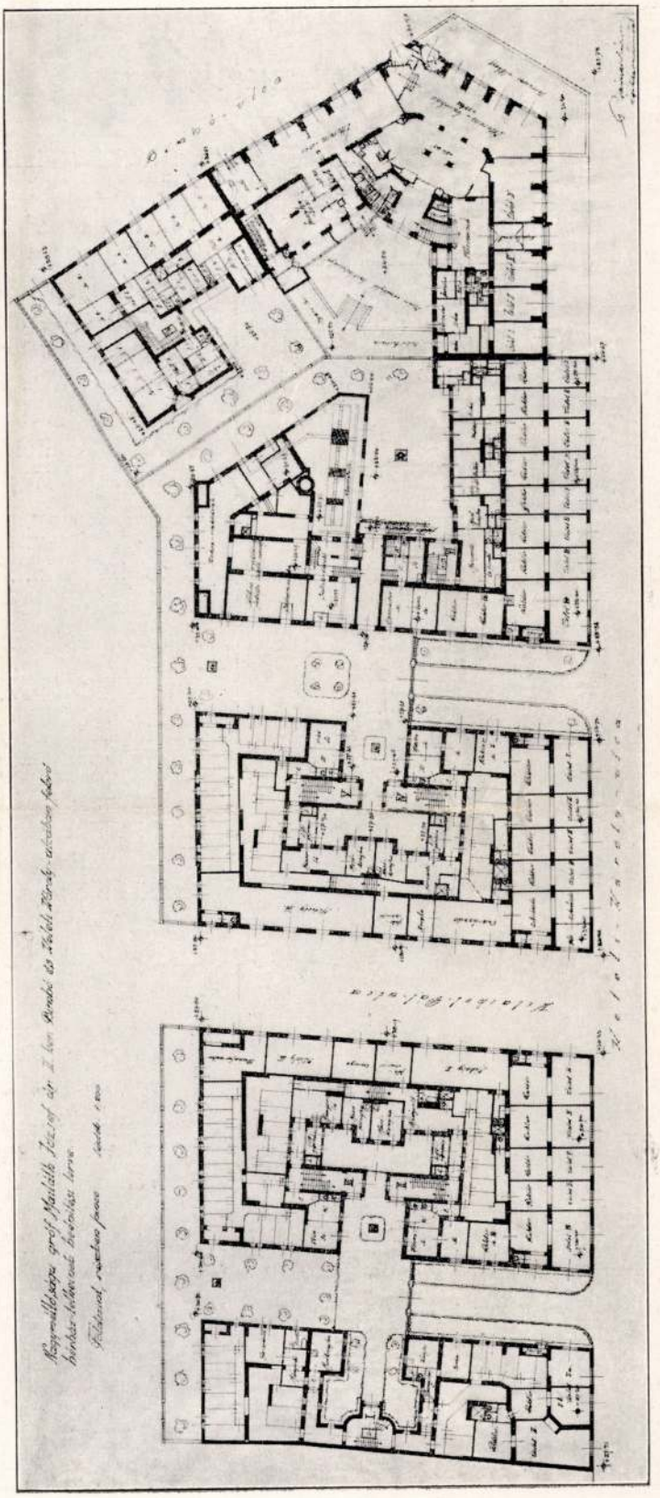

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ

A GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRHÁZ-CSOPORT

RAINER KÁROLY

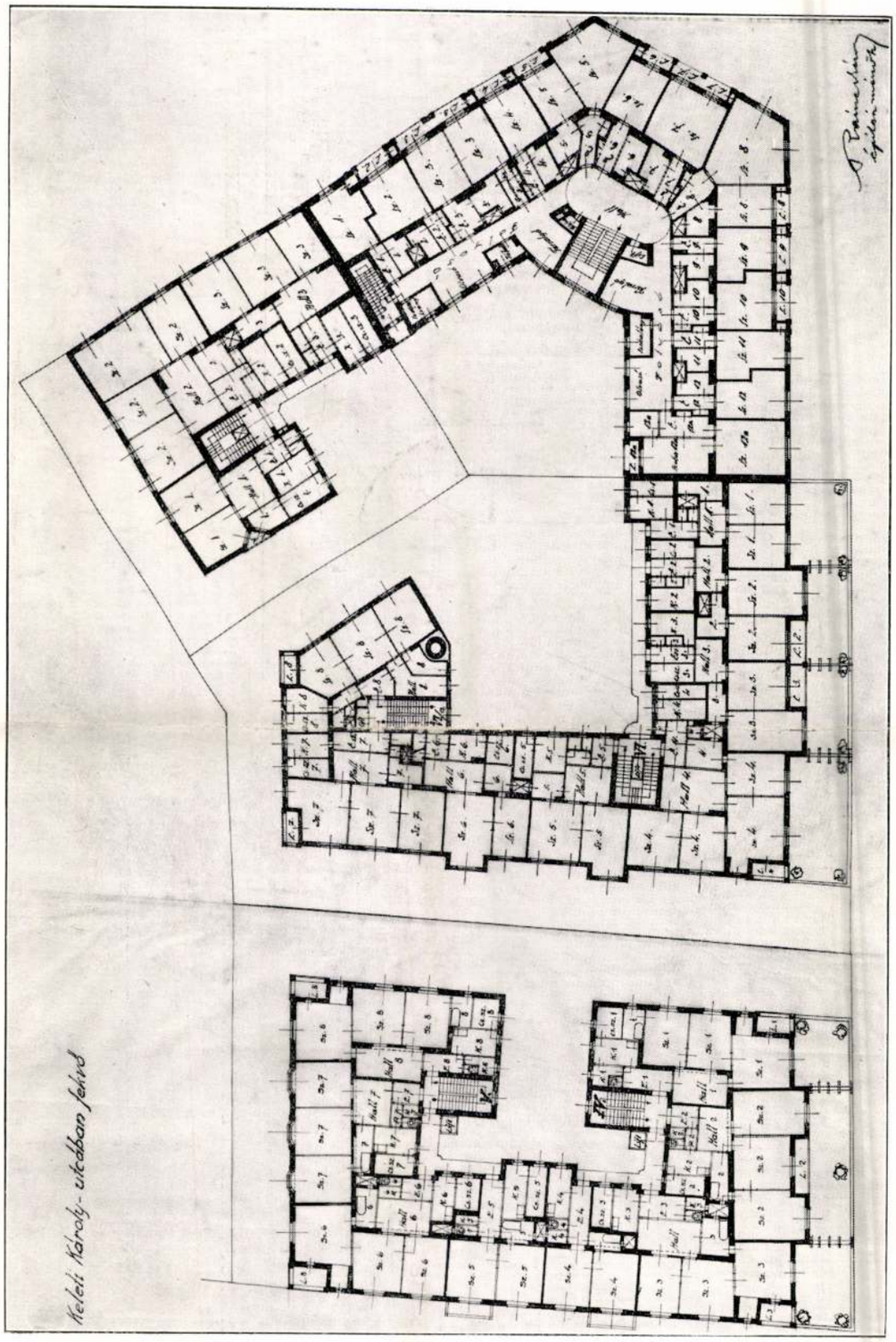

A GRÓF MAILÁTH-FÉLE BIMBÓ-UTCAI BÉRHÁZ A SZÁLLODARÉSZ ÉS EGYIK BÉRHÁZ EMELETI ALAPRAJZA

KIVITELEZTE: BEREY LAJOS ÉPÍTŐMESTER

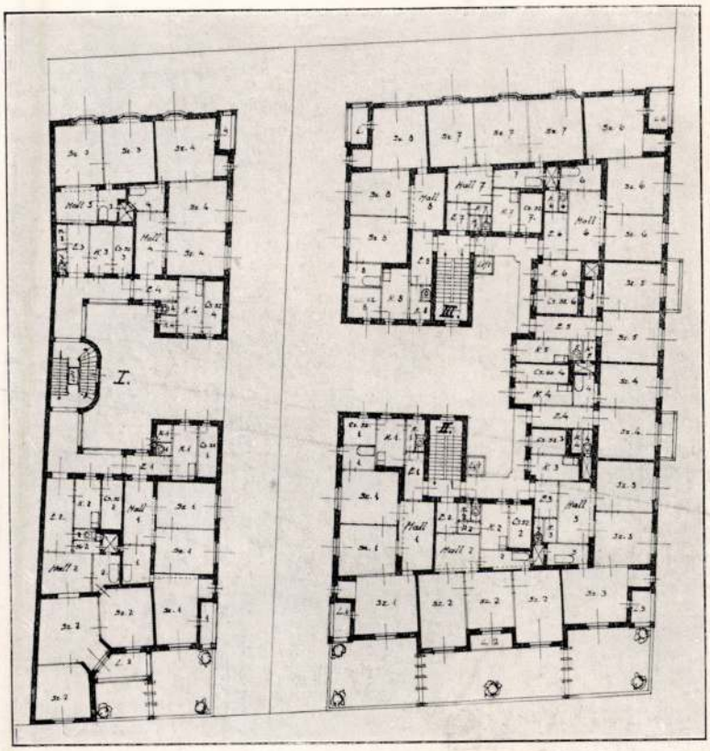

GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRHÁZAK A KÉT BÉRHÁZ I. EM. ALAPRAJZA

Berey Lajos építőmester (Budapest, II., Maros-utca 23—25., telefon: 554—60) végezte az épülettömb, föld-, kőmíves- és elhelyező-munkáit. A munkák odaítélésénél figyelembe kellett venni, hogy hatalmas épületekről van szó, hogy mily fontos az ily hatalmas bérösszeget képviselő lakásoknak pontos átadása; épp azért nem fordíthattak figyelmet az ajánlatok olcsóságára, hanem inkább arra, hogy az építkező kellő anyagi erőkkel rendelkező, feltétlen megbízható építőmester kezébe kerüljön. Így esett a választás Berey Lajos építőmesterre.

Cross—Charles E. Levvis utódai központi fűtés- és vízvezetéki vállalat (Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 7., telefon: 322—25) készítette az épületcsoport központi fűtését, egy központilag elhelyezett közös kazánházzal. A melegvízfűtés részére 3 drb. 70 m² fűtőfelületű vízcsöves, vándorrostélyos melegvízkazán, a lakások melegvízzel való ellátására, valamint a ruhaszárítás céljaira pedig 2 drb. alacsony nyomású ö. v. tagozott kazán szolgál. Az összes helyiségek 1740 drb. fűtőtesttel, kereken 6200 m² radiator fűtőfelülettel fűtődnek.

Eternit-művek Hatsek Lajos asbestcementpalagyára (Budapest, VI., Andrássy-út 33., telefon: 212—92 és 213—44) készítette a valódi Eternit-tetőfedést.

Geittner és Rausch (Budapest, VI., Andrássy-út 18., telefon: 158—52 és 228—77) készítette a lakások és szálloda felirati tábláit, továbbá a szálloda linoleumpadlózó munkáit. A cég készít mosókonyhaberendezéseket, létrákat, ajtóvédőket, ajtócsukókat stb.

Bründl János egyik legrégibb, legkiválóbb egészségügyi és fűtőberendezési gyárunk (Budapest, VII., Péterfy Sándor-u. 34., telefon: 315—19 és 314—87) készítette a vízvezetéki berendezést, a lakások és a szálloda egészségügyi berendezéseit.

RAINER KÁROLY

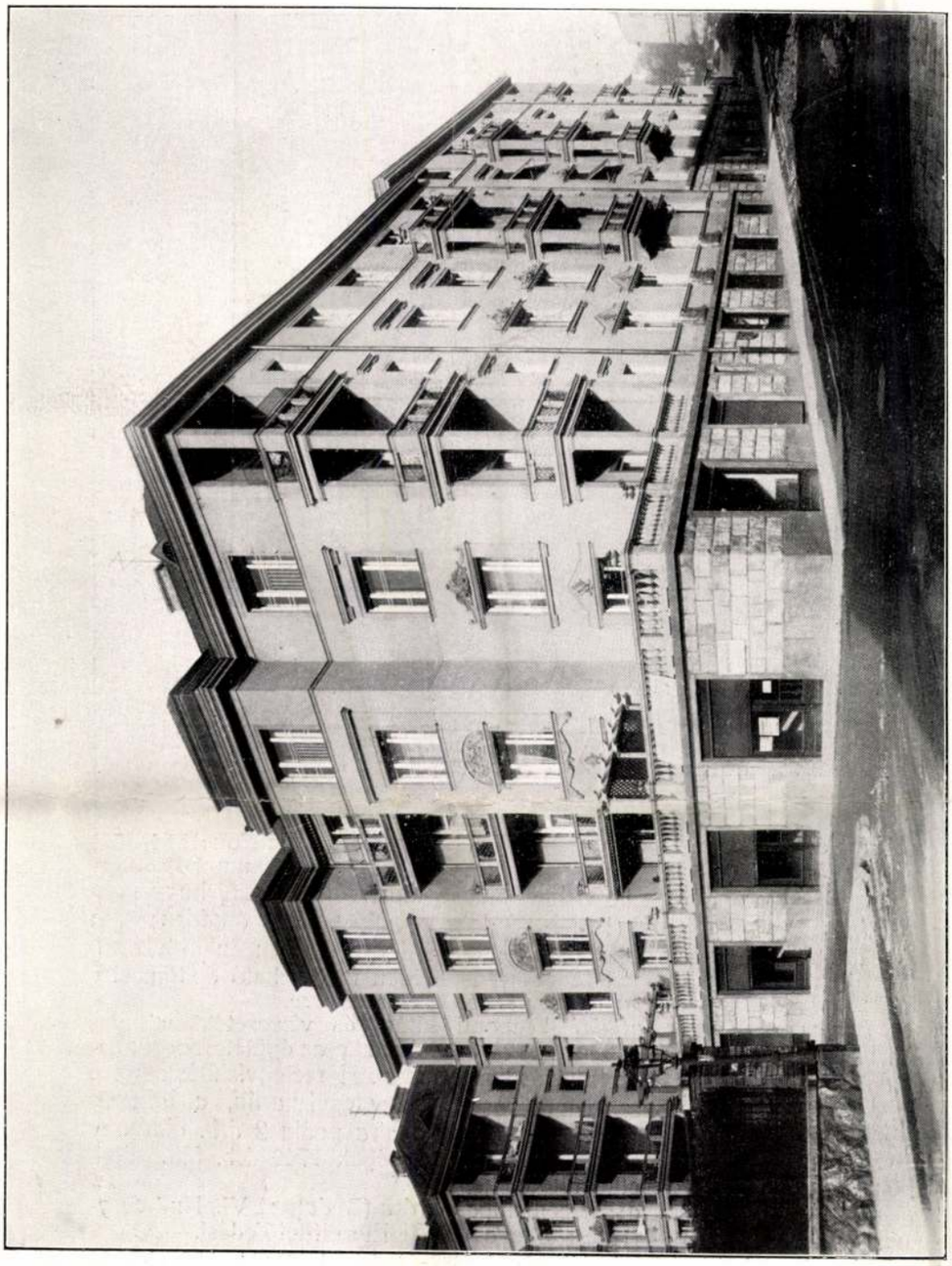

A GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRHÁZ-CSOPORT. A KELETI KÁROLY-UTCA ÉS KITAIBEL PÁL-UTCA SAROK
KIVITELEZTE: BEREY LAJOS ÉPÍTŐMESTER

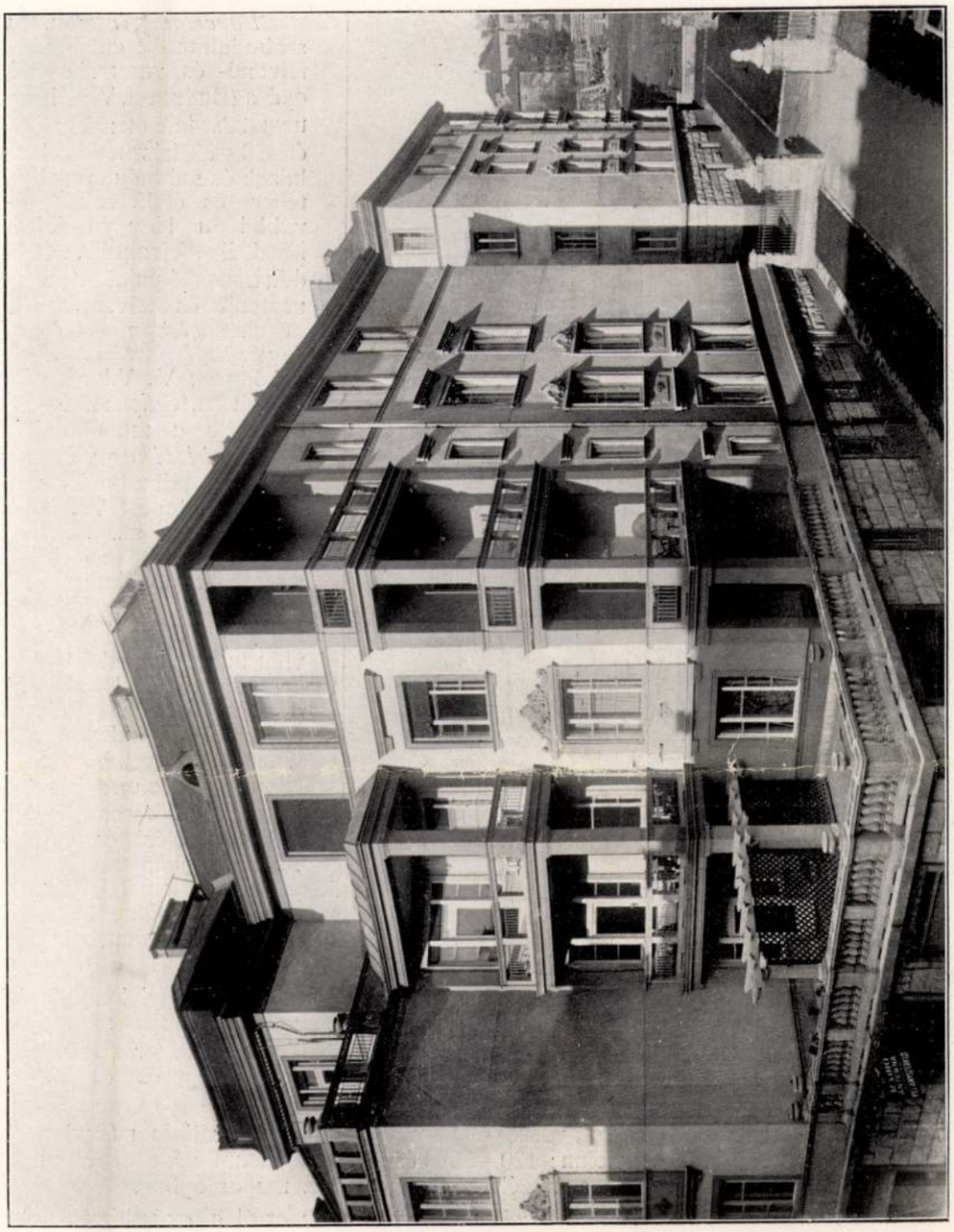

A GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRHÁZ-CSOPORT. A KELETI KÁROLY-UTCA 15. SZ. HÁZ
KIVITELEZTE: BEREY LAJOS ÉPÍTŐMESTER

HOMLOKZAT

RAINER KÁROLY

GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRHÁZ HOMLOKZATRÉSZLET

Haverland Antal m. kir. szabadalmazott emelőgép-, felvonó- és vasszerkezetek gyára (Budapest, VIII., Nap-utca 22., telefon: 329—66 és 439—53) készítette a bérházak és szálloda személy-, teher- és ételfelvonóit, továbbá a Hangya jelzőkészülékes felvonóját, a Gazdák Biztosító palotája paternosterét és felvonóit stb.

Nagybátony—Újlaki Egyesült Iparművek R.-T. (Budapest, V., Vilmos császár-út 32., telefon: 274—30) készítette a műkőmunkát.

Schillinger Vilmos padló- és falburkolási vállalata (Budapest, VI., Andrássy-út 72. sz., telefon: 202—84) készítette a fürdőszobák csempeburkolatait, a szálloda díszfayence falburkolatát és az áldás-utcai villa burkoló-munkáit.

Bene és Wein okl. gépészmérnökök, elektrotechnikai berendezési vállalata (Budapest, VIII., Práter-utca 6., telefon: 463—33) készítette az összes épületek villanyszerelési és csillárberendezési munkáit.

Ledniczky és Társa acéllemez-, fa- és vászonredőnyök-, napellenzők-, vasszerkezetek- és lakatosárúkgyára (Budapest, IX., Ráday-utca 31., telefon: 852—59) készítette az üzlethelyiségek vasredőnyeit, a lakások esslingeni és vászonredőnyeit, a szálloda-terraszok napellenzőit és a Bostwick-rácsokat.

Fritsch E. és Társa bádogos-, gáz-, vízvezeték- és egészségügyi berendezési vállalat (Budapest, I., Margit körút 11., tel.: 535—50) készítette a bádogos-munkákat.

Bielek Károly táblaüveg-nagykereskedő és épületüveges mester (Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 18., telefon: 325—94) végezte a tükörüvegezési és épületüvegezési munkákat.

Pick Emil szabadalmazott vászon-falsarokvédő „Picklin“ vállalata (Budapest, V., Podmaniczky-utca 63., telefon: 120—55) készítette a falsarokvédőket és pedig a legömbölyített sarkokon 25 cm. szélességben és 2 m. magasságban.

Györgyi Kálmán Lapunk zártakor értesültünk arról a gyászhírről, hogy *Györgyi* Kálmán meghalt. Györgyi Kálmán, mint lapszerkesztő, mint iparművészeti igazgató, mint pedagógus, a magyar iparművészet fejlesztésében hervadhatatlan érdemeket szerzett. 1906-ban került az Iparművészeti Társulat élére, mint igazgató. Ebben a poziciójában fáradhatatlanul dolgozott az iparművészet fellendítésén. Ő vitte keresztül, hogy az Andrássy-úti Műcsarnokban most már állandó kiállítása van az iparművészetünknek. A külföldi kiállítások legnagyobb részét ő rendezte s legutóbb a barcelonai kiállításon elért magyar sikerek nagy részt az ő érdeme. Epp oly nagy érdemeket szerzett a „Magyar Iparművészet“ fejlesztésében, mely-

RAJKI László szobrán

RAJKI László: Tildy Zoltán szeghalmi szobra. = Békési Élet, XXV. 2. 1990 185 - 190. p.

Rajkay Lászlóné, építész

1. Kisvendéglő és vegyesbolt, Csörötnek (Rajkay Lászlóné SZÖVTERV, Szombathelyi iroda)

1

–

Magyar Építőművészet, 1984. 2. 29-old.

RAJKI LÁSZLÓ

enlitve ld. Galambos Tamás

Losonci Miklós: Dunakanyar 1980. Esztergom, Balassa Bálint Múzeum

UJ TÜKÖR 1980/XVII/35.sz.3.o.

-

.igendi inter obiecta diversa,
ıntas libera quidem est /a coac-
; independens a motivis et condi-

ectu humano

t?
intellectum.
, quae in organis corporalibus
et concreta referunt.
as cognoscendi sublimior, quae
, sed supersensibilia et abstrac-

RAINER KÁROLY

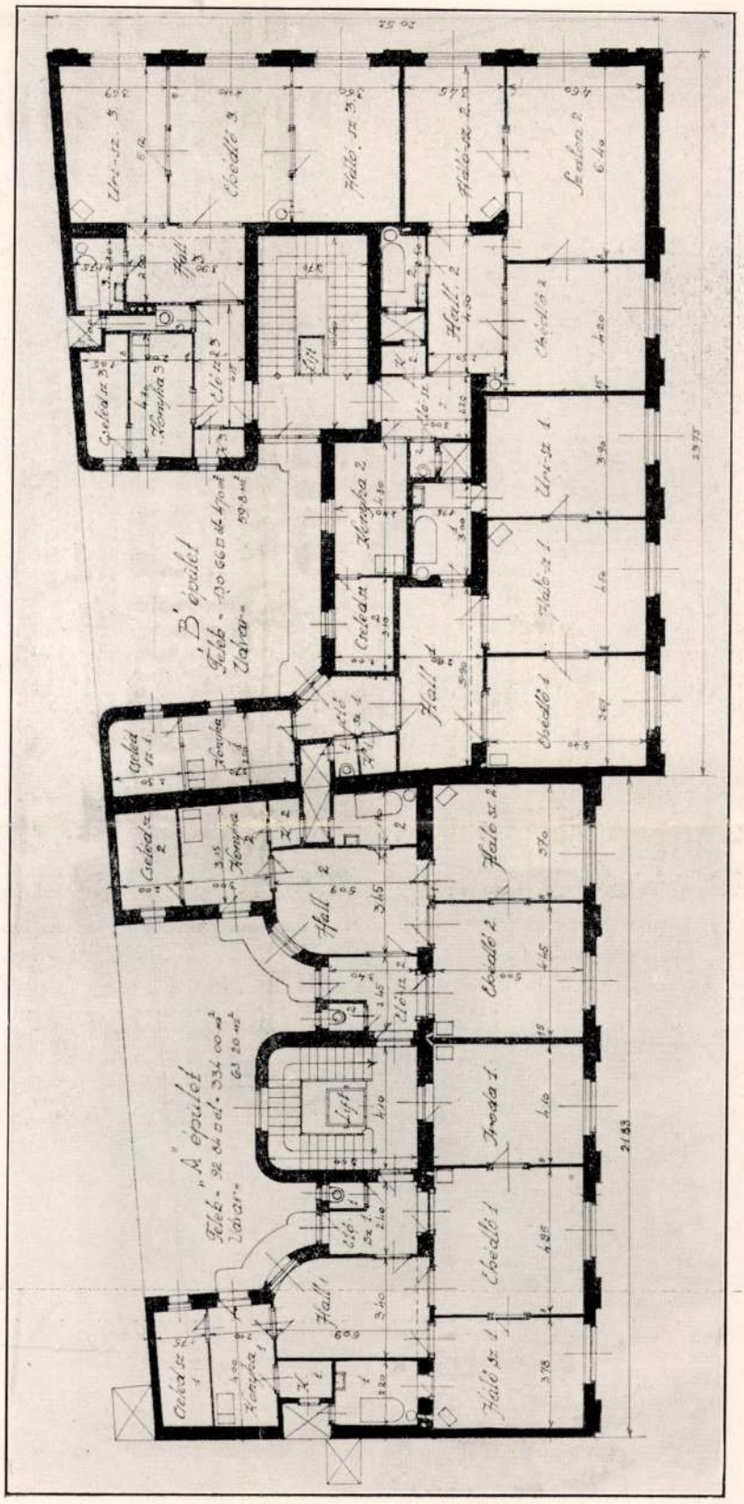

A MAGYAR ÁLTALÁNOS INGATLANBANK KISFALUDY-UTCA ÉS CORVIN-KÖZ SARKÁN LÉVŐ BÉRHÁZA ALAPRAJZ

RAINER KAROLY

A MAGYAR ÁLTALÁNOS INGATLANBANK KISFALUDY-UTCAI BÉRHÁZA

RAINER KÁROLY

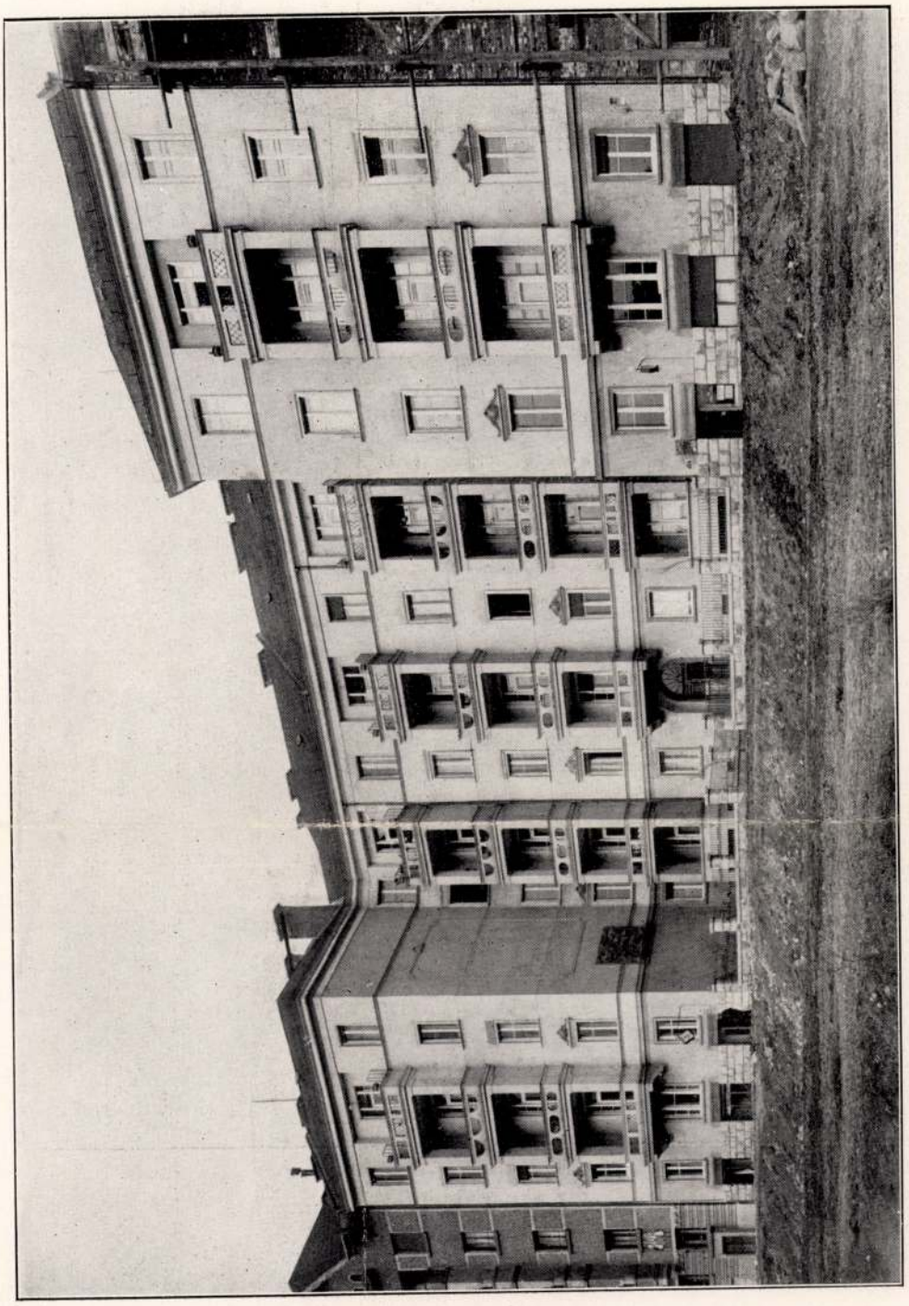

HOMLOKZAT

»TURÁN-UDVAR« TÁRSASHÁZ KIVITELEZTE: SZÜTS JENŐ ÉPÍTŐMESTER

RAINER KÁROLY

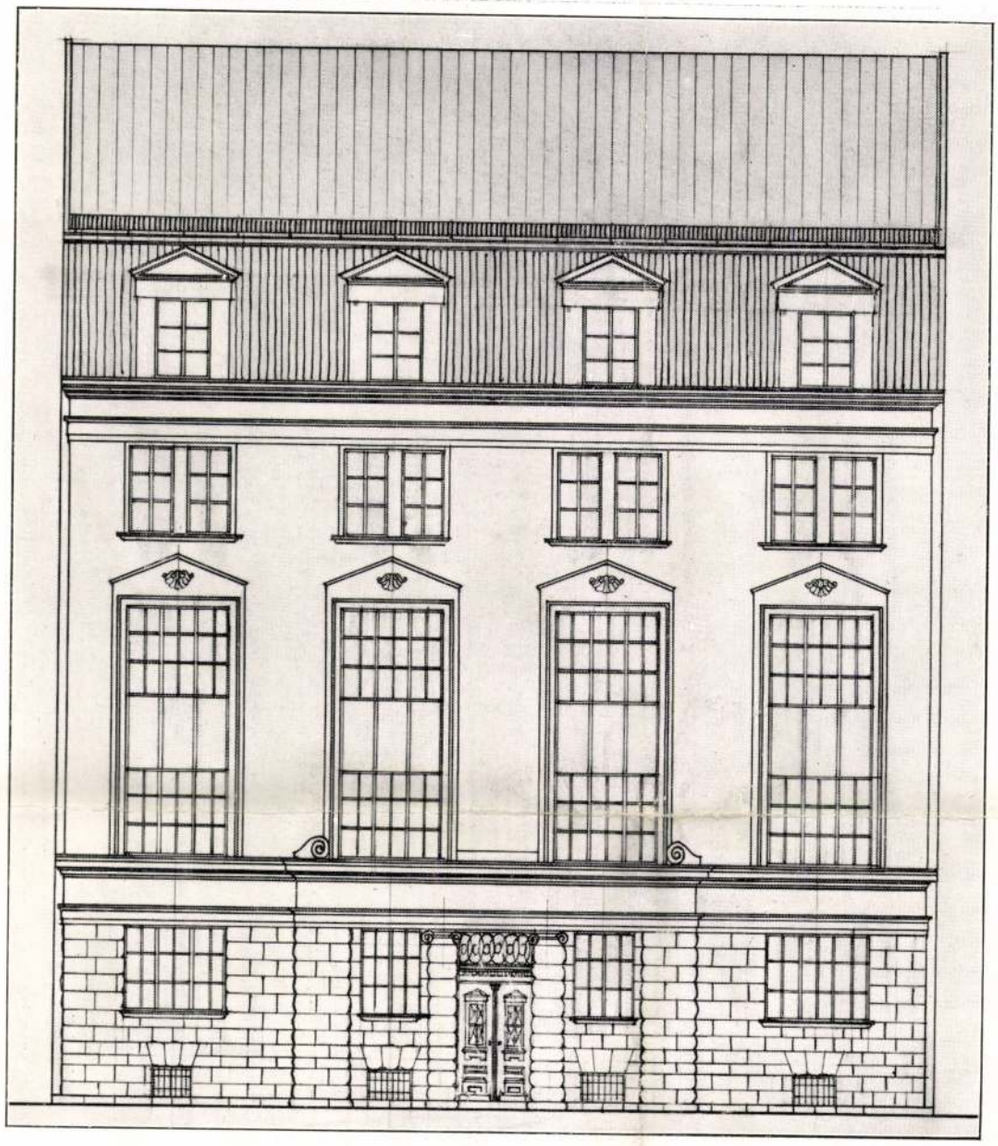

HOMLOKZAT

A HAZAI BANK KLÉH ISTVÁN-UTCAI BÉRHÁZA

RAINER KÁROLY

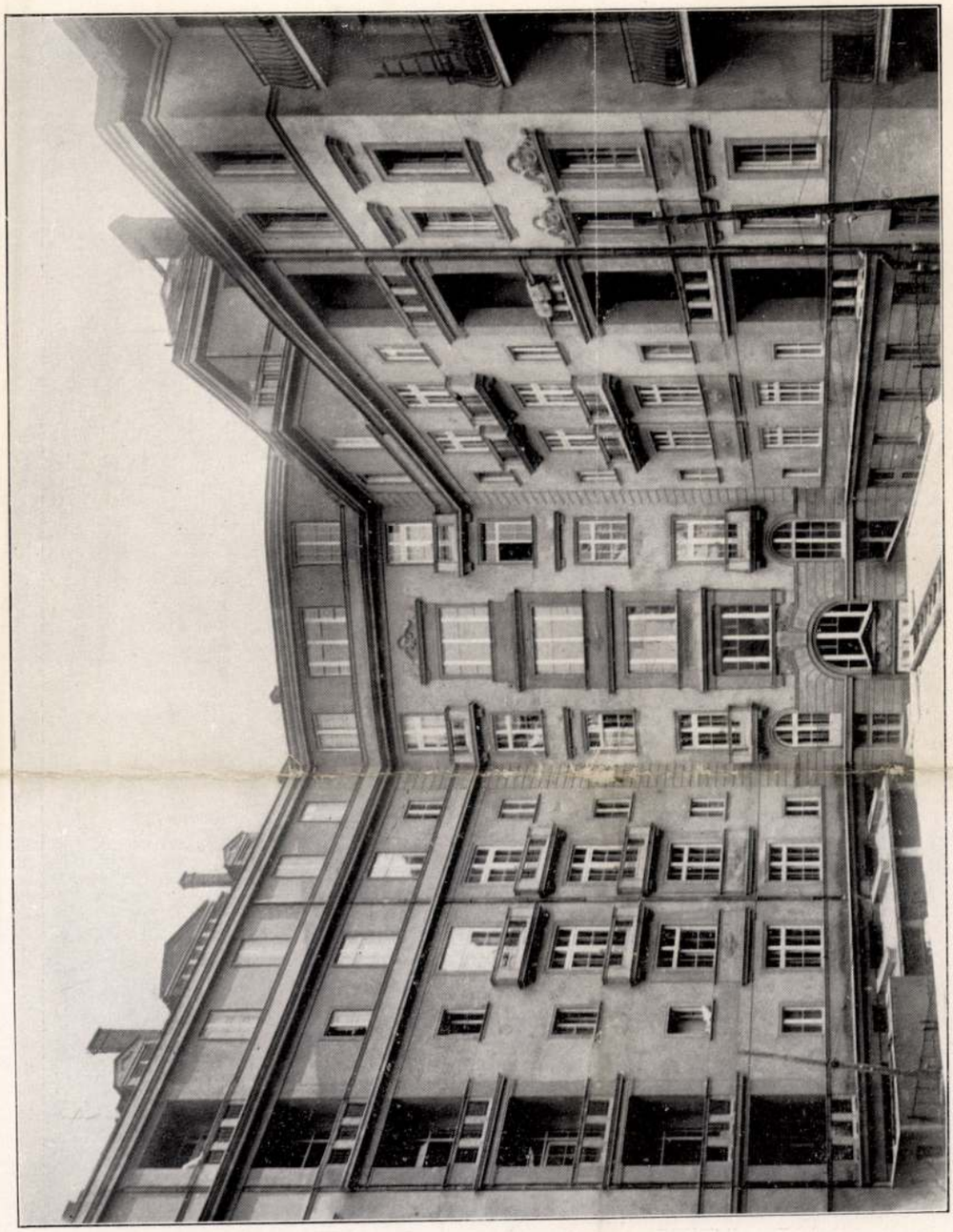

A GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRHÁZ-CSOPORT. A SZÁLLODA-BÉRHÁZ UDVARA
KIVITELEZTE: BEREY LAJOS ÉPÍTŐMESTER

RAINER KÁROLY

A MAGYAR ÁLTALÁNOS INGATLANBANK KISFALUDY-UTCAI BÉRHÁZA

(BAUER EMIL SZOMSZÉDOS ÉPÜLETÉVEL EGYSÉGESEN KIKÉPEZVE)

RAINER KÁROLY

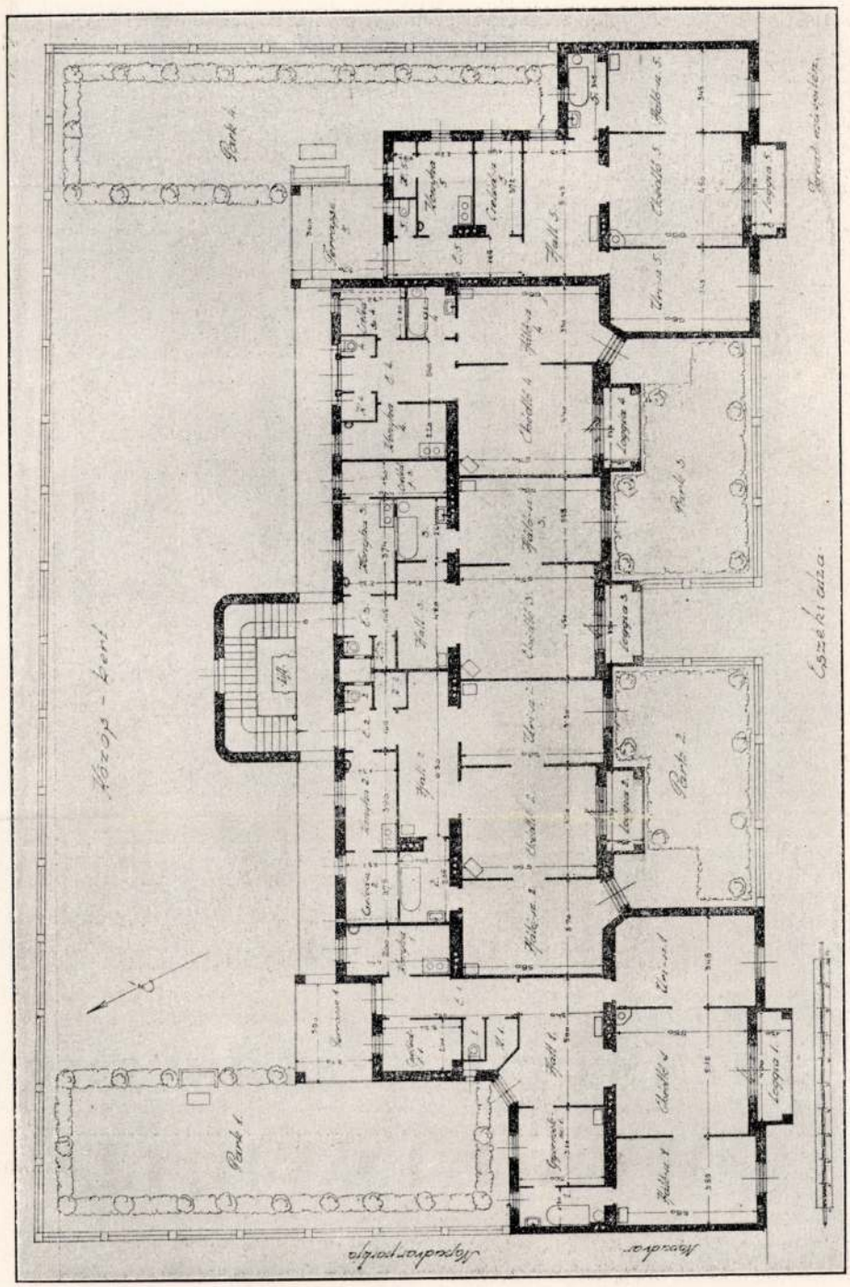

ALAPRAJZ

»TURÁN« UDVAR« TÁRSASHÁZ

RAINER KÁROLY

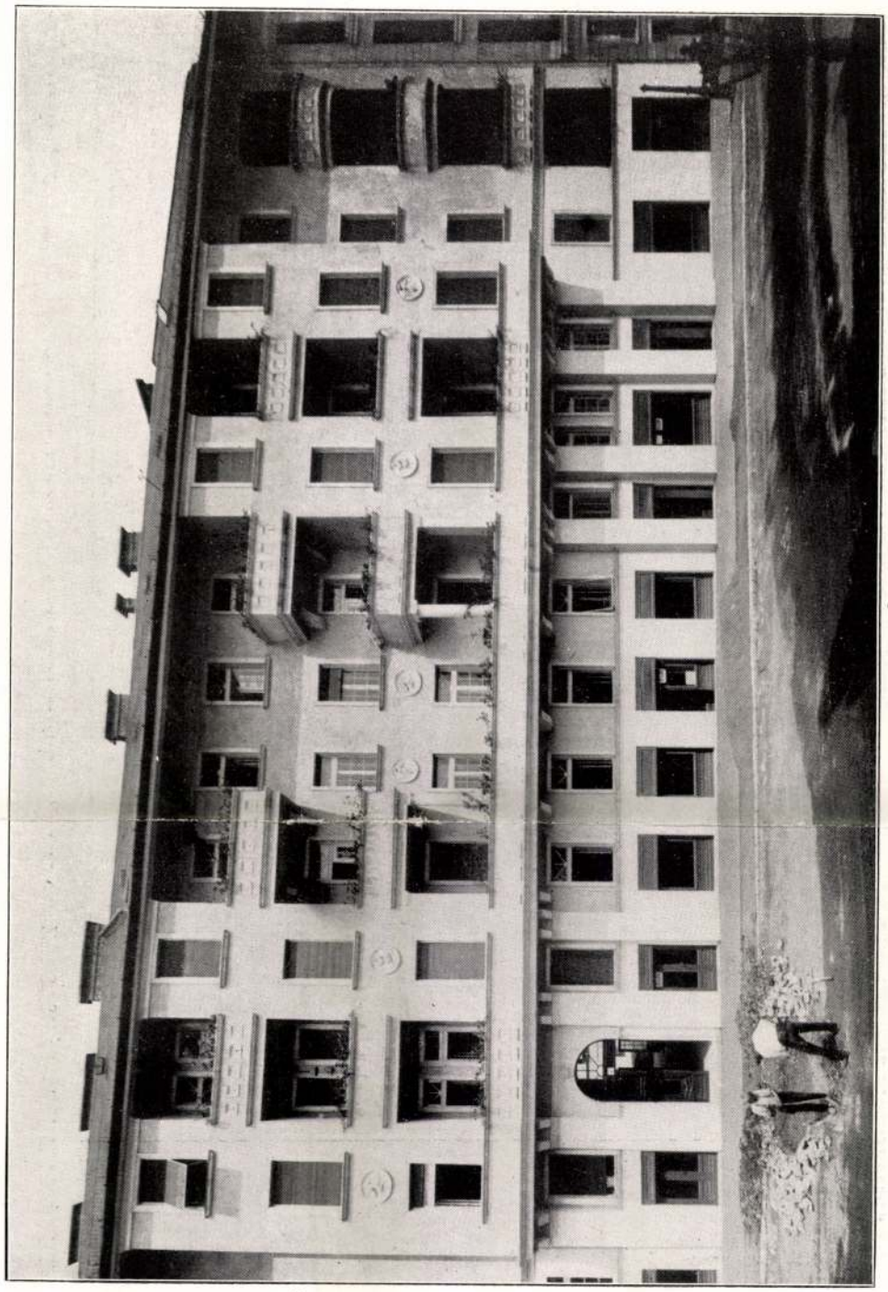

HOMLOKZAT

FERRY OSZKÁR-UTCAI BÉRHÁZ

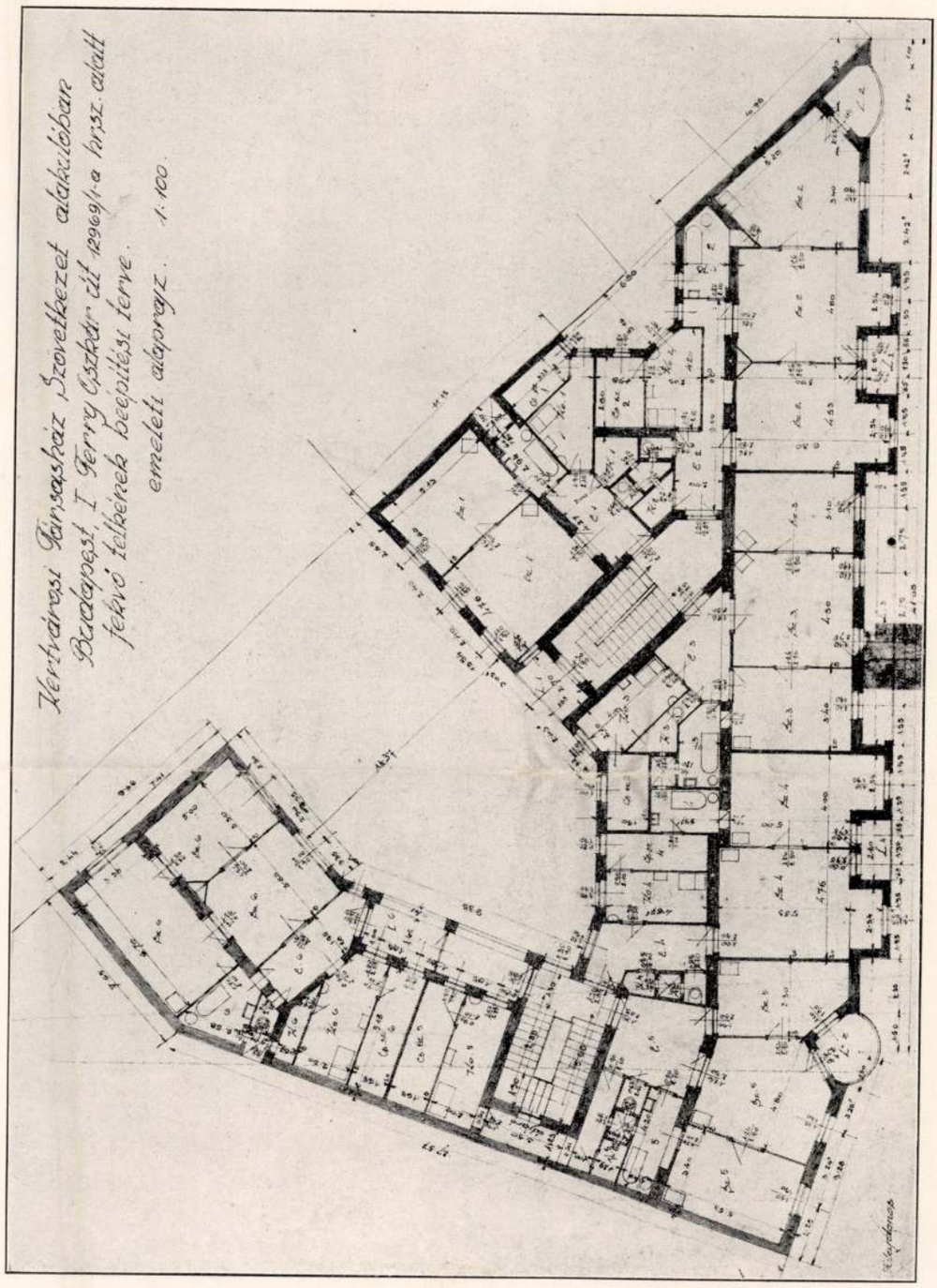

FERRY OSZKÁR UTCAI BÉRHÁZ

ALAPRAJZ

RAINER KÁROLY

RAINER KAROLY

OLDALNÉZET

FERRY OSZKÁR-UTCAI BÉRHÁZ

RAINER KÁROLY

UDVARI RÉSZLET

FERRY OSZKÁR-UTCAI BÉRHÁZ

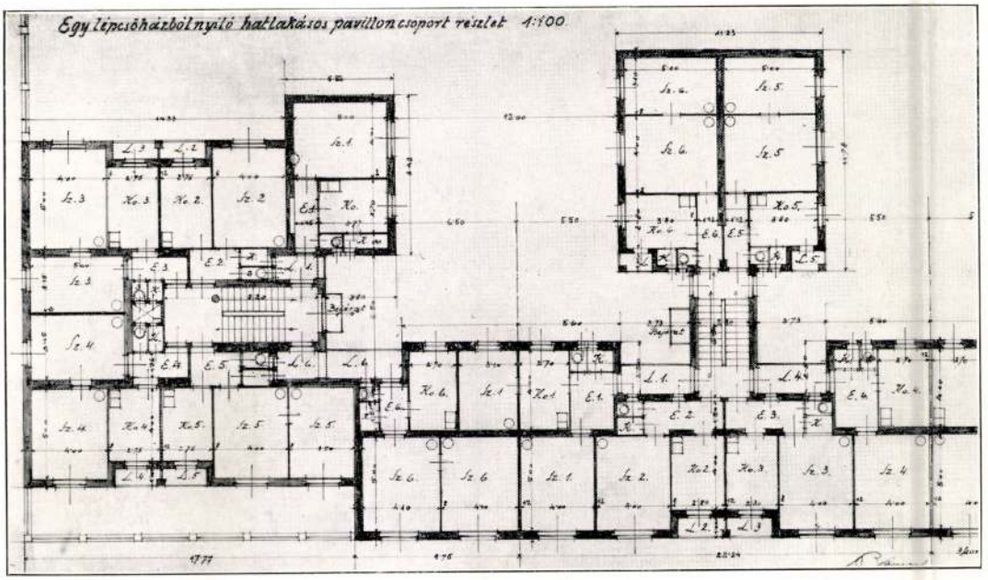

HALL-LAAKÁSOS LAKÓHÁZ ALAPRAJZA

nek évtizedeken át volt szerkesztője s a lapot a legelső európai iparművészeti lapok nívójára emelte. Új iparművészetünk benne legnagyobb harcosát, művészi éltünk legnagyobb értékét vesztette.

A Kertvárosi Társasház Szövetkezet Budapest, I., Ferry Oszkár-utca 47. szám alatt fekvő telkének beépítésére rendezett zártkörű tervpályázat eredménye alapján 1927. augusztusától 1928. májusáig épült fel ez a 24 lakásos bérház.

Neuschlosz-Lichtig repülőgépgyár és faipar r.-t., Budapest-Albertfalva (Városi iroda Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 9., telefon: Aut. 890—47) végezte a „Turán-udvar" összes parketta-munkálatokat.

Trumpek Ferenc bádogosmester (Budapest, IV., Királyi Pál-utca 8.) készítette a tetőhajlások, függő-, lefolyó- és attikacsatornát és az épület egyéb bádogos-munkáit és a Turán-udvar bádogosmunkáit.

Müller Rezső épületasztalos-munkák gyára, a *Tomancsik*-rendszerű ellensúlynélküli tolóablak kizárolagos készítője (Budapest, V., Róna-utca 31., telefon: 318—74) készítette az összes asztalosmunkák és a Turán-udvar asztalos-munkáit és parkettamunkáit.

Bartha, Kanyó és Kuszmann festő-, mázoló- és fényezőüzem (Budapest, VI., Bajza-utca 46., telefon: 151—31) végezték a Bimbó-utca és Keleti Károly-utca épületcsoportnál az I. és VII. számú (szálloda) szobafestő- és mázolómunkáit, továbbá a Ferry Oszkár-utcai bérház összes szobafestőmunkáit.

Bielek Károly táblaüveg-nagykereskedő és épületüvegezési nagyvállalat (Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 18., telefon: 325—94) készítette az üvegezési munkát

Karl Ferenc szobrász, 34 év óta fennálló cég (Budapest, III., Tímár-utca) készítette a homlokzaton látható (18—20. old.) szobrászmunkát és a belső szobrász-munkákat, valamint a műkőmunkát.

Magaziner Lajos redőny- és asztalosárú-gyára (Budapest, V., Lipót körút 1., telefon: 237—24) készítette az üzletek acélgör-redőnyeit, a lakások eszlingeni fa- és vászonredőnyeit.

A Magyar Általános Ingatlanbank Részvénytársaság 1927. év végén rendezett zártkörű tervpályázat alapján, amelyen részt vettek: Bodánszky Géza és Ferenc, Janszky és Szivessy, Jónás Dávid és Zsigmond és Rámer Károly műépí-

RAINER KÁROLY

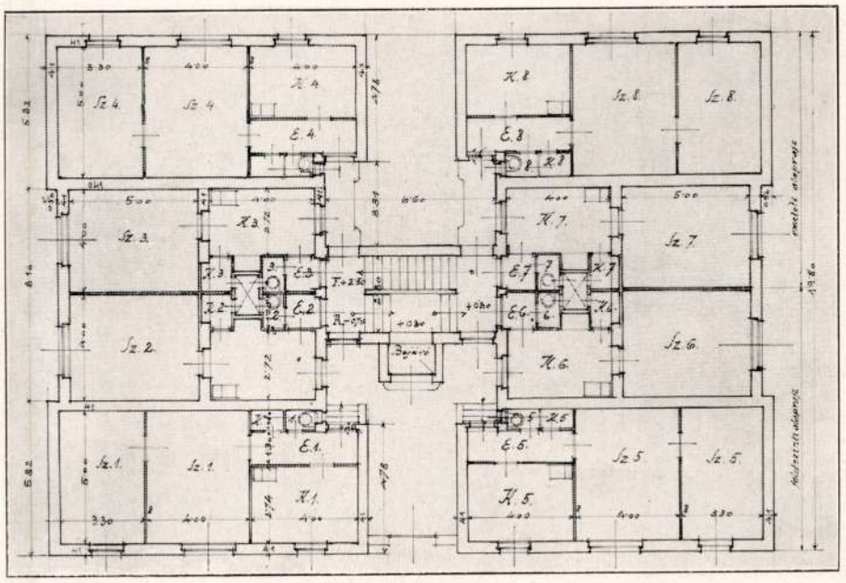

NYOLCLAKÁSOS BÉRHÁZ ALAPRAJZA

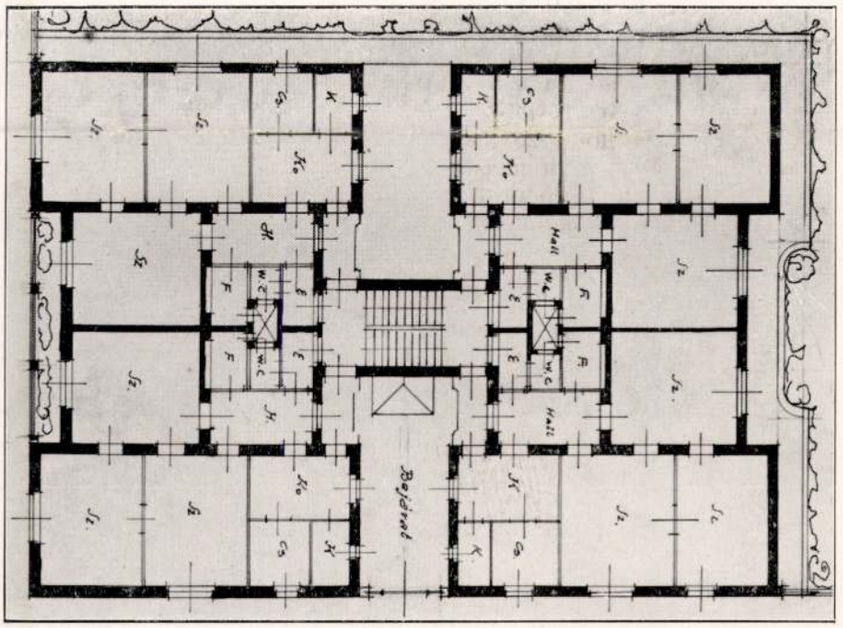

NÉGYLAKÁSOS BÉRHÁZ ALAPRAJZA

RAINER KÁROLY

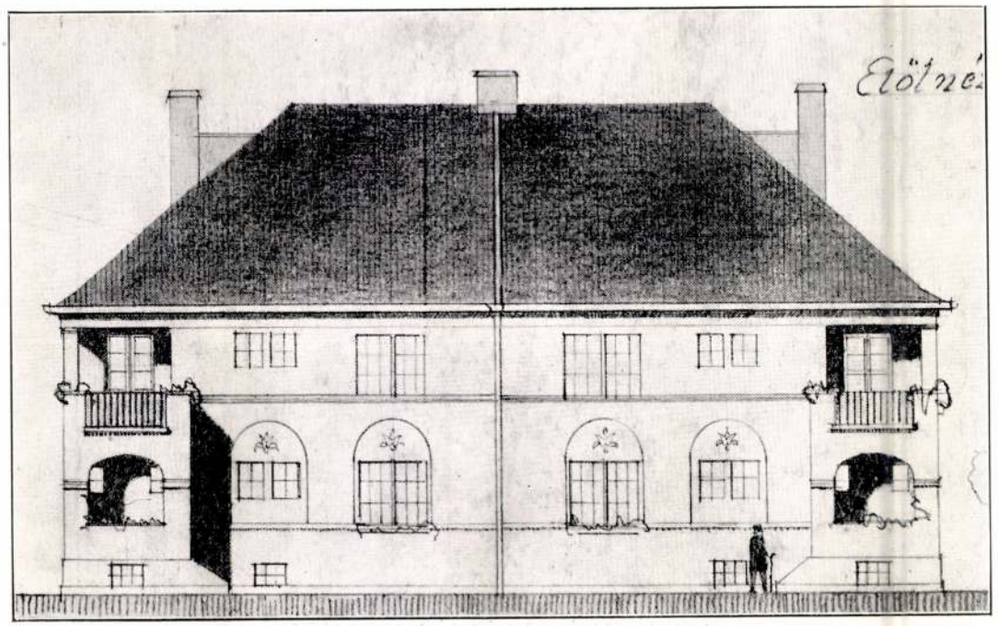

HOMLOKZAT NÉGYES IKERVILLA

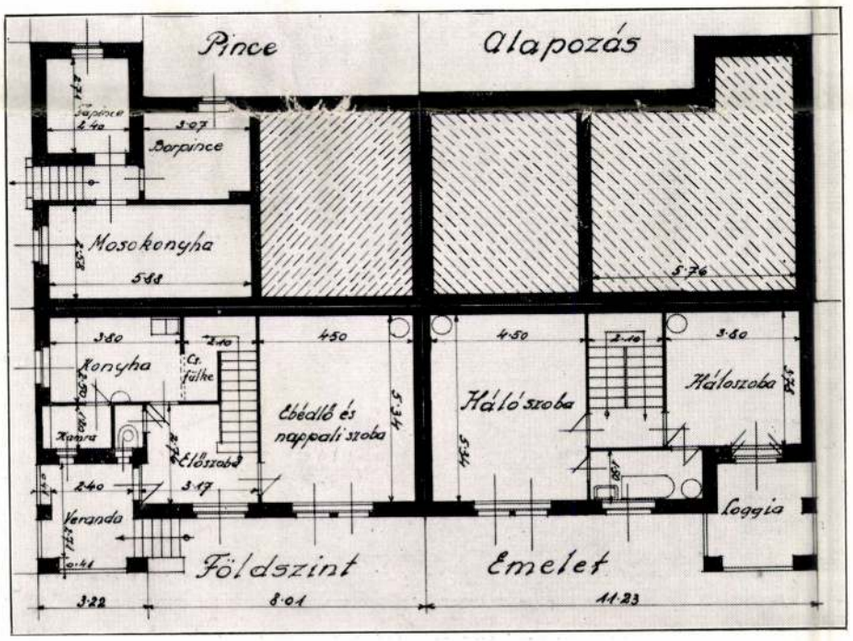

ALAPRAJZ NÉGYES IKERVILLA

RAINER KÁROLY

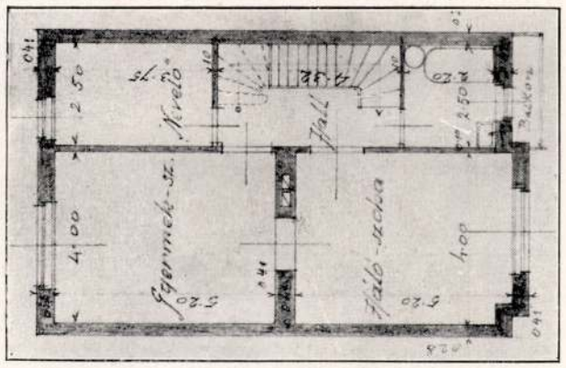

EMELETI ALAPRAJZ

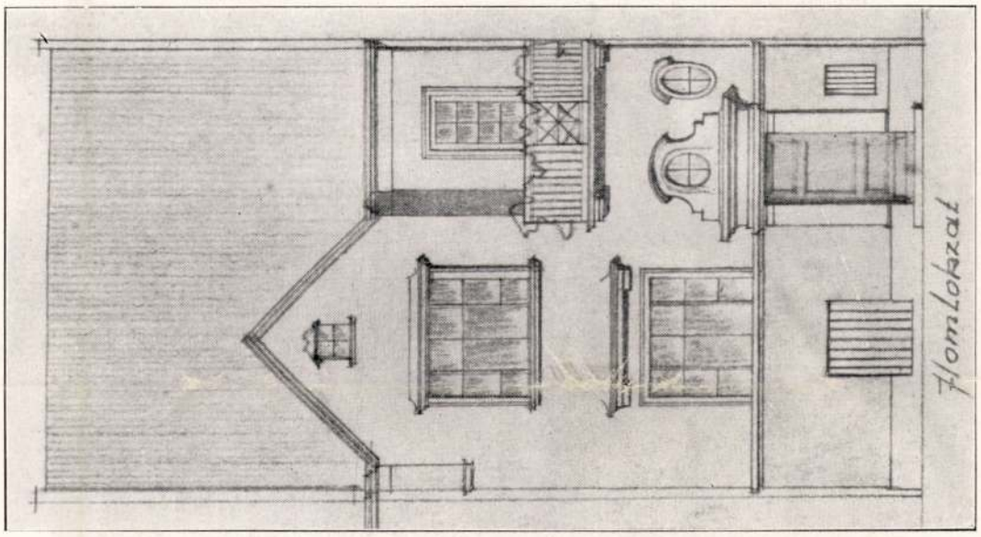

HOMLOKZAT
CSALÁDI LAKÓHÁZ

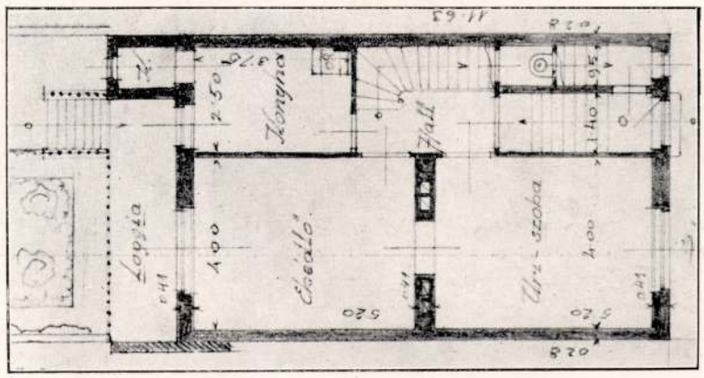

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ

RAINER KÁROLY

HOMLOKZAT

ÁLDÁS-UTCAI VILLA

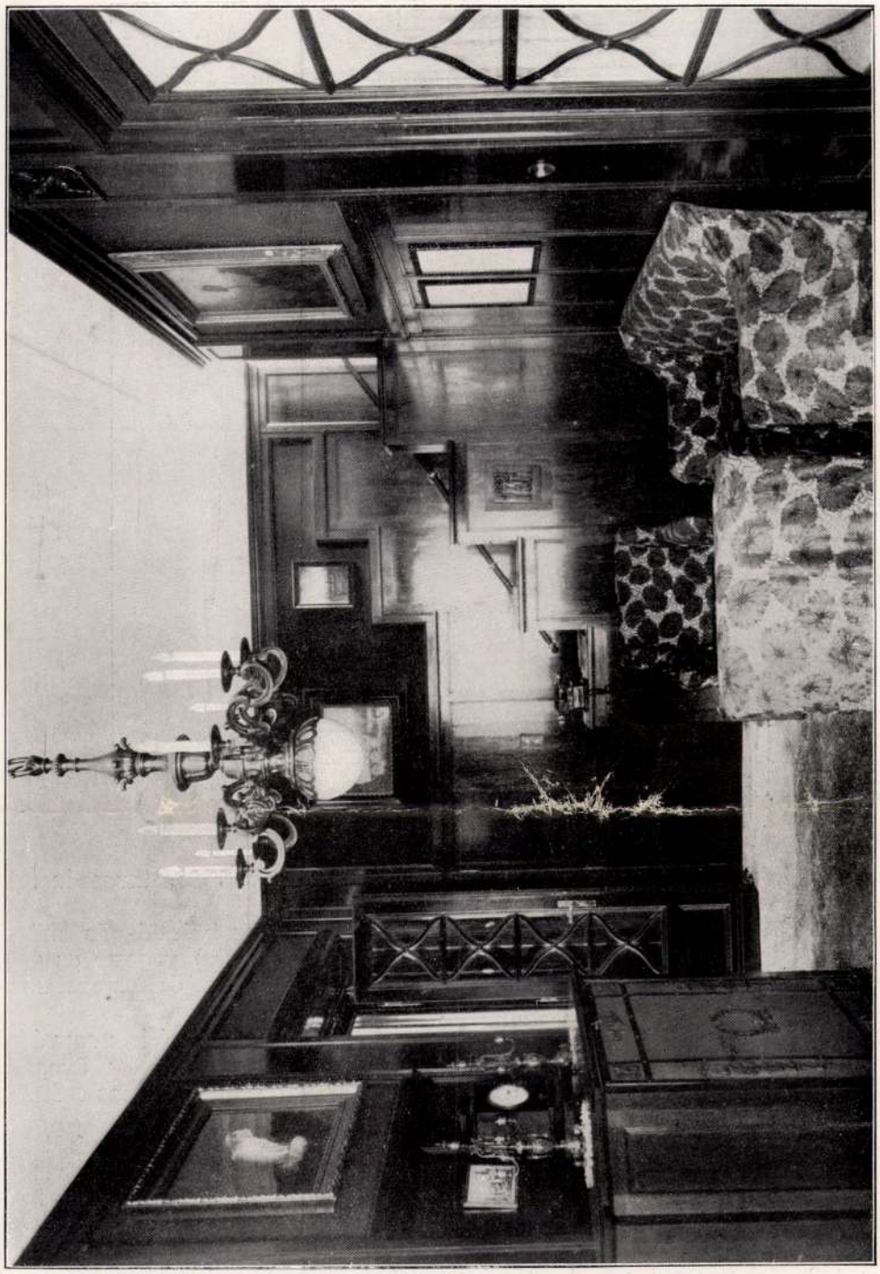

HALL

ALDÁS-UTCAI VILLA

RAINER KÁROLY

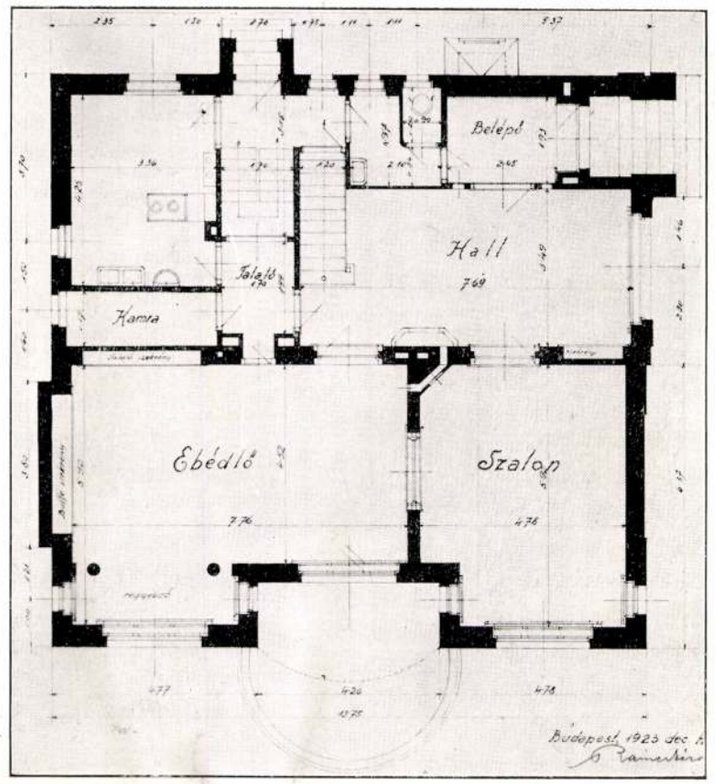

ÁLDÁS-UTCAI VILLA FÖLDSZINTI ALAPRAJZ

tészek, az utóbbi tervét fogadta el kivitelre. Az építkezés 1928. tavaszán indult meg és alig 5 hónap alatt be is fejeződött.

Kaszás Márton, közismert és jó hírnévnek örvendő szobafestő- és mázolómester (Budapest, VI., Vilma királynő-út 1., telefon: 345—98) végezte az épület összes fehérlakkmunkáit és egyéb mázolómunkáit, valamint az összes szobafestőmunkákat, a nála megszokott precizitással.

Bielek Károly táblaüveg-nagykereskedő és épületüvegezési nagyvállalat (Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 18., telefon: 325—94) végezte az üvegezést.

Nagybátony-Újlaky Egyesült Iparművek R.-T. (Budapest, V., Vimos császár-út 32., telefon: 274—30) a tetőfedést végezte.

A Centrum Házépítő és Ingatlanvállalat, mint szövetkezet részéről 1928. év végén nyert tervezési megbízás alapján a „Turán-udvar" társasház szövetkezet négyemeletes lakóházának építése 1929. év tavaszán lett megkezdve és alig 5 hónap alatt befejezve, amelyben kiváló szerep jutott Szüts Jenő okl. mérnök-építőmesternek.

Szüts Jenő okl. mérnök és építőmester (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35., telefon: 429—43) végezte a föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetonmunkáit.

Bielek Károly táblaüveg-nagykereskedő és épületüvegezési nagyvállalat (Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 18., telefon: 325—94) végezte az üvegezést.

Korányi és Fröhlich acélredőny, eszlingeni faredőny és vászonredőny, szabadalmazott ajtócsukó és ablakszellőztető vállalat (Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 5., telefon: 323—76) készítette az összes redőnyöket.

Würzinger Ignác szobafestő- és mázolómester (Budapest, I., Horthy Miklós-út 14., telefon: Lá. 2—96) végezte az összes szobafestőmunkákat, lakások szerint egyszerűbb és díszes kivitelben.

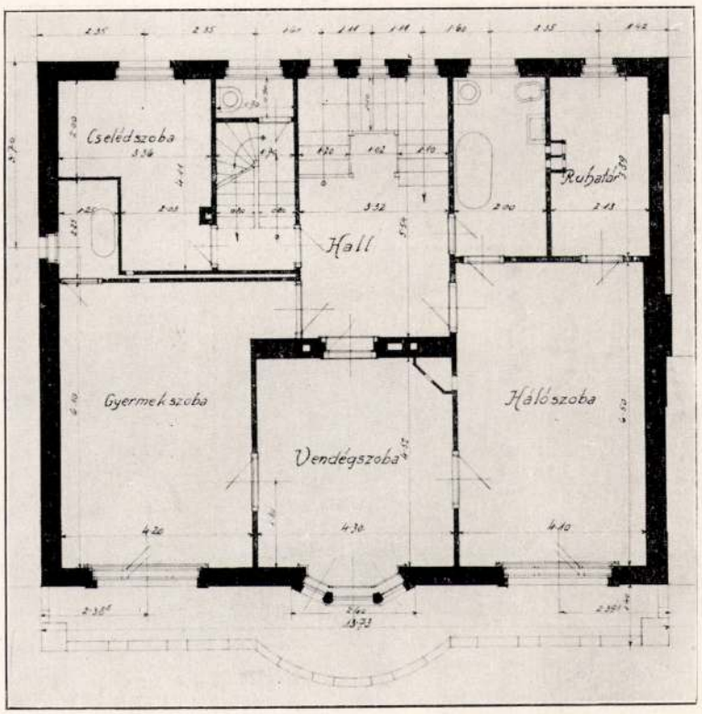

ÁLDÁS-UTCAI VILLA EMELETI ALAPRAJZ

Krempel József épület-, mű- és szerkezetlakatos (Budapest, VIII., Sárkány-utca 11., telefon: 344—43) készítette a fő- és melléklépcső- és ajtóbetétrácsokat és az összes lakatosmunkát.

A Rókus-kórház tervpályázata. *Ziegler* Géza törvényhatósági bizottsági tag vezetése mellett nagyobb küldöttség tisztelgett a polgármesternél. Az Építőmesterek Ipartestületének küldöttsége azt kérte a polgármestertől, hogy az új Rókus-kórház tervpályázatában az építőmesterek is résztvehessenek. *Ziegler* Géza kifejtette a polgármesternek, hogy az építőmestereknek korlátlan joguk van a tervezésre, ezt a jogukat a fenntartott mérnöki munkákról szóló törvény is elismerte, de a közérdek is azt kívánja, hogy minél többen vehessenek részt az új kórház tervpályázatában.

A népjóléti minisztérium lánchíd-utcai átalakított palotájában *Kaszás* Márton szobafestő- és mázolómester (Budapest, VII., Vilma királyné-út 1., telefon: J. 534—98) végezte a miniszteri fogadószobák és az összes reprezentációs helyiségek remek díszfestéseit, azonkívül a minisztérium összes helyiségeinek szobafestő-munkáit.

Hrauda Károly és Fia okl. gépészmérnökök víz-, gőz- és légfűtések, kaloriferek, kályhák és kandallók berendezési vállalata (Budapest, VI., Forgács-utca 20., telefon: 417—89) készítette az áldás-utcai villa központi fűtés berendezését.

SZENTGYÖRGYI ÉS TÁRSA
FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS- ÉS VÍZVEZETÉKBERENDEZÉSI VÁLLALAT
BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 88. — TELEFON: J. 308—97

RAINER KÁROLY

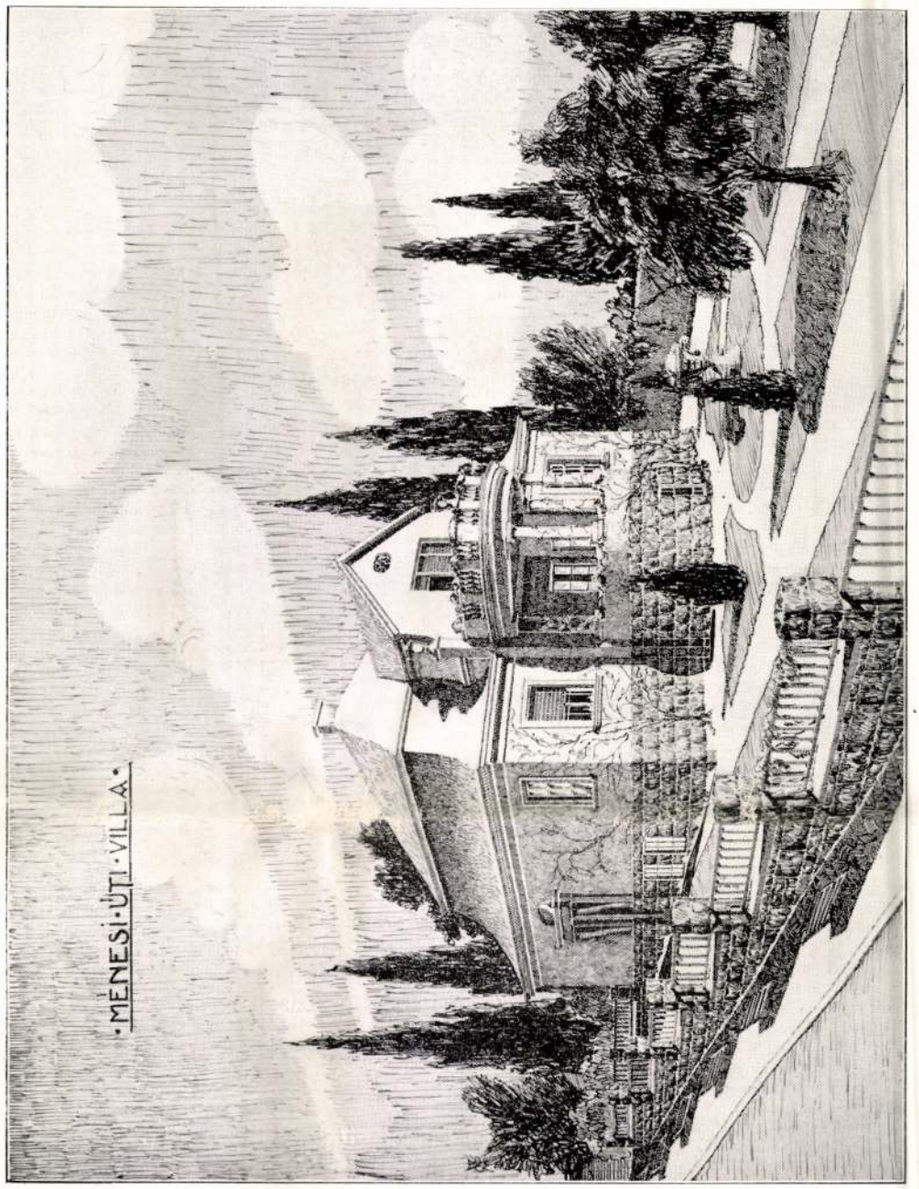

TÁVLATI KÉP

MÉNESI ÚTI VILLA

RAINER KÁROLY

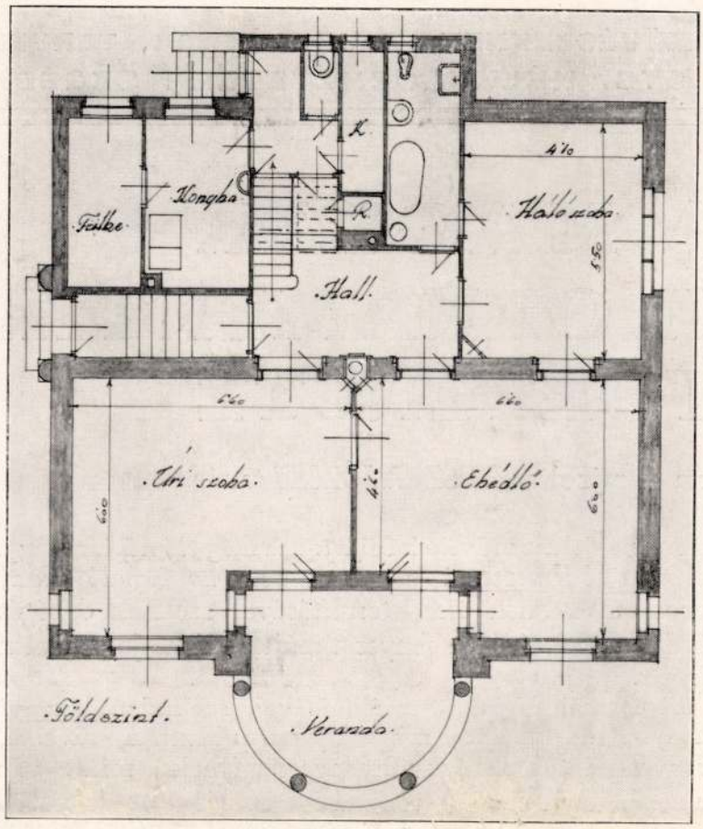

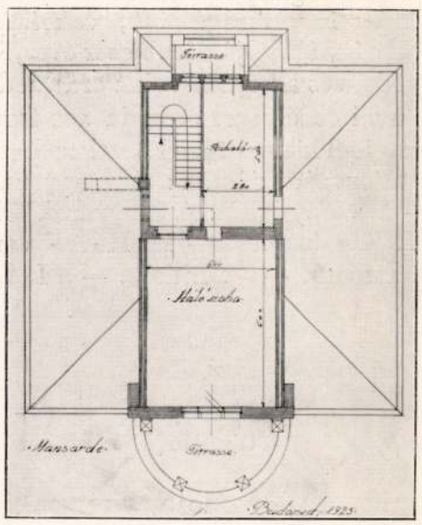

ALAPRAJZOK
MÉNESI-ÚTI VILLA

FONTOS SZAKKÖNYV A MAGYAR DÍSZÍTŐMŰVÉSZET TERÉN!

ÉPÍTÉSZEKNEK, IPARMŰVÉSZEKNEK, RAJZOLÓKNAK, TERVEZŐKNEK, MŰIPAROSOKNAK STB. NÉLKÜLÖZHETETLEN SEGÉDKÖNYV!

A MAGYAR TURÁNI ORNAMENTIKA TÖRTÉNETE

Írta és rajzolta: **HUSZKA JÓZSEF** tanár

Huszka József tanár most megjelent művének célja a ma még élő népies magyar díszeknek formáit, eredetét, alkalmazási módját ismertetni és a hunn-avar honfoglaló sírok emlékeinek, meg a szíriai, majdnem azonos emlékeknek összehasonlításával azoknak ősiségét kimutatni. Ezáltal fajunk több ezer éves ősi műveltségének fényes tanújelét láthatja a mai nemzedék is, amely megélte a haldoklás korát.

A rendszerbe szedett ősi és mai díszek összeállításával, szokatlan bizonyítási móddal ugyan, de nem éppen eredménytelenül küzdünk a homály ellen. Huszka művéből megtudhatjuk, hogy miért hívja a magyar naptár Máriát »Boldogasszonynak«, miért van a magyar káromkodásban »az istenfáját« szó, miért vetünk a késsel megszegés előtt keresztet a kenyérre, mi »a griffmadár«, mi a páva stb.

A könyv képei hunnok, avarok és honfoglaló magyarok fennmaradt díszeit hasonlítják össze a mai, sokszor egészen azonos hímzéseink, faragásaink, vakolatdíszeink, fal-, edény- és bútorfestéseink elemeivel és elrendezéseivel s így igazolják több ezer éves, folytonos használatukat.

Mindenki, aki a mult művészet fejlődése és alkotásai iránt érdeklődik, alapos tájékoztatást meríthet ebből a gazdagon illusztrált műből és élvezettel fogja azt forgatni.

A rendkívül értékes mű főbb fejezeteiből kiemeljük a következőket: Bevezetés. Dr. Hollósi István: Magyarország őslakosai. — Dr. Pongrácz Sándor: A magyarság keletkezése. — Fiók Károly: Árják és ugorok érintkezése. — Dr. Fáy Elek: A magyarok őshona. — Huszka József: A magyar ornamentika története. — I. A szemdísz. — II. Hunn-avar és honfoglaló sírjaink fülönfüggői. — III. A papirusz. — IV. Istenfa. — V. Liliom. — VI. Polip. — VII. Rózsa. — VIII. A griff és másállatok. — IX. Kígyó-, zsinór-, vagy szalagfonás. — X. Szalagcsokor. — XI. A kereszt. — XII. Kínai díszek a magyar ornamentikában. — XIII. Reneszánszkori díszeink magyarsága. — XIV. Jelenkor virágai. — XV. Csoportosítás stb.

A 180 oldalra terjedő és 287 ábrával díszített, albumalakú műnek bolti ára 30 P.

A fenti mű részletfizetésre is kapható. Részletes prospektust ingyen küldünk.

Kiadja a "Pátria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság

Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek)

Rainer Mór

festő

Hul. 1802-ben Sátor-
alja újhely

lásd

Fleischer Bécs 77. l

Rainer Péter, építész

Műszeripari Kutatóintézet garzonháza

A Szerkesztő Bizottság értékelése:

A garzonház oldalfolyosós elrendezésű, a szintkülönbséget 10%-os lejtők hidalják át, a keskeny, lejtős telek kötöttségeihez igazodóan. Az átlósan állított minimál lakásegységek alatt ésszerűen garázsok sorakoznak, a bejárati rész és közösségi tér egyéni kiképzésű. A pályázat feldolgozása példás, műszaki jellegű, a szerzőnek az előző pályázaton kiemelt terveivel azonos szinten.

Timon Kálmán

Rainer Péter írja tervéről:

„Műszeripari Kutatóintézet 12 fiatal kutatójának közösségi terekkel bővített garzonháza. A festői zöldbe telepített épület kétirányú lejtős terephez idomul. A fűrészfogas kialakítás a jobb tájolást segíti. Helyszín: Budapest XII., Gaál József utca és Pethényi utca sarok. Tervezés: 1976. Vezető tanár: Reimholz Péter."

Magyar Építőművészet, 1986. 1, 55-old.

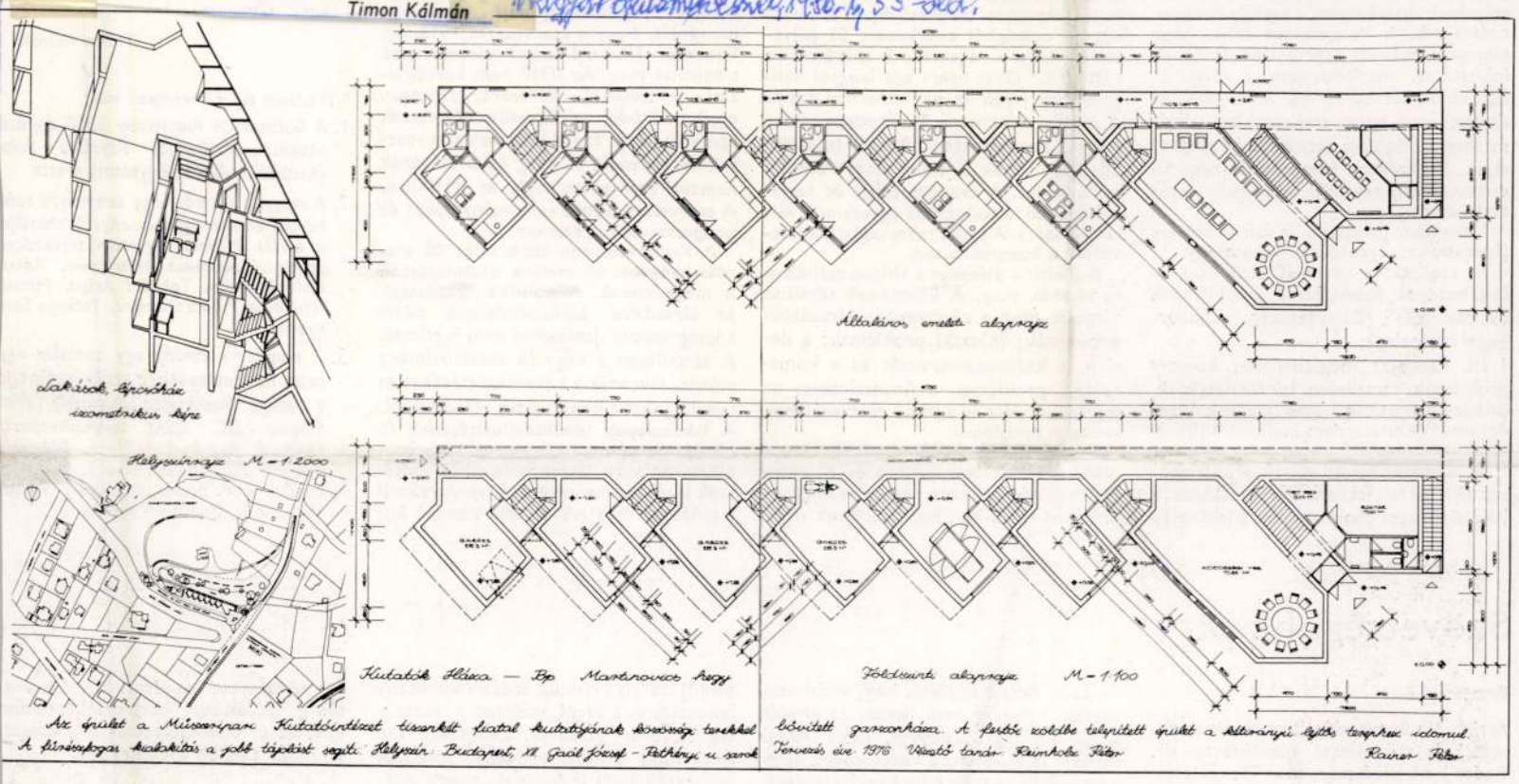

Az épület a Műszeripari Kutatóintézet tiszenkét fiatal kutatójának közösségi terekkel bővített garzonháza. A festői zöldbe telepített épület a kétirányú lejtős terephez idomul. A fűrészfogas kialakítás a jobb tájolást segíti. Helyszín: Budapest, XII. Gaál József – Pethényi u. sarok. Tervezés éve: 1976. Vezető tanár: Reimholz Péter.

Rainer Péter

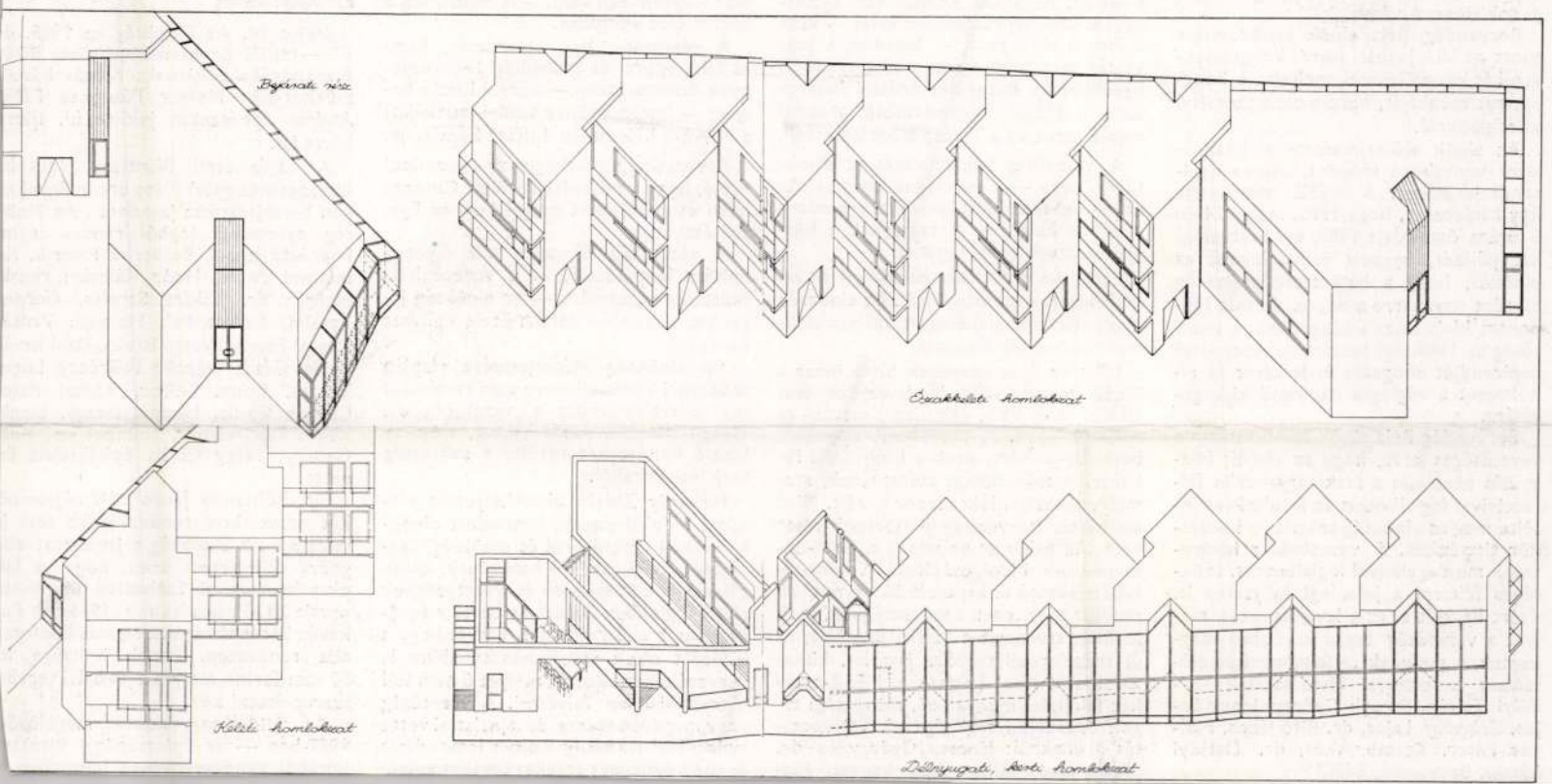

a vandalizmus első jelei, az üres lakások számának növekedése, a javítások elmaradása stb. A kongresszus célja, hogy elemezze és leírja a leromlás spiráljának folyamatát, meghatározza a folyamat különböző szakaszainak jellemzőit és értékelje az egyes szakaszokban alkalmazott különböző eszközök hatékonyságát. E kérdések bemutatását négy fő *esettanulmány* szolgálta a leromlás egyes szakaszairól:

I. szakasz: jelenleg alig van probléma (Stockholm, Tranebergi lakótelep);

II. szakasz: a leromlás első jelei — firkálmányok, festékfoltok, utcai lámpák tönkretétele (Zalaegerszeg, Landorhegyi lakótelep);

III. szakasz: meglehetősen komoly problémák: társadalmi, faji feszültségek, lakbérelmaradások, üres lakások, vandalizmus (Amszterdam melletti Bijlmermeer lakótelep);

IV. szakasz: igazán súlyos problémák: szociális és faji feszültségek, a lakások, a lakókörnyezet tönkretétele, a lakótelep

A speciális üléseken *Hajléktalanok az iparilag fejlett országokban* és *A lakásépítés új finanszírozási rendszere Magyarországon* című kérdések kerültek napi-

kérdésében fontos felismerés, hogy nem elégséges azok létrehozásánál az építészek humánus tervezése, a fenntartásnál a tanácsok vagy más kezelő szervek ko-

Michele F. Burbano, Lisa S. Schwartz, Kimberley P. Brown, Douglas J. Wood, William D. Quernier) nyerte.

Szövetségi hírek

Vezetőségi ülés

Április 24: Borvendég Béla elnök szeretettel és tisztelettel köszöntötte dr. Rados Jenő professzor urat 90. születésnapja alkalmából, további jó egészséget és sok sikert kívánva.

Borvendég Béla elnök tájékoztatást adott az UIA januári kairói kongresszusáról és közgyűléséről, méltatta a kongresszus munkáját, beszámolt a személyi változásokról.

Az elnök előterjesztette a közgyűlésre vonatkozó időpont, illetve napirendi javaslatát. A MÉSZ vezetősége úgy határozott, hogy 1985. május 24-én 9 órára összehívja 1985. évi beszámoló közgyűlését, egyben felhatalmazta az elnököt, hogy a határozatképtelenség esetére ugyanerre a napra, de más időpontra hívja össze a közgyűlést; a vezetőség az 1985. évi beszámoló közgyűlés napirendjét elfogadta és felkérte az elnökséget a végleges napirend kidolgozására.

Borvendég Béla elnök emlékeztette a vezetőséget arra, hogy az elmúlt közgyűlés zömében a szakmagyakorlás feltételeivel foglalkozott és feladatként jelölte meg az elnökség számára a kérdéskör tisztázását. A vezetőség a határozatok mindegyikével foglalkozott. Szükséges feltárni a jelenlegi helyzetet is. Ezért készült el az a levéltervezet, melyet a vezetőség tagjai korábban megkaptak, s melynek új fogalmazását élőszóban ismertette. Hozzászóltak: Erdélyi Zoltán, Szrogh György, Jeney Lajos, Zalaváry Lajos, dr. Bitó János, Molnár Péter, Kaszab Ákos, dr. Dalányi László, Borvendég Béla.

Szabó Árpád közölte, hogy tudomása szerint a tagság nem ismeri az elmúlt közgyűlés jegyzőkönyvét. Lázár Antal főtitkár tájékoztatta a vezetőséget, hogy a jegyzőkönyv azért nem került kiadásra, mert dr. Ábrahám Kálmán volt építésügyi és városfejlesztési miniszter — közgyűlésen elhangzott — beszédét a Szövetség nem kapta vissza a lektorálásból. Egyébként a közgyűlés érdemi határozatai a MÉSZ Információban azonnal megjelentek és a Tagság előtt ismertek.

A vezetőség felhatalmazta az elnökséget, hogy — a szükséges korrekciókkal — a megtárgyalt levelet a vezetőség nevében küldje ki a tagságnak a közgyűlési meghívóval együtt.

Lázár Antal főtitkár beszámolt az elmúlt időszak eseményeiről. Az elnökség nyolc alkalommal ülésezett, számos szakmai témával foglalkozott.

Múlt év decemberében hívta össze a MÉSZ pártaktíváját is. Javaslatot tett UIA díjra és Ybl-, valamint Kossuth- és Állami-díjakra. A munkabizottságoktól beszámolót kért, ezek a közgyűlési főtitkári beszámolóban szerepelnek, személyes beszámolókra is sor került. Mint említette, Borvendég Béla elnök részt vett „*Az építészet helyzete*" c. ÉVM-dokumentum kidolgozásában. A nemzetközi feladatok és kapcsolatok egyre több munkát jelentenek a szövetségnek, ezek sorában szerepelt a Szófiai Biennálé, az új tiszteletbeli tagokra javaslat, kiutazások stb. Most folynak a MÉSZ-székház felújítási munkálatai, szövetségi tagok társadalmi segítségével. Tájékoztatás a díjakról: Jánossy György és dr. Szabó János Állami díjat kapott, Pázmándi Margit a Munka Érdemrend arany fokozatát nyerte el, melyhez a vezetőség nevében gratulált. Lehetőség van arra, hogy a fiatal építészek amerikai munkavállalásra induljanak, ennek intézése folyamatban van. — A vezetőség a beszámolót elfogadta.

A vezetőség úgy határozott, hogy az UIA Sport- és Szabadidő Létesítmények Bizottságában — Mirgai László helyett — (megköszönve eddigi munkáját) a MÉSZ-t Kiss István építész képviselje.

A vezetőség jóváhagyólag tudomásul vette, hogy a Miskolci Területi Csoport helyi csoportjaként megalakult az Egri Építészkör.

A vezetőség elfogadta Ráth György építész lemondását, és a Városépítési Bizottság vezetésére — az elnökség javaslata alapján — Baráth Etele építészt kérte fel.

Az elnökség előterjesztése alapján többszöri kérés ellenére sem rendezett tagdíjhátralék miatt a vezetőség dr. Faragó Kálmán, Aczél Viktor, Kovácsy László építészeket törölte a szövetség tagjainak sorából.

Farkasdy Zoltán elnökhelyettes előadott indokai alapján lemondott elnökhelyettesi tisztségéről és elnökségi tagságáról, megköszönve barátainak, kollégáinak, az elnökségnek és vezetőségnek általa legjobban ismert és becsült tevékenységét és fáradozását, kérve, hogy a kitűzött célok érdekében továbbra is végezzék munkájukat, melyet ő nem tud a továbbiakban folytatni. A vezetőség nagy megdöbbenéssel és sajnálattal vette tudomásul Farkasdy Zoltán lemondását és több évtizedes értékes tevékenységéért köszönetet mondott. Mivel a vez
tőség időközben határozatképtelenr
vált, az új elnökhelyettes megválaszt
sára csak később kerülhet sor.

Elnökségi ülések

Május 14. Az Elnökség az 1985. é
ÉTE—MÉSZ Diplomadíj-pályázat Bírál
Bizottságába titkárnak: Kaszás Károl
zsűritagnak: Molnár Péter és Ferk
András építészeket jelölte ki, illet
kérte fel.

A Tagfelvételi Bizottság legutób
budapesti és győri ülése eredményeké
pen beterjesztette javaslatát. Az Elnö
ség szövetségi tagból rendes tagn
Fodróczy József, Bolberitz Henrik, K
máromi Péter, Hoór Kálmán; rend
tagnak: dr. Takács Sarolta, Gerge
Katalin, Farkas Pál, Horváth Zoltá
Szigeti Ferenc, Varga István, Dani Istvá
Vajda Géza; tagnak: Fodróczy Lugo
Zsuzsa, Danyi Gábor, Ráskai Péte
Czepek Gyula, Hoppál Dezső, Donk
Zsolt, Déri Gábor, Stempel Jan, Ruis
György, Nagy Csaba építészeket fe
vette.

Dr. Böhönyey János UIA régióelnö
két nemzetközi rendezvényre tett j
vaslatot. Az Elnökség a javaslatot elf
gadva egyetértett azzal, hogy az UI
oktatási-nevelési Szabadidő Munkacs
portja 20 fő részvételével 1986-ban Rá
kevén kerekasztal-beszélgetés konfere
ciát rendezzen. Ennek költsége k
70 ezer forint, melyet a jövő évi tervbe
szerepeltetni kell.

Az UIA-Kongresszust megelőző
1987-ben — az Egészségügyi Bizotts
korábbi rendezvényéhez hasonlóan

Mottó:

A kerék használhatósága abból ered,
hogy a küllők között és középen űr van.
Az edény használhatóságát a benne lévő űr biztosítja.
A ház azért használható, mert a falak között üresség van.
Ezért *a dolgok formája az anyagból,*
lényege az anyagtalanból származik.

Lao-Ce: Tao Te King XI.

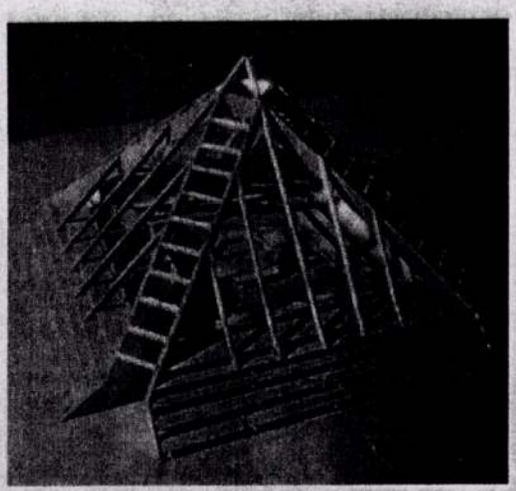

Rainer Péter
1124 Bp. Kiss János alt. u. 55.
Munkahelyi tel/fax: 311-0485
Otthoni telefon: 355-2078

A
VIGADÓ GALÉRIA
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT,
KEDVES HOZZÁTARTOZÓIT
ÉS MUNKATÁRSAIT

RAINER PÉTER
ÉPÍTÉSZ-BELSŐÉPÍTÉSZ

„NAGYAPÁM ÉS APÁM EMLÉKÉRE"
CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁRA
1999. JÚNIUS 2. SZERDA 17 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
DR. MEZEI OTTÓ
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
ÉS
GOLDA JÁNOS
ÉPÍTÉSZ

HELYE: VIGADÓ GALÉRIA
CÍME: 1051 BP. VIGADÓ TÉR 2.

NYITVA. 1999. JÚNIUS 2-20-IG,
NAPONTA 10-18 ÓRÁIG, HÉTFŐN ZÁRVA

Mottó:

A kerék használhatósága abból ered,
hogy a küllők között és középen űr van.
Az edény használhatóságát a benne lévő űr biztosítja.
A ház azért használható, mert a falak között üresség van.
Ezért *a dolgok formája az anyagból,*
lényege az anyagtalanból származik.

Lao-Ce: Tao Te King XI.

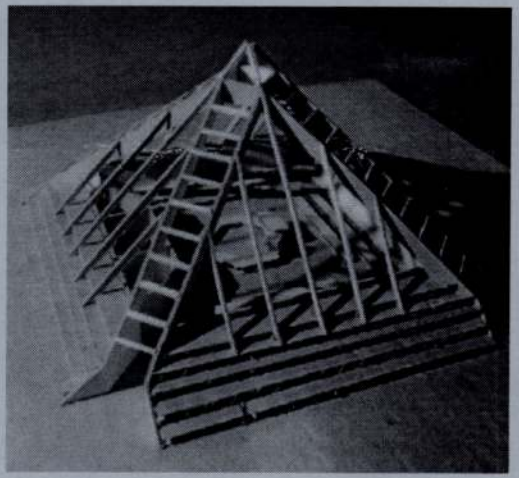

Rainer Péter
1124 Bp. Kiss János alt. u. 55.
Munkahelyi tel/fax: 311-0485
Otthoni telefon: 355-2078

A

VIGADÓ GALÉRIA

TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT,
KEDVES HOZZÁTARTOZÓIT
ÉS MUNKATÁRSAIT

RAINER PÉTER

ÉPÍTÉSZ-BELSŐÉPÍTÉSZ

„NAGYAPÁM ÉS APÁM EMLÉKÉRE"
CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁRA
1999. JÚNIUS 2. SZERDA 17 ÓRÁRA

MEGNYITJA:

DR. MEZEI OTTÓ
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
ÉS
GOLDA JÁNOS
ÉPÍTÉSZ

HELYE: VIGADÓ GALÉRIA
CÍME: 1051 BP. VIGADÓ TÉR 2.

NYITVA. 1999. JÚNIUS 2-20-IG,
NAPONTA 10-18 ÓRÁIG, HÉTFŐN ZÁRVA

Önéletrajz – Rainer Péter

1949. Megszülettem Budapesten.
1969. Bútorasztalos szakmunkásvizsga és érettségi.
1979. Belsőépítész diploma a Magyar Iparművészeti Főiskolán.
1986. Közgazdasági, jogi, piaci és vezetési /menedzseri/ ism. c. kurzus, MIF továbbképző.
1990. "A keresztény liturgiák építészete" című kurzus, BME Mérnöktovábbképző.
1990-91. Építész vezető tervezői jogosultság.
1992. A GADÁNYI JENŐ Művészeti Műhely Alapítvány elnöke.
1993. Építésügyi és műemléki szakértő.
1996. Környezetvédelmi szakigazgatásszervező diploma Államigazgatási Főiskola Továbbképző Intézete.

Munkahelyek: KÖZTI, OMF, Kaesz Gyula faipari iskola, MÁVTI, VAM Design Kft, Bp. V. ker. Önkorm. Településfejlesztési Iroda. Jelenleg a Kincstári Vagyoni Igazgatóság Műemlék és Egyházi Vagyongazdálkodási Osztályán dolgozom.

A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, a Magyar Építész Kamara és Szövetség és az Építéstudományi Egyesület tagja vagyok.

Egyéni kiállításaim: 1980. Dunaújváros és Zalaegerszeg, 1982. Gödöllő, 1987. Bp. Ferencvárosi Pincetárlat, 1997. Zsennye, Kastély-alkotóház, 1999. Vigadó Galéria.

Harminc kollektiv kiállításon vettem részt itthon és külföldön. Harminc képző- és iparművészeti témájú kiállítást rendeztem. 50 terv- és tárgypályázaton 61 pályaműből 40 volt eredményes. Ötven szakrális tervet készítettem, ebből tizennégy megvalósult.

Munkám egyházi és világi, régi és új, környezetbarát és energiakímélő építmény, épület, belsőtér, kert építészeti és komplex tervezésére irányul. Anyagban a fát szeretem leginkább.

Olyan tervező-kivitelező csoportot keresek, ahol szükség van az alkotómunkámra és szaktudásomra.

A kiállítás támogatói:

Archigram Kft.
Gadányi Jenő Művészeti Műhely Alapítvány
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány

VIGADÓ GALÉRIA

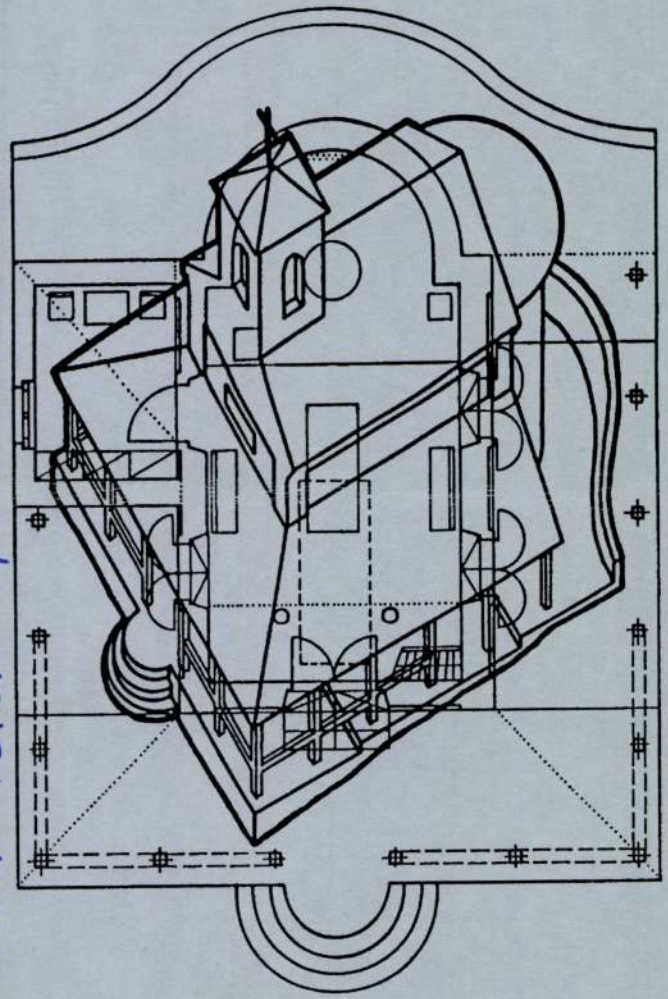

RAINER PÉTER épületei

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Rainer Péter belsőépítész

MEZŐGAZDASÁGI MÉRNÖK
Gödöllő

1982 ÁPR 29

1021

Gázolás

Ömlik az eső. Az úton egy lány fekszik, vére pirosra festi a vizes aszfaltot. Haldoklik. Munkahelyére igyekezett. Egy kicsit később indult el, mint máskor, a busz viszont korábban jött. El akarta érni.

d.

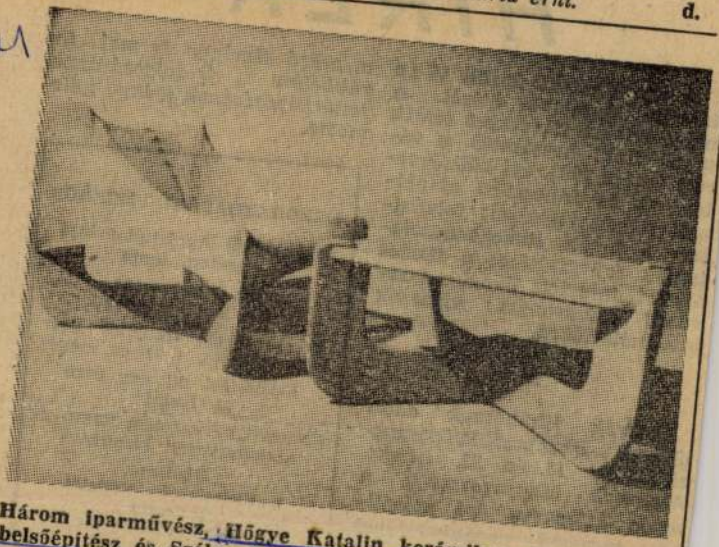

Három iparművész, Hőgye Katalin kerámikus, Rainer Péter belsőépítész és Szélcs Judit textiliparművész közös kiállítása nyílt meg április 16-án a gödöllői Helytörténeti Gyűjtemény kiállítótermében (Szabadság tér 5.). A látogatóknak nemcsak esztétikai élményt, hanem talán lakásdíszítési ötleteket is nyújthat, hogy együtt, egyszerre látják az iparművészet e három különböző ágának egyedi alkotásait. A kiállítás május 31-ig tart nyitva, kedden, csütörtökön, pénteken 14—18, szerdán, szombaton, vasárnap, 10—14 óra között. A képen Rainer Péter egyik munkája látható.

sítványt vontak
ittas vezetés mia

A városi tanács április 16-án tartotta legutóbbi ülését. A napirenden a következő témák szerepeltek: beszámoló a városi tanács 1981. évi költségvetésének és fejlesztési alapjának felhasználásáról; feladatterv a tanács tömegkapcsolatainak fejlesztésére; a tanács által fenntartott óvodák szervezeti összevonása; válaszok interpellációkra.

★

Osztrák filmhétnek adott otthont a budapesti Szikra mozi április 15. és 22. között. Akárcsak Magyarországé, a maga átlagosan évi másfél-két tucatnyi produkciójával Ausztria filmgyártása is a kis országok filmművészetének jegyeit viseli magán, létezéséért, eredményeiért az NSZK filmnagyiparának árnyékában vívja harcát. A Budapesten bemutatott filmeket lélektani és társadalmi problémaérzékenységükön kívül a nácizmus

vábbélése feldolgozásának, feltérképezésének igénye jellemezte.

MEZŐGAZDASÁGI MÉRNÖK
a Gödöllői Agrártudományi Egyetem lapja
Mb. szerkesztő:
Dr. Dulai Sándor
Szerkesztőség Gödöllői ATE
Tel.: Gödöllő, 1 224-es mellék
Előfizetési díj egy évre 24 forint
Terjeszti az egyetem KISZ- és szakszervezeti bizottsága
Kiadja:
a Hírlapkiadó Vállalat Budapest
VIII., Blaha Lujza tér 3.
Telefon: 343-100
Felelős kiadó: Till Imre igazgató
82—1787. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető:
Csöndes Zoltán vezérigazgató

Rainer Péter: építész és belsőépítész

Wehner Tibor: Külső / belsőépítészet. Rainer Péter kiállítása, Ferencvárosi Pincegaléria, 1984. III. 12 – IV. 5.

Rainer Péter: Rúdbútor, fa, vászon, fém csomópont, üveglap, 90 cm, 1982
(fotó Gajzágó Sándor)

Művészet, 1984. augusztus, 39-old.

Rainer Péter, építész és belsőépítész.
Tímon Kálmán: A Magyar Építőművészet 1986. évi pályázata.

8. Rainer Péter: Vagonház. [repr.]

Magyar Építőművészet, 1987. 1., 62-old.

Rajner Péter, belsőépítész

Holnap nyílik a Műcsarnokban az országos iparművészeti kiállítás. — Rajner Péter rudakból és vászonból épített ötletes, és kényelmes, izgalmasan szép bútora-egyelőre még nem talált gyártóra.

Molnár Gabriella: Tervek és műalkotások.
Esti Hírlap, 1983. szept. 8.

Rainer Péter, belső építész

L: Högye Zsuzsa

—: Hír

8.

Nepszabadság, Bp. 1980. jan. 8.

Rainer Péter

A Tanács körut 4 sz alatti kiállítóteremben közös tárlaton szerepelt.

Magyar Hirlap
Korda: Művész

Az egyik legrokonszenvesebb pályázat a Cegléd város rekonstrukciós építészeti tervéhez kapcsolódó művészeti arculattervezés volt. *A város valós igényeiről még időben tájékoztatta a művészeket és a megvalósulás reménye nagy vonzerőt gyakorolt a művészekre, sokan pályáztak.* A sokféle elképzelés, érdekes pavilon, játszótér, változatos üzletportáltervek nagy választékot adnak az építőknek. Közülük *Rainer Péter* igazán fiatalos ötlete tetszett a legjobban, az, amelyik vasúti szerelvényekből épít összse ifjúsági szórakozási központot. Ez a vagonklub a vasutas Ceglédnek akár jelképe is lehet.

Rainer Péter

belsőépitész és felesége Hőgye Katalin

közös tárlata nyilt meg a dunaujvérosi

Munkás Müvelődési Központban.

Magyar Hirlap 1980/1/5/9

Rainer Péter építész-belső-építész szakrális és profán munkáiból nyílt kiállítás az esztergomi bazilika kincstárában. A tárlat május 2-áig tekinthető meg, hétfő kivételével naponta 9 és 16.30 óra között.

2004. marc 28.
Kö Gunder U

...Ft, azaz .....

.....
témafelelős

zéről hitelesített számla másolatok egyidejű csatolása

zeget, ha a Kedvezményezettnek ÁFA levonási joga
k, dologi kiadások, beszerzések nettó értékeihez

RAINER Rezső épitész

Ybl Miklós épitész 1814-1891 : A Hild-Ybl Alapitvány kiállitása a BTM-ben 1991/1992 [katalógus] Bp. : Hild-Ybl Alapitvány, 1991

36.p.

1920-ban az Unger ház Magyar utcai oldalán raktárt tervezett

RAINER ZSIGMOND és SZÉKELY FERENC, mérnökök

--- ---

1887-es határtérképükön csak a nagyobb tanyák vannak feltüntetve. Átokházán eszerint is több a rét, mint a szántó, ugyanakkor az új osztású Gátsor-on az arány fordított, a hasznonbérlők a föld nagyobb részét rögtön feltörik és müvelni kezdik, mivel kevesebb jószáguk volt, mint a törzsökös gazdáknak. 87.old

JUHÁSZ ANTAL: Átokháza egy tanyasor települése és közösségi élete 83.old

A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve, 1972/73, I.
Szeged, 1974

MDK

Rainerné Szörédi Ilona

Rainerné Szörédi I. cikke. Uj Magyarság.
1936. ápr. 5. 22 l.

Reinhardt Henrik

ágyúöntő

1616. Bécs

l.

Hadtört. Közl

1928. 425. l.

855. *Ferdinánd és*

Sima karimájú érmen
Ferdinánd, hátlapján pedig
tan és arczélben ábrázolva
kalapot s a nyaklánczon
Ferdinándnak haja hosszú
inge korczos, köpenyege
ki haját füleire fésülten és
ruhája sarkosan kivágott.
FERDIN : PRINCIP : ET INFA
ZC. RO : IMP :«, a fej felett

zőnyön : »ANO . . . ETAT :
pedig : »EFFIGIES SERE A
AVSTR DVCISS : BVRGV : C
SVE . . . XX.«.

Bronz, átmérője 6 cm.
Eggenberger (Hoffmann és
az 1895 április 11-iki 16397 sz
895). — Kifizettetett 1895 ápr
deczember 30-án (326–895).
1896 április 14-iki 228, illetőle
határozat (218–896).

Rainhardt Henrik

becsi ägyüontó

1616.

l

Hadtört. Kőrl

1928.-425.l

irg. bécsi III. 46.

Rainicher, Martin

Könnives

l.

Csat-Frey Öst Kunstt

XXIV. k.

60 l.

Gyüjt

A hely neve	A tárgy megnevezése
Esztergom.	Régi házak

Rainieri, Bernhard

l.

Csat-Frey Öst. Kunst

XXIV. K

12. l.

énytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
Épületgép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

RAINING Márton kőmüves. Az egri városi adó-
összeirás 1800. évi kötete emliti.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

M.D.K.

Rainingp Márton, kőműves

nevét az 1800. évi egri adó-összeírás említi.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 389. old.

H.D.K.

Rainisz György, cerviacs

1771-80 között szerepel
a városi adóösszeírásokban

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 389. old.

Rainke (Reynke) Jeronimus o agyúöntő
Breslaubál jött
Nagyszebenbe, hol a
város szolgálatába
állott 1495. ben

Teutsch Herm

193. l.

217. l.

D. Baintner Margit MDK

Munkálkodás, vizf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

RAIS /RAISZ/ Boldizsár egri harangöntő. Az 1736-38 közötti adóösszeirásokban a város IV. negyedének 4. fertályában a Butler-házban zsellérként lakik. Meghalt Egerben 1738 augusztus 29-én, 35 éves korában.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

Rais (Raisz)

M.D.K.

Rais (Raisz) Boldizsár, egri harangöntő

az 1736-38 évi adóösszeírás szerint a Buttler-házban lakik. Meghalt Egerben 1738. augusztus 29-én.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topogárfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezsö.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó

389. old.

Raisch

ötvösmester nevét és munkásságát említi

Somogyi Árpád: Régi pesti ötvösművészet
Budapest, 1970. 7.sz. 38-40. l.

dec. 25-én, *Párizsban*, megh. 1871. jan. 28-án *Pau*-ban. Magyarországon ismertebb színműve a *Koldusnő* c. 5 felv. dráma, (1858. jan. 5-én *Blaháné* (L. o.) ebben a darabban lépett elsőizben színpadra, *Hegedüs* Lajos győri színházában).

Anischl Gáspár, budai ácsmestert 1784-ben egy Mayer nevű bécsi színész megbízta egy fa-színkör felépítésével. Megbízásakor át is adta az építési költségek felét előlegben; miután a további fizetési kötelezettségének nem tudott eleget tenni, az újonnan épült színház tulajdonjoga és haszonélvezete az ácsmester tulajdonába ment át. Később itt játszott Ketemen László, társulatával.

»**Annak a legfelső** embernek beszélj ott a karzaton. Ha az megért, a többi közbenső bizonyosan megért!« (*Szigeti* József tanácsa *Jászai* Marinak.) (*Jászai* Mari Emlékiratai. Budapest, 1927. 63. oldal.)

Anschütz Eduárd, német színműíró nevét *Des Wanderers Vertrauen.* (Prolog... bey Eröffnung des Theaters am 4. April 1825. zu Ofen gesprechen) c. előjáték szerzőjéül őrzi egy régi színlaptöredék.

Anschütz Heinrich, német színész, sz. 1785-ben, *Luckau*-ban, megh. 1865. dec. 29-én, *Bécsben.* 1807-ben kezdte a színészkedést, *Nürnbergben*, 1827-ben a bécsi *Burgszínház* tagja lett. 1837. júl. 3-án fellépett a pesti német színházban is *Belizar* szerepében. Kétszer nősült, mindkét felesége híres énekesnő volt.

Anski, (családi nevén Salamon Rappaport), orosz-zsidó író, sz. 1863-ban *Witebsk*-ben (Oroszország). 1883-ban *előadásokat tartott* az orosz népet felvilágosító akció tanfolyamain és 1894-ben vándorolt Párizsba, ahol *mint könyvkötő-munkás titkárja lett a párizsi orosz szocialista pártnak.* 1906-ban visszatért Oroszországba, majd 1919-ben, mikor az orosz Vilnát a lengyelek elfoglalták, már *mint gyógyithatatlan beteg Varsóba* ment. Néhány hónap mulva 1920. nov. 8-án ott meg is halt. Végrendelet maradt utána, amelyben irodalmi jövedelmeit a pétervári, vilnai és jeruzsálemi tudományos intézményekre hagyta. Színműve: *Dybuk*, héber kabalista legenda 3 felv., ford. *Harsányi* Zsolt. Bem. 1928. febr. 10. *Uj Színház.* 50-edszer: 1928. márc. 28. (Anski a *Dybuk*-ot *először oroszul írta meg* a moszkvai művészszínház számára, de ott a háborus állapotok miatt nem lehetett előadni. Így történt aztán, hogy jóval később jiddisch nyelvre átfordítva, a *vilnai jiddisch színházban került a darab bemutatásra.*)

Anstandsdame: a társalgási színésznő (l. o.) németül. Leginkább vidéken használták az 1860-as években; ma már csak a régi hírlapokban és színészi memoárokban van meg.

Anszvit — előadás. (L. En suite).

Antal Adalbertné, színésznő, sz. 1891. nov. 26-án, *Csepelen.* Színipályára lépett 1920. július havában.

Antal Anna, színésznő, sz. 1902. júl. 26. Pesterén (Bihar vm.). Színpadra lépett 1922. júl.

Antal Béla, színész, sz. 1903. febr. 12. *Csíkmenaságon.* 1918-ban a székely hadcsztálynál szolgált. Jogot is hallgatott. 1920-ban lett színész, Tompos Péternél, ahol később rendezett is. Igazgatói voltak: *Heltai* Hugó, *Csolnakosy* Gyula, *Darvas* Ernő, *Halmi* Jenő.

Antal Erzsi, színésznő, sz. 1886. okt. 19. Rozsnyón. Színpadra lépett 1911. jún.

Antal Erzsi, színésznő, sz. 1889. nov. 3. Kecskeméten. Színipályára lépett 1917.

Antal Gézáné, Opzoomer Adél, írónő, sz. 1858. Utrechtben, megh. 1925. *Rotterdamban.* Lefordította holland nyelvre *Madách:* Ember tragédiáját. Drámája: *Magyar összeesküvés.*

Antal Ida, színésznő, sz. 1898. jan. 8. Rákospalotán. Színpadra lépett 1920. júl.

Antal Imre, színész, sz. 1856-ban, *Kecskeméten.* Színipályára lépett 1881-ben, *Szabó* Antalnál.

Antal István dr., ügyvéd, Szatmár vm. tiszti ügyésze, sz. 1882. dec. 3-án,

Hajdunádudvaron. A gimnáziumot Nagykárolyban, a jogot Budapesten elvégezve, 1908-ban ügyvéd lett Nagykárolyban. Munkája: »Az uzsorás«, falusi életkép 3 felv. 1903. Nagykároly.

Antal Lajos, színész, sz. 1882. júl. 8-án, *Köbölkúton.* Színipályára lépett 1905-ben.

Antal Lajosné, *Nemes* Bella, színésznő, sz. 1890. máj. 15. Aradon. Színpadra lépett 1911. jún.

Antal Sándor, író, ujságíró, sz. 1882. Előbb a *Nagyváradi Napló*-t szerkesztette, majd a pozsonyi *Népujság* szerkesztője lett. Drámája: A *mester.*

Antalfi Human Antal, színész, sz. 1859-ben, *Pásztón*, (Hevesm.). Színpadra lépett 1881. okt. 1-én, *Beödy* Gábornál. Működött még a következő igazgatóknál: 1883-ban *Bogyó* Alajosnál, 1885-ben *Csóka* Sánnál, 1886-ban *Somogyi* Károlynál, 1889—90-ben *Valentin* Lajosnál, 1891-ben *Ditrói* Mórnál, stb.

Antalffi Gizella, dr., írónő, fővárosi polg. isk. tanárnő, sz. 1895. nov. 16-án, *Budapesten.* Szakmunkája: *Lessing a magyar színpadon.* Budapest, 1916.

Antalffy Gulyás Gyula, súgó, sz. 1888. Temesvárott. Színipályára lépett 1908-ban.

Antalffy Gulyás Gyuláné, súgónő, sz. 1898. febr. 15. Horváthertelenden (Somogy m.).

Antalffy-Zsiros Dezső, orgonaművész és zeneszerző, a Zeneművészeti Főiskola volt tanára, sz. 1885. Nagybecskereken. Itthon *Koessler*, külföldön *Bossi*, majd *Straube* és *Reger* mellett tanult. 1922. december havában meghívták a *rochesteri egyetem zenei tanszékére.* Műve: *Magyar nyitány*, Erkel-díjjal koszorúzott pályamű. Előadta a m. kir. Operaház.

Anthes György, operaénekes, hőstenor, sz. 1863. márc. 12-én, a majnai Frankfurt melletti *Homburgban* (Németország), megh. 1922. febr. 23-án, *Budapesten.* Zenésznek készült, mig hangját fel nem fedezték. 1888-ban lépett fel először a freiburgi színházban, egy év mulva már a drezdai operához szerződtették. 1894-ben szász kir. kamaraénekes lett. Vendégszerepelt Bayreuthban, Münchenben, Londonban, Oroszországban és Amerikában. 1903-ban Máder Rezső az Operaházhoz szerződtette Budapestre, ahol ugyanezen év szept. 19-én mutatkozott be a »Lohengrin« címszerepében. Akkor még frissen csengő hangjával, nagy muzikalitásával, főkép pedig plasztikusan gondos, stílszerű magatartásával, tetszetős, délceg külsejével nyomban meghódította a budapesti közönséget. Szerepeit kénytelen volt olasz szöveggel énekelni s ez a körülmény a lelkiismeretes, de ízig-vérig német szellemű művésznek nem kis nehézséget okozott. Főbb szerepei voltak: Tannhäuser, Des Grieux, Cavaradossi, a Wagner-operák tenorhősei voltak ugyan, de számos más szerepet is nagy sikerrel játszott, így a többi közt »Bajazzók« *Canió*-ját, *Sámson és Delila* férficímszerepét és »Hunyadi László« királyát *magyar* szöveggel is megtanulta. Tíz évi működés után egy időre eltávozott a M. Kir. Operaház kötelékéből és énektanítással foglalkozott. 1913. dec. 31-én ő volt az első magyar Parsifal a Népoperában. A következő évben a Zeneművészeti Főiskola énektanárává nevezték ki, majd mint rendező és játékmester visszakerült az Operaházhoz is, ahol a fiatal generáció sokat tanult tőle. Rendkivül szeretetreméltó egyénisége, finom modora, jókedélye tömérdek jóbarátot és tisztelőt szerzett meg számára Budapesten, ahol halála napjáig állandó otthonra talált. A Kerepesi-temetőben díszsírhelyen temették el. *(Vidor Dezső).*

Antigone. *Oedipus*, thébai király leánya, akit atyja — a görög tragikusok szerint — saját anyjával *Jocastéval* nemzett. Testvérei: *Eteokles, Polynices* és *Ismene.* Antigone elkisérte apját, (aki a vérbűn felfedezésekor saját szemeit kiszúrta) a számüzetésbe, az attikai *Colonosba.* Apja halálakor visszatért Thébába, ahol a *Hetek harcában* elesett fivérét, *Polynicest, Creon* tilalma ellenére eltemette. Creon ezért arra itélte, hogy elevenen eltemettessék. *Antigone eszménye a szülőkhöz és testvérekhez való önfeláldozó szeretetnek és a ke-*

Raischl Ferenc

budai ácsmester

l. Lugosi Dőme: Kelemen László és az elsőt. Magyar Jászó szini Társaság. Csanád-vármegyei Könyvtár 9. Makó, 1927.

22, 36, 42–49, 54, 55, 79, 137. l.

MOB kot. 1699. 27

L. meg
Reischl
alatt is

P. H.

35.738. — K. M. Egy

, 19 ..... évi

alatt (a .....-ik oldalon) megnevezett

ározattal részleges vagy teljes mozgósítás

apra polgári foglalkozásában meghagyott

.....-nak a polgári foglalkozásban való

.....

.....

.....

vi ..... hó .....n.

.....

a katonai szerv, polgári szerv vagy magánüzem vezetője)

íts!

D

Raischl Ferenc

ácsmester

Budán a mai Várkert-kioszk helyén épitette a nyári szinhört 1783-ban. Ekkor a neimet szinészet minködött benne.

Romhányi István: A pesti magyar szinészet kezdete. Historia 1928. 28. l.
(1. szám)

1791-92-ben ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ alakitotta át ugyanuak fenti. 1792 máj 5-re elkészült a budai nyári szinház átalakitása és e napon tartottak meg az első előadást benne a magyar szinjátszók.

u. o. 30, 31. l.

Raischl (Reischl)

budai ácsmester

Budai dunaparti fabó-
déjában 1783-tól német,
1790-tól magyar (nin) társulat
játszott.

Kádár Jolán: A budai
és pesti német szinészet
története 1812 ig. Bp. 1914.

23, 25. l.

NAGYÍTÓ-ÜVEG,
aranyozott foglalatban.
XVIII. század.

VIASZ

HARDY, KASPAR BERNHARD
(kölni kanonok, 1726—1819) viaszművei:

A gyermek

A leány

Az anya

Az öregasszony

Zöldségárus leány

Virágárus leány

Jósnő

Remete

Rátarti leány

Parasztfiú

Feltámadás

Raisch, Georg

ötvös

1772 - 1782 Pest

Horváth, Dr Heinrich

Pester Goldschmiede-Barock

A Magyarság-

1931. 5. 17.

133 l

volevamo spedire
gli inviti ~~a~~ per as
curare qualche a
colo italiano per
il No specia
della rivista "M
Abbiamo pensat
alle stesse pers
e anche ad alt
fra critici ital
ed ungherese, p
fare più vari
il ~~numero~~

Raisch ötvös

1768-tól dolgozott Pesten

Somogyi Árpád: Régi pesti ötvösmüvészet

Budapest 1970 VII. sz. 38 old.

Raischelgörgy

ezüstünves Pest

1772-ben mester

1784-ben már nem

élt

Horváth Szentpéter

255. l.

Raisch György

ötv.

Kőmagyötvj. 483. sz.

Raischl G.

aismester

Buda

l.

Isoz Bpzenet

112. l

140. l.

oly karban mely sürgös hatarozást

löleg a meglehetösen ~~gos~~ lanyha gondozás

ve egyházkörség vezetö fér fiait hogy

zájárulásuk ~~ös~~ összegét a műemlékek ornágos

zöljék. —

zata/csupán a legszükségesebb munkákra

a köveskerökben:

800

100

200

ö faragó és

zal 2000

ok 900

összesen 4000 korona.

20 koron 20 fillérre számitott utiszámlá-

483	Nr. 388 +452	**Georgius Raisch,** M 1772, e. —1782. *a)* Kehely. Kései rokokó. — *Kelch, Spätrokoko.* Bencés kolostor, Komárom — *Benediktinerkloster, Komorn.*
	?	*b)* Cukortartó doboz. — *Zuckerdose.* Mauthner Alfréd, Bp. Expos. 1927: 439.
	Nr. 389 +452	*c—d)* Sótartók. — *Salzfässer.* *c)* Egry Aurélné. Expos. 1927: 711; *d)* Fővárosi Múzeum — *Hauptst. Museum.*

Raischl, keszthelyi asztalos M.D.K.

1821-re csaknem elkészül a Csillag vár munkával.

Dóvicz Béla: A keszthelyi Csillag vár építéstörténete.

Műemlékvédelem, 1960. 2. n. IV év)
87 l.

Raisch György MDK

Bp. Belvárosi plébániatemplomban /Március 15 tér/

Füstölő, 1780 körül.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 111-112.l.

RAISCH GYÖRGY

pesti ötvös mester a XVIII. század végén

Budapest művészete XIX. évf. 1959. 236. l

MDK

Georg Raisch, aranymives,

mint mester emlitve 1772-1782-ig.

Dr.Horváth Henrik: Pester Goldschmiede - Barokk.
A Mügyüjtö. - Der Kenner. 1931.V.évf. 5.sz.130-134.l.

Raisch István, festő

Művészet, III., 1904. 346.

Adatok művészetünk történetéhez

Kaiser György (Kaposvári) festőművés MDK

Neve megemlítve

„Pécsi Notesz"

Pécsi Hétfő. 1948. II évf. máj. 24. 4. l.

Raisz György MDK

A Kaposvári Városi Tanács V.B. és az MSZMP Kaposvári Városi Bizottsága által kiirt latinkapályázat képzőművészeti I. díját nem adták ki. A II. dijat megosztva Loránt János /Kaposvár/ "Munkamegbeszélés a tsz-ben" és Havasi Kálmán /Tatbánya/ "Virradat c. olajfestményével nyerte el. Jutalomban és dicséretben részesült Raisz György /Kaposvár/ "Silózmak a gázlói Állami gazdaságban" és Ungvári Károly /Kaposvár/ "Sallai elvtárs látogatóban Derkovitséknál" c. képe.

SOMOGYI MEGYEI NÉPUJSÁG 1962 ápr. ápr. 4.

Mûvészet. 1941.

VI. évf. 37 sz. 14 l.

(? a vaca o ?)

Rainz Vilmos: „Munkaután"

bresztó résplet

MNM

Raiszmann K.M. templomfestő

Schoen Annatempl.

Magyar Néprajzi Múzeum – 6000 db – 64.85783

Raisz Kerentél

Az aggtelebi barlang
két drb térkepe meggyelt

Görög: Magyar Atlas Bécs
1802-

Fenti tervezte

Kell?

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ztam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Raisz Ervin

építész.

Szül. Lőcse. 1893.
Oklevelet nyert 1914.

Műjegyz. műegyetem 16. l.

T. 5507.

ra és városa foglalja el, a mely
lad el, balra Párkány van, a ~~mögé~~ hová
a háttérben pedig a környékbeli he-
:

A. Zwo Schantzen von Graff Carl
gerung erbauen és befejezése: ~~1849~~

20.7 cm.

MDK

Raisz Ervin Lőcse, 1914

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert épitészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Épitő Ipar - Épitő Müvészet 1931. jun. 1. 89.l.

Raisz György festő

Szöveg művel nem emlit.

Csányi Lászlo!
Szekszárdi tudósítás

Dunántúli Napló 1964 dec. 13

Raisz István

Kiállít a Budai Képművészeti Társulatnak a Budai Klub helyiségében rendezett kiállításán.

Magyarság 1935. V. 25.

Raisz Vilmos

Grafikákkal nekrepel a „Műterem" csoportkiállításón

Nemzeti Cyság 1937 VII. 3.

MDK

Raith Béla, 2o korona

Cs: Az iparmüv. isk. jub. kiáll. ... Épitő Ipar, 49.sz. 19o5. dec. 3. 4o5 l.

MDK

Raith Béla

Portrait büszte

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

MDK

Raith Béla

Portrait c. szobormüvének repr.

Mücsarnok, 1912.tav.kiall.

MDK

Raith Béla

Portrait. Szobormű.

Képzőm. Társ. 1912/13. téli kiáll. 56.l.

Raith Béla

K

205 Raith Béla : Portrait.

KMT 1912. Fav. Erall

99 Jávor Pál: Házi oltár.

Raith Béla

U. 1954.

32. gyalogezredbeli tartalékos zászlós, szobrászművész a Kárpátokban kapott sulyos sebesülése következtében orosz fogságban meghalt. Az iparművészeti iskola tanítványa volt és három esztendei külföldi tanulmány ut után vinzatérve, a Műcsarnok tárlatain mutatkozott be. Egyik munkája, Laky Adolf szobra a fasori ev. templom udvarán látható. Jeles grafikus is volt. 30 éves volt és egy éves hazás. A baligrodi temetőben nyugszik jeltelen közös sírban.

Pesti Hirlap 1916.

máj. 7. (Hősök halála.)

Melléklet
a „Jeleseink“ 8. számához

Melléklet
a „Jeleseink“ 8. számához.

EMLÉKLAP.

BAJSAI VOJNITS ISTVÁN DR.

BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI FŐISPÁN

SZÜLETÉSÉNEK 40-ik ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL.

MDK

Raith Béla

Portrait, repr.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállítás

MDK

Raith Béla

Portrait.Szobormű.Magánt.

Képzőm.Társ.1912/13.téli kiáll. 56.l.

MDK

Raith Béla

Portrait, repr.

KMT 1912. tav. kiáll.

Raither Simon

körnives

+ 1762

l.

Schoen Óbuda

57. l

Pusztavám h. n. VII. 161

Raitzinger Mátyás kőfaragó M.D.K.

Az esztergomi Tanácsház épitési iataiban szerepel

B .Wallon Emma:Az esztergomi Széchenyi tér Bp. 196[illegible].

MDK

Raitzinger kőfaragó

Pálinkás László: Esztergom XVII.századi müvészeti emlékei. Bp.1937.63-76.o.

MDK

Raizinger Mátyás, kőfaragó.

A városháza a XVIII.sz.közepe táján villámsujtás következtében leégett, az 1770-es évek táján kezdték ujra épiteni. 1773-ban elkészült. A hatalmas és masszív munka elvégzésének volt iparosa.
/Ltár 1773.VI.2./
Eredetileg Vak Bottyán kastélya volt a XVII.sz.-ban./

Kenény Miklós levéltárnok: A városháza. /Esztergom/
Esztergom c.lap. 1928.jul.5. 16.1.

K. D. K.

RAITZINGER kátyás kőfaragó

Esztergomban

1770-ben,

1770 - 1771. Esztergom, vártemplom, é-
pitkezésekhél dolgozik

1770 - 1773. Esztergom, városhása, el-
számolásaivál szerepel

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 259. II. 82. 86.

Raitzinger Mátyás

esztergomi kőfarajó
mester XVIII. sz.

Egy ideig az esztergomi
várbeli Mária Terézia
templom építésénél dol-
gozik, 1770 után az
esztergomi város háza
építésénél foglal kosztatják.

Pálinkás László

Esztergom XVIII. szazadi
művészeti emlékei
Bpest, 1937. 53. l, 66. l

A fenti templomot ~~elpusztult~~.
a XIX. században lebontották.

Apja is kőfarajó volt Esztergomban, kinek halála után
özvegye: Brisztelsperger Katalin vállalt munkát, míg fia
a mesterjogot megszerezte.

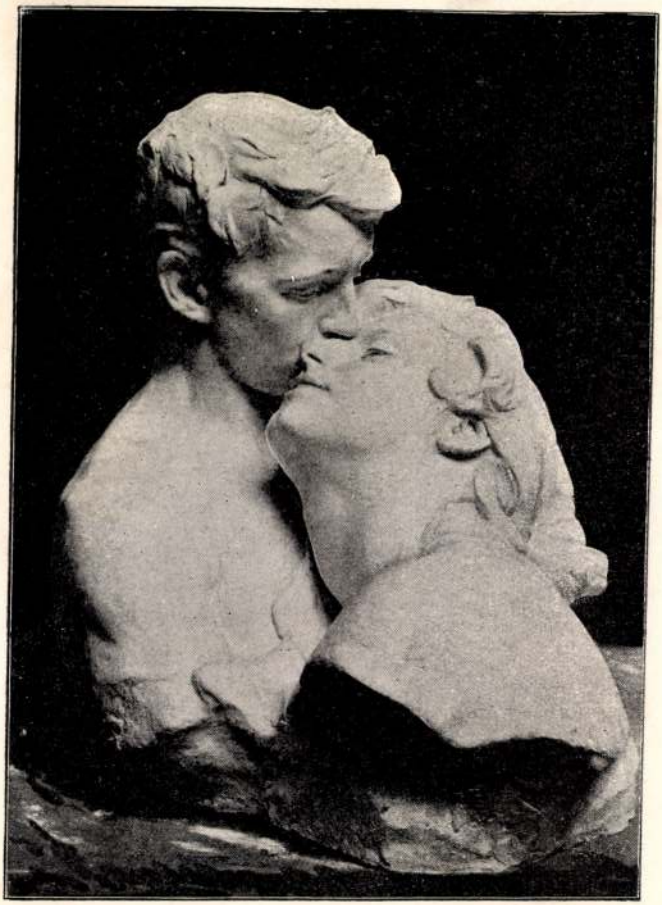

93. Führer Richárd. tavaszszal.

MDK

Raitzinger Mátyás esztergomi kőfaragómester

A Mária Terézia féle vártemplom. Kőfaragómunkák

Pálinkás László: Esztergom XVIII. sz.i müv.emlékei. Bp. 1937.

MDK

18. századi szobrász

Raitzinger Mátyás

Pálinkás L: Esztergom 18. sz.i müv.emlékei. 1937.

MDK

Raitzinger Mátyás kőfaragó

Pálinkás László: Esztergom XVIII.századi művészeti emlékei.Bp.1937.63-76.o.

RAIX Mátyás kőmüves. Az egri 1824. évi városi adóösszeirásban találkozunk nevével.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Raix Mátyás, kőműves

neve az 1824 évi egri adóösszeírásban fordul elő.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó 389 old.

M.D.K.

Raizesdorf Thoman kőművesmester

1526-ban, Huntzhaymer Georg kőművesmesterrel együtt, az új fegyvertáron oromzatot („Gipl mawer") és ablakokat épít.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp.é.n. 37. old.

Raith Béla

Művészeti lexikon 663. l.

JUNIUS

29

Raith Béla

szobrász és grafikus

szül 1885. Budapesten; + a baligródi tábori kórházban 1915 márc. 19. Művészi tanulmányait az Iparművészeti iskolában végezte, a diszitő szobrászati szakon, de ugyanúgy komolyan foglalkozott grafikai studiumokkal is. Három évig Kufoldon jart. Plasztikus munkái közül megemlitjuk Laky Adolf mellszobrát a favori ev. ref. templom udvarán. Mint a 32 gyalogezred László az északi harcterén kiirdott, megsebesül ne esett vrosz fogságba

Művészet 1916. 70 l.

Kelta dárda IX .129.

Raith Béla

1913. MAPE kiáll. Nemzeti Salon
Utcarészlet, rajz, 500.–

Tóth József III. 52,60.

Raith Béla

wofrair

l. Ohv.

U. 1954

~~Augusztá - Kórház (Budapest)~~

~~X 173.~~

Raith Béla

Münsarnik Hobrász. München

1912. tav kiáll. 205.

1912-13. téli kiáll. 291.

~~Ruthrennes ellen vató védekezés I. 12.~~

Érkezett 1904. September 24.

712/1904. q. (Sümeg, 1904. September 23.)

Darnay Kálmán beküldi sümegi múzeumáról a Mittheilungen der Anthropolog. Gesellschaft hasábjain közzétett jelentését (Félhivatalos levélben köszönet, 1904. IX. 25.)

Rait Béla

nobon es graf –
~~festo~~

+ ~~1916~~
1915 márc. 29

l.

Müvészet 1916

70 l.

Somogyi Gyula dr. VI. 153.

Raith Béla a fiatal művésznemzedék szimpatikus és jónevű tagja volt, szobrász és grafikus. Raith harminc évet élt (született 1885-ben Budapesten), mint a 32. gyalogezred zászlósa az északi harctéren küzdött. megsebesülve esett orosz fogságba, s a baligródi tábori kórházban halt meg 1915 márc. 19-én. Művészi tanulmányait az Iparművészeti iskolában végezte, a díszítő szobrászati szakon. de ugyanígy komoly foglalkozott grafikai studiumokkal is. Három évig külföldön járt. Plasztikus munkái közül megemlítjük Laky Adolf mellszobrát a fasori ev. ref. templom udvarán.

Művészek
1916. 70. l.

1906. 05. 22.

Dr. Semayer Vilibald m. n. m. ig. örnek Bpest:
értesítletik, hogy a minister zakmegbizokul
történt megbizatását jóváhagyta

(540/906)

Raith Béla

Nobrán

1901-5

Éimisk 1930:87.l.

Raizesdorf Tamás

épitész

Pozsony: 1526-ban a városi kamarás kifizette György Könnüves mestert és Raizesdorf Tamás mestert, das sie am newen Zeughaus die gipl (tetőorom) Mawern aufgefürt.

Ortvay Tivadar. Pozsony város története. Pozsony 1895. II K I r. 318 l.

Raizesdorf, Thoman

kömüves, 1526

Raizesdorf = Récse

l.

Hoffmann Pozsony 37. l

Hoffmann Südost

2.

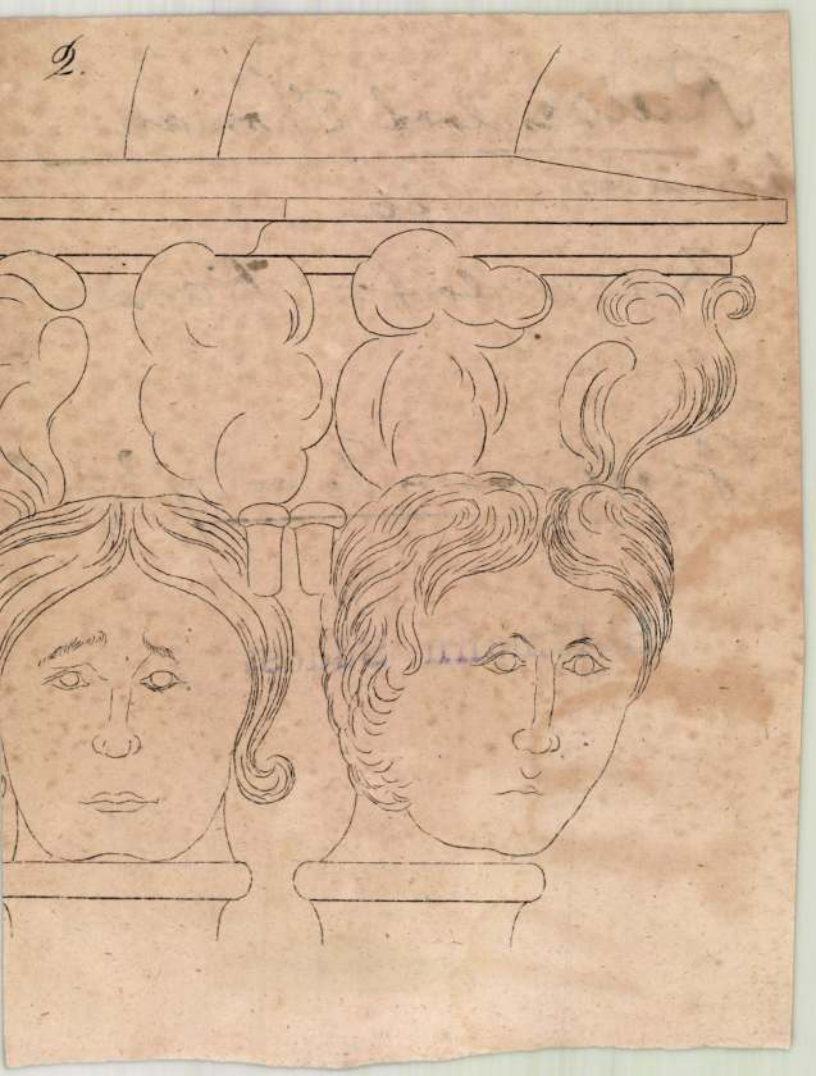

RAITH BÉLA

205. Portrait büszte. Szobormű. Eladó

KMT 1912. tav. kiáll. kat. 47[illegible]

M.D.K.

Raitzer*) Jenő és Elemér, festőművészek

műtermét látogatta meg 1934. junius 2,5-én a Mag. Mérn. és Ép-Egylet Mű- és Kőrépitési Szakosztálya, akol Wälder Gyula, a Szakosztály elnöke ismertetta a művészek „Magyar Szüret" c. freskószerű képét.

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp. 1934. 68. kötet. 303. old.

*) Nem ők magyarosítottak később a nevüket „Remsey"-re?

Raiter András

1709-ben Lőcsén élt.

Thaly Kálmán. Pár Mihály lőcsei kepiró a Rákóczi korban. Arch Ert. 1876. X. 286. l.

104
105
104
83
109
112
106
103
111
102
39

1078
536
1614

0
39
15
54 150

14000
7000
21,000
68.2 1
~~13600~~

~~4~~ 9 500

14,000
7000
21000
1400
22,400

Raith Béla

BEDNÁR JÁNOS.
192 Arckép. Olajf. Magánt.

BORZÁSY BÉLA.
193 Pántlikavásár. Olajf. Eladó.

KADA ALAJOS.
194 Napkelte a Vág mellett. Olajf. Eladó.

SZEPESI KUSZKA JENŐ.
195 Avar. Olajf. Eladó.

KISS REZSŐ.
*196 Anya gyermekével. Olajf. Eladó.

KANDÓ LÁSZLÓ.
197 Férfi-arckép. Olajf. Magánt.

VESZTRÓCZY MANÓ.
*198 Szent László vizet fakaszt. Olajf. Eladó.

FÖLDES IMRE.
199 Pihenő leány. Olajf. Eladó.

KISS REZSŐ.
200 Párisi emlék. Olajf. Eladó.

JUSZKÓ BÉLA.
201 Tatár szakadzsi. Olajf. Eladó.

K. SPÁNYI BÉLA.
202 Erdei út. Olajf. Eladó.

BESZÉDES J. LÁSZLÓ.
203 Petőfi. Gipsz-Szobormű. Eladó.

ZSÁKODI CSÍSZÉR JÁNOS.
204 Görgei, az agg hadvezér. Bronz-szobormű. Eladó.

RAITH BÉLA.
*205 Portrait büszte. Szobormű. Eladó.

GÉMES GINDERT PÉTER.
206 Harmath Hedvig. Gipsz-szobormű. Eladó.

Műcsarnok 1911/12. téli Kiáll.

TELCS EDE.

*207 S. A. úrasszony arcképe. Szobormű. Magánt.

PÁSZTOR JÁNOS

208 Tanulmányfej. Szobormű. Eladó.

HOLLÓ BARNABÁS.

*209 Henriette. Szobormű. Magánt.

MARKUP BÉLA.

210 Tanulmány. Szobormű. Eladó.

PÁSZTOR JÁNOS.

211 János bácsi. Szobormű. Eladó.

BŐDY KÁLMÁN.

212 Tanulmány. Gipsz-Szobormű. Eladó.

BÉLI-VÖRÖS ERNŐ.

213 Komédiások. Olajf. Eladó.

BEDNÁR JÁNOS.

214 Komédia. Olajf. Eladó.

215 Jácint. Olajf. Eladó.

SZENES FÜLÖP.

216 Női arckép. Olajf. Magánt.

OPPEL MAGDA.

217 Virágok. Vízfest. Eladó.

VIDOVSZKY BÉLA.

218 Medgyaszay Vilma arcképe. Olajf. Magánt.

OPPEL MAGDA.

*219 Virágok. Vízfest. Eladó.

SZENES FÜLÖP.

220 Női arckép. Olajf. Magánt.

KOMÁROMI KACZ ENDRE.

221 A kis Titánia. Olajf. Eladó.

KISS REZSŐ.

222 Hollandus intérieurbe. Olajf. Eladó.

Raith

RAITH *Béla* szobrász. * 1885. † Baligrod 1915 márc. 29. Budapesten tanult és szakatigért munkákkal lépett fel a Műcsarnokban, de csakhamar áldozata lett a világháborúnak. Egy emlékműve (Laky Adolf) a budapesti fasori ref. templom udvarán áll.

L. Gy. II. 348. l

Tartozik

Mérlegszá

1932.				
szept.	30.	8 számlának	70884	41
			70884	41

Raith Béla

Kobrák

Végbiz. jó eredm.

Érettségi 1905/6.

20. l.

Raith Béla

Thieme Becker
XXVII. 583. l.

Lyka

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

RAITH BÉLA, 1885 — 1915 márc. 29.
Laky Adolf msz., VII., Vilma Királynő-út 5., Ref. templ. kert.

Medvey 130. l.

Hadjárat.

A balra fordulva álló lo
a tisztelgő baka arra kéri, hog
tét közölje. Az előtérben sebes
ben pedig táborozó katonák láth

fölül: Pozdraveni polnimu marsa
alól: Wir lassen den Feldmarscha
No. 61.
jobbra: Noi salutiamo il maresc
balra: Körzöntjük [illegible]detzky Tábo
az előtérben középütt: Ziegler

Kny. alányomással, mér. a

107-95-35

L Ba

Más: egy közismert orvos egyik kültelki szegényasszony betege gyermekáldást vár. Úgy esik, hogy senki sincs otthon, csak a férj. A kis gyermek megszületik s mivel a jó sors a szegényeket bővebben szokta gyermekkel ellátni, mint a gazdagokat, — nemsokára utána megszületik a második is. Ikrek, — gondolja a vegyes érzelmekkel telített apa. De téved, mert nehány perc mulva a harmadik poronty is ott rí a szegényes ágyon.

És ekkor, mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim, akár hiszik, akár nem: a nagy teljesítmény után ájultan rogyott össze — a férfi.

A harmadik bátor ember engem kisért haza egy vacsoráról. Egy óra körül lehetett, amikor legcsendesebb a város, különösen a Kossuth-utcának a Maros partja felőli része, ahol akkortájt laktam. A kocsi-állomásnál elbúcsúztam kisérőmtől. Ő azonban hallani sem akart a dologról, valami irodalmi vitát folytattunk, a fentebb említett átértékelésről. Mentünk hát beszélgetve mindaddig, ahol feltünően kezdtek elaludni a villanylámpák és megszaporodni a kis-korcsmák. Duhaj hangok szürődtek ki, erre gavallérom meglassította lépteit:

— Azt hiszem, innen már egyedül is hazatalál — és lopva körülnézett.

— Hazatalálok, hiszen egészen pontosan tudom, hol lakom, de tulajdonképpen nem mostanig volt szükségem kiséretre, itt kezdődik az út kellemetlenebb része.

— Dehogy, — hebegte ő. — nincs itt sötét, szépen süt a hold, meg valahol mintha rendőrt is láttam volna.

— Nézze, bármely pillanatban kidobhatnak az ivókból egy részeg katonát vagy vásárost, s az mégis csak kellemetlen egy magános nőnek.

Csak ez kellett gavalléromnak; földbe gyökerezett a lába.

— Szívesen mennék, de ha itt olyan veszedelmes a járás, gondolja meg, hogy jövök én vissza egyedül! — Szólt, s e pompás indokolással a faképnél hagyott.

A férfilogikából pedig úgyebár önként következik, hogy pontosan tudják: mit akarnak. Nem vesztegetnek sok szót, hanem gyorsan határoznak. Utalok a Népszövetség szédítő tempójára, ahol olyan keveset beszéltek, s olyan szépen keresztülvitték pl. a leszerelést, vagy milyen geniálisan oldották meg Közép-Európa gazdasági válságát.

Közelebbi példát is hozhatok. Városunk nemrég egy népszerű szellemi kiválóságot várt. Arról volt szó, hogyan fogadjuk illőképpen? Három asszony megcsinálta a tervet, melyet aztán éppen szellemi felsőbbrendűségük és logikájuk elismeréséül a férfiak elé terjeztettünk. A férfi-bizottságban aztán gigantikus méreteket öltött a kérdés, mint hógörgeteg, mely az alpok csúcsáról lecsúszik. Vita indult: hány küldöttség legyen, kik legyenek a tagjai, kik beszéljenek és milyen sorrendben, nem merül-e ki az ünnepelt és nem sértődik-e meg a sóhivatal, nem lövünk-e túl a célon, de vajjon nem maradunk el fényben más városok mögött? És a többi, és a többi. Mindössze kétszer három órán át folyt a vita a férfiakkal, miglen mindnyájan fejfájást kaptunk és visszatértünk a három asszony első tervezetéhez. Az volt a legegyszerűbb, legtermészetesebb.

Hanem hát így van az, mélyen tisztelt Hallgatóim: fejfájást kap a nő, ha a férfi szabadjára engedi a logikáját, de azért mégis mindig az történik, amit az asszony akar.

A nagy költő kicsiny mártirja

Irta: Hevesi Sándor

A Nemzeti Múzeum könyvtárának igazgatósága — kedves figyelmességből — egy csomó relikviát küldött el a Nemzeti Színház múzeumának: elfakult arcképeket, színehagyott szalagokat, amelyek valamikor óriási babérkoszorúkat díszítettek, érdekes reprodukciókat, amelyek ma sehol sem kaphatók s igazán múzeumba valók megőrzésre.

Akire ezek az apró ereklyék vonatkoznak, éppen tíz esztendővel ezelőtt halt meg Budapest közelében, Szentendrén s halála bizony nem keltett feltűnést, mert életében s kivált életének utolsó két évtizede alatt — elég kevesen ismerték. De az ismeretlenség nem mindig biztos és igazságos kritika a társadalom részéről, sokszor nem egyéb, mint adósság, amelyet a társadalom egyszerűen elfelejt megfizetni. Ez a félig-meddig ismeretlen, vagy rosszul ismert ember (csak épp hogy nem félreismert, bár ő annak tartotta magát) többet adott a magyar színpadnak, mint az összes Esterházyak, többet mint Pest-megye, vagy a magyar állam, vagy a fővárosi közönség, mert ő minden vagyonát rááldozta a magyar színjátszásra s ebből a tényből keveset von le az a másik tény, hogy ő a magyar színjátszást a saját személyével is azonosította s így az alatt a húsz esztendő alatt, amíg vagyonát Shakespeare-re és Molière-re költötte, saját magát is érvényesíteni akarta, mint Egressy Gábor és Molnár György hivatott utódját, ami egyáltalában nem sikerült neki.

Ezt a különös embert Rakodczay Pálnak hívták, aki mint egy gazdag apának gazdag fia, abbahagyta a könyvkereskedelmet, mihelyt hozzájuthatott a pénzéhez és felcsapott színésznek és rendezőnek. A rendezéshez kétségtelenül volt tehetsége és hivatottsága, mert kivált azok a munkái, amelyek Jászai Mariról, Prielle Cornéliáról, Molnár Györgyről szólnak, nagyon is számot tesznek a mi irodalmunkban s meg is fogják őrizni a nevét. A baj ott kezdődött — és ez lett Rakodczay Pál tragédiája —, hogy nem volt színésznek való. A múzeumból kapott képek és fotografiák mindent elárulnak annak is, aki Rakodczayt sohasem látta a színpadon. A kicsiny, sőt alacsony termet, minden aránvosság és forma nélkül, nagy fej, az arcon teljesen elhatalmasodott és mégis kifejezéstelen szái, amely szinte úgy emelkedik ki belőle, mintha nem is szái volna, hanem orr, az egész fizikum menthetetlenül prózai és kispolgári. — micsoda torz gondolat volt, amely ezt az embert kihajtotta a deszkákra. De ez még nem volt elég. Rakodczaynak — az összes fültanuk kijelentése szerint — érctelen, gyenge hangja volt, úgyhogy az organum csak akusztikai képét adta az egész organizmusnak s ez a túlfűtött ambiciójú ember (aki közben egyszer tanítói oklevelet szerzett és egy darabig tanított is), Macbethet, Leart, Cassiust, Tartuffeöt játszotta a vidék legkülönbözőbb színpadjain, ahol mint színész és rendező működött. A helyzet válságosra fordult a kilencvenes évek legelején, amikor igazgató lett és Shakespearet, Molière-t, Schillert akarta belevinni a jó vidéki közönségbe. Minthogy mint rendező, aki sokat tanult a meiningeniektől, nem volt hajlandó megalkudni a normális vidéki lehetőségekkel, a klasszikusokat — legelsősorba persze Shakespearet — elég nagyigényű módon s aránylag művészien állította ki, úgyhogy tíz esztendő alatt egész jelen-

tékeny vagyona ráment. Ha az a kitűnő színész lett volna, akinek tartotta magát, költségek nélkül is elért volna valamit, mert a jó színész mindenütt hat és végül is beleverekszi magát bármilyen közönségbe. De Rakodczay egy fantómot kergetett, — s például a Velencei kalmárra százszor többet áldozott, mint akármelyik vidéki kollégája — csakhogy Shylockot ő maga játszotta s bár igen kitűnő felfogása volt az alakról (a könyveiben meg lehet találni), a színpadon nem a felfogás dönt, hanem a tehetség. A katedráról lehet magyarázni Shakespearet, de a színpadon, hogy Kiss József szavával éljek, „gyakorolni" kell és nem magyarázni.

Tíz év alatt az utolsó krajcárja is elúszott. Egész színészi és direktori dicsőségéből nem maradt egyebe, mint gyönyörű szakkönyvtára. A levitézlett színész és igazgató, aki büszkén érezte magát a nagy Shakespeare magyar mártirjának, visszament az iskolába tanítani. De szívében, lelkében és minden idegrostjával tovább is színész maradt s belefogott abba a nagy munkába, amelyben újra korlátlanul kiélhette minden színészi vágyát. Korlátlanul és költségek nélkül és közönség nélkül és ráfizetés nélkül. Megírta két vaskos kötetben Egressy Gábor életrajzát, amelyet 1911-ben adott ki Kecskeméten. Ez a munka sok mindent mond el a korról, Egressy és Rakodczay koráról, a két „művész"' irigyeiről és ellenségeiről, de még sokkal többet magáról Rakodczayról s a könyvben határozottan ez a legérdekesebb. Rakodczay Pállal ugyanis az történt, ami tehetséges dilettánsokkal majdnem mindig megtörténik, ha egyúttal őszinték is, hogy tudniillik azonosította magát a hősével és ideáljával s Egressy Gáborban azt az embert és művészt festette le, aki ő akart lenni s akinek ő képzelte magát. Innen van az, hogy a tudományosnak tervezett munka akárhányszor a pamflet stílusába téved s Egressy Gábor sikereinek örömzaja helyett Rakodczay sikertelensége sikoltoz és zokog a könyvben, nyiltan és a sorok között. Viszont a könyv ezért válik érdekes, sőt értékes dokumentummá. Egy mártir önvallomása ez, akinek a tragédiája az volt, hogy sohasem tudott fölérni saját magához.

P. Raitz Péter: Érkező vihar

DON QUIJOTE UNOKÁJA

Megnyergeltem a lovamat, a gondot otthon hagytam,
Tücsökzene kiséretben elvágtattunk messzire,

Ha havazott, ha villámlott, ha nap sütött, a lovam
Csak vágtatott, nem bíztattam, el a világ végire.

Megszomjaztunk, hát megálltunk, pásztortól kértünk vizet,
Kedvesétől mosolyt kaptunk s ráadásúl furulyát,

Kirügyezett, mert boldog volt, ajándékozó hite,
Megáldotta, mert ifjú volt, derék paripám útját.

Megéheztünk, hát megálltunk, a juhásztól kenyeret,
Zabot, búzát, sok egyebet szereztünk és adomát,

A komondor, okos állat, megnyalta tenyeremet,
Halálomban sem felejtem el a juhász mosolyát.

Csak vágtattunk éjjel-nappal, napkeltekor friss vízben
Mostan meg a paripámat, s arcomat, a testemet,

Napfénytől kértem zsebkendőt, arcomat megtörültem,
Lovamnak így kedveskedtem: látunk még tengereket!

Megesett, hogy csendes vizek mellett szárnyalt paripám,
Megesett, hogy patáit vad hullámok csapkodták,

Megesett, hogy megállottunk a szörnyeteg vén sziklán,
Máskor meg a gyárak s a füst célunkat bekormozták.

Ha gyöngéd palánta mellett, virágölelő színben,
Vágtattunk el, megálltunk s a virágot megöntöztük,

Ha valaki térdenállva ezt rebegte: Úristen,
Lelkét a képzeletünkkel gazdagon megötvöztük.

Persze, kerékkötőkkel is akadt dolgunk s lombtalan
Fákat, cserjéket, lelkeket nem tudtunk kikerülni,

Felnéztünk az estcsillagra s erre a boldogtalan
Szivünk már megszünt aggódni, újra kezdtünk hevülni.

Kóborogtunk, elkószáltunk északra és a délre,
Elkerültünk a kelere, a nyugatra, s pihentünk,

Volt szállásunk istállóban, szántóföldön s az égre
Ugy emeltük szemünket, mint akik mindig reméltünk.

Falusi jószágok között, ha vitt utunk, nem volt baj,
Darócszavak mögött tudtuk él a népdal, a mese,

Ha a városi köveken kemény volt is a talaj,
Játékos gyermekre esett a lovam tekintete.

Oh vacogó, oh didergő, oh nyomorgó emberek!
Csillagtalan, pásztortalan, kialudt akaratok!

Ha a lovam, Rosinantém, meglátta a szemetek,
Felém emelte a fejét s nem kért tőlem abrakot.

Végre eljutottunk oda, ahonnan elindultunk,
Megroggyant a lovam lába, de azért még nyerített,

Nem kérdeztük, hol is hát a világ vége, aludtunk,
Fűzfaágról ránk hajoltak az árnyak, a szelidek.

Cleveland, Ohio.) *REMÉNYI JÓZSEF.*

Pásztortűz 1933. 16-ra

Rajk László, építész

17

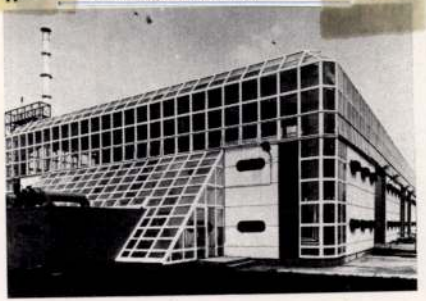

17. Rajk László: KVV Járműjavító Csarnok, Siófok 1983

23

Magyar Építőművészet, 1984. 1. 23. old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP

Rajbár István grafikus

1972 JAN 12

1021

Rézlemezbe „kopogja" a Latinca-balladát

Amint belép az ember a dekorációs műhelybe, azonnal odavonja a tekintetét Lenin rézdomborítású portréja. Én ebben gyönyörködtem a legtöbbet *Rajbár István* barcsi grafikusnál. Talán azért is, mert a portré környezete is olyan szép. Zöld üvegballon virágokkal, kis nyírfatönk, asztalka, rajta gyertyatartó.

Odakint az előtérben táblók, dekorációk, körben a falon pedig képek. Bal oldalon arany, piros, kék és zöld fóliára nyomott emblémák, Balaton, Siklós, Hévíz, Badacsony, Csokonyavisonta felirattal. Ott van közöttük a vadászati világkiállítás emblémája is, ez iránt akkora volt az érdeklődés, hogy 15 ezret rendeltek belőle. S éppen most jár Barcson a Fővárosi Papír- és Írószer Vállalat képviselője, ő a Halászbástyát ábrázoló húszezer fólianyomatot kért.

— Eddig még senki sem tudja ezt csinálni nálunk... Sok cégtől jönnek hozzám Pestről, s mondják, hogy próbálkoznak vele itt-ott, de meg sem közelíti az enyémet.

— Van talán valami titka a fólianyomatnak?

— Persze. Többek között az a massza, amellyel leöntöm. Ez adja meg a tartását. Én Frankfurtban és Münchenben lestem el a fogásokat több grafikusnál. Természetesen nem jegyezhettem előttük semmit, s bizony hosszú hónapokig kísérleteztem, amíg sikerült.

Mutatja, hogyan készül a nyomólemez, mint teszi rá a fóliát a nyersgumira, s mint formálódik ki az egész a kézipréssben.

Szívesen kísérletezik még a »műfával«. A papírboltokban is kapható famintázatú tapéta könnyebb, mint a furnér. Van egy speciális kése, amellyel metszi. Az intarziához hasonlít, ha többféle mintájú anyagot használ fel egy-egy képhez. S ő valóban válogathat a tapéták között, éppen most kapott külföldről egy teljes kollekciót.

— Tavalyelőtt tanulmányúton voltam Nyugat-Németországban, Ausztriában, Svájcban a járási pártbizottság ösztönzésére. Stuttgartban elmentem a DC-fix gyárba, ahol az öntapadós tapéták készülnek. Mindent megmutattak, kivéve a keverési arányt, az ugyanis hétpecsétes titok.

Albumot tesz elénk. Fényképek a legszebb kirakatairól, dekorációiról. Kivágott újságcikkek, köszönőlevelek váltakoznak a képekkel. Mindig kapott díjat, oklevelet a politikai ünnepek, évfordulók tiszteletére rendezett kirakatversenyeken, ugyanis nemcsak a szemre, hanem az észre és a szívre is hatott a kirakataival. Amikor megkérték, tervezett díszletet, nem is egyszer. Egyik szívesen vállalt elfoglaltsága az önképzőkör művészeti vezetése.

— Nagy sikere volt az Emlékezz és harcolj című montázs-kiállításomnak. A tv is mutatott belőle részletet, aztán a KISZ kb is felkarolta, s vitte városról városra. A napokban nálam járt a csurgói gimnázium párttitkára, hogy elvihetnék-e az anyagot. Most éppen egy kis felújításra szorul, mert a sok vándorlás közben egyik-másik tabló montázs megsérült.

Rajbár István két évtizeddel ezelőtt végezte el az Iparművészeti Főiskolát. Bejárta már az országot, amikor fölfigyelt a barcsi fmsz újsághirdetésére. Kirakatrendezőt kerestek, s még lakást is felajánlottak. Felsőmocsoládi születésű lévén megragadta ezt a somogyi lehetőséget, s letelepedett a Dráva partján ötvennyolc szeptemberében. Azóta ő a barcsi áfész dekorációs részlegvezetője. Aki már járt a nagyközségben, biztosan észrevette, hogy átlagon felüliek itt a kirakatok. S ez neki és munkatársának, *Porkolábnénak* köszönhető.

— Az egyhónapos tanulmányutamon sok kirakatot megnéztem odakint. Amit ellestem, azonnal felhasználhattam itthon, mert éppen akkor hirdették meg a kirakatversenyt a felszabadulás 25. évfordulójának tiszteletére. Nézze, ezt a köszönő levelet kaptam a pártbizottságtól... Igen örültem neki. Tudja, én itt lettem párttag öt évvel ezelőtt. Mindig szerettem a politikai témákat. Mást ne mondjak, nézem a tv-t, s ott van mellettem a papír, ceruza, s ha valami megragad, eszembe jut, máris húzogatom a vonalakat. Most néhány nagyobb téma izgat. Szeretném például több rézlemezen megörökíteni a Latinca-balladát, aztán az Internacionálét, a proletariátus nemzetközi himnuszát.

Kinyitja a háta mögött levő ajtót, s a kis raktárféléből egy rámát hoz ki.

— Gyűrűskének mondják a horgászok ezt, amiből csináltam. Ilyen rámát képzelek a Latinca-balladához. Amikor van egy kis időm, akkor a Dráva-parton pecázok, mert a víz, a természet, a madarak az én világom. Számtalan vázlatot készítek, aztán ez lesz belőle — a falra mutat, ahol drávai hangulatot árasztó képek sorakoznak.

— S mikor készülnek el a rézdomborítások?

— Hát erre bizony nehéz válaszolni. Tizenkét hónap óta sok rajz, vázlat került ki a kezem alól. Nehéz elindulni az ilyen témával...

Az elképzelések azonban lassan megérnek, s bizonyos, hogy egyszer formába önti őket.

L. G.

A Budapest — Madrid helyett

Magyarország—Spanyolország mérkőzés lesz ma Madridban

Az eredeti tervek szerint január 12-én a Spanyolországban készülődő magyar labdarúgó-válogatott Budapest néven barátságos edzőmérkőzést játszott volna Madrid csapatával. Természetesen Madrid színeiben is a spanyol nemzeti tizenegy lépett volna pályára.

Hétfőig úgy volt, hogy nem változik a terv. Ekkor Ramírez, a spanyol sportszövetség vezetője fölkereste Börzsei Jánost és Illovszky Rudolfot, a magyar delegáció vezetőit, s azt kérte, hogy ne Madrid—Budapest, hanem Spanyolország—Magyarország mérkőzést hirdethessenek a falragaszok. — Egy érdektelen edzőmeccsnek pár ezer nézője lenne. A hivatalos találkozóra legalább hatvan-hetvenezer szurkolót várunk — mondta a spanyol sportvezető.

A magyar labdarúgó-csapat vezetői helyt adtak a kérésnek, így 1964 után most újra találkozik a két ország nemzeti tizenegye. (Hatvannégyben a spanyolok 2:1-re nyertek.)

Az új helyzet nem jelent lényegbeli változást a magyar válogatott felkészülésében. Illovszky Rudolf úgy vélekedik, a válogatott keret tagjainak játékán alig érződik, hogy a bajnokság és a kupaküzdelmek befejezése után volt egy kis pihenő. Egyedül Noskó nem bírta azonnal a nagy megterhelést. Ezért is döntött úgy a szövetségi kapitány, hogy az év első válogatott mérkőzésén Noskó helyett Fábián lesz a hátvéd. Természetesen hiányzik Páncsics is, akin kisebb műtétet hajtottak végre.

Az új helyzetből adódóan válogatottjaink még nagyobb becsvággyal készülődnek a ma este 20.30-kor kezdődő találkozóra. Hogy milyen rangot kívánnak adni a vendéglátók a mérkőzésnek, arra jellemző, hogy NSZK-beli hármas bíráskodik a mérkőzésen. A vezető bíró a jól ismert Tschenscher lesz.

Illovszky kapitány már kijelölte a pályára lépő tizenegyet. Ez a következő: *Géczi — Fábián, Kovács, Vidáts, Juhász P. — Juhász I., Szűcs — Fazekas, Bene, Dunai II., Zámbó.* A spanyol csapat magyar származású kapitánya, Kubala László is közzétette a névsort: Iribar, Sol, Tonono, Amancio, Luis és a többiek neve jól cseng a nemzetközi labdarúgóvilágban. Mindenesetre az eredmény értékmérő lehet a magyar labdarúgás szempontjából, soha messzemenő következtetést sem az esetleges győzelemből, sem vereség esetén levonni nem lehet.

SPORT

Járási asztalitenisz-bajnokságok futószalagon

Hírül adtuk, hogy vasárnap általános nyitány volt az asztaliteniszezőknél.

Megkezdődtek az egyéni

Játékvezetőki

Febru

megyei labdarúgó-

Nem csendesek manapsá már a labdarúgópályák. A kedvező időjárás ugyanis ma gával hozta, hogy a bajnok idényre készülődő labdarúgó munkájuk nagy részét nem a tornatermekben végzik, hanem kinn a zöld gyepen, a salakos edzőpályákon. A labdarúgó-szövetségben szintén nagy a mozgolódás. Folyik a készülődés a tavaszra.

Ezzel kapcsolatban kérdeztük meg *Horváth Zoltánt*, a Somogy megyei Labdarúgó Szövetség elnökhelyettesét, a JB vezetőjét: — Mi újság az SLSZ-ben?

— *Elsősorban az őszi bajnoki idény lezárása jelent számunkra gondot. Korábban ígéretet tettünk, hogy az őszi vadhajtásokat lenyesegetjük. Megpróbálunk rendet teremteni a megyei II. osztályban is a büntetőpontok körül (az I. osztályban úgyszintén). Kiderült, hogy ez nem is olyan egyszerű. Vannak olyan vitás ügyeink, hogy ki kell kérnünk a Magyar Labdarúgó Szövetség vezetőinek véleményét is, mielőtt jogerősen határozunk. Mielőtt megkezdődne a bajnokság, tiszta vizet öntünk a pohárba. Sőt jóval korábban. Február 12-én megtartjuk a szokásos megyei labdarúgó-értekezletünket. Ezen részt vesznek majd a szakosz-*

Aranyé

A korábbi évek hagyományaihoz híven 1971-ben is szép sikerrel szerepeltek a magyar sport legjobbjai a világ- és az Európa-bajnokságokon. Csak a felnőtteket tekintve 8 világ- és 17 Európa-bajnoki címmel gazdagodott a világviszonylatban is előkelő helyen álló »magyar aranyéremgyűjtemény«.

A magyarok több mint nyolc évtizede szerepelnek a nagy viadalok porondján. Az Európa-bajnokságok sorozata 1891 januárjában Hamburgban, a férfi gyorskorcsolyázók versenyével kezdődött. A világbajnoki szereplést is a gyorskorcsolyázók nyitották meg, két évvel később, Amszterdamban. S miután 1972 olimpiai év, nem árt emlékeztetni arra, hogy 1896 április 6-a és 15-e között Athénban rajtoltak a magyarok a felújított olimpiai játékokon, s az egész világ elismerését kivívták, hogy azóta 95 arany-, 76 ezüst- és 88 bronzrémet szereztek.

1971-ben új nevek kerültek a magyar sport büszkeségei, a világ- és az Európa-bajnokok közé. Ilyen többek között az asztaliteniszező Klampár Tibor és Jónyer István, a birkózó Hegedűs Csaba, vagy az ökölvívó Badari Tibor.

M.D.K.

Raj István festő

Müvét a Müvészeti és Muzeumi Direktórium megvásárolta, 1919.

Tájkép.

Gerelyes Ede: A magyar muzeumügy a két forradalom időszakában 1918-1919. Bp. 1967. 361.l.

Raj István

olaszt

a Szépmű

Mezőmunkban

Római agyag edényfül VI. 110

Rajné Lóránt Erzsébet

Építkezés, of.

Vadkereskedés, tustemp.

Lengyel és Magyar Képzőm.nők Egy. kiáll.katalógusa
1936 okt.

7.l.

Rajné Lóránt Erzsébet,
MDK

Kitüntető elismerést nyert.

2 izben.
Dicsérő elismervényt is nyert.

Nemz. Szal. 333. kiáll. 1925. márc. 15-29. Kat.
A szinyei Merse Pál Társ. által díjazott művészek
kiállítása.

Rajné Lovánt Erzsébet

Temperákkal nezepel a lengyel és magyar műcsemők kiállításán a Vigadóban

Nemzeti Ujság 1936 X. 16

Rajné

l. Lorántt Erzsébet

Ferkèpzomfoiskèvk
125. l.

M.D.K.

Rajber Ignác, egri kőműves mester

1820-ban igazoltatja vándorlá-
sát; 1821-ben a kőműves cér mestere
Egerben. Meghalt Egerben 1837. jan 16-án
46 éves korában. Az Adattárban számos
rá vonatkozó adat. A 154. ábrán szer-
ző körli az 1758-ban Pickler János György
által emelt Hatvani kapu felmérési rajzát
1832-ből.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

158. old.

+388-389.

RAIBER Ignác egri kőmüvesmester. 182o-ban igazoltatja vándorlását és 1821-ben a kőmüves céh jegyzőkönyve szerint az egri kőmüves céh mestere. Előzőleg --+ Zwenger József pallérjaként Fedémesen, Tarnaszentmiklóson a templomépitésnél palléroskodott. 1824-ben városi hitlevelet kap Egerben a diósgyőri uradalom borsodmegyei falvaiban végzendő épitkezésekhez --+ ifj.Polereczky ácosal együtt.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

Az 1827. évi összeirás szerint a külvárosban lakik és 15 segéddel dolgozik, tehát ennek a kornak egyik legjelentősebbx vállalkozó,kőművesmestere. Az 1834. évi adóösszeirás is emliti. Meghal 1837 január 16-án Egerben 46 éves korában. 1842-ben özvegye szerepel, akinek a maklári hóstyán, a város I. negyedének 4. fertályában van háza és szőlőbirtoka. 1822-ben javitja a kápolnai templomot.
Raiber Ignác 1827-ben az egri megyeház folyosó-

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

kövezési munkáinál szerepel, majd 1829-ben elkésziti a borsodszentistváni paplak, iskola, községháza és jegyzőlak terveit és költségvetését. 1831-ben tervet készit a pétervásárai Széppatakhidra. 1832-ben a megyei selyemgolbolyitó ház felépitésén dolgozik --+ Mahr áccsal, --+ Oberfrank asztalossal és --+ Ribovszky mesterrel együtt. 1834-ben elkészül a gömöri utra szánt hid terve. 1835-ben felülvizsgálja a feldebrői rk.

A Hevesmegyei Topográfia datgyüjtéséből. Voit.

templomot /Can.Vis./ és a káli plébániatemplomot. 1837-ben Kerecsend határában négy kőhidat épit. Tervet készit - ugy látszik már özvegye - a szőláti uton a Papréten létesitendő hid számára 1840-ben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

M.D.K.

Raiber Ignác, egri kőműves mester

1820-ban igazoltatja vándorlását és 1821-ben az egri kőműves cek mestere lesz. Előrőleg Zwenger József pallérjaként Fedémesen, Tarnaszentmiklóson a templom építésén dolgozik. Az 1827-évi adóösszeírás Eger Külvárosában, mint 15 segéddel dolgozó mestert, említi. Szerző hosszan sorolja fel működését, fennmaradt terveit. Meghalt 1837. jan. 16-án Egerben, 46 éves korában.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 169. Akadémiai Kiadó, 388-89. old.

RAJBER Ignác egri kőművesmester, a borsodszentistváni épitkezések számára 1829-ben elkésziti a paplak, az iskola, a községháza, ésa jegyzőlak terveit./EAL.E.Kápt.Emlt.D.S.fasc.5.No. 199./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

M.D.K.

RASBER Ignat.

murariorum magister

Eger

15 sodal

1952)

Müvért. Kapossy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban 137. p.

Rajbek Ignác

tervet nyújt be az egri Hatvani kapu át-
építésére. 1758 körül.

Voit Pál szk.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

406 f

Rajber Ignác

Kőmüvesmester rajzot készít az egerszólati Kőhidról (1834).

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII.

Budapest 1972.

6841

Rájber Ignác

Kőműves mester 1820 körül munkálatokat folytat az egri megyeháza épületén.

Voit Pál dr.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemlék topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

3511

Rajzy Margit

Rajzy Margit és Szentjóby
Tamás happeningje volt
látható a Képzőművészeti
Főiskolában.

Beke László: Dátumok a magyar avantgarde müvészetről.
MÜVÉSZET, 1980. október - 20. lap.

Rajczi Margit MDK

Lilaruhás, akv.

Leánykafej, akc.

Műcsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Rajczy Margit
festő

M.Df.

Portréi vannak kiállítva a
Csepeli szabadiskola kiállításán.

Urbach Zsuzsa: Csepeli képek.
Művészet, 1961. junius – 42 l.

Rajczy Margit

Szerepelt KFKI kisz
Szubjának kiállításán

Plakát

Rajcsy Margit

Méltatás

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptékkel.....

Művészet, 1980. október - 2.lap.

Rajczy Mihály
farekas

A merőcsáti mester művei
láthatók a kiállitason.

Kresz Mária: Népi hiránna kiállitás . . .
Művészet, 1969. december – 11 lap.

MDK

Rajczy Mihály, parekas

Több művel mutatja be a tisza füredi, mezőcsáti parekasok népművénetét a Budavári Palota kiállításán.

Harangozó Márta: Tékák, vékák, bokályok

2.

ESTI HIRLAP, Bn. 1971. ápr. 3.

mak.

Rajczy Mihály 1817-1867
mezőcsáti mester

Legtökéletesebb alkotásai a 40 évekből.
Remekműve egy 1848-ból való „miska és
egy nagyalakú butykos

26 ábra Butykos

Kresz Mária: Magyar népi cserépedények
Néprajzi M. Évkönyve 1961, 155-156. l

MDK

Rajczy Mihály, népi keramikus

A Nemzeti Galéria tárlatán szerepel a mezőcsáti mester: Rajczy Mihály is szemeheivel.

(fenesik): „Hani tányért vesszek én – abból ebédelek én ..." 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969 jul. 17.

M. DK.

Rajczy Mihály Jarekas

1817 – 1869

Legkorábbi nignált darabja 1845. köl való. (14. rép.) Stilusa Debrecennek mutat egyezést

Domanovszky Gy.: Mezőcsáti herámia. Bp 1954
20, 21-22, 24, 30, 32, 33, 36,

M.D.K

Rajczy Mihály fazekas

Három ilyen nevű is volt herőcsátor
Az egyik 1751 – 1856 között élt,
a másik 1858 ban halt meg, a har
madik 1817 – 1869 hört élt
közülük az első i harmadik volt faze
kas.

Domanovszky Gy: herőcsáti kerámia. Bp.
1954, 19, 20,

id. Rajczy Mihály farekas M. DK.

1791 – 1855

1810 ben tagja a miskolci farekascéh nek.

Domanovszky Gy: herózsáti kerámia. Bp.
1954, 20, 21,

mdk

Rajczy Mihály fazekas mester

munkájának tulajdonítják az 1859-ben
készült: Butykost.

2. ábra

Kresz Mária: Ujsnan szerzett mezőcsáti
cserépedények

Néprajzi Muzeum Évkönyve 1960, 162. l

mdk.

Rajczy Mihály fazekas mester

munkája az 1845-ben készült lasábos butykos, ennek madárdíszé emlékeztet az 1859-ben készült butykos begyes madárformajára

Kresz Mária: Ujonnan szerzett mezőcsáti cserépedények.

Néprajzi Muzeum Évkönyve, 1960. 163. l

M. dd.

Rajczy Mikály fazekas mester

feltételezhető munkája. Bokály, világoszöld alapon.

11. ábra

Kresz Mária: Nyomatt szerzett mezőcsáti cserepedények.

Néprajzi Múzeum Lokönyve 1960. 171. L

Rajczy Mihály, Jarekas

L.: Badár B.

Katona J.: Néprajzi ..... 87-96.

Forrás, Kecskemét, 1979. dec. XI/12.

Rajczy Mihály

mezőcsáti kerámia mestere

A néprajztudósok felfedezték művészetét-

Magyar Hirlap 1978-14o-6

Balassa István:Népmüvészet,iparmüvészet,

népi iparmüvészet

Rajczi Mihály
farehas

Illusztrációk.

Szebelkó Erzsébet: Pesos nózsa szál.
Nők lapja, 1969. aug - 35 szám.

Rajczi Mihály
farekas

Neves mester hírében állt az 1800-as
évek derekán és áll még ma is.
A mester Mérőcsáton él

Szebelhó Erzsébet: Piros rózsa szál
Nők Lapja, 1969. aug - 35 szám

RAJCZY MIHÁLY, fazekasmester

A Debreceni Déri Múz.-ban egy igen szép butykos.Sárga faágom madar,Szárnya vörös,.Csőrében vörös-zöld ,barna virágos ág..Másik oldalon felirat.:anno 1865-ik Esztendőben készült Mező Csáth városában..."-1-2.kép.rekete repr. 101.és 102.old.

SZALAY EMŐKE: Mezőcsati keramiak a Déri Muzeumban 101.old

A Miskolci Herman Ottó Múz.Közleményei. 13. Miskolc, XI/ 1974.

Rajczy Rita, óvodás

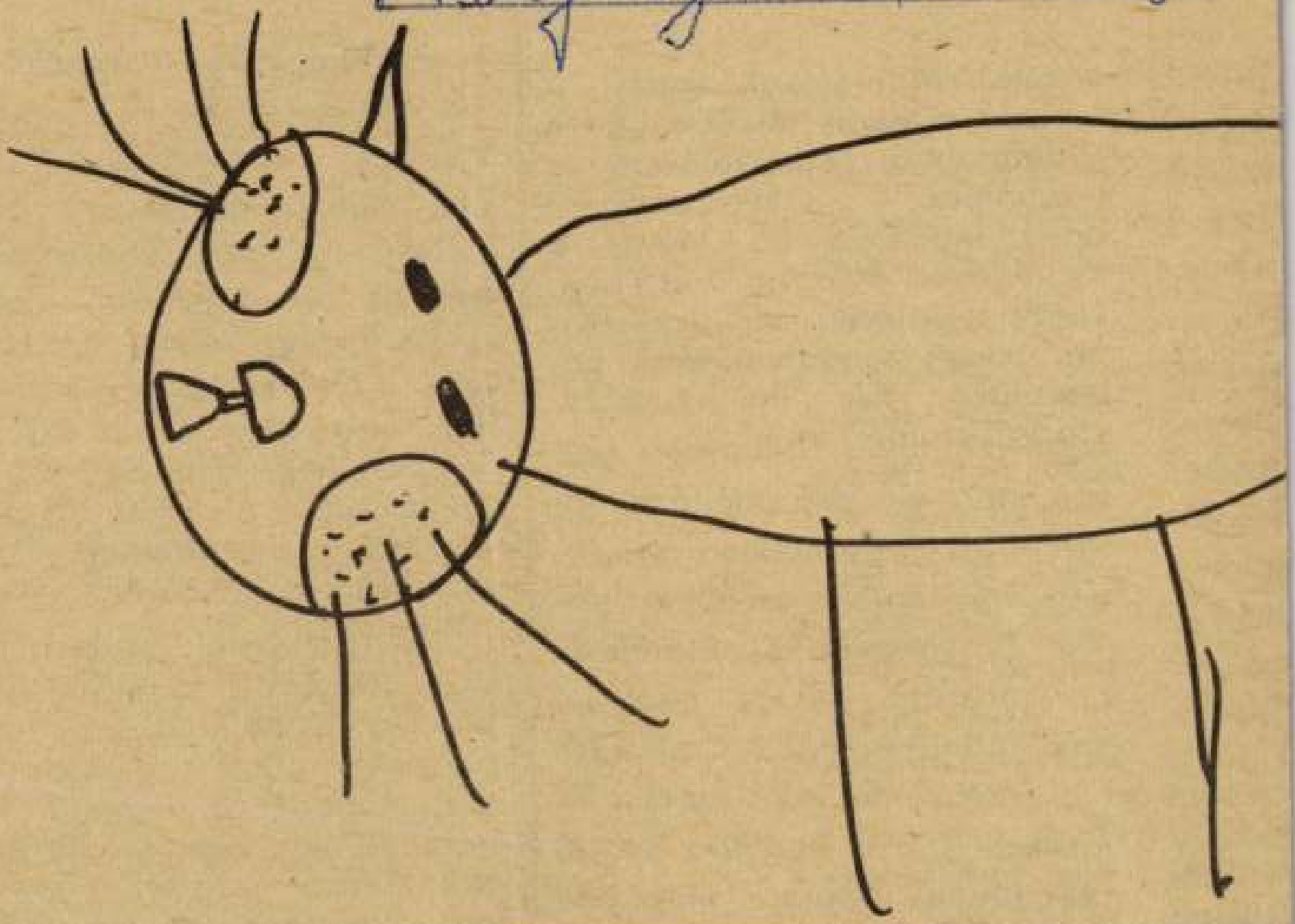

„Cicuskám" Rajczy Rita rajza (Geisler Eta utcai óvoda)

Dunaújváros, 1974. nov. 13.

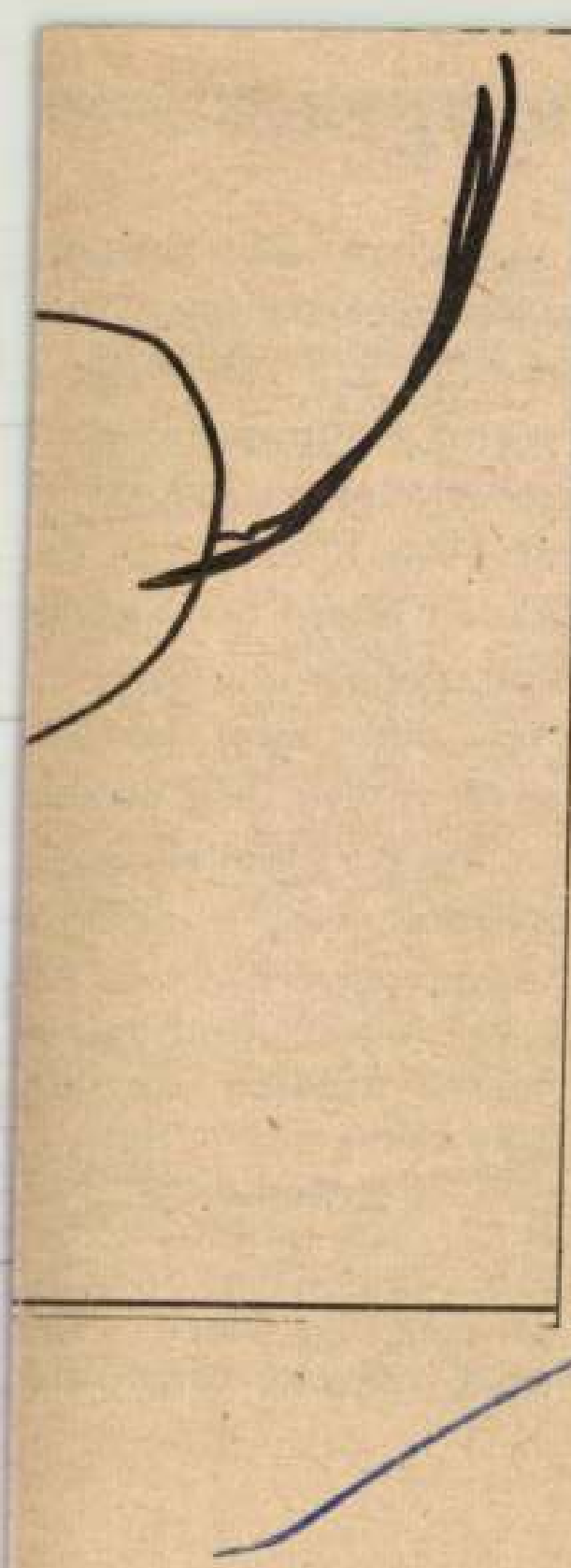

5t. A
Bach
ın és
sében
ét, a
fúga
f Há-
i pá-
rában
éve-
hang-
z év-
a Prá-
ndéke.
gyhírű
a Trió-
nbaló-
Kama-
sszabb
ol ta-
t.

Villáminterjú Kígyós Sándorral

— Mi a titka a kőnek?

— Romantikus?! — gondolkodik el. — Azt hiszem, minden vérbeli szobrász a lelke mélyén egy kicsit vonzódik ehhez az ősi anyaghoz. Persze a kő hideg, rideg, kellemetlen... De mégis, a kő alkalmas arra, hogy olyan dolgokról meséljen, ami nem sajátja. A kőből alakított, csavart, hajlított, gyűrt formáim önnön anyaguknak mondanak ellent.

Kigyós Sándor szobrászművész plasztikáit legutóbb 1975-ben, a Kisgalériában láthattuk. Most újra kiállításra készül. Ezúttal az Ifjúsági Ház galériájában mutatja be szobrait. Ezeken alkotói vizsgálat alá vette azokat a láthatatlan erőket, amelyek akár a természetben, akár a művész ke-

Rajcsányi Ádám

1740.

de 1380-as évszám alatt

Csontosi jegyz

Római csonttük VI.131.

Rajcsányi István,
Zoolnai
Győr 1693–1696.

l.

Yankó Ötvös apródok

7. l.

lép fel 5-ször, azóta hogy itt van, szinig telve van a kőr, mert a vidéki magyarság 2—3 órányi távolságról is bejő az előadásokra. Mi Feleki urnak hálával tartozunk. Ő volt az első, ki városunkat vendégszereplésben részesité; tudta, hogy nálunk anyagi előny nem várja s mégis eljött. Játékában nagy élvezetet találtunk, ő lett mérvesszőnk, a színészek játékainak ezentuli megitélésében. Időjárásunk arábiai. Kerteink pusztára égetvék. Hüvelyes veteményeink oda vannak. Kukoriczánk kis esőre felüdülne, de nincs rá reménye. Borra meglehetős a kilátás. Jég nem bántott, a tűz is megkimélt; elvárjuk tehát, hogy a biztositó társaságok olcsóbb osztályba sorozzanak, annálinkább mert városunkban többé szalmával fedni nem szabad, vagy mivel legtöbbnyire a zsidók házaikból jött ki a tüz, nem kellene ronda házaikra külön classist állitani fel? (Csak nem akarja ön a házakat is vallás és nemzetiség szerint osztályozni? A könnyebben gyulható ház ugyis más tekintetbe jön a biztositóintézeteknél, mint a szilárd anyagokból épült. *Szerk.*) *r. l.*

— (*Az ország felső vidékeiről égbekiáltók a panaszok*) a nagy szárazság miatt. Igy Nógrádmegye *Jobbágyi* községéből e sorokat veszszük : A midőn több helyen a sok esőzést meg is unták, itt és több közelfekvő helységben olly iszonyu a szárazság, hogy a föld mélyen meghasadozott, és annyira kiszáradt, hogy a burgonyának, kukoriczának semmi nedvessége nem lévén, elhervadt; a káposzta már egészen tönkre jutott; kerti-veteményeink lehervadtak, de nem is öntözhetjük, mert bár a legidősb emberek sem emlékeznek, hogy a Zagyva egészen kiszáradt volna, most ez is megtörtént! Ugy vagyunk a kutakkal is, hogy többnyire, főkép az emeltebb helyeken, már vizet nem kaphatván, kénytelenek vagyunk, a mélyebben fekvő helyekre szorulni! A mező egészen kopár, a luczerna kiszáradt, és igy kénytelenek vagyunk marháinkat a télre megtakaritott szénával táplálni; a bab már tökéletesen megszáradt, gyümölcs nélkül; borhoz kevés reménység, mivel a szőlőfürtők lehullanak; a gyümölcs apró, izetlen, egészségtelen és lehull éretlenül; egyedül a gabonára nézve nincs panasz, mert majusban volt egy jóltevő eső, azzal felkapott minden; de gyászol most, a midőn az emésztő szél uralg, és még harmat sem jár; bár az Isten meghallgatná kérésünket, hogy még sarjut is kaszálhatnánk! — *B. Gy.*

— (*Balassa-Gyarmaton ismét kétségbeejtő a szárazság.*) Ottani tudósitónk irja : Az esőt mi már három év óta csak a hirlapokból ismerjük, másutt vizözönök, sőt alig 2—3 órányi távolságra tőlünk megkivántató elég áldott esők járnak; nálunk juniusban ugyan a port nehányszor leverte, de földünk meg nem ázott még egyszer sem; azonfelül naponkinti szelek s nehány hét óta afrikai hőség (38 fok R.). A kutak vizet nem adnak, kerteink kiégtek, tavaszi ültetményeink lefonnyadtak, szépen mutatkozott gyümölcsünk rakásra potyog, — szóval : nyári zöldételeket nem eszünk s télire sem fogunk elrakni semmit sem.

— (*Komárommegyében a szárazság*), melly másfél hónap óta uralkodik azon vidéken, szintén nyomasztó hatásu. E tárgyról irják *Bényről*, jul. 15-ről : A tavakat, mik még csak pár hét előtt ölnyi mélységü vizzel állottak, most apró gyermekek meglábolhatják, csaknem mindenütt száraz iszapot hagyott a viz maga után. A tómalmok, mikre szintén most vírulna a dus aratás, szomoruan állnak az iszapokon, a szárazság mindegyiknek kiégeté lelkét. Még a multkori levelemben emlitém, hogy a sarju-termés felül fogja mulni szénatermésünk mennyiségét, hanem ebbeli reményünk már végkép megcsökkent; megköszönjük, ha csak harmadát fogja szénánknak kipótolni. A tikkasztó hőség az egészséget is nyavalygásba hozza. Nem tudom, más környéken tapasztalható volt-e már az ugynevezett *tüdösorvadási* kór (nem hektika), melly vidékünkön nehány nap óta veszélyesen szaporodik s gyors fejlődését s hatását az ember nem képes elképzelni; nehány hét alatt erőt fejleszt a beteg meggyilkolására, holott illy nyavalya évekig is el szokta néha kinozni az embert. S az a jellemzetes e kórnál, hogy a benne sorvadó egész végperczeig folyvást állandó étvágygyal bir s folyvást azon édes reménynyel kecsegteti magát, hogy nem sokára felgyógyuland. — Épen a mult héten Barsmegyének egyik falujában egy ismerősömet látogatám meg, kinek pár nappal előbb ugyanezen bajáról értesülék s ki már 24 nap óta benne szenvedett. Még halála előtt egy órával igy szóla hozzám : „Most érzem legjobban, hogy már nemsokára felgyógyulok.“ Alig negyed órával is végpercze előtt még salátával pecsenyét ozsonnázott s kevés szóváltás után e szavakkal : „Csak már hamarább felkelhetnék,“ szemem láttára hanyatt bocsátá fejét s vége lőn. — Számos helyen el van e nyavalya terjedve s helységünkben is többen találkoznak, kik e sorvadásban szenvednek. S az a különös, hogy évnegyedenkint befizetjük a ker. orvos fizetését, de azért igen ritkán látjuk. Szegény betegeink az Istenbe s jó szerencsébe öntik bizalmukat. — A szárazságnak tulajdonithatjuk sertéseink nagy számbani elhullását is; ámbár az illető hatóság szigoruan működött e nyavalya meggátlásában, de keveset használhatott, mert az egész csürhe többnyire távol legelészvén a folyamtól, illy forróságban vizhez könnyeden nem juthatott, szomjuságában kénytelen volt elveszni. Sok még reggel épen hajtatott ki, s már délután elhullva maradt a legelőn. — — Az aratás most foly javában. Sokkal jutalmasb az áldás a tavalyinál, csakhogy a tengeri, bab, burgonya átalában hervadásnak indultak, s a munkának talán felényi gyümölcsét sem hozzák meg. Szőleink szintén fonnyadtak. Gyümölcsünk, millyenek baraczk, szilva stb. magukban összetöpnek s alkalmatlanokká válnak az étkezésre. A buza, rozs, árpa s repcze-nemek árai tulságosan leszálltak e hó folyamában. A zabnak nagy kelete van, csakhogy az nálunk az elkésett esők miatt igen szükre szorult. — Az ürgefaj szerfelett el van szaporodva; a mint az aratás bevégződik, nyomban hozzá fogunk irtásához. Tömérdek a kár, mit e pusztitó faj okoz. Igen czélszerü a muzslai sz.-bíróságnak e faj irtása tárgyában legközelebb kiadott utasitása, valamint Magyar- és Német-Szölgyén a községek előljárósága is bölcsen tevé intézkedéseit e tárgyban azáltal, hogy minden birtoktulajdonosra aránylag kiveté, mennyi ürgefarkat mutasson be kiki a saját birtokán fogottakból a község birájának. Ezen példa aratás végével minden községben eszközlésbe fog hozatni. — — Az elemek, habár kis részben is, de nem nyughatnak, dulásaikat gyakorolni. Pár hét előtt a velünk szomszédos *Csata* helység birájának csüre égett el, hihetőleg gyujtás következtében; mult éjjel pedig nyugatfelé láttunk nagy világosságot, de az irányt tökéletesen nem tájékozhattuk. — *r. l.*

— (*Szentes József pesti kath. finöveldéjében*) mult héten tartattak meg a vizsgálatok. Az eredmény ez idén is megfelelt a szakférfiak, szülék és nevelésbarátok várakozásának, kik nemcsak a tan- és nevelésmóddal, hanem az intézet helyiségeivel és fölszerelesével is megelégedve távoztak innen.

\+ (*Nagy Jakab derék tilinkóst*) nemsokára megint lesz alkalmunk hallani. Pestről aztán Bécsbe, onnan pedig Párisba szándékozik, hol eredeti magyar öltönyben akarja tilinkómüvészetét bemutatni a nagy világnak. Mivel az ágyuk elhallgattak, most már ujra megszólalhatnak az ábrándos pásztorfurulyák.

\+ (*A hőség Párisban*) a közelebb mult napokban olly magas fokra hágott, hogy sok ló az utczán hirtelen összerogyott s életét veszté. Hir szerint Londonban is szokatlan s kiállhatlan hőség uralkodik. Pesten sem fázunk.

⊙ (*Az elemek dulása*) ismét *tűz nyelvén* predikálja az oltószerek s nagyobb vizipuskák szerzését a községeknek s a biztositás eszméje terjesztését a községi és egyházi előljáróknak. Mint beszélik, *Szék* városa nagyrésze f. hó 8 kán sütésből eredt tűz martaléka lett. A magyar ált. biztositó-társaság kolozsvári főügynöksége, melly minden nagyobb községben, minden hivatalhelyen, postaállomáson ügynökséget kiván állitani, Széken csakis többszörös kisérletei után volt képes ügynökséget felállitani, s mar megjött a sors csapása. Valóban a lelkészeknek s községi előljáróknak nem lehet elégszer ajánlani, hogy tetszésök szerint az erdélyi kölcsönös- vagy a magyar biztositótársaságnál minél többen ügynökséget vállaljanak, s a népet biztositásra szólitsák, hogy illy eséteknél mint Széken is, hol mint halljuk, a templom is leégett, legalább azzal vigasztalhassák magukat, hogy részökről mindent megtettek. Hol a családapa pár befizetett forintjával családja összes vagyonát biztosithatja, e társaságok emberbaráti jótékony czélját lehetlen el nem ismerni, s azt ismételve a közönség figyelmébe nem ajánlani. K. K.

— (*Elkésett, mint az apczi tolvaj.*) Hevesmegye *Apcz* városában bizonyos féltelkes özvegyasszony hallván, hogy a harmadik helységben olcsóbb a pálinka, ott vásárlott az aratók számára 4 itczét. Ezt megtudván egy zsellér, keresett módot, hogy hozzá férhessen : azonban tarisznyát is vitt, hogy, ha sikerül, szalonnát is pakolhasson és csakugyan bejutott a belső kamarába, ahol hozzáfogván a dologhoz, füstölt hussal és szalonnával tarisznyáját jól megrakta, de még inge ujjait és derekát is. Szerencsétlenségére megtalálta a pálinkát is; iszogatott tehát; sőt az ott levő zsákkender-magot döntötte le feje alá, s lepihent a teherrel. Reggel megjelennek az aratók, szalad az asszony pálinkáért, s eliszonyodva kiált segitségért; erre berohantak az aratók, és még akkoris alig birták eszére hozni az elkésett tolvajt, az üres butykos pedig mellette állott, ugy vezették azután eredeti megterhelt állapotában a bíróhoz, a ki majd könnyit rajta, reméljük.

Levelezés.

Béesi levél, julius 19-én. (*A bécsiek most is megvannak. Kórház. Nyár. Egyveleg.*) Mi bécsiek sohasem vagyunk szükében a minden képzelhető alkalomra magát, ha törik-szakad rákaptafázó mulatságoknak. — Alig hangzott el az utolsó ingyen „heringschmaus“ ünnepi zaja, már is „tavaszrejtelmi bál,“ gombaszüret“ — vagy az első melegházi ugorkát üdvözlő „fest,“ valamennyi kalendáriumi napot ujra megdicsőitő rántott csirke emlékünnepekkel együtt rohanják meg a közönséget; a bécsi kocsmáros soha sincs zavarban az épithetonok miatt, rácsapja akármire, ha nem rimel, hát assonál; a lárma után pedig mindig megindul az ember fia; egyes vállalkozó látogatóit a legmeglepőbb váratlanságokban bőkezüleg részesiteni igérkezik, melly váratlan meglepetés rendesen abból áll, hogy a legszükmellűbb udvarfélében kertet nyit. Kertet? . . . hogy ne? . . . 4—6 oleanderfát glédában felállit, minden fa közé asztalt szur, s aztán rámondja, hogy *kert*, és mi örülünk a kertben, mint fakatonának a gyermek, és fogy a sör, mintha ingyen mérnék. Most jőnek a sajátképi meglepetések : mig a gyermekek közt, kiket az emancipált szülők az iskolából az erényhirdető „pamlatschen“ elé visznek, hogy ott torkig lakva, igével és sörrel még éjfél utánig álmatlankodjanak, aczélpennák és üvegkalamárisok osztatnak intő jelképekül szét, a kisasszonyok ónygyürükkel és üvegfüggőkkel örvendeztetnek meg, mig a férfiak potya „3 königből“ pöfékelnek, ide nem számitva a gratis „családi retket“ s az öblös, még családibb burnótos szelenczét, mellyet köszönet gyanánt, mig a mosolygó és hajlongó vendéglős odébb viszi, nagyot nyikoritva, tárva azt a másik asztal elé, minden hangnemen keresztül harsogó trüszszentések követnek. — Ez utóbbit „Gartenerőffnungs-Huldigungsfeier“-nek nevezik.

E perczben a „Waffenstillstandssoirée“ épen ugy csalogatja a sógorokat kocsmában éltetni a békét, mint ellenállhatlanul sietett oda a „Heldenerinnerungs-Trauerfest“-re — éltetni a holtakat; kell-e ennél ősibb kedélyesség, nem-e a legözönvizelőttibb ártatlanság-e ez?

Élénk és népes ez a Bécs mindig; e perczben bár $^3/_5$-e faluzik, $^2/_5$ fürdözik, $^1/_5$-e utazik, hemzsegnek utczái, s bár az előadási termek — akarom mondani a kávéházak — meglehetősen kipusztultak már, annálinkább telnek meg a kórházak; a könnyebbkaliberü sebesültek — mert illyenek is népesitik most falainkat — a kórházak fasorai alatt sétálnak, üdülőknek s chronikus bennlakóknak csodadolgokat beszélve a legfrisebb multból, mig a

Vas. Ujs. 1859

△ (*Az idei gazdasági gépkiállitás*) belépti jegyei után 335 ft. 70 kr. jött be, ellenben a költségek 588 ft. 37 krra mentek.

△ (*Ausztria és Oroszország közt*) egyezség köttetett, melly szerint e két állam gőzösei az orosz és ausztriai kikötők közt rendes utazásokat tehetnek.

△ (*Uj találmány.*) Egy angol vegyész, *Moule John*, feltalálta módját, mint kelljen gyertya- vagy gázvilágnál is fényképeket késziteni. Az igy készült fényképeket lehetlen megkülönböztetni a nappal levettektől.

— (*Műmárvány.*) Egy igen hasznos és szép találmányra figyelmeztetjük az épittető közönséget. Tudva levő, mennyi költséggel s alkalmatlansággal jár a szobák falainak meszelése, festése s tapétokkal bevonása, s a mellett mennyire vannak kitéve e falak a nedvességnek, romlásnak, sőt férgek tanyáinak. A ki márványfalakat rakathat, mint teszik a nagyok és gazdagok palotáikban, az meg van mentve mind e vesződségtől. Igen, de hogy győzze ezt, a ki nem nagy és gazdag? Ennek legegyszerübb s legkielégitőbb pótléka a *műmárvány* (Kunstmarmor), melly föszből (gipsz) s egyéb anyagokból vegyitve készül kőkeménységü, különféle vastagságu és sima, fényes lemezekben, mellyek a legváltozatosb szinü és alakzatu márvány másolatait mutatják. E műmárványt készitik s a falakra alkalmazzák többi között Bécsben lakó *Rajcsek* testvérek hazánkfiai. Alkalmunk volt látni e napokban illy műmárvány lemezeket s valóban el kellett ismernünk e müvek szépségét és könnyü alkalmazhatóságát. Ugy tudjuk, hogy eddigelé a salonokon, szobákon kivül főleg nyári lakokba használták ez ujnemü falazatot, mit egyebek között az is ajánl, hogy nyáron hüvösebb, mint más. Azon kivül használják padolatnak (parquet) is; gyógyszertárakba és kávéházakba pedig épen legalkalmasabb volna. Ha bepiszkolódik az illy fal, csak le kell mosni. Nem emlitjük a tartósságot, melly valódi kővel kiállja a versenyt. A mi az árát illeti, ugy vagyunk értesülve, hogy 1 □ láb illy műmárvány 1 ft. 30 kr. ujp. kerül, s e szerint mindenki kiszámithatja, szobájának bemárványozása mennyibe kerülne. A nevezett *Rajcsek* testvérek jelenleg Komáromban a sz. András templom oltárainak, oszlopainak stb. márványozásával foglalkoznak, mi mellett, mint onnan értesülünk, valódi müizlést fejtenek ki a közönség nagy elégültségére. (Egyébiránt lakásuk Bécsben, Laimgrube 27. sz. a. Wieden-szinház mellett.)

Közintézetek, egyletek.

⊙ (*A kolozsvári kisegitő pénztáregylet*) a lefolyt félévben 154 taggal szaporodott, van tehát jelenleg 524 tagja 1240 részvénynyel Az összes bevétel a mult félév alatt volt 10,119 ft. 92 kr., a kiadás 767 ft. 48 kr., maradt tehát forgalmi tőkének 9352 ft. 44 kr., mihez a mult év végén kimutatott tiszta vagyont hozzáadva, volt az egyletnek ez évi junius végével 20,276 ft. 4 kr. tiszta forgalmi tőkéje. A kikölcsönzött összeg e félév alatt 39,974 ft. 50 krt. tesz, melly 327 tag közt oszlott meg. — Valóban vétkes közönyösségre mutat, hogy ez egylet olly szép sikkerel működése sem képes, a magyar földön több illyenek keletkezését vonni maga után.

⊙ (*A nyiregyházi evang. tanitó képezde*), melly 1849-ben megszünt, ez évi september 1-én ismét megnyilik. Kik ez intézetbe belépni akarnak, augustus hó végeig jelentsék magukat Nyiregyházán a növelde igazgatójánál, Nosszág Jánosnál. A tanfolyam 3 évig tart. Tannyelv a magyar. A belépőnek 16 évesnek kell lenni, ki már az algymnasiumot vagy alreáliskolát bevégezte s a zenében elemi ismeretekkel bir. A növendékek magán házaknál fognak lakni, de gond lesz reá, kogy a helybeli polgárcsaládoknál, mint ismétlők alkalmazást nyerjenek; a minden segély nélküli növendékről a nyiregyházi evang. egyházközség gondoskodik. A tanitásért nem kell fizetni, de a muzeum és könyvtár javára minden növendék 2 ft. p. p. tesz le. A növeldével egy konviktus is van kapcsolatban.

Közlekedés.

△ (*A kassai indóház épitését*) már megkezdték, olly szorgalommal mintha csak a jövő ősz végeig be akarnák fejezni; 500,000 darab tégla, tömérdek mész, deszka áll már készletben. — A munkásokat részint idegen földről hozzák be, részint ott helyben fogadják — elég az, hogy eleget találnak. A kassaiak előre örülhetnek e pompás épületnek, melly nagy disze lesz a városnak.

— (*A pest-eperjesi gyorskocsizás megszünt.*) Ezen 25 év óta fennállott gyorskocsizási intézet igazgatósága jelenti, hogy miután a pest-miskolczi vasutvonal megnyilása óta feleslegessé vált, jul. 15-én e gyorskocsizás megszünt. Azonban Miskolcz és Eperjes között ez intézet továbbra is fenn fog állani s augusztus elejével Tokaj és Eperjes között is életbe fog lépni. Remélni lehet, hogy a felvidék többi városai is rendes kocsizási összeköttetést fognak a főbb vasuti állomásokkal létrehozni.

Mi ujság?

△ (*Egyházi ünnepély.*) E hó 17-én Vácz nagy ünnepélynek volt szinhelye, mert e napon ment végbe *Peitler* Antal püspök ő méltóságának beigtatása. Pestről egy külön gőzös vitte oda a vendégeket. A felette fényes szertartás reggeli 9 órakor kezdődött és mozsárdurrogatások közt folyt le. Délután két órakor megkezdődött az ebéd, melly alatt az összesen 300 terítéket számlált asztalok mind megteltek. A nagy ebéd számos felköszöntések közt vigan folyt le. Ez ünnepélyre tiz kinyomatott alkalmi költemény nyujtatott be.

⊙ (*Sok ezüst*) van jelenleg a bécsi börzén. Ennek okát nem csupán a papirok áremelkedésében kell keresni, hanem abban is, hogy legközelebb külföldről sok váltó- és érczpénz tódult a bécsi börzére. Piemontba és Lombardiába a bankjegyek kényszerforgalma bevitetvén, ez az érczet onnét kiszoritá s a bécsi piaczra özönlötte; Velenczében az állampénztári utalványok pedig az ezüstöt Velenczéből szoritották Bécsbe. Hozzájárul ehhez, hogy a háboru kezdetén sokan nagymennyiségü váltót és érczpénzt vásároltak, mellyektől a béke hirtelen beálltával hovahamarább megválni ohajtanak. Innét az agio olly gyors alászállása.

⊙ (*A két pengőkrajczáros, vagyis három ujkrajczáros rézpénzdarabok*) csak ez évi december 31-éig minden pénztárnál és hivatalnál fizetési és váltási eszközül elfogadandók. December 31-e után pedig csak mint nyers réz, suly azerint fognak értékkel birni.

+ (*A bécsi nemzeti bank*) továbbra halasztotta az alábbirt bankjegyek beszedése idejét. A pengőpénzben szóló bankjegyek közől az 1000 ftosok f. é. *augustus 31-ig* minden bankpénztárnál, az országos fejedelmi pénztáraknál f. é. *oktob. 31-ig* fogadtatnak el. Továbbá a pengő pénzre szóló 100 ftosok, 50, 10, 5, 2 és 1 ftosok minden bankpénztárnál f. é. *november 30-ig*, a bécsi bankpénztárnál f. é. december 31-ig fogadtatnak el. Ezen határidőkön tul minden illető bankjegy végkép megszünik forgalomban lenni.

△ (*A pesti egyetem tőkéjéhez*) tartozó pozsonymegyei királyrévi malmot a m. pénzügyi miniszterium rendeletéből aug. 22-én nyilvános árverésen el fogják adni. A kikiáltási ára 18,900 ftra van téve.

— (*A pestbudai dalárdai kiránduláshoz*) igért gőzös az alacsony vizállás következtében más helyütt alkalmaztatván, f. é. julius 24-én tervezett Visegrád és Migazzivárbai menet *f. é. augusztus 15-ére halasztatott*; az ezen kirándulásra résztvevő aláirók menetjegyei aug, hó 10-től kiadatnak. — E közben jul. 30-án a polg. lődében *egy énekestély* is meg fog tartatni.

(*Tüzvész.*) Julius 13-án Debreczenben tüz ütvén ki, két kis lakház elhamvadt. Ez alkalommal egy öreg asszony is életét vesztette. A kollegeumi tanulók az oltásban dicséretesen kitüntették magukat. Debreczen várostanácsa is elkezdhetne már lassankint arról gondolkozni, mint lehetne e városba is ollyféle intézkedést hozni be, melly a házak szalmafedele helyébe zsindelyt varázsolna.

⊙ (*Humboldt gyászünnepélyét*) e hó 11-én tartották az amerikai Egyesültállamokban. A többek közt meg volt rendelve ez alkalomra egy fekete ravatal is, mellybe fekete gyászlepellel leteritett, hat fehér lovat fogtak, — továbbá egy antik koporsó és arra egy koszoru. Szerencsés azon nép, melly igy tiszteli a tudomány férfiait.

— (*Jótékonyság.*) Mélt. *Peitler* Antal József, vácz-egyházmegyei püspök ur magasztos hivatásának czéljai közé a szenvedő emberiség sorsának enyhitését is kitűzvén, az itteni *süket-néma intézet* alaptőkéjének szaporitásául 200 forintot uj pénzben az intézeti igazgatóságnak kézbesittetni méltóztatott, melly kegyes adományért a magas adakozónak legforróbb hálásköszönet nyilvánittatik. — *Az intézeti igazgatóság által.*

△ (*Ünnepély.*) A Heidelbergben és környékén lakó amerikaiak julius 4-én, zászlókkal s virágokkal ékesitett gőzösön, zenekisérettel kirándulást tettek Neckarsteinachba, ott megünneplendők az északamerikai államok szabaddá nyilvánittatásának évnapját.

+ (*Arad környékén a nagy hőség miatt typhus betegség*) fejlődött ki, melly aggodalmat ébresztő gyorsasággal terjed. Legjobb szer a hőségben a gyakori fürdés hideg vizben.

+ (*Szent-Pétervárról*) irják, hogy a Volga balpartján elnyuló nagy erdőség kigyuladt, s több nap óta folyvást nagyobbodó kiterjedésben ég.

— (*Felhivás és kérelem.*) Tisztelettel felkéretnek általam boldogult *Homokay* Pál tanár mindazon barátjai és tanitványai, kiknek mult évi október hóban a magyar irodalom e szerény bajnoka s e közkedvességü lelkes tanár sirköve felállitását czélzólag „*Homokay Pál emlékezete*“ czimü munkámat megküldöttem: hogy jelen év november hó 1-sőig, vagy az illető pénzösszeget, vagy az el nem kelt példányokat nekem megküldeni szivesked-jenek, mert akkoron a nyilvánosság előtt eljárásomról számolni kötelességemnek ismerem. — Kecskemét, julius hó 1859. — *Bulcsu Károly*, tanár.

— *Ipolyságról*, julius 16-áról irják: Mezővárosunk jelenleg némi élénkségnek mutatja jeleit. Kocsisovszky színésztársasága, helybeli Sági Jancsi bandájának, melly egy idő óta nagy haladást tőn, zenéje mellett nyujt többször megtapsolt előadásaival kis közönségünknek estenkint kedves időtöltést, és mi igyekezünk a szinházban mindig minél számosabban megjelenni, mert hiszen kell, hogy pártfogoljuk a magyar színészeket, kik tehetségeik szerint nemcsak nemzeti szellemet lehelnek lelkeinkbe, hanem eredeti szindarabjaink előadásaival egyidőre legalább más világba, a költészet világába, varázsolnak, s irodalmunk drámai termékeivel is megismertetnek. Mint legjelesebb játszók megérdemlik az említést Kocsisovszkyné és Ligeti. — Nemrég hozzánk szomszéd Pereszlény községben villámütés következtében tűz támadt, s egyedül rögtön segély közbejöttének köszönhető, hogy két háznál több nem égett le. — *L.*

— *Balassa-Gyarmatról* (Nógrád) jul. 12-ről irják: Vannak színészeink. Hubay társulata az eddig itt játszott vándorszinészek között a legjobbnak mutatta be magát; az igaz, hogy tiz év óta csupa gyenge társaság látogatott meg bennünket. Jelesek köztük Várady, Gönczy, Hubay, Tiszti a nők közől Győrfyné és Hubayné. Szerepeiket meglehetősen tudják, az előadásra szorgalmat forditanak: igy pártolást is érdemelnek; ámde mi kevesen vagyunk a szinházban, mintha naponkint egy család jelennék meg, melly a m. hivatalnoki kar s ügyvédek családaiból áll. A nagy szám nem gondol arra, milly nagy kötelesség a szinügy pártolása is. Ugyanezen kis, de lelkes gyarmati közönség sétányunkon egy nyári szinkört épittetett, mi által lehetővé vált hogy a p. nemzeti szinház jeles tagja *Feleky* Miklós is meglátogathatott. Ma

Rajcsek testvérek

műmárványosok.

amegiben Ecke itt több adat.

Műmárvány.

(Vas. Nyj. 1859. 357 l.

RAJCSICS / Reitsits / ISTVÁN, asztalosmester

Pesti asztalos kontár volt 1828-ban.- Józsefvárosi lakos.- Helyrajzi szám: 339.- Összeirási szám: 650.- 48.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban 38.old.

Az Iparmüv.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII.1970. Bp. 1971.

Gödöllői Bokréta

A húsvéti ünnepekre többezer külföldi érkezett Budapestre. Vonaton, hajón és autóbuszon jöttek az angolok, németek, osztrákok és svájciak. Egyrészük Budapest szépségeiben gyönyörködött, másik részük pedig a vidék nevezetességeit nézte meg. Azok, akik húsvét hétfőjén Gödöllőre mentek, felejthetetlen élmény emlékét vitték hazájukba. A gödöllői lovarda feldíszített nagytermében a környék nyolc községének küldöttségei népi játékot és táncot mutattak be. Buják, Szada, Galgahévíz, Isaszeg, Bocsárlapujtő, Zsámbok és Boldog községek csoportjai vettek részt a „Gödöllői Bokréta" ünnepi előadásán és mint vendég Kúnszentmiklós ifjúsága is eljött, hogy előadásával a nagyszámú közönséget gyönyörködtesse. Az ünnepély a a szereplők felvonulásával kezdődött. Egymásután jöttek a festői népviseletbe öltözött leányok, menyecskék, az ünneplőbe öltözött legények, ki kaláccsal, babával, gereblyével, ki kalásznyalábbal. Szólt a cigányzene, ropták a táncot, fújták a dalt, éneket, bemutatták szokásaikat és tehetségük legjavát adták. A „Gödöllői Bokrétát" is Paulini Béla rendezte, aki fáradhatatlanul gyűjtögeti és kötözgeti bokrétába a magyar falú ifjúságának virágait.

Az isaszegiek lakodalmi menete. Négy legény viszi a vállán az óriási kalácsot, mögöttük pedig az örömfát viszik.

A boldogiak aratóünnepélyt mutattak be a Gödöllői Bokréta nagyszabású előadásán.

Tizenkét bocsárlapujtői leány háromszólamú énekkara.

A bujákiak csárdást mutattak be Gödöllőn. (Eötvös Gyula felvételei.)

Aktuális furcsaságok

KISPEST

Rajcsinesz István kispesti szobrász egy darab fából gyönyörű miniatűrt faragott. A tojásnagyságú mű a Kálváriát ábrázolja és a kis szoborcsoport hét figurából áll. Rajcsinesz hosszú időn át dolgozott ezen a miniatűrön, amely egy tenyérben kényelmesen elfér: 320 órán át faragta, amíg elkészült vele. Óriási türelem kellett ehhez a gondos és aprólékos munkához.

BORDENTOWN

Bordentown amerikai városban az asszonyok, de főleg az anyák szorgalmasan járnak a városházára, ahol szakemberek vezetése alatt megtanulják a puskák és revolverek kezelését. Ugyanezt teszik az anyák az Egyesült-Államok más városaiban is. Ennek a furcsaságnak az a magyarázata, hogy Roosevelt köztársasági elnök felesége felszólította az amerikai anyákat, hogy védekezzenek a gyermekrablók ellen. A gyermekrablók azért szaporodtak el, mert az emberek nem tudtak ellenük védekezni. Ezen pedig segíteni kell. Minden anya vásároljon magának revolvert, tanulja meg a fegyver kezelését, hogy szükség esetén megvédhesse a lelketlen rablók ellen legnagyobb kincsét: a gyermekét. Az anyák megfogadták az elnökné tanácsát és most szorgalmasan tanulják a fegyverforgatás férfias mesterségét.

Rajcsinesz István kispesti szobrász 320 órán át dolgozott ezen a szép miniatűrön.

REJKJAVIK

Izland fővárosában, Rejkjavikban megkezdték a távfűtés bevezetését és ehhez a város közelében levő gejzírok meleg vizét használják fel. A gejzírok óránként félmillió liter forró vizet adnak és ez a mennyiség elég arra, hogy a város valamennyi lakását melegítse. Ha a fővárosban sikerrel oldják meg a távfűtés problémáját, úgy Izland valamennyi városát a gejzírok vizével fogják fűteni.

Az amerikai anyák megtanulják a fegyverkezelést, hogy gyermekeiket megvédhessék a rablók ellen.

PRÁGA

Érdekes találmányt szabadalmaztatott egy csehszlovák feltaláló a prágai szabadalmi hivatalban. A találmány lényege az, hogy a cigarettáról nem hullik le a hamu és az a lényege, hogy egy vegyszerrel preparálják a dohányt, amelynek hamuja megmarad a cigarettán. A preparátum nem árt a dohány ízének.

BROOKLYN

Brooklynban 60 éves korában meghalt Sam Lloyd, Amerika híres rejtvénykirálya. Lloyd negyven éven át foglalkozott rejtvények és fejtörők készítésével. Ezeket részben a lapok közölték, részben az üzletekben árusították. Sam Lloyd mint egy kis ujság szerkesztője kezdte pályafutását és miután apja is nagy rejtvénygyáros volt, ő is fejtörőket kezdett gyártani. A legagyafurtabb rejtvényeket ő találta ki és a tömeg nem is hitte el, hogy a pompás, bonyolult és sok fejtörést okozó rejtvényeket egyetlen ember találja ki-s, ezért azt hitték, hogy Sam Lloyd nem is létezik. Egy-egy esztendő alatt átlag háromszáz darab újfajta, eredeti rejtvényt készített. Óriási vagyont szerzett.

LONDON

Nemrégiben megírtuk, hogy a kígyók nem is olyan haszontalan állatok, mint ahogyan az emberek gondolják. Sok ezer ember él a kígyóbőrök feldolgozásával, eladásával és a tudósok még a kígyómérget is felhasználják. Sulyos beteg embereket gyógyítanak a kígyó mérgével. Nemrégiben érdekes kiállítást rendeztek Londonban: a hüllőbőrök kiállítását. Itt pompásan kidolgozott krokodil és kígyóbőröket állítottak ki, amelyek szépségükkel a legszebb mintájú szöveteket is felülmúlták. Volt a kiállított bőrök között néhány pytonkígyó bőre és egy-egy darab tízméteres volt. Egy-egy óriáskígyó bőréből egy teljes kosztümöt ki lehet állítani.

*

Régebben beszámoltunk arról, hogy London volt hőhéra, aki sok halálraítéltet akasztott fel, megőrült. Állandóan rémképeket látott, a kivégzett emberek szellemei üldözték és végül öngyilkosságot követett el. Hasonló sors érte nemrégiben Mary Jane Bartaskyt, aki az angol politikai rendőrség legügyesebb besugója volt. A csinos leány húsz évvel ezelőtt 17 éves korában kezdte meg pályafutását. Az angol rendőrség politikai osztálya szerződtette és gyanus külföldieket figyelt meg. Hamarosan a legügyesebb kémek közé tartozott és rengeteg kémgyanus idegent juttatott a rendőrkézre. A háború alatt több embert az ő adatai alapján végeztek ki. Megnyerő külseje és rokonszenves modora volt, könnyen férkőzött az emberek bizalmába. A háború után is megmaradt a politikai osztály szolgálatában, de néhány évvel ezelőtt kénytelen volt abbahagyni a veszélyes munkát, mert idegei felmondták a szolgálatot. Azt képzelte, hogy sokan bosszút esküdtek ellene, hogy meg fogják ölni. Mindenütt ijesztő ellenségeket

Igy nézne ki a kigyóbőrből készült toalett.

Tolnai Világlapja 1934. 16. sz.

Rajec vár

Trenčín vm. 1392

Lud Podm

E. K LV. l.

10-én elhúnyt.

tását és a székesfőváros multjának önfeláldozó és tudós
ársat, a fővárosi múzeumok atyai gondoskodású szeretett

inti és a református egyház szertartása szerint december hó
áros által adományozott díszsírhelyen helyezi nyugalomra.

emlékét szeretettel őrizzük!

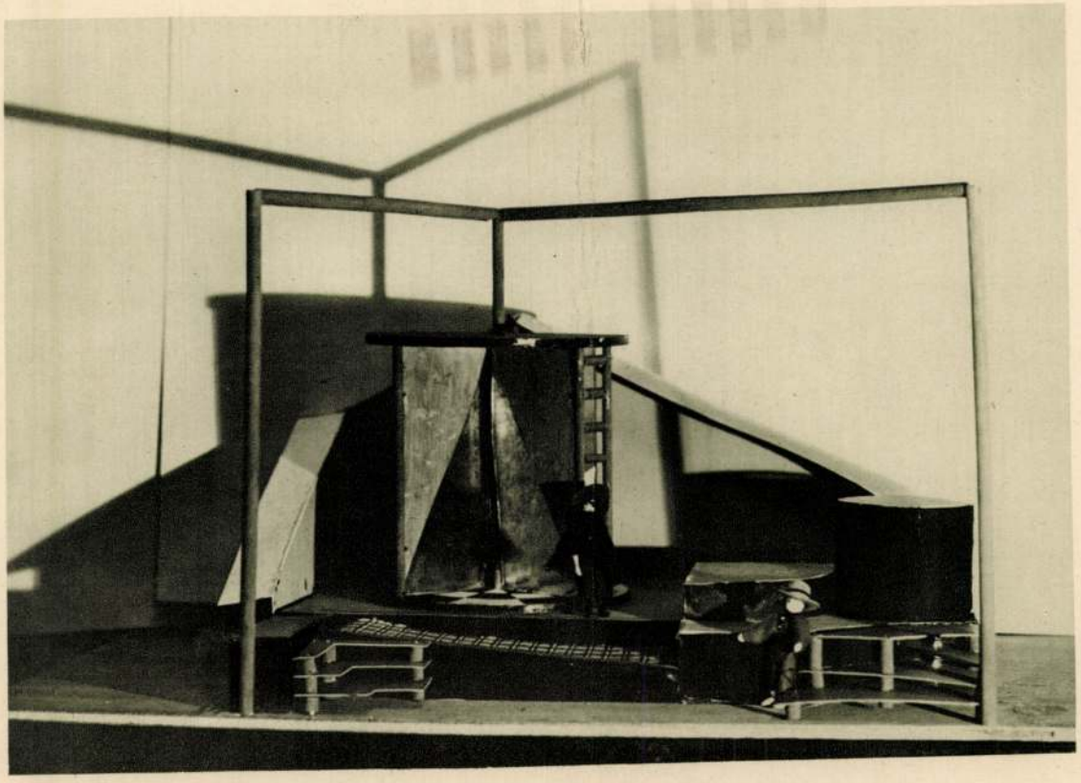

RAJK ISTVÁN TANÁR: ALFRED JARRY: UBU KIRÁLY

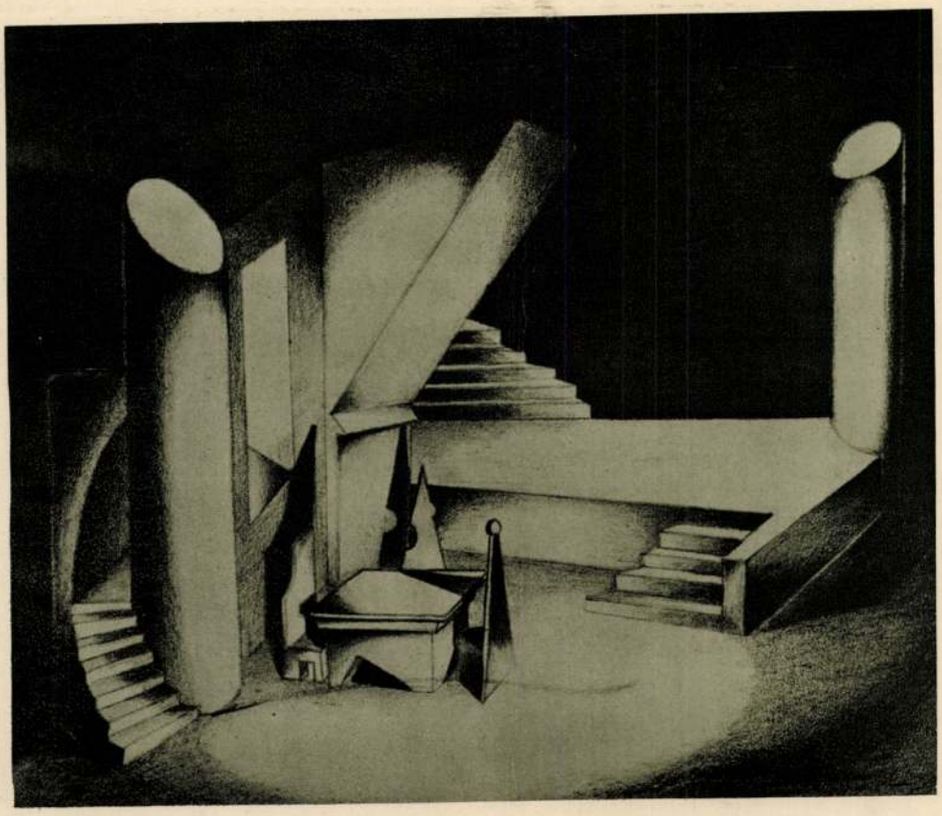

RAJK ISTVÁN TANÁR: BÁNK BÁN

Magyar Művészet
1931. 2. 4

BÁNYAI ADÉL (Kiskúnfélegyháza): WERFEL: SPIEGELMENSCH

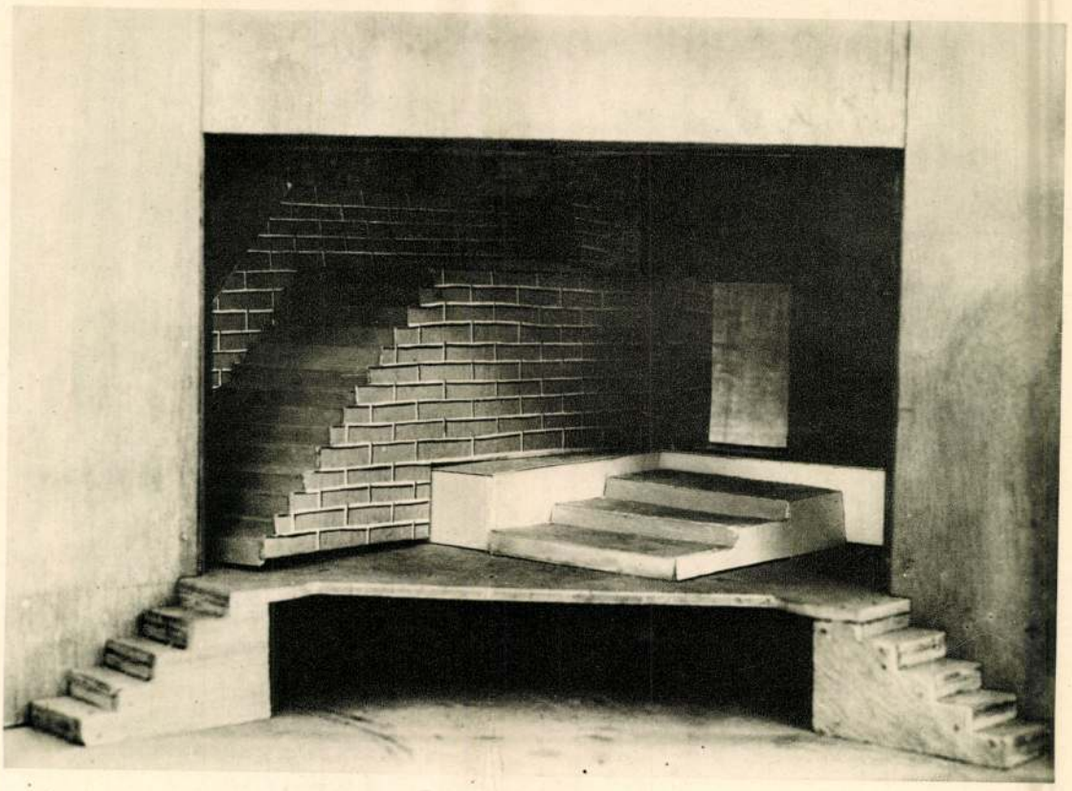

BÁNYAI ADÉL (Kiskúnfélegyháza): WERFEL: SPIEGELMENSCH

JULIAN FREEDMAN: THE ORACLE DRUM (PANTOMIM-OPERA) (Le tambour-oracle)
A costumök Sophia Delza és Medgyes Böske tervezései

EVELYNE PRENTISS, BERKELEY (California): WERFEL: BOCKSGESANG

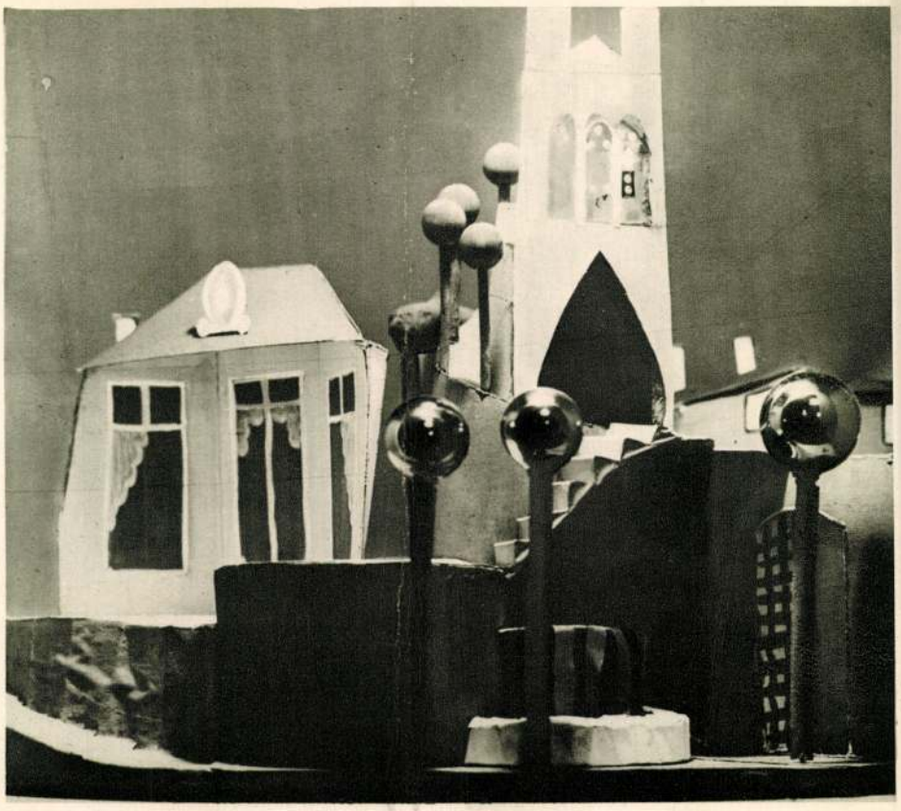

VALENTINE DE KERVEN, BERN: MUSSET: ON NE BADINE PAS AVEC L'AMOUR

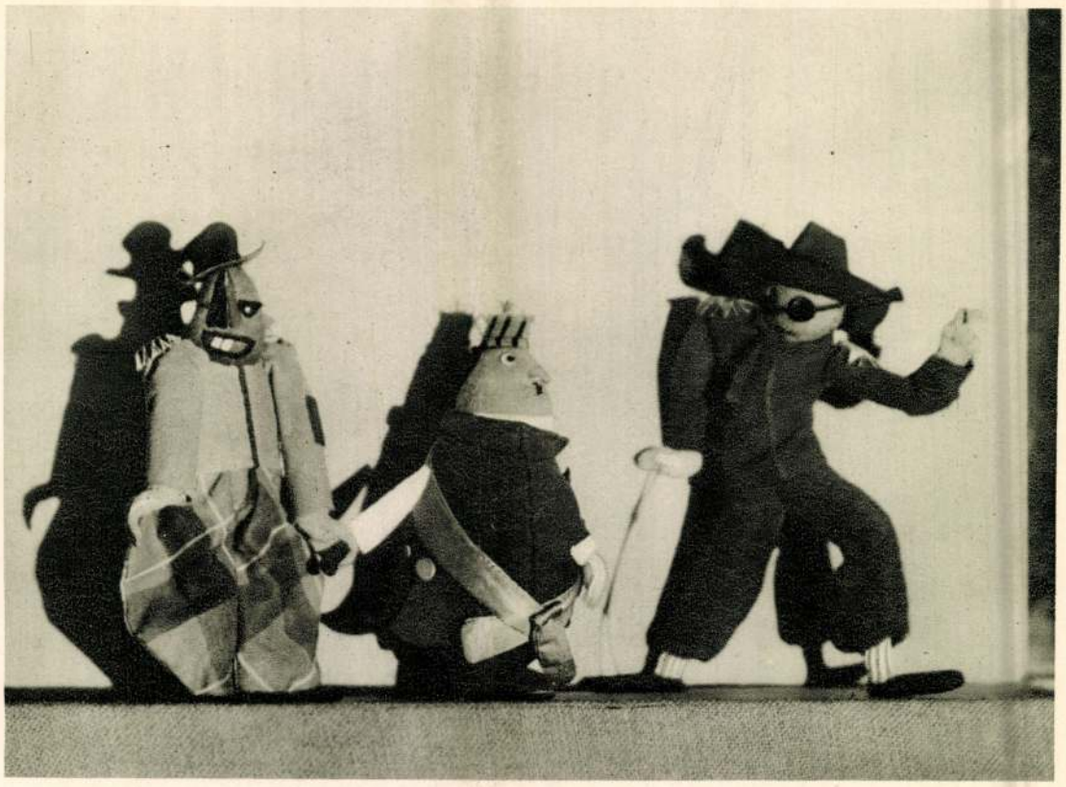

RAJK ISTVÁN TANÁR: JARRY UBU KIRÁLY

SZÍNHÁZ — TECHNIKA — ISKOLA

A színháztechnika hatalmas fejlődése az utolsó évszázadnegyedben igen különös helyzetet teremtett a színház belső életében. Azelőtt a díszlet és a világítás, az egész szcenikai (ellentétben a színészivel) rendezés magától értődő, fejtörést nem okozó, elhanyagolt valami volt; ma épp ellenkezőleg, talán túlságosan is előtérbe került.

Az egyes technikai ágak fejlődésével együtt járt a specializált személyzet kifejlesztése. Csakhogy ez a személyzet túlspecializálódott, saját gépezetén kívül nemigen vett tudomást az összeredmény többi tényezőiről, sem azokról a művészi elvekről, melyek nélkül a gép csak sablón marad.

Természetesen általánosságban beszélek, és ahogyan voltak és vannak a színháznak Reinhardt-jai és Dullin-jei, úgy vannak a színháztechnikának is alapos és általános ismeretű mesterei. De tény az, hogy az első igazán összefoglaló és alapos színpadtechnikai könyv csak a mult évben jelent meg (Bühnentechnik der Gegenwart von iedrich Kranich), és bár létezik több házvilágítási szakkönyv, jó is, az len, mely a világítással nemcsak ányos és gépszerű, de művészi tból is foglalkozik, Stanley R. ess, a Yale egyetem színház- professzoráé, amely csak n forgalomban az ameri- n.

ki ott szedett fel annyi köt, amennyi éppen a oz kellett. A díszle- llanylámpához, a színt keverni, a mondani: no,

úgy megvilágítva, ahogyan egy olcsó képeslevelezőlap van kifestve. A nagyobb baj ott kezdődött, amikor a rendező és a díszletező személyes, önálló, eredeti kezdett, vagy akart lenni. Akkor már nemcsak arról volt szó, hogy emberek asztal körül ülnek és beszélgetnek, hanem bizonyos pillanatban az egyiknek például ki kell nőnie a többi közül, dominálni. A rendező utasíthatja a színészt, hogy álljon fel e pillanatban, a díszletező valamilyen ellentéttel emelheti ki a helyét a többi közül, például egy képet akaszt mögé, míg a többiek fala üres marad, vagy fordítva; a világító fényszórót irányíthat rá.

Még ilyen egyszerű esetben is csak ritkán sikerült azonban egyöntetű hatást elérni, mert mindegyik a saját esze szerint próbálkozott. Rendező, díszletező, színpadmester, világítómester egymással csak veszekedhettek. A baj még nagyobb lett, mikor a németek a színpad és a világítás eszközeit technikailag kezdték javítani. Addig a kevés rendelkezésre álló eszköz kihasználásához legalább egy kis gondolkozás kellett, találékonyság. Ma a speciális színházi masinák írják elő a rendezést. Mikor a felhőmasinát bevezették Németországban, minden színpad olyan darabot keresett, amiben legalább egy vihar, egy szivárvány és egy holdvilágos éjjel fordul elő. A kasírozható drótszövetek, impregnált falevelek, igazi fűszőnyegek azután úgy megkönnyítették az utánzási vágyat, hogy hamarosan visszakerültünk oda, ahonnan kiindultunk, csak a festett képeslapból most valódi színes fénykép lett.

Most már nem az a feladat, hogy egy bizonyos hatás elérésére eszközt kell találni, hanem a sok eszköz közül mit ell kihagyni. A fölösleges kiküszöbö-

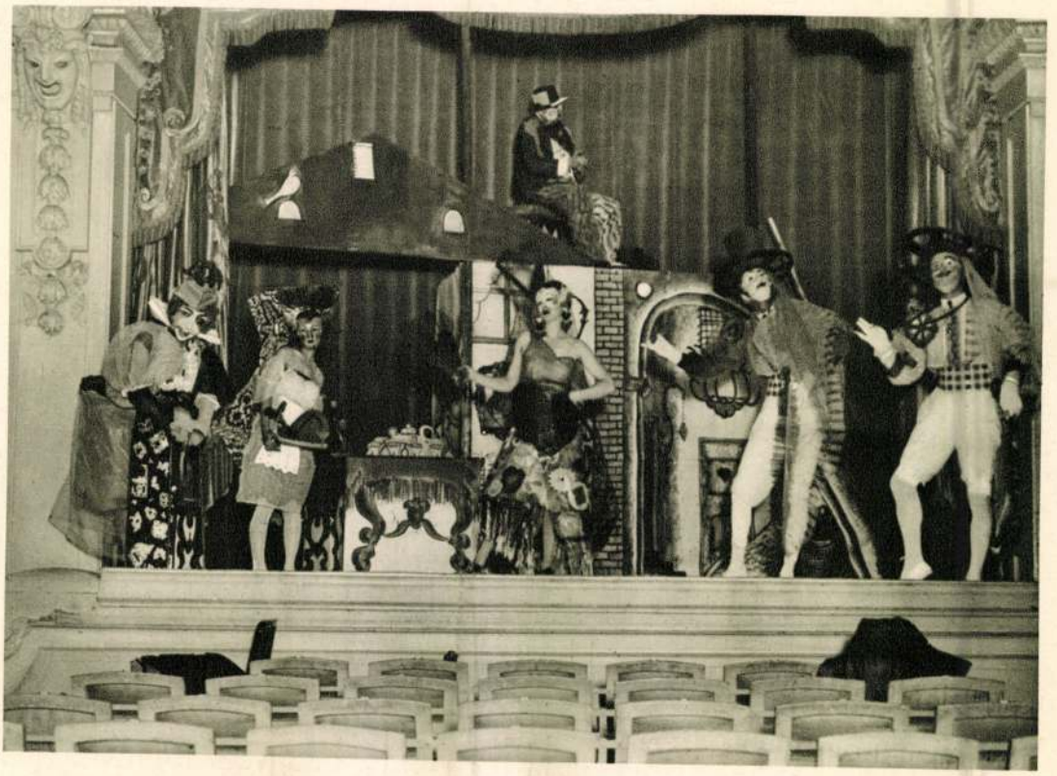

„Casildilla ou la Poule Plumée" Farce adaptée de l'espagnol de Jéronimo Cancer y Volasco
par Georges Pillement. Musique de Scène de Maxime Jacob.
Mise en scène de *Medgyes*. Décors, masques et costumes de *Etienne Rajk*, assistant de l'école Medgyes.
(Az 1926. évi december 11-i párizsi színlap nyomán)

MASZKOK

CASILDILLA

lése nemcsak minden matematikai, de majdnem minden művészi probléma megoldásának is az alapja.

Amikor a Théâtre des Mathurinsben Malipiero Sept Chansons-ját rendeztem, a díszletemből már mindent elhagytam, ami dekoratív vagy utánzó. Csak kontúrok maradtak, vékony lécből konstruálva, boltívek, hidak, tornyok, utcalámpák kontúrjai. (Magyar Művészet, 1926. 3. sz. 158—159. old.) Ezek között a színpad úgy volt fölépítve, hogy minden lépcső, minden pódium jelentett valamit a színész munkájában. A kidobott részeg ember lejtőn gurul le, a vak muzsikus lépcsőn botorkál, a hősszerelmes boltíven állva, boltív alatt adja szerenádját, a harangozó a magasba eltűnő vonalak között rángatja a *nem létező kötelet.*

Ez a kísérlet a kiküszöbölés legmagasabb foka volt és magamat is meglepően sikerült. A kötél hiánya a színészt olyan nagy és pontos mozdulatokra kényszerítette, hogy a kötél, mint kellék, teljesen fölöslegessé vált és csak a néző képzeletében létezett, mint egy indiai fakír tömegszuggeráló trükkjében.

Ez lenne iskolám irányának első alapja. Ebből következnek a többiek logikusan. A díszlet nem adott terepnek, legyen az szoba vagy táj, pittoreszk leírása, hanem a színpadtér organikus megszervezése bizonyos drámai cselekmény követelményei szerint. (Ez nem zárja ki, hogy egy ilyen drámai akció realista színpadot követel és kap.) Ebben a térben, amely a színészek mozgására van alapítva, a színészek mozgása végtelen fontossá válik, annyira, vagy még fontosabbá, mint a beszéd. A beszéd ritmusa, ereje, csengése ellentétben vagy összhangban a mozgással, mint egy zenekar viszi a drámát. A világítás sem a természeti tünemények utánzására szolgál, hanem újabb hangszer ebben a zenekarban, segíti, aláfesti a drámát, továbbá bizonyítja a színház önálló, saját valóságát, realitását.

Egy ilyen színház, amely a legszükségesebbel a legtöbbet akarja elérni, csak akkor lehetséges, ha benne minden majdnem tökéletes és egyöntetű. Csak *egy* teremtő agy munkájának eredménye lehet. Ezért az én iskolám növendékeinek mindenhez kell érteniök. Még darabot is szeretnék velük iratni, de persze legtöbbször csak darab-választásról lehet szó. A darabot azután föl kell építeni teljesen, mégpedig a rendezésből indulva ki, a darab pszichológiájából, a mozgás-lehetőségekből, a drámai momentumok fontosságából levezetve a díszletet, a kosztűmöket, a maszkot vagy a sminkelést, a kellékeket (amennyi *kell*), a világítást.

Igy lassan és fokozatosan, mindig egy konkrét eset alapján végigmegy a növendék minden színházi lehetőség elvein, minden stílus hibáján és helyességén. Mégpedig nemcsak papiroson vagy szóbeszédben, hanem mindent kipróbálva azokon a kis színpadokon, melyek a műteremben rendelkezésükre állnak; kartonból, fából, szövetből összetűzik, ragasztják, amit papíron jónak találtak és így sokszor maguk fedezik fel a hibákat a redukált valóságban. Persze senkit sem kötelezek arra, hogy az én ideáimat elfogadja, hanem állandó vitatkozások folynak egy vagy más elv helyességéről.

Az egészen végig a technika a legfontosabb. Először szükségesebb megtanulni, hogy egy lépcsőt hogyan lehet legkevesebb anyagból, legkevesebb helyet elfoglalóan megkonstruálni, mint hogy hova kell elhelyezni a díszletben. Hogyan kell kereteket összefogni, még akkor is, ha a színpadmester azt mondja: lehetetlen, egy fényszórót ellenállásra kapcsolni, mikor a világító gyakorlata felmondja a szolgálatot. A műterem biztosítékai sokat mesélhetnének arról a munkáról, amit a villamosságra fordítunk.

Az első évet egy nem egészen tehetségtelen növendék már egy teljes rendezéssel végzi, modell-színpadon, világítással, rendezőkönyvvel. A második évben már specializál, már elhatározta, rendező lesz-e vagy díszletező, kosztűmmel vagy világítással akar-e különösen foglalkozni.

Az iskola most öt éve áll fenn és az-

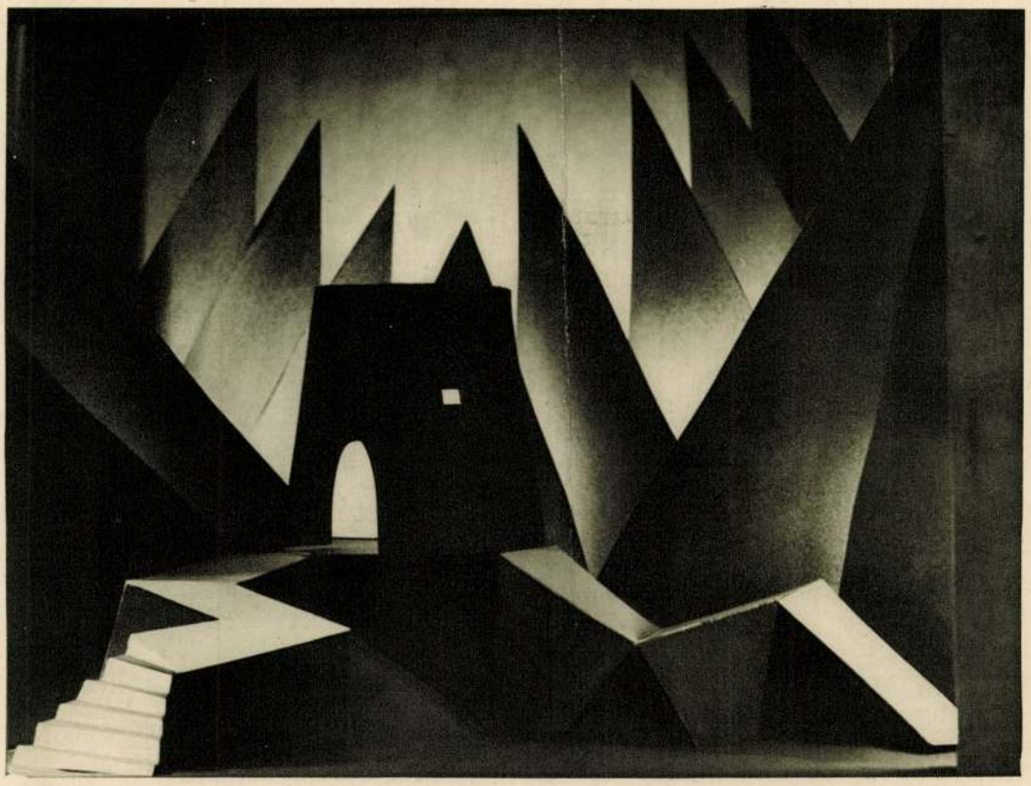

GRETCHEN POWELL (New York—Paris, Medgyes-iskola): CALDERON: AZ ÉLET ÁLOM

GRETCHEN POWELL: MASZK

óta állandóan 10—12 növendéke van, a lelkes balkáni ifjútól az amerikai vénkisasszonyig, akik olyan különböző előkészültséggel és talentummal jönnek, hogy más mint individuális munka minden egyessel el sem képzelhető. Mindig nagy segítségemre volt barátom és professzortársam, *Rajk István*, fiatal magyar, aki a Müncheni Schauspielhausból jött hozzám, és akinek segítségével a legnehezebb „eseteket" is megoldottuk.

Ilyen volt például egy egyiptomi színész, aki hivatalos misszióban tanulmányozta a francia színházat és a régimódi színházon túl semmit sem akart elfogadni, sem megérteni. A legtisztább technikai levezetések sem tudták meggyőzni arról, hogy a színház háromdimenziós tér és nem egy horizontális deszka egy vertikális festménnyel mögötte, míg végre egy szerepet kellett játszania egy kis darabban, melyet a növendékek maguk rendeztek, egész modern alapokon, maszk alatt, ritmikusan meghatározott mozdulatokkal, szédítően keskeny lépcsőkön. Három hétig nyúztuk és rágtuk, a nélkül, hogy meg akarta volna érteni, mi van a mechanikus mozgás mögött, mi van a konvencionális gesztus alatt. Azután a nyilvános előadás hevében, a tapsok alatt egyszerre megnyílt a szeme és a szíve és ma nincs vehemensebb védője a mi elveinknek, mint ő. Különben most az egyiptomi akadémia és nemzeti színház reorganizálásával van megbízva.

Más módja a praktikus munkának a bábszínház. Bár ennek technikája, rendezési lehetősége más, mint az igazi színházé, annyi érdekes és értékes tanulság vonható le belőle, hogy mikor sem az én produkcióimon, sem nagy színpadon nincs alkalom a munkára, marionette-színházat játszanak a növendékek. Az iskola nagy kiállításán 1925-ben, később a Salon d'Automne egyik dísz-délutánján, olyan nagy sikerük volt, hogy Max von Boehn új könyvében „Puppenspiele" több reprodukció jelent meg róluk.

De Casildilla volt a tűzpróbája az iskola metódusának, mert bár minden egyes szereplő, rendező- vagy díszletező növendék volt, aki sohasem játszott (az egyiptomi kivételével), bár minden próbát egy másik növendék vezetett, bár az összesek együtt rajzolták és csinálták a díszleteket, kosztűmöket és maszkokat, olyan stílusos, egyöntetű, ritmusos produkció lett belőle, hogy a Théâtre Comoedia közönsége az egész darabot meg akarta ismételtetni.

És bár az is nagy öröm, ha Newyorkból vagy Indianapolisból, Alexandriából, Berlinből és még Párizsból is hallok egy-egy növendékem sikeréről, mégis ez az előadás, ez a siker a legkedvesebb emlékem az iskolából. Mert hiába, mégis a közönség az úr, akivel vitázni és küszködni kell, és csak akkor vagyunk elégedettek, ha végre minden elfogultsága dacára is sikerül meggyőznünk.

MEDGYES LÁSZLÓ
(Páris)

MDK

Rajk épitész

A mü- és középitési szakoszt. ülése...
Épitő Ipar, 19o9. nov. 21. 47.sz. 438 l.

olom, homlokzatán fa-huszártoronnyal
záródásu szentély. Orgonakarzat mellvédje
aboltszakaszos hajó. Gazdag barokk oltá-
arokk szószék. Sugaras úrmutató és cibó-
e remeték számára Esterházy Imre

-333, 334, 341-342 l — Gellye Vince: Pélifölt-
941, 15. szám, [illegible] — Pintér József, 1955)

MDK.

Rajk András

Kritikája a Vietnamról Vietnamért c. kiállitásrd.

Népszava 1967 juli.19.

MDK.

Rajk András

Kritikája a Vietnamról Vietnamért c. kiállításról

Népszava 1967 júli.19.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 FEB 5
ORVOSEGYETEM
Rajhathy Beatrix
1973 FEB 5
1021

Szél

Rajháthy Beatrix rajza

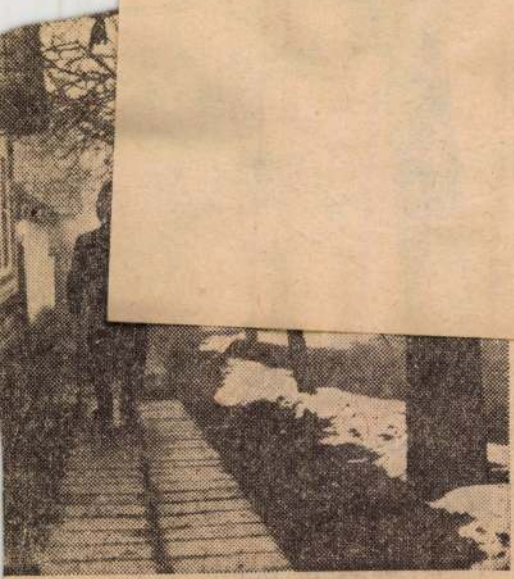

Kárpáti György felvétele

A KORTÁRS MŰVÉSZETI INTÉZET DUNAÚJVÁROS

ANALÓG

Rajcsányi Artúr
Zátonyi Tibor
kiállítása

Megnyitó / Opening: 2005. 07. 22., 6 pm
Megnyitja / Opener: **Martin Ferenc** filmkritik
Film: „Fekete fény" – kollektív film, Balázs Béla Stúdió, 20
(Dunaújvárosban 20 kamerával forgatott film a napfogyatkozás
DJ: KEN/KOD

Megtekinthető / Open until:
2005. 08. 26.
Nyitva tartás / Opening time:
hétfő - szombat, 10-18, vasárnap zárva
Monday - Saturday, 10 am - 6 pm, Sunday clos

TÁMOGATÓK:

- FFS - FIATALOK FOTÓMŰVÉSZETI STÚDI
- BBS - BALÁZS BÉLA STÚDIÓ
DUNAÚJVÁROSI MŰVÉSZETÉRT ALAPÍTVÁ

MODERN MŰVÉSZETÉRT KÖZALAPÍTVÁNY, 2400 DUNAÚJVÁROS, Vasmű út 12., www.ica-d.hu

MAGYARORSZÁG
≈ 050
FORINT

MTA Művészettörténeti Kutatóintézet
Nováky Ágnes sk.
Budapest
Úri u. 49.
1014

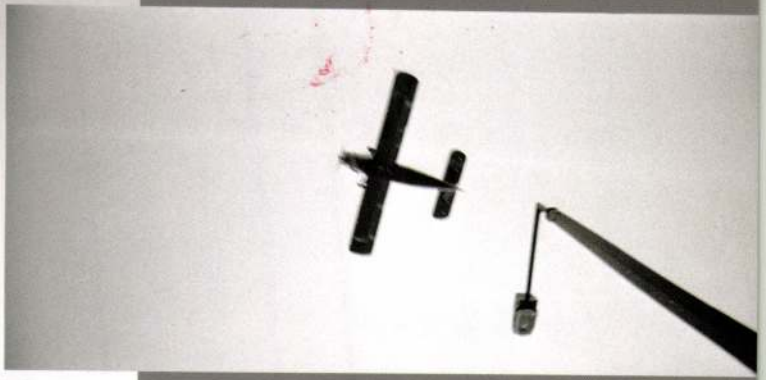

ANALÓG

Rajcsányi Artúr
Zátonyi Tibor

Mosonm.

Rajka

k. templom Modrovich János 1872.

1) alapraje 6" = 1 öl tárlatikép és részletek.

2) tárlatikép és szakiöldel - czermaraje.

21.

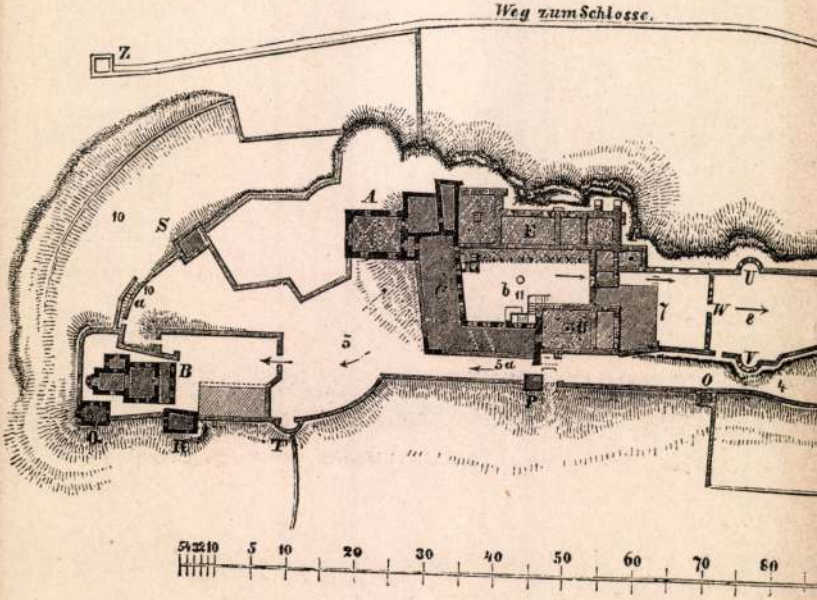

19.

Rajkai vk. templom

falképei 1755

l.

Gerecze falképek

511. h.

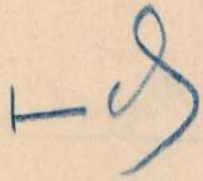

1 Wahl

Rajkai rk templom

Restauráltár 1878

(Győri egyházmegye)

Velics 1894

72. l

II Fp.
3 drb.

11. Sienai festő.

A XIV. századból.

Triptychon.

A fölapon, a derékon alólig ábrázolt Madonnát látjuk bal karján a gyermek Jézussal, ki jobb kezét áldásra emeli s baljában irattekercset tart. Öltözetük palást és szűk ujjú piros ruha. Fölül az ivezet fölött a Megváltó van áldásra emelt jobbal. Az oltárkép bal szárnyán, a szikla tövében térdelő szent Ferencznek Szeraf alakjában Krisztus jelenik meg s a jobb szárnyon, a feszület mellett, Mária és szent János áll. Fölöttük egy-egy angyal lebeg. Az aranyos krétaalap részben diszített.

T. 440.

Fa, méretei a fölapnak 63 : 33, a szárnyaknak 53 : 22 cm. — 1880: IV. 2-iki jegyzék 58—60.

Ramboux J. A.: 285, pag. 47. Triptychon: Maria, auf ihrem Arm das Christuskind, welches segnet und eine Schriftrolle hält stb.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok az Orsz. Képtban:

1873: 13, 14, 28. *Schule von Siena,* XIV. Jahrh.:

Rajka Péter

Halálozások.

Rajka Péter, egyik legjelesb gépészünk, a szépirodalom terén is ösmert Rajka Teréz (Varga Lajos sárospataki főiskolai tanár nejének) atyja, m. hó 28-án Kolozsvárott meghalt. A derék gépgyáros életéből a következőket közölhetjük: Rajka Péter Maros-Vásárhelyt 1811-ben született; atyja hivatalos pályára szánta, de ő iskolái végeztével hajlama által vonzatva a gépészet tanulásához fogott, s elnyerve egy kitüntető ösztöndijt, mint gróf Teleki Sámuel pártfogoltja, a bécsi egyetemen végezte a szakmájába vágó tanulmányokat. 1840-ben Kolozsvárra ment, s ott megnősülve, alapitója lett Erdély egyetlen gépgyárának; de kiütvén a szabadságharcz, a gyárt be kellett zárni, mert munkásai elszéledtek. Rajka a Kolozsvártt alakult fegyvergyár igazgatójává neveztetvén, az ágyuk felszerelésénél együtt müködött Gábor Áronnal, mig vendégszerető háza tele volt enyedi menekültekkel. Ezek miatt később Urbán 340 frt hadisarczot vetett rá, s midőn pártfogói az erdélyi főurak kérelmet nyujtottak be a pénzbirság elengedése végett, azt a feleletet nyerték egy goromba leiratban: hogy ha az urak ugy pártolják e rebellist, fizessék ki helyette a sarczot, s köszönjék meg, ha nem vettetik börtönbe. És az urak ki is fizették, csakhogy nagyobb bajtól megmentsék szorongattatott helyzetben lévő emberüket. Később a gyári üzlet ujból megindult, de nagyobb kiterjedést nem vehetett, bár gépei jóságát kitüntető jutalmak bizonyitják.

Vas. Ujs. 1876. 317 l

IRDETÉSE

12

évi siker minden kétség fölé helyezé, miszerint Thedo tanár

SZAKÁLL-HAGYMÁJA

a legjobb és legtartóbb szer, a hogy szakállnőzés elő tétel.

Számtalanok: a legmagasabb állásu férfiak közül is, ezen szakállukat csupán ezen szernek köszönhetik.

Ezen szer a szakáll növések hibatlan gyorsasággal elősegíti, úgy hogy 16 éves fiatalemberek is, a legrövidebb idő alatt teljes és erős szakállt nyerrek általa, a melyet a bizonyítványok ezre bizonyítanak.

Miután számos csomagvaló hamisítás ugyanezen név alatt árúba bocsáttatik, jó lesz arra ügyelni, hogy minden csomag a feltalálónak itten lenyomott pecsétjével legyen ellátva. Ára egy csomagnak 2 ft. 10 kr., postai szétküldéssel 10 kral több.

Schwarzbach, 1875. febr. 25.

Fürst József, gyógyszerész urnak, Prágában.

Szíves köszönetemet a szakáll-hagymáért; ne igen hatásosnak bizonyult be, és én n. szenkinek a legjobban ajánlatom.

Hirt Károly J., a. k. épitési vállalkozó.

Valódi minőségben kapható: Budapesten Török József gyógyszerésznél, király-utcza 4. sz. Pozsonyban: Pisztory Bódog gyógyszerésznél, Mihályknannál.

Gyökeres orvoslás!

RAJECZKY
kőedénygyártó, hermányi kőedénygyár, 1818

Folia Archaeologica, XIV. 1962. évf. 195 lap

Rajk István
décorateur
mit. Baja 1904. jul. 14.

Laid

Ed Dict. III. 174. l.

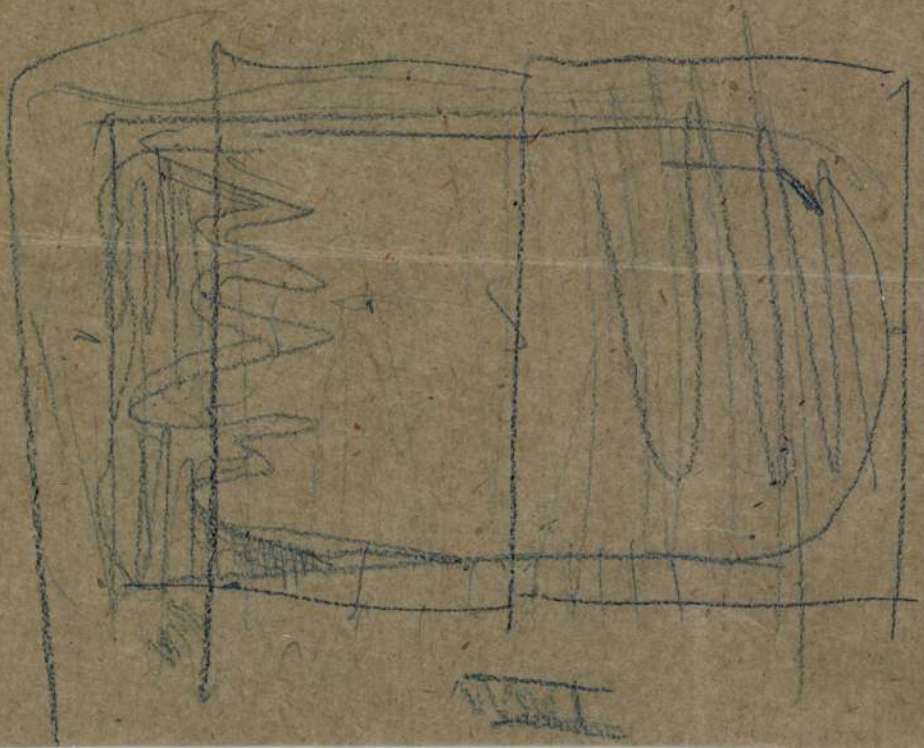

Rajk István

nem azonos Rajki-szobrász-val

Medgyes László

párizsi szinház

technikai iskolájá-

nak tanára

lásd

Magyar Művészet

1931. 114–120. 1

képekkel

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
931/912 – nov. 23.

A minkhem Schauspiel házbój mert
Párizsba s tanára volt Medgyes László szinház technikai
iskolájának

Világosi járás fős

3499/1912 sz.

Tárgy: A világosi templom rom müemlék fenntartása.
Vonatkozási szám: 777/1912.

Müemlékek Országos Biz

Értesitem, hogy a v
séges munkálatok költségeinek fedezésér
áldozni nem hajlandó.

Rajk László István festő M.N.K.

Érettségi után kiment Franciaországba, ott Medgyes László műtermében és iskolájában, a mester asszisztenseként szinpadi és film szcenirozással foglalkozott.

Major Máté: Egy építész szubjektiv megjegyzései

Magyar Épitőművészet 1963/5. 66.l.

Rajk István (Etienne Rajk)

Magyar származású reklámfilmes. Gimnáziumi tanulmányait Baján végezte a szerzővel együtt 1914 és 1922 között. Neki köszönheti tapogatózó elindulását a modern művészet irányában. 1918-19-ben A Leány címen erotikus lapot szerkesztettek (egy példányt ált).

Major Máté: Franciaországi útijegyzet – építészetről; Valóság, 1969. 4. sz. 84. l.

Rajk István

MAGYAR MŰVESZET

1931. 111, 114, 116, 120

RAJK István bábos

LŐRINC László: Egy hajdani szivárvány színei: Blattner Géza párizsi bábszínháza. = Művtört. Ért. 1991. 1-2. 23.

kításánál 1784-ben, 1787-ben és 1796-ban szerepelt. (EÁL Eger v. ir. 1787 : 551.) 1786-ban a tiszaszögi torony körüli munkákat → Wiltinger Illés halála után ő fejezi be. (Szabó, 201. old.) 1790-ben → Francz Józseffel együtt felülvizsgálják a verpeléti templom állapotát. (EÁL ÉrsEgyh L archvet. 2184.) 1793-ban kéri az engedélyt egri házának felépítéséhez. (EÁL Eger v. ir. 1793 : 1380. sz.) 1796-ban a Collegium Foglarianum átalakításánál találjuk s ekkor építkezik a jezsuita templomnál és kolostornál is a ciszterciták számára. (OL Htt L Dep. Eccl. Bon. 1796/432—1. p. 163—165.)

Polereczky II. György 1801-ben a hevesi templom tornyát javítja s ezért 90 forintot vesz föl. (EÁL ÉrsEgyh L archvet. 474. Agria. Templ. sz. Heves 1801—1802.) Ugyanezen évben → Magurányi egri kőművesmesterrel kerül ellentétbe a → Szikora-féle építkezés miatt. (EÁL Eger v. tjgyzk. 1801 : p. 219.) 1804-ben az egri sörház ácsmunkáit csinálja. (EÁL ÉrsGazd L V. cl. FF. 878.)

5. Polereczky III. György egri ácsmester 1824-ben → Rajber Ignác egri kőművesmesterrel együtt megbízást kapott a diósgyőri uradalom Borsod megyei falvaiban különböző uradalmi építkezésekre. Ez alkalomból Eger város bizonyítványt állított ki részükre, amely szerint a fiatal Polereczky helyett — mivel saját ingatlana nincs — atyja, idősebb Polereczky György vállal kezességet. (EÁL Eger v. ir. 1824. 438. sz.) A hevesvezekényi templom tetejét 1826-ban reparálja (EÁL ÉrsEgyh L tarnaszentmiklósi plebir. 1826.), 1830-ban pedig a mezőszemerei templom tornyát javítja (EÁL ÉrsEgyh L plebir. és tvj. I. 88—89/b.), majd ugyanott a kántorlakon is dolgozik (uo. plebir.). 1833-ban költségvetést ad a nagyrédei templom ácsmunkáira (EÁL ÉrsEgyh L plebir.) és 1839-ben felülvizsgálja, majd elkészíti a nagyfügedi paplakot. (EÁL ÉrsEgyh plebir.) → Hentsch Márton egri kőművessel együtt végzi az egerszalóki templom javítását 1842-ben. (EÁL KápMag L II. sorozat. div. S. fasc. 5. no.

Rajka István

A szerző gimnáziumi osztálytársa. Az érettségi után Franciaországba ment. JH Medgyes László festő műtermében és iskolájában, rövidesen mint a mester asszisztense, szobrokat és filmszcenírozással foglalkozott. Most – jó ideje már – reklámfilmek tervezését, csinálását végzi.

Major Máté: Az építészet új világa. Magvető 1960 560. l.

M.D.K.

Rajk János, asztalos

neve az 1827 évi gjöngjös püspöki összeírásban fordul elő.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topogárfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó

389. old.

Rajk Jenö, grafikus-festö MD K

Táj.
86. Óbuda.
113. Domboldal.
115. Alkony.

Tus.
Tusrajz.
Pasztell.
Tusfestm. XXXXXXXXX

Bpesti Föv.Képtár.-Képzömüv. Ip.müv. és Foto kiáll. Kat. 1948.jan.3.-22.

Rajk Jenö, festö MDK

Gáztartály. Pasztell.

Epost Főv. Képtár.-Képcsarn. Ip.műv. és Foto kiáll.
1948. jan. 3.-22. kat.

Rajka Jenő, festő

a tragikus sorsú Rajka László testvérbátyja - Rajka Jenő - állított ki legutóbb festményeket Óvisszentpéteren. Ez három éve történt.

Tarjáni Zoltán: Az Usa volán Óvisszentpéteren.
Vas Népe, 1978. márc. 2.

Rajk Jenő

Beharazott gyümölcsös 34x37 akv.

Aszter erőben 36x43 —"—

Rajk Jenő festőművész
kiállítása Zalaegerszeg
1975.

Rajk Jenő

Alföld 34x36 akv.
Téltető —"— —"—

Rajk Jenő festőművész
kiállítása Zalaegerszeg
1975.

Rajk Jenő

Pirkadat 34x36 akv.

Tavaszvárás —"— —"—

Rajk Jenő festőművész
kiállítása Zalaegerszeg
1975.

Rajk Jenő

Őszi köd 34x36 akv.

Március —"— —"—

Rajk Jenő festőművész
kiállítása Zalaegerszeg
1975.

Rajk Jenő

Krókuszok 34x36 akv.
Szerkesztői virág 34x36 akv.

Rajk Jenő festőművész kiállítása
Zalaegerszeg 1975.

Rajk Jenő

Tekete napsütés 47x37 akv.
Decemberben 36x43 —"—

Rajk Jenő festőművész
kiállítása Zalaegerszeg
1975.

Rajk Jenő

Téli köd 37x33 akv.

Sütáló eső 34x33 —"—

Rajk Jenő festőművész
kiállítása Zalaegerszeg
1975.

Rajk Jenő

Haras torony 37×42 akv.
Alföldi táj 34×36 —"—

Rajk Jenő festőművész
kiállítása Zalaegerszeg
1975.

Rajk Jenő

Bodzafás táj 34×36 akv.
Virágzó bodzafa —"— —"—

Rajk Jenő festőművész
kiállítása Zalaegerszeg
1975.

Rajk Jenő

Két mandulafa 34×36 akv.
Olvadás az Alföldön — " — " —

Rajk Jenő festőművész
kiállítása Salgótarján
1977.

Rajk Jenő

Sárga krizantémok 34×36 akv.
Magányos fa — " — akv.

Rajk Jenő festőművész
kiállítása Zalaegerszeg
1975.

Rajki Jenő

Hófoltok a fák alatt 36x33 akv.
Sárga és kék virágok 34x36 akv.

Rajki Jenő festőművész kiállítása
Zalaegerszeg 1975.

Rajk Jenő

Téli alkony, 28×34 akv.
Április napsütés 33×51 akv.

Rajk Jenő festőművész kiállítása
Zalaegerszeg 1975.

Rajk Jenő festő

Zalaegerszegen rendezte kiállítását Rajk Jenő festő művein.

-----:Kiállitási naptár.
Művészet,1975.október - 45.oldal

Rajk Jenő festő

Az egerszegi Képcsarnok-terembe ok-
tóber végére tervezik az akvarellista mű-
vész új műveinek kiállítását.

Zalai Hírlap, 1975. júl. 12.

Rajk Jenő

Olvadás után 37×47 akv.
Őszi hangulat I. 49×37 —"—

Rajk Jenő fotóművész
kiállítása Zalaegerszeg
1975.

Rajk Jenő

Zúzmarás reggel 36×33 akv.
Tavaszi virágzás 46×32 akv.

Rajk Jenő festőművész
kiállítása Zalaegerszeg
1975.

Rajk Jenő

Őszi hangulat II. 36×47 akv.
Zimmás táj 46×37 akv.

Rajk Jenő festőművész
kiállítása Zalaegerszeg
1975.

Rajk Jenő

Virágzó repceföld 45x33 akv.

Korsztavász 34x37 -"-

Rajk Jenő festőművész
kiállítása Zalaegerszeg
1975.

MDK

Rajk János, festő

Kiállítása az Angyalföldi József A. Műv. Központban tekinthető meg.

— :A városnapi kulturális programból

8.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 15.

MDK

Rajk László, festő

Kiállítása nyílik meg szeptemberben a József A. Műv. Központban.

– : Kulturális hírek 7.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 14.

RAJK János asztalos. Gyöngyöspüspökin 1827-ben irják össze.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Rajk József

Művészet 1907. 216

– 1910. 85

lom		Egyenleg			
P	f	P	f	P	f

Rajk Reich József

Műcsarnok építég Halle

1907. tav. kiáll. 214

J. sz. elejéről:

~~[illegible]~~ előtt.

~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Kaifás kinek kérdésére Jézus
~~[illegible]~~ vallotta — megszaggatja ruháit mond-
~~[illegible]~~ 26. r. 63–65.). Jobbra a menyezetes
~~[illegible]~~ arczu, fejedelem és két kezével ~~[illegible]~~ ruháit szaggatja;
katonák ~~[illegible]~~ a megkötözött ~~[illegible]~~ Üdvözítőt fog-
~~[illegible]~~ süveg van elől a sarló ~~[illegible]~~ felett ~~[illegible]~~ ékkö-
ruhája zöld. ~~[illegible]~~ Tamusának draperiája rój-
~~[illegible]~~ és bojtos párnája zöld selyem. Jézus
~~[illegible]~~ szakálla szőke; tekintét a fájapra emel
megyszínű. Összekötött kezeit a ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ harczos fogja, kinek baljában hosszú
~~[illegible]~~ katonák közül kettőnek csak si-
~~[illegible]~~ vádol. Ez utóbbi piros fövegét és sárga köntöst
~~[illegible]~~ lem várasa és a környékbeli hegyek ké-
„1500" alatt bekarczolva Dürermonogramm

~~[illegible]~~ 90:40 cm.
Lajos ajándeka 1900. vi. 30. — Sz. N. 404/900

Rajk (Reich) J.

Józef

épitész hazánkfiát
városi épitészner vá-
lasztotta meg Hamburg
városa.

Épitő Ipar 1909.
221. l.

Rajk József és Ungerhajos

Operti épitesek

K

Csod

Magyar Épitőmüvészet

1909. 12 sz. 30–33 l.

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

lyezem:

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Rajk József és Unger Sajos

K

cím

Magyar Pályázatok

1907. 3 sz. 15–17 l.

~~Műszaszok~~ 1900

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

MDK

Rajk József és Unger Lajos építészek

a szabadkai városháza pályatervein részt vett.

Magyar Pályázatok. V.3.
Művészet. 1967. 216.l.

M.D.K.

Rajk F. József, építész

tervét a szabadkai új városhárára hürt pályázaton megvásárolták. Rajk évek óta Németországban (Halla-ban) működik és e tervét is ott készítette.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

febr. 27. sz. 13. old.

MDK

Rajk /Reich/ József

Uraságí istálló és kocsiszin terve, rajz

KMT. 1907. tav. kiáll. kat. 34.1.

M.D.K.

Rajk József, (Berlinben élő) építész

és Unger Lajos közös terve 1000 K-ás harmadik díjat nyert a bikarmegyei közkórház pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

okt. 27. szl 11. old.

Rajk József.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1929-ben

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Rajk József.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1932-b

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Rajk József MDK

építész

Tervkiállitás.
Vállalkozók Közlönye 1937. máj. 15. 5.o.

Rajk /Reich/ József

Urasági istálló és kocsiszin terve, rajz

Műcsarnok 1907. tavaszi kiáll.

MDK

Rajk /Reich/ József

Uraságí istálló és kocsiszin terve, rajz

KMTárs. 1907. tav. kiáll. kat. 34.l.

MDK

Rajk József és Unger Lajos

Magyar Pályázatok 1907. 3.sz. 15,17.l.

MDK

Rajk József és Unger Lajos

Magyar Épitőművészet 1909. 12. sz. 30-33.l.

Rajk László

Vásrobra Vácra Kerül

-tanias-Hogyan sinletnek a szabrok?
Pestmegyei Hirlap, Tp. 1970, feb. 13.

Rajk László, festő

Kiállításai Kőrmenden, a
mikp.-ben láthatók.

Kiállítási kalendárium

Szocialista Művészetért, 1946. szept.

Rajk László
építész

Ő a hajdani körhép előterének
díszleteit a Képcsarnok körüb
helyezné el.

B.A.: Fesztykörhép-csarnok.
Művészet, 1979. április – 46. lap.

Rajk László

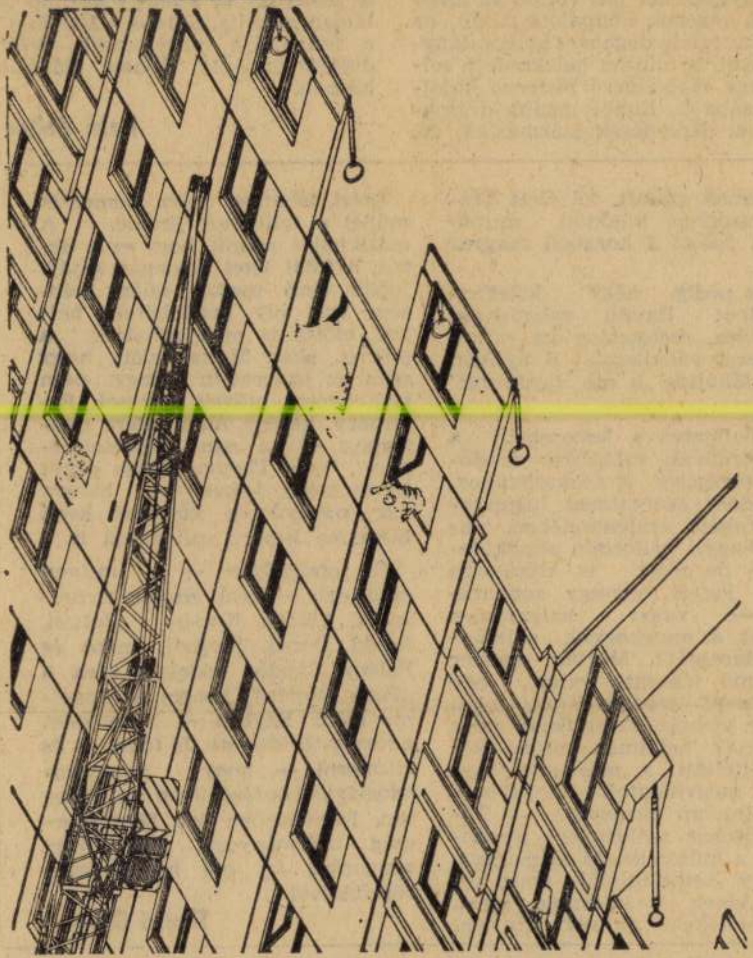

Rajk László: Építkezés

Élet és Irodalom, Bp.
1978. FEBRUÁR 18.
XXII. évf. 7. sz. 11. lap.

Gáli József majdnem vadonatúj, tevékenyen komikus figurákat is, két szabadságkedvelő, életélvező cigánygyereket (ők voltak az alapmese végének ködpalota-lakói), de csinált afféle degenere herceg-lánykérőket és mintha belekezdett volna egy többetígérő lószerep kidolgozásába is. Ebből inkább dramaturgiai döccenések származtak. Jó, (A királyné és a királykiasszony szerepét *Juhász Ibolya* és *Farkas Éva* is alakítja.) A többi „legények és leányok" is, a ahogy színlap találóan mondja, „éltetik a bábúkat" a fennállása harmincadik évfordulóját ünneplő *Állami Bábszínházban.*

Iszlai Zoltán

---

magyarnak számít, fél élete Magyarországhoz kötődött, muzsikájára hatott a korabeli magyar zene.

Most pedig négy kötetben megjelent Haydn valamennyi zongorára, cselesztára írt műve. Hatalmas vállalkozás! S nyilván ez is főhajtás „a mi Haydnunk" előtt.

És hallgatva a lemezeket, a zongoraművek valóságos áradatát, keresgélek emlékezetemben, a hajdani szorgalmas hangversenylátogató emlékezetében, vajon mennyit hallottam annakidején — de most is, ritkábban kapva jegyet egy-egy zongoraestre —, vajon hallottam-e ezeknek a remekeknek valamelyik darabját? Mintha egyszer Dohnányi játszotta volna, egy „magyaros" szonáta-tételt, talán az agg virtuóz, Emil Sauer adta ráadásnak, hatalmas műsora végén, éjféltájt, a már alig-fénynyel megvilágított Vigadóban. És hallottam bizonyára — Edwin Fischer szólóestjére gondolok — a műsor kezdő számaként, mintegy bemelegítőül, amíg elrendeződnek a közönség sorai. Több emlékem „élőben" alig van.

Ezért tehát az öröm. Némelyik műnél a felfedezés öröme. A másiknál a gyanú, hogy ez a derűs, a földi létet boldogan sajátjának érző mester talán mégsem volt oly korlátlanul boldog, előtte is megnyílhattak a poklok, akár Mozart előtt, hogy ezek az ismeretlen vagy nem igen ismert művek nemcsak Esterházy herceg által előírt penzumok — „a nap követelményei", hogy Thomas Mann egyik kötetcímét idézem —, hanem egy könnyű és könnyed kezű lángelme keserű vallomásai is.

És ugyanakkor — s milyen szép ez! — ifjú zongoravirtuózaink, köztük Kocsis Zoltán, Ránki Dezső, Szegedi Anikó és Falvay Sándor hódolata nem a „Papa Haydn", hanem a lángelme előtt. Egyben — a zeneélet adósság-törlesztése. Jó tudni — és elismerni —, hogy korszakos adósságtörlesztését ilyen hatalmasan, lenyűgözően épp Magyarország indítványozta valamennyi zongorára írt mű hanglemezre rögzítésével.

Thurzó Gábor

Rajk László

A Mücsarnokban Csekovszky Árpád iparmüvész február 3.-tól,
a salgótarjánai József Attila Müvelődési Központban Bohus Zoltán és Lugossy Mária plasztikáit február 4.-től,
a pécsi Ifjusági Házban Rajk László és Szegő György épitészek február 4.-ig,
a gyulai Dürer Teremben Ruzicskay György festőmüvész március 13.-ig,
a soproni Lábasházban Kovács Tamás fotómüvész "Tárgyak arca" cimmel március 26.-ig,
a Marcibányi-téri Ifjusági Házban Vankóné Dudás Juli festő január 28.-tól mutatja be müveit,-közli a kulturális eseményeket ismertető rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. jan. 28. 4. sz. 8. lap XXII. évf.

Gerencsér Zsigmond

Rajk László

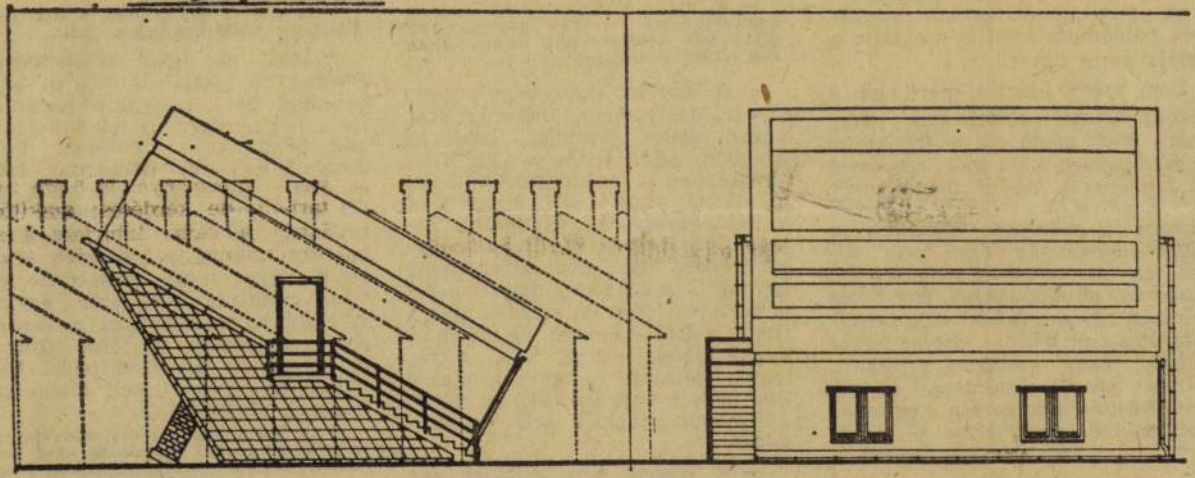

Rajk László: Pozíció

Élet és Irodalom, Bp. 1978. ápr. 1.
XXII. évf. 13. sz. 8. lap.

A Toll

Komlós Aladár a harmincas évek sokat emlegetett folyóiratát, A Tollat, olyan hajóhoz hasonlítja, amelyen „...a kormányosnak nem is kellett irányítania matrózait, anélkül is valamennyien a liberalizmus hullámain eveztek." Ez olvasható

jongóit főként a Nyugat második

József Attila elsősorban költőként szerepelt A Toll hasábjain, huszonnégy versét közölte a folyóirat — ebből hármat halála után, a hagyatékból —, hat műfordítását és hat tanulmányát. Tanulmányai

dése lejár, megérik benne az elhatározás: politikailag is állást kell foglalnia. Hazatérése után be kíván lépni a kommunista pártba, hogy felvilágosító szóval, személyes példamutatással is szolgálja a szocializmus ügyét.

Nem tudni: azért-e, mert nem a regény egészét olvashattuk, vagy azért, mert magának az írónak az élményanyaga volt még szegényes és felületes a regény [illegible] — magából a szovj[illegible] viszonylag keveset [illegible] *Külföldiek*ben. Egy-egy „totál" képet az új martinkemencék téli alapozási munkálataiból, egy öntés leírását, egy munkásétkezde bemutatását s egy május elsejei felvonulást. Vagy cselekményszálakra váltva: egy új esztergapad és egy öntési újítás kidolgozása s egy szabotázsakció felszámolása — mind-

T:

s-anatómia

l játszik,
csábítást,
ozó.
ostorral
téved

Ziedonis „A Lett Köztársaság népköltője" — a Szovjetunió kulturális kormányzata tavaly tüntette ki ezzel a címmel. A népszerű költővel Riga közelében, a jurmalai alkotóházban beszélgetünk.

— Az élénk szellemi életet látva, a csodálkozással vegyes kíváncsiság diktálja a kérdést: mit jelent költőnek lenni Lettországban?

— A szovjet közönség könyvéhsége, azt hiszem, közismert. Kevésbé ismert viszont, hogy az irodalom talán éppen a Lett Köz- [illegible] ezer körül van; nem ritka, hogy egy-egy verskötet harmincezer példányban jelenik meg és még a fiatal költők kötetei is elérik a tizenvalahány ezret. Ha figyelembe vesszük, hogy másfélmilliós népről van szó, akkor előbbi állításomat aligha kell bizonygatnom.

— A számok nem irreálisak egy kissé?

— Könyveink két-három nap alatt elfogynak. Egy-egy könyvesbolt előtti csődületet filmeseink is megörökítettek. Amikor a skandináv országokból érkező turisták látták Riga utcáin ezt a számukra szokatlan irodalmi érdeklődést, nem tudtak vele mit kezdeni: „Kommunista propa-

— A másik, úgy tudom, a mai lett költészet frissesége, aktualitása.

— Igen, az, hogy költészetünk érzékenyen reagál mindarra, ami bennünk és körülöttünk történik. És a népszerűség új feladatok elé állít bennünket, alkotókat. Felnőtt ugyanis egy költészetet értő [illegible] sének útján mind tovább és tovább csábítjuk; ha vele együtt válaszolunk mindazokra a kérdésekre, amelyeket az élet írónak és olvasónak egyaránt felad. Röviden: új viszonyt kell kialakítanunk az olvasóval.

— A lett irodalom, őszintén szólva, a kevésbé ismert irodalmak közé tartozik. Milyen lehetőségét látják, hogy a „nyelvi elszigeteltségből" kilépjen?

— Elsőrangú feladatunknak a haladó világirodalom lettre fordítását tekintjük. Arra törekszünk, hogy mindarról tájékoztassuk olvasóinkat, ami nyelvi határainkon kívül történik az irodalomban. Az, hogy a lett nyelv nehezen megközelíthető — az a bizonyos „nyelvi elszigeteltség" — eleve meghatározza és

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 FEB 18

ÉLET ÉS IRODALOM

Rajk László

1021

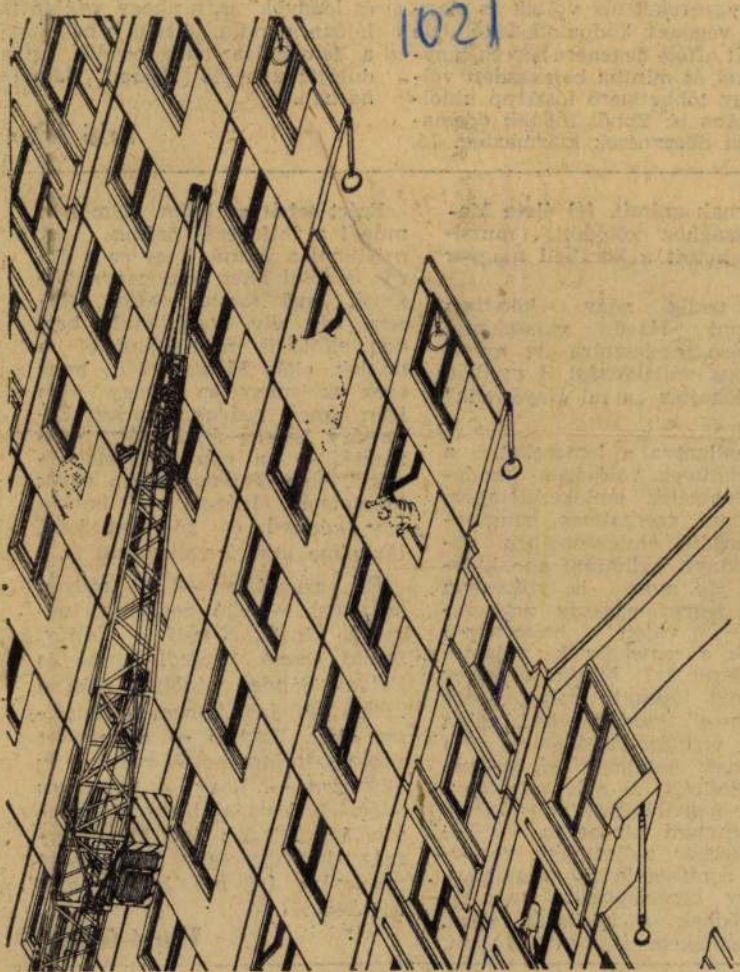

Rajk László: Építkezés

1978. FEBRUÁR 18.

ja.) A többi „legények
s, a ahogy színlap ta-
a, „éltetik a bábúkat"
harmincadik évfor-
plő *Állami Bábszín-*

Iszlai Zoltán

---

ene.

Most pedig négy kötetben megjelent Haydn valamennyi zongorára, cseleszt ára írt műve. Hatalmas vállalkozás! S nyilván ez is főhajtás „a mi Haydnunk" előtt.

És hallgatva a lemezeket, a zongoraművek valóságos áradatát, keresgélek emlékezetemben, a hajdani szorgalmas hangverseny látogató emlékezetében, vajon mennyit hallottam annakidején — de most is, ritkábban kapva jegyet egy-egy zongoraestre —, vajon hallottam-e ezeknek a remekeknek valamelyik darabját? Mintha egyszer Dohnányi játszotta volna, egy „magyaros" szonáta-tételt, talán az agg virtuóz, Emil Sauer adta ráadásnak, hatalmas műsora végén, éjféltájt, a már alig-fénynyel megvilágított Vigadóban. És hallottam bizonyára — Edwin Fischer szólóestjére gondolok — a műsor kezdő számaként, mintegy bemelegítőül, amíg elrendeződnek a közönség sorai. Több emlékem „élőben" alig van.

z öröm. Némelyik
ezés öröme. A
nú, hogy ez a de-
rűs, a földi létet boldogan sajátjának érző mester talán mégsem volt oly korlátlanul boldog, előtte is megnyílhattak a poklok, akár Mozart előtt, hogy ezek az ismeretlen vagy nem igen ismert művek nemcsak Esterházy herceg által előírt penzumok — „a nap követelményei", hogy Thomas Mann egyik kötetcímét idézem —, hanem egy könnyű és könnyed kezű lángelme keserű vallomásai is.

És ugyanakkor — s milyen szép ez! — ifjú zongoravirtuózaink, köztük Kocsis Zoltán, Ránki Dezső, Szegedi Anikó és Falvay Sándor hódolata nem a „Papa Haydn", hanem a lángelme előtt. Egyben — a zeneélet adósság-törlesztése. Jó tudni — és elismerni —, hogy korszakos adósságtörlesztését ilyen hatalmasan, lenyűgözően épp Magyarország indítványozta valamennyi zongorára írt mű hanglemezre rögzítésével.

Thurzó Gábor

Rajk László

Rajk László: Nem-tipikus

3 ÉLET ÉS IRODALOM Bp.

1978. jan. 21.
3. sz. 3. lap.

XXII. évf.

magyarázata annak az ellenséges-

nek, ingerültségnek, esetenként meglepő indulatnak, amellyel az elmondottakhoz hasonló — úgy gondolom, igaz és tárgyilagos — megállapításokat fogadják?

Az egyik talán abban a felfokozott érdeklődésben keresendő, amely napjainkban a paraszti, falusi, népi dolgok, tárgyi és szellemi alkotások iránt országszerte megnyilvánul.

Ez a rokonszenv (vagy akár elfogultságnak is mondhatom) meglehetősen kategórikus módon értékeli, állítja szembe a népit és a „nem népit", a mi esetünkben a tájnyelvet és a köznyelvet. Az egyik: természetes fejlemény, a másik: mesterséges, mesterkélt. Az egyik az ősi, tiszta, a másik a mindenfélével összevegyült, megromlott. S ez a tétel még be is bizonyíttatik olyan módon, hogy az egyik oldalról egy csodálatosan szép, szívet melengető, agyat-lelket gyönyörködtető modatot, részletet idézünk egy zseniális paraszti mesélőtől, elbeszélőtől, siratóasszonytól, a másikon meg egy csikorgó, értelmetlen. nyakatekert, fűrészporízű mondatot a rádióból vagy valamelyik napilap közleményéből. S mindenki megnyugszik: quod erat demonstrandum.

De ez csak egyik része a dolognak, s nem is a legsúlyosabb. Mert az az igazság, hogy ennek a támadva védekező s igen sokszor túlzó magatartásnak más magyarázata, indító oka is van. Természetes és érthető reagálás, válasz ez azokra az

lanok, igen sok iskolázott, sőt, egyetemet végzett ember nyelvhasználatában, kiejtésében megvánnak a nyomai egykori nyelvjárásának. (Azt persze meg kell jegyezni, mert nem mellékes dolog, hogy a tájnyelvi sajátságokhoz való *tudatos* ragaszkodás inkább értelmiségi, főként városi értelmiségi jelenség. A falusi lakosságban nincs vagy igen ritkán van tájnyelvi öntudat, nem *ragaszkodik* hozzá, hanem *ösztönösen* él vele.)

Németh László írja Bohuniczky Szefiről, hogy „szépen beszélt, eleven dunántúli hangsúllyal, ahogy csak a parasztnyelv hallásához szokott műveltebb vidéki tud, akit az irodalom megóv a tájnyelv gorombaságaitól, a tájnyelv viszont a szürke városias beszédtől" (Homályból homályba I, 376.).

Nagyon valószínű, hogy a mi öregjeink (vagy már így is mondhatom: a mi generációnk) eltávozása sem jelenti még a nyelvjárások megszűnését. Generációk jönnek és mennek, s még mindig nem lehet, még mindig nem kell meghúzni a lélekharangot. Változás lesz persze, egyre erőteljesebb, a kirívó nyelvjárási jelenségek eltűnnek, igen sokuk azonban átalakulva (de nem teljesen köznyelviesülve) megmarad. Mondjuk, eltűnik például az őrségi *toru* (= tarló) szóvégi *u* hangzója, mint erőteljesen, feltűnően nyelvjárási jelenség, de a helyét nem a köznyelvi *ó* hang, hanem egy diftongikus, *ou*-féle hangzó foglalja el. S bármennyire közeezzel együtt esetleg szüleit, faluját, még talán származását is. *Gátlásos* lesz, nem mer beszélni, nem akar részt venni a közösség munkájában, esetleg egész életére kiható sérülést szerez. De ha elég ereje, képessége van a gyors alkalmazkodáshoz, akkor meg ott a másik veszély: *elbizonytalanodik a nyelvérzéke*, kritikátlanul átvesz, sőt tudatosan keres mindent, ami más, mint az ő hazai, faluiabeli nyelve. Saját tapasztalatomból tudom, milyen furcsán hat, mikor valaki egy csapásra le akar szokni tájnyelve minden színéről; milyen mesterkélt, jellegtelen nyelvi forma alakul ki ebből a vállalkozásból. Az erősen tájszólásos beszéd csak megmosolyogtat bennünket, emez azonban elszomorít...

●

Folytathatnám, de a részletek kifejtésére sem a *Visszhang* estéjén nem került, sem itt nem kerülhet sor.

Az elmondottakat ajánlhatom figyelmükbe azoknak a kedves tanárjelölteknek is, akik a romániai magyar iskolákban a magyar nyelvet megszerettetik, megtanítják, s megőrzésére, továbbadására tanítványaikat felvértezik.

A *Visszhang*nak pedig, amely a nyelvgyakorlásnak, nyelvtanulásnak, önkifejtésnek, önkifejezésnek, a közösségi életre való felkészülésnek is jó iskolája, további gyarapodást, sikereket, hosszú életet kívánok.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 ÁPR 1
ÉLET ÉS IRODALOM

Rajk László

1021

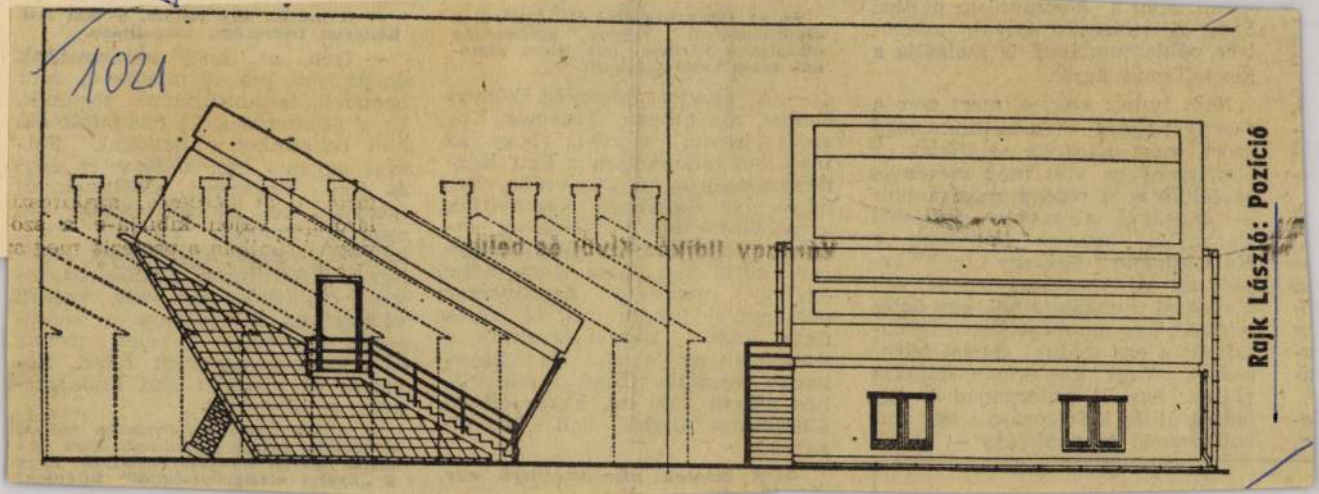

Rajk László: Pozíció

kívánt lépni a kommunista pártba, hogy felvilágosító szóval, személyes példamutatással is szolgálja a szocializmus ügyét.

Nem tudni: azért-e, mert nem a regény egészét olvashattuk, vagy azért, mert magának az írónak az élményanyaga volt még szegényes és felületes a regény megírásakor — magából a szovjet építésből viszonylag keveset láthatunk a *Külföldiek*ben. Egy-egy „totál" képet az új martinkemencék téli alapozási munkálataiból, egy öntés leírását, egy munkásétkezde bemutatását s egy május elsejei felvonulást. Vagy cselekményszálakra váltva: egy új esztergapad és egy öntési újítás kidolgozása s egy szabotázsakció felszámolása — mind-

— Az élénk szellemi életet csodálkozással vegyes ki diktálja a kérdést: mit jele nek lenni Lettországban?

— A szovjet közönség éhsége, azt hiszem, közis vésbé ismert viszont, irodalom talán éppen a L társaságban a legnépszer mindennél ékesebben bi a példányszámok. Kötet lagos példányszáma huszonnegyezer körül van; nem ritka, hogy egy-egy verskötet harmincezer példányban jelenik meg és még a fiatal költők kötetei is elérik a tizenvalahány ezret. Ha figyelembe vesszük, hogy másfélmilliós népről van szó, akkor előbbi állításomat aligha kell bizonygatnom.

— A számok nem irreálisak egy

haladni vagyot a kötészet
sének útján mind tovább és tovább csábítjuk; ha vele együtt válaszolunk mindazokra a kérdésekre, amelyeket az élet írónak és olvasónak egyaránt felad. Röviden: új viszonyt kell kialakítanunk az olvasóval.

— A lett irodalom, őszintén szólva, a kevésbé ismert irodalmak közé tartozik. Milyen lehetőségét látják, hogy a „nyelvi elszigeteltségből" kilépjen?

Rajk László, díszlettervező

B. Vian: Bírodalomépítők c. darab. jaénak díszletét tervezte

Pályi András Pécsi hírnházi esték. 442-448

Jelenkor, Pécs, 1980. máj. XXIII/5.

Rajk László, díszlettervező

a pécsi Nemzeti kínhár előadásához
a díszletet tervezte.

Zappe László: Sokarcú Társulat. 14.

Nepszabadság, Bp. 1979 jún. 3.

RAJK LÁSZLÓ

UJ TÜKÖR 1981/XVIII/ 4. sz. 23. o.

.jcva.	1981. vap. 30.
a	vol. 22. 1982. no. 4. vol. 23. 1983. no. 2.
a	1984. no. 8.
	31. 1983.
	2. 1971.
	20. 1984.
	45. 1982., 49. 1983., 50. 1983., 51. 1983., 52. 1983.
	1982.
	33. Jahrg. 1984. no. 4,5.
ájc	8. Jahrg. 1979. no. 5. Beiheft: 19,20,21.
sztrália	1984-1985.
rájc	vol. 34. 1983. nr. 6.
MDK	11. Jahrg. 1983. no. 7,8,9.

Rajk László építész (PLUSZ stúdió).
Két filmdíszlet.

Tervező: Bachman Gábor és
Rajk László. (PLUSZ stúdió.)

„Idő van", rendezte Gothár Péter,
„Hülyeség nem akadály", rendezte Xantus János.

Magyar Építőművészet, 1986. 2., 56–57-old.